

ប្រជុំកាលាចារ្យ ពិសេស - ហាលី - ព្រែក

ប្រមូលរៀបរៀងដោយ

សែង សុវ

ចិរី ពិដ្ឋតុ សទ្ធម្មោ ពុទ្ធសាសនេ

ព.ស. ២៥០៨ ឆ្នាំ១៩៦៦

រក្សាសិទ្ធិ

ប្រជុំកាណ្ឌង

ព័ត៌មាន-ផ្ទាល់ខ្លួន

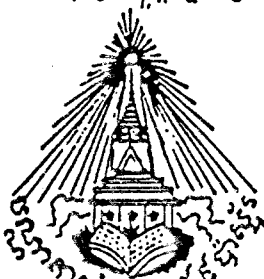
មាន

ធម៌នមស្សការ	ធម៌ដារ-បំសុក្ខល
បច្ចុវេក្ខណវិធី	ធម៌សូត្រមន្ត
ភក្កានុមោទនាវិធី	ធម៌សូត្រផ្សេងៗ

ប្រមូលរៀបរៀងដោយ

សែម-សុរ

អភិគន្ធសិក្សាមហាវិទ្យាល័យព្រះសីហនុរាជ
សញ្ញាបត្រពុទ្ធិកុដ្តមសិក្សាបឋមភូមិ ១៩៦៣
និស្សិតបច្ចុប្បន្នមហាវិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រ
និបមនុស្សសាស្ត្រ ភ្នំពេញ

ឆ.ស.ប្រាំ០៨ ឆ្នាំ១៩៦៦

 ៥០០០ឆ្នាំ

www.5000-years.org

អារម្ភកថា

សៀវភៅ ប្រជុំការធានារ៉ាប់រងសេសបាយីប្រែនេះ បណ្តិតសែម-សូរ
លោកបានរៀបរៀងទុកសម្រាប់សិក្ខាកាមកុលបុត្រទាំងឡាយ អ្នកទ្រទ្រង់ព្រះ
ពុទ្ធសាសនានៅក្នុង ព.ស.២៥០៨ ឆ្នាំ១៩៦៦ ។

នៅបច្ចុប្បន្នក្នុង ព.ស. ២៥៤១ ឆ្នាំ១៩៩៨នេះ ពុទ្ធបរិស័ទទាំងឡាយ
ក្នុងពុទ្ធសាសនមណ្ឌល ទាំងបញ្ចជិត ទាំងគ្រហស្ថមានសទ្ធាជ្រះថ្លាបោះពុម្ពចម្លង
ច្បាប់ធម៌នេះ តម្រូវទៅតាមសេចក្តីខ្វះខាតមិនគ្រប់គ្រាន់ឈ្នះដល់ការសិក្សានៃ
សិក្ខាកាមកុលបុត្រអ្នកទ្រទ្រង់ព្រះពុទ្ធសាសនា ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ខ្ញុំព្រះករុណា អាត្មាភាព ទាំងពីរអង្គគឺ ភិក្ខុ
វិណយធរណ បធាយិន-ឡើង វត្តខេមរពុទ្ធិកាម (ហៅវត្តខ្មែរ) និង
ស.ប.ធន.ធម្មភូតកុសលោ ថាញ់,ឡើង វត្តវិបស្សនារាម(ហៅវត្តអែវ៉ាប់)
បានសាមគ្គីមូលមតិគ្នាផ្តើមបោះពុម្ពសៀវភៅនេះបន្ថែមទៀត ប្រព្រឹត្តទៅមួយ
អន្លើដោយឧបាសក ឧបាសិកា ពុទ្ធបរិស័ទចំណុះដើងវត្តទាំងពីរនេះមានសទ្ធា
ជ្រះថ្លាបានចំណាយទ្រព្យរៀងៗខ្លួន ជួយឧបត្ថម្ភក្នុងការបោះពុម្ពសៀវភៅនេះ
តាមកម្លាំងសទ្ធា ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តម ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាតរៀងទៅ។

ពុទ្ធបរិស័ទ វត្តខេមរពុទ្ធិកាម 2100W. Will St.

Long Beach, CA 90810

ពុទ្ធបរិស័ទ វត្តវិបស្សនារាម 1239 E. 20th St.

Long Beach, CA 90806

បោះពុម្ពផ្សាយជាធម្មទាន ចំនួន ២០០ក្បាល

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១០កើត ខែជេស្ឋ ឆ្នាំខាល សិរីទ្វីបក ព.ស.២៥៤១

ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៩៨

បញ្ជីមាតិកាធម៌

ឈ្មោះធម៌

ទំព័រ

ធម៌ទមន្ស កាវ

តន្ត្រករប្បណាម	១
ធម្មតន្ត្រប្បណាម	៦
សង្ឃតន្ត្រប្បណាម	៩
ក្រៃប្បណាមសង្ខេប	១៤
សុភមង្គលកថា	១៩
បណាមគាថា (យោ កប្បកោដិហិ)	១៨
ថ្វាយបង្គំសុំសេចក្តីសុខ (តំច្រើមច្ពន្ត)	២០
បត្តិទានគាថា (យំ កិញ្ចិ)	២១
បត្តិទានគាថា (យា ឆរិកា)	២៣
អនុមោទនាក្ខយាចនគាថា (រាគាសដ្ឋា)	២៦

មច្ចុវេក្ខណវិធី

ធាតុប្បច្ចវេក្ខណៈ	២៩
បដិកលប្បច្ចវេក្ខណៈ	៣៣
តំរូវណ៍កប្បច្ចវេក្ខណៈ	៣៥
អតីតប្បច្ចវេក្ខណៈ	៤០

ភត្តានុមោទនាវិធី

ភត្តានុមោទនាមគ្គគាថា (យថា វារិវចា)	៤៦
សាមញ្ញានុមោទនាគាថា (សព្វីតិយោ)	៤៧
មង្គលចក្រវាឡ (សព្វពុទ្ធា)	៤៨
វិសេសានុមោទនាវិធី (អត្តហត្ថមុខា)	៥២
កាលទានប្បកាសនគាថា (ភណិស្សាម)	៥៣
កាលទានសុត្តគាថា (កាលេ ឆន្ទិ)	៥៤
វិហារទានសុត្តគាថា	៥៥
អត្តប្បសាទសុត្តគាថា (អត្តតោ វេ)	៥៩
ភោជនទានានុមោទនាគាថា (អាយុទោ)	៦០

ឈ្មោះធម៌

ទំព័រ

ជីវិតតាមទោរនា (បណ្ណបណ្ណាមោវ)	៦១
បុព្វបេតពលិទានទោរនាគាថា (យំកិញ្ច)	៦២
តិរោកុដ្តកណ្ណគាថា (តិរោកុដ្តេសុ)	៦៤
យាគអនុមោទនាគាថា (យោ សញ្ញានំ)	៦៩
សុនិយាចនគាថា (សិរមត្ត)	៧០
យានទានទោរនាគាថា (អនំ បាវំ)	៧១

ធម៌ដានវេរ. បំណុល

អភិធម្មបិដក (មាតិកា)	៧៣
វិភង្គ ក្នុងអដ្ឋកថា	៧៥
ធាតុកថា	៧៦
បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ	៧៧
កថាវត្ថុ	៧៧
យមកៈ	៧៨
បដ្ឋាន	៧៨
ទន្ធវិភង្គ ក្នុងបាវី	៧៩
ធាតុកថា	៨១
បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ	៨២
កថាវត្ថុ	៨៦
យមកៈ	៨៧
បដ្ឋាន	៩០
តិរោកុដ្តកណ្ណ	៩១
យទិហំនេ	៩៣
បដិច្ចសមុប្បាទ	៩៥
សំដែនយគាថា	៩៩

ធម៌សុត្តមន្ត - ធម៌បរិនិច្ឆ

អញ្ជើញពពួកវេរិត	១០៥
នមស្ការ	១០៧

ឈ្មោះធម៌	ទំព័រ
សម្មាសម្ពុទ្ធ	១០៨
មង្គលសុត្តន្តរម្ពោ (យេ ឃត្តា)	១១១
មង្គលសុត្ត (ឯវិម្ពេ សុត្ត)	១១៤
រតនសុត្តន្តរម្ពោ (បណ្ឌិតានតោ)	១១៩
រតនសុត្ត (យានីធកត្តា)	១២១
ករណីយមេត្តសុត្ត ករណីយមត្ត)	១៣៣
ទួរបរិក្ខ (វិបក្ខេហិ)	១៣៤
មោរាបរិក្ខន្តរម្ពោ (បូរេន្តរម្ពោ)	១៤២
មោរាបរិក្ខ (ឧទេតយញ្ញ)	១៤១
ធម្មត្ថសុត្តន្តរម្ពោ (យស្សានុស្សារណានាមិ)	១៤៥
ធម្មត្ថសុត្ត	១៤៦
អាជានាមិយបរិក្ខន្តរម្ពោ (អប្បសន្នេហិ)	១៥៩
អាជានាមិយបរិក្ខ (វិបស្សិស្ស)	១៦០
អង្គុលីមាលបរិក្ខ និង ពោជ្ឈង្គបរិក្ខ	១៦៨

បតិណ្ឌកតាថា

អភយបរិក្ខតាថា (យន្តនិមិត្ត)	១៧២
ជយបរិក្ខតាថា (មហាការុណិកោ)	១៧៥
អាជានាមិយបរិក្ខតាថា (សក្កតា)	១៧៨
មង្គលចក្កវាទ្យ (សិរិជិតិមតិ)	១៨២

នាទសបរិក្ខ

អញ្ជើញពពួកទេវតា	១៨៨
រតនសុត្តន្តរម្ពោ	១៨៨
ធម្មត្ថបរិក្ខ (វិជ្ជស្សមេន្ទ្រ)	១៩០
វង្សកយិត្ត	១៩០
អាជានាមិយបរិក្ខ (នមោ មេ)	១៩៣
ពោជ្ឈង្គបរិក្ខន្តរម្ពោ (សិសារេ)	១៩៩
អតាយបរិក្ខ (បុញ្ញលាភ)	២០០

ឈ្មោះធម៌	ទំព័រ
ជ័យបរិភោគម្ដោ (តំយ ធរមនុស្សានំ)	២០១
ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តន្តម្ដោ	២០២
ធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រ	២០៣
អនត្តយក្ខណសូត្រ	២២៥
តិរិចាននុស្សត្រ	២៥៥

វិវិធពកាថា

ពុទ្ធសយមង្គល (ពាហុំ)	២៧៨
សរណេរិបិកាតាថា (ពាហុំ ផ)	២៨៤
នលិនុសុត្តតាថា (យស្ស ធម្មា)	២៨៥
ការវសុត្តតាថា (យេ ច អតីតា)	២៨៦

ធម៌ឧបស្សកាករដ្ឋេដ្ឋី ៗ

ភាសិតោវាសេស្តុប	២៩១
វិធីបកសករាជ	៣០០
ពុទ្ធបាទនមស្សការតាថា	៣០១
ធាតុចេតិយនមស្សការតាថា	៣០៣

ធម៌សូត្រដ្ឋេដ្ឋី ៗ

ព្រះវិន័យ (យន្តេន ភតវតា)	៣០៩
ព្រះសូត្រ (ឯវម្មេ សុត្តំ)	៣១១
ព្រះអភិធម្ម	៣១២
ពាក្យសម្រាប់ក្រែនកថននី១	៣១២

— — —

២	៣១៤
បាណីសម្រាប់សូត្រកថន	៣១៤
វិធីដក	៣១៦
វិធីពិន្ទុកប្ប	៣១៧
ធម៌ជ្ឈាយមេត្តា	៣១៩

ប្រជុំភាណវារបាលី-ប្រព័ន្ធសេស

ធម៌និមស្សការ

រកធម្មជា

តមេហិ ទីបធ្មបាទិសក្ករេហិ

ពុទ្ធំ ធម្មំ សង្ឃំ អភិបូជិយាមិ មាតាបិតាទីតំ គុណ.
វិជ្ជានញ្ច មយ្ហញ្ច ទីយរត្តំ អត្ថាយ បាតាយ សុខាយ

ប្រែថា : ខ្ញុំព្រះករុណា សូមចូលចំពោះនូវព្រះ { ពុទ្ធ
ធម៌ ជាម្ចាស់
សង្ឃ

ដោយស្រៀងសក្ការៈចាំឡាយ មានខ្សែនិងចូលជាដើមនេះ ដើម្បី
សេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាច្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់អ្នកដ៏មានគុណ
ចាំឡាយ មានមាតាបិតាជាដើមផង ដល់ខ្ញុំព្រះករុណាផង អស់កាល
ជាកន្លែង ទៅហោង ។

ពុទ្ធកេនប្បណាម

នមោ តស្ស ភគវិតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

(សូត្រ ៣ ៨២)

ប្រែថា : រីករិយានមស្សការថ្វាយបង្គំ នៃខ្ញុំព្រះករុណា ចូរមាន
ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្តដ៏ច្រើនស៊ី ទ្រង់
ត្រាស់ដឹងនូវក្បោយធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ឥតមានគ្រូ
អាចារ្យណាប្រដៅ ព្រះអង្គឡើយ ។

(ថ្វាយបង្គំម្តង)

យោ សន្និសិទ្ធា	វិរោធិមូលេ
មារិ សលេនំ	មហតី វិធិយ្យោ
សម្ពោធិមាគប្បិ	អនន្តញ្ញាលោកា
លោកុត្តមោ តំ	បនមាមិ ពុទ្ធំ

ប្រែថា : ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គឯណា ទ្រង់នឹងចំរើននូវព្រះភាពា
បានសូត្រកម្មដ្ឋាន លើកេនបល្ល័ង្កក្រោមម្លប់ពោធិព្រឹក្សដ៏ច្រើនស៊ី បាន
ដាក់នូវវាចាធម៌ជ្រាបទាំងសេនាដ៏ច្រើន ហើយទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវសម្មា
សម្ពោធិញ្ញាលោក មានប្រាជ្ញារកទីចម្អុតគ្នាន ព្រះអង្គច្រើនស៊ីដាច់សក្ខ
លោក ខ្ញុំព្រះករុណា សូមត្រាចថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះដោយ
ការពរ ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង)

យេ ច ពុទ្ធា អតីតតា ច យេ ច ពុទ្ធា អនាគតា
បច្ចុប្បន្នា ច យេ ពុទ្ធា អហំ វិន្ទាមិ សព្វទា

ប្រែថ : ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចាំងឡាយអង្គឯណា ដែលបានត្រាស់ជា
ព្រះពុទ្ធនិព្វានកន្លងទៅហើយក្តី ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចាំងឡាយអង្គឯណា
ដែលនឹងបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធក្នុងកាលរាជមុខក្តី, ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចាំង
ឡាយអង្គឯណា ដែលបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធក្នុងកម្រកល្យាណនេះក្តី ខ្ញុំ
ព្រះករុណាសូមក្រាបថ្វាយចង្គំទូលំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចាំងឡាយនោះ គ្រប់
កាលចាំបាច់ ។

(ត្រាបថ្វាយចង្គំម្តង)

ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាបរណ-
សម្មាសម្ពុទ្ធោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្ម សារថិ
សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ

ប្រែថ ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គ
នោះទ្រង់ព្រះនាមថា អរហំ ព្រោះព្រះអង្គទ្វាយចាកសីលសង្គ្រោះពាលនី
កិលេស ព្រមទាំងវិសនាគីកាយបរយាននិងវិចីបរយាន, សម្មាសម្ពុទ្ធោ
ទ្រង់ព្រះនាមថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ ព្រោះព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវញាយ្យធម៌ចាំង

ក្នុងដោយប្រពៃណីពោះព្រះអង្គឥតមានគ្រួសារប្រណីប្រដៅព្រះអង្គឡើយ,
 វិជ្ជាបណ្ឌិតមួយនាក់ ទ្រង់ព្រះនាមថា វិជ្ជាបណ្ឌិតមួយនាក់ ព្រោះព្រះអង្គ
 ចម្លងដោយវិជ្ជា ៣ និងវិជ្ជា ៨ និងចរណ៍ ១៥, សុភវិញ្ញាណទ្រង់ព្រះនាមថា
 សុភវិញ្ញាណ ព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរល្អ យាងទៅកាន់សុខុមាលភាព គឺឥសានៈ
 មហានិព្វាន, លោកវិទូ ទ្រង់ព្រះនាមថា លោកវិទូ ព្រោះព្រះអង្គជ្រាប
 ច្បាស់ខ្លះគ្រួសារ, អនុញ្ញាតិ ទ្រង់ព្រះនាមថា អនុញ្ញាតិ ព្រោះព្រះអង្គ
 ប្រសើរដោយសីលាទ្ទណៈកម្មលាភកម្មលាភកម្មយស្ថាន, បុរិសទម្មសារថិ
 ទ្រង់ព្រះនាមថា បុរិសទម្មសារថិ ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នកទទួលខុសត្រូវចុះសេចក្តី
 មានទុច្ចរិតស្រឡាត់ទទួលបាន, សត្វាទេវីមនុស្សាន្ត ទ្រង់ព្រះនាម
 ថា សត្វាទេវីមនុស្សាន្ត ព្រោះព្រះអង្គជាសាស្ត្រាចារ្យនៃទេវតានិងមនុស្ស
 ទាំងឡាយ, ពិញ្ញា ទ្រង់ព្រះនាមថា ពិញ្ញា ព្រោះព្រះអង្គត្រាស់ដឹងខ្លះ
 ចក្កវិយសច្ច ហើយញ៉ាំងអ្នកដទៃត្រាស់ដឹងផង, វិជ្ជា ទ្រង់ព្រះ
 នាមថា វិជ្ជា ព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរទៅកាន់ត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ហើយ
 រឹតព្រះអង្គមិនក្រឡប់. កើតទៀតឡើយ ។

(ថ្វាយចង្គ្គុល)

រូបហើយត្រូវប្រកាសយូរជាង១០០ឆ្នាំហើយនេះ

ឆ្នាំ មេ សរណំ អញ្ញំ ពុទ្ធោ មេ សរណំ វិ
ឯតេន សប្បវិជ្ជេន ហោតុ មេ ជិយមង្គលំ

ប្រែថា: ឆ្នាំ មេ សរណំ អញ្ញំ ពុទ្ធោ មេ សរណំ វិ មានព្រះពុទ្ធជា
ព្រះករុណាមិនមានឡើយ ពុទ្ធោ មេ សរណំ វិ មានព្រះពុទ្ធជា
ម្ចាស់ ជាចំរើនចំរើនដ៏ប្រសើររបស់ព្រះករុណា ឯតេន សប្បវិជ្ជេន
ហោតុ មេ ជិយមង្គលំ សូមសិរស្សស្តីជយមង្គលចូរមានផលព្រះ
ព្រះករុណា ដោយកិរិយាគោលនូវពាក្យ សព្វនេះ ។

(ថ្វាយចង្គ្គង)

រូបឃាយស្រីសូមទាមទោសនិងពុទ្ធជាទីប្រជុំ:

ឧត្តមង្គេន វិន្ទេហំ បាទបំសុំ វិញ្ញមំ

ពុទ្ធោ យោ ទលំតោ ទោសោ ពុទ្ធោ ទមតុ តំ មមំ

ប្រែថា: ឧត្តមង្គេន វិន្ទេហំ បាទបំសុំ វិញ្ញមំ ព្រះករុណា សូម
ថ្វាយចង្គ្គងនូវល្អវត្ថុល្អព្រះបាទនៃព្រះសង្ឃាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយ
អរិយៈដ៏ឧត្តមគឺឡូងពុទ្ធោ យោ ទលំតោ ទោសោ ពោសឯណា
ដែលព្រះករុណា ធ្វើឲ្យភ្លាំងភ្លាត់ហើយក្នុងព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ពុទ្ធោ ទមតុ
តំ មមំ សូមព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ អន់នូវពោសាមានផលព្រះករុណា ។

(ក្រាបថ្វាយចង្គ្គង)

ធម្មរកនប្បណាម

អង្គិកាវីយបថោ ជំនាន់

មោក្ខប្បវេសាយ ឧដ្ឋិ ច មគ្គោ

ធម្មោ អយំ សន្តិកោ បណីតោ

និយ្យានិកោ តំ បនមាមិ ធម្មំ

ប្រែថា : ព្រះសង្ឃឯណា ជាធម៌ច្រកចរដោយអង្គ៨ ច្រកា ជានុន្ទ
ដំណើរនៃព្រះអរិយចុត្តលជាម្ចាស់ ជាផ្លូវដ៏ត្រង់ត្រង់កិរិយាញ៉ាំងជនដែល
ប្រាថ្នាខ្សែព្រះនិព្វានឲ្យចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វានបាន ព្រះធម៌នេះជាធម៌ធ្វើ
ឲ្យត្រជាក់ រម្ងាប់ចង់ខ្សែភ្លើងក្អកភ្លើងកិលេស ជាធម៌ដ៏ទុក្ខ ជាគុណញ៉ាំង
សត្វឲ្យចេញចាកសង្សារទុក្ខ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយចង្គំនូវព្រះ
សង្ឃនោះ ដោយគោរព ។

(ថ្វាយចង្គំខ្ពង់)

យេ ច ធម្មា អតីតា ច យេ ច ធម្មា អនាគតា

ចច្ចុប្បត្តា ច យេ ធម្មា អហំ វិន្ទមិ សព្វទា

ប្រែថា : ព្រះធម៌ចាំងឡាយឯណា ដែលជាធម៌របស់ព្រះសង្ឃ-

សម្បត្តិ ដែលនិព្វានក្នុងកាលហើយ ព្រះធម៌ទាំងឡាយឯណា ដែលជា
 ធម៌របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ នឹងមានមកក្នុងកាលទាំងមូលក្តី, ព្រះធម៌ទាំង
 ឡាយឯណា ដែលជាធម៌របស់សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រតិស្ឋានទុកក្នុង
 កាលសព្វថ្ងៃនេះក្តី ឱព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំទូលំទូលាយព្រះធម៌ទាំងឡាយ
 នោះគ្រប់កាល ទាំងឡាយ ។

(ថ្វាយបង្គំម្តង)

ស្វាគ្វាតោ ភគវតោ ធម្មោ សន្និដិកោ អកាលិកោ
 ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចុតំ វេទិតញ្ចោ វិញ្ញាបីតិ ។
 ក្តីបោះ: ស្វាគ្វាតោ ភគវតោ ធម្មោ ព្រះបរិយត្ថធម៌ គឺព្រះវិញ្ញា
 បីដក ជាធម៌គឺព្រះអរិយបុគ្គលភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយល្អ
 (ធម្មោ ព្រះនព្វលោកុត្តរធម៌មាន ៩ ប្រការគឺមគ្គ៤ ដល៤ និព្វាន១)
 សន្និដិកោ ជាធម៌គឺព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ នឹងពិត ឃើញពិតដោយ
 បច្ចុវេក្ខណញ្ញាណ គឺថានឹងបានដឹងដោយស្តាប់ដោយស្មើបុគ្គលដទៃនោះៗ ក៏
 នេះ គឺឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង អកាលិកោ ជាធម៌ព្រះអរិយបុគ្គលដែលមិនរង់ចាំ
 កាល គឺថាកាលលើព្រះអរិយបុគ្គលកើតឡើងហើយ ព្រះអរិយដល់កើតក្នុង

លំដាប់ថ្នា មិនបានយឺតយូរឡើយ ឯហិបស្ស្យាកា ជាធម៌គួរដល់ ឯពិ-
 បស្ស្យាវិធី គឺជាបើព្រះអរិយបុគ្គលដែលបានសម្រេចមគ្គនិរោធិយ ក៏គួរ
 និងរោហ៍បុគ្គលដទៃទៀតចូលមកមើលបាន ឱបនិយមិកោ ជាធម៌គឺព្រះអរិយ-
 បុគ្គលតប្បីបង្គោលចូលមកទុកក្នុងខ្លួនដោយអំណាចនៃការងារ បច្ចុត្តំ វេទិ-
 តញ្ញោ វិញ្ញាហិ ជាធម៌គួរអ្នកប្រាជ្ញតាំងឡើយ មានទុក្ខនិកញ្ញា បុគ្គល
 ជាដើមតប្បីនិង តប្បីឃើញច្បាស់ក្នុងចិត្តនៃខ្លួន ។

(ក្របថ្វាយបង្គំម្តង)

ឮចម្លើយត្រូវប្រកាសឈ្មោះ ចិញ្ចោធម្មតុណាថា :

ឆត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញោ ធម្មោ មេ សរណំ វិរិ
 ឯតេន សច្ចវជ្ជេន ហោតុ មេ ជយមង្គលំ
 ក្របថា: ឆត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញោ វត្ថុនៃដានីតាំងវិញ្ញាណនៃខ្ញុំ ព្រះ
 ករុណាមិនមានឡើយ ធម្មោ មេ សរណំ វិរិ មានតែព្រះធម៌ជាម្ចាស់ជា
 វត្ថុនៃវិញ្ញាណដ៏ប្រសើរបស់ខ្ញុំព្រះករុណា ឯតេន សច្ចវជ្ជេន ហោតុ មេ
 ជយមង្គលំ សូមសិរីសួស្តីជយមង្គលចូរមានដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ដោយ
 កិរិយាពោលនូវពាក្យ សច្ចៈនេះ ។

(ក្របថ្វាយបង្គំម្តង)

រូបហើយត្រូវសូមទោសនឹងព្រះធម្មគុណាចារ្យ :

ឧត្តមង្គ្គន វិទ្យុហំ ធម្មញ្ញា ទុរិធំ វិ

ធម្មេ យោ ទលិពោ ទោសោ ធម្មោ ទមតុ តំ មមិ

ប្រែថា : ឧត្តមង្គ្គន វិទ្យុហំ ធម្មញ្ញា ទុរិធំ វិ ខ្ញុំព្រះករុណាសូម
ថ្វាយចង្គ្គន៍ដល់ព្រះធម៌ដ៏ច្រើនស្រី ទានពីរប្រការ គឺព្រះបរិយត្តិធម៌និងព្រះឧត្ត
លោកុត្តរធម៌ ដោយអរិយដ៏ឧត្តម គឺស្វ័ន ធម្មេ យោ ទលិពោ
ទោសោ ទោសងណា ដែលខ្ញុំព្រះករុណាធ្វើឲ្យភ្លាំងភ្លាត់ហើយក្នុងព្រះ
ធម៌ជាម្ចាស់ ធម្មោ ទមតុ តំ មមិ សូមព្រះធម៌ជាម្ចាស់ អនុវត្តទោស
នោះដល់ខ្ញុំ ព្រះករុណា ។

(ក្រាបថ្វាយចង្គ្គន៍)

សង្ឃកេសប្បណាម

សង្ឃោ វិសុទ្ធោ	វិទុក្ខំណោយោ
សន្តិស្តិយោ	សព្វាសប្បហំនោ
គុណោហំនេកេហំ	សមិទ្ធិបញ្ចោ
អនាសវោ តំ	បឋមាមិ សង្ឃំ

ប្រែថា : ព្រះអរិយសង្ឃឯណា ដ៏ចម្រើនស្មោះស្មើ ជាទីគោរពបូជា
 ចក្ខុវិស័យប្រសើរ មានផ្ទៃយូរឆ្ងាយ មានមន្ទិលឥរិយាបថល្អ តាំង
 ក្នុងចន្លោះចង្កោយ ជាព្រះសង្ឃដ៏ល្អ រាល់ហើយ ខ្ញុំក៏យាសរម្រេចដោយគុណ
 តាំងឡើយដ៏ច្រើន ជាព្រះសង្ឃមានភាសាធម៌មិនមាន គឺថាជាព្រះវិណា
 ស្រព ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំខ្ញុំព្រះអរិយសង្ឃនោះ ដោយ
 គោរព ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំឡើង)

យេ ច សង្ឃា អតីតា ច យេ ច សង្ឃា អនាគតា
 ចចុញ្ញត្តា ច យេ សង្ឃា អហំ វិន្ទមិ សព្វទា

ប្រែថា : ព្រះសង្ឃតាំងឡើយឯណា ដែលជាព្រះសង្ឃបានសម្រេច
 មគ្គនិងផលកម្មនេះហើយក្តី ព្រះសង្ឃតាំងឡើយឯណា ដែលជាព្រះ
 សង្ឃនិងបានសម្រេចមគ្គនិងផលកម្មកាលខាងមុខក្តី, ព្រះសង្ឃតាំងឡើយ
 ឯណា ដែលជាព្រះសង្ឃបានសម្រេចមគ្គនិងផលកម្មកាលជាច្រើន
 នេះក្តី, ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំខ្ញុំព្រះសង្ឃតាំងឡើយនោះ
 គ្រប់កាល តាំងតែ ។

(ក្រាបថ្វាយបង្គំឡើង)

សុបដំបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ
 ឧដ្ឋបដំបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ
 ញាយបដំបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ
 សាមីបដំបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ
 យទិទំ បត្តាវំ បុរិសយុគានិ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា
 ងស ភគវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ
 បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ញាបិករណីយោ
 អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សតិ ។

វច្ឆថ : សុបដំបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃ
 ជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិចក្កដោយដោយប្រពៃ គឺប្រ-
 តិចក្កភាមនន្ទនព្រះនរោលាកុត្តរធម៌, ឧដ្ឋបដំបន្នោ ភគវតោ សាវក-
 សង្ឃោ ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិចក្កដោយ
 ត្រង់ គឺប្រតិចក្កជាមជ្ឈិមព្យជ័យ, ញាយបដំបន្នោ ភគវតោ សាវ-
 កសង្ឃោ ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិចក្កដ៏ម្យ

ត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ជាស្ថានក្សេមផុតចាកទុក្ខចាំងពួង, សាមីចិប-
 ដំបន្តោ ភក្កវិតោ សាវិកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃជាសាវ័កនៃព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តដ៏សមគួរដល់សាមីចិកម្ម គឺប្រតិបត្តនូវដល់ សីល
 សមាធិ ចញ្ញា, យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុត្តានិ ព្រះសង្ឃឯណា ចើកចំ
 ជាក្នុងចុះសព្វឡាយមាន ៤ គូ គឺព្រះសង្ឃដែលបានសម្រេចនូវសោភា
 បត្តិមគ្គនិងសោភាបត្តិផលជាកូ ១, សកពា តាមិមគ្គនិងសកពា តាមិផលជា
 គូ ១ អនាតាមិមគ្គនិងអនាមិផលជាកូ ១, អហត្ថមគ្គនិងអហត្ថផល
 ជាកូ ១, អដ្ឋិ បុរិសបុគ្គលា ចើកចំរៀងជាចុះសបុគ្គលមាន ៨ គឺព្រះ
 សង្ឃដែលបានសម្រេចនូវសោភាបត្តិមគ្គ ១, សោភាបត្តិផល ១, សកពា
 តាមិមគ្គ ១, សកពា តាមិផល ១, អនាតាមិមគ្គ ១, អនាតាមិផល ១, អហត្ថ
 មគ្គ ១, អហត្ថផល ១, ឯស ភក្កវិតោ សាវិកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃពាំង
 ឌុះ ជាសង្ឃសាវ័កនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ, អាហុនេយ្យោ លោកគួរ
 ទទួលនូវចក្ខុប្បវ័យដែលបុគ្គលទទួលចំពោះអ្នកមានសីល ហើយនាំមក
 អំពីចម្ងាយបង្ហាត់ចូលមកចូដា, បាហុនេយ្យោ លោកគួរទទួលនូវ
 ភាគន្តកុចាន គឺចានដែលបុគ្គលពាក់ភែនដើម្បីញ៉ាត់និងមិត្រ ដែលមក
 អំពីទិសផ្សេងៗ ហើយបង្ហាត់ចូលមកចូដា, ទក្ខិណេយ្យោ លោកគួរ
 ទទួលនូវចានដែលបុគ្គលជឿនូវកម្មនិងផលនៃកម្មហើយចូដា, អញ្ញាលិ-

ករណីយោ លោកគួរដល់អញលឹកឃ្ល ដែលសត្វលោកគប្បីធ្វើ អនុត្តរំ
 បុញ្ញកេត្តំ លោកស្ស លោកជាចុញ្ចកេត្ត គឺជាទីដុះឡើងនៃពូជ គឺ
 ចុណ្យនៃសត្វលោកកេត្តដ៏ទៃក្រៃលែង ជាងគ្មាន ។

(ក្រាបថ្វាយចង្គំខ្ពង)

ឥទ្ធិវត្ថុប្រកាសប្លង្គាខ្លួនចំពោះសង្ឃគុណថា :

នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ចំ សង្ឃោ មេ សរណំ វិ
 ឯតេន សប្បវិជ្ជេន ហោតុ មេ ជិយមង្គលំ ។

វច្រថា : នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ចំ វត្ថុដទៃជាទីពឹងទំពូកនៃខ្ញុំ
 ព្រះករុណាមិនមានឡើយ សង្ឃោ មេ សរណំ វិ មានតែព្រះសង្ឃជា
 ម្ចាស់ជាទីពឹងទំពូកដ៏ប្រសើរបេសខ្ញុំព្រះករុណា ឯតេន សប្បវិជ្ជេន
 ហោតុ មេ ជិយមង្គលំ សូមសិរស្សស្តីជយមង្គលចូលមានដល់ខ្ញុំព្រះ
 ករុណាដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យ សច្ចៈនេះ ។

រួចហើយស្រឡាត់សូត្រមាតិកាសន្និសង្ឃគុណថា :

ឧត្តមង្គេន វិន្នេហំ សង្ឃញ្ច ទុរិជោត្តមំ
 សង្ឃេ យោ ទលំតោ ទោសោ សង្ឃោ ទមតុ តំ មមំ ។

វច្រថា : ឧត្តមង្គេន វិន្នេហំ សង្ឃញ្ច ទុរិជោត្តមំ ខ្ញុំព្រះករុ-

ណា សូមថ្វាយចង្គ្គ់ខ្ញុំព្រះសង្ឃ ដ៏ប្រសើរមានពីរប្រការ គឺ សម្មតិសង្ឃ
 និងអរិយសង្ឃ ដោយអរិយវៈដ៏ឧត្តមគឺស្បែក, សង្ឃ យោ ទលំតោ
 ទោសោ គោសឯណាវដល់ខ្ញុំព្រះករុណាធ្វើឲ្យភ្នំភ្នាក់ហើយក្នុងព្រះ
 សង្ឃជាម្ចាស់, សង្ឃ ទមតុ តំ មមំ សូមព្រះសង្ឃជាម្ចាស់អត់ខ្ញុំ
 គោសនោះដល់ខ្ញុំ ព្រះករុណា ។

(ក្រាបថ្វាយចង្គ្គ់)

ត្រៃបណាមសង្ខេបព្រមទាំងបូជាក្រឡឹងសក្ការៈ

នមោ តស្ស ភគវិគោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្វ ។

(វច្រដូចមុន)

ឥតិបិ សោ ភគវិ អរហំ ។ល។ ភគវិចិ
 តំ អរហាទិគុណសំយុត្តំ ពុទ្ធំ សិរសា នមាមិ តព្វ
 ពុទ្ធំ ធិមេហំ សក្ការេហំ អភិបូជយាមិ ។

វច្រថៈ ឥតិបិ សោ ភគវិ អរហំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ
 ច្រង់ព្រះនាមថា អរហំ ព្រោះព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសីកសត្រូវរោលគឺ កិ-
 លេស ព្រមទាំងវិសតា គឺកាយបរិយោគ និង វច្ឆិបរិយោគ ។ល។

ភគវិ ទ្រង់ព្រះនាមថា ភគវិ ព្រះព្រះអង្គមានដំណើរទៅកាន់ក្រុង
 ខ្នាត់បោលហើយ និព្វានព្រះអង្គមិនត្រឡប់ត្រឡើយ ធិ អរហន្ត
 ទិគុណសំយុត្តំ ពុទ្ធំ សិរសា នមាមិ ឡំព្រះករុណា សូមថ្វាយចង្គំ
 នូវព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះអង្គប្រកបព្រមហើយដោយគុណ មាន
 គុណថា អរិហំ ជាដើមនោះ ដោយសិរសាភិក្ខុន តញ្ចា ពុទ្ធំ ធិមេហិ
 សក្ការេហិ អភិបូជយាមិ ឡំព្រះករុណា សូមថ្វាយចំពោះនូវព្រះសង្ឃ
 សម្ពុទ្ធជាម្ចាស់នោះ ដោយគ្រឿងសក្ការៈទាំងឡាយ មានប្រមាណ
 ចំណេះ ។

(ក្រាបថ្វាយចង្គំ)

ស្វាភ្នាលោ ភគវិពា ធម្មោ ។ល។ បច្ចុត្តំ វេទិតញ្ចោ
 វិញ្ញាហីតិ ធិ សាក្កតាទិគុណសំយុត្តំ ធម្មំ សិរសា
 នមាមិ តញ្ចា ធម្មំ ធិមេហិ សក្ការេហិ អភិបូជយាមិ ។

ប្រែថា៖ ស្វាភ្នាលោ ភគវិពា ធម្មោ ព្រះបរិយត្តិធម៌
 និព្វានគ្រប់ដណ្តប់ ជាធម៌និព្វាននៃព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយ
 ល្អ ។ល។ បច្ចុត្តំ វេទិតញ្ចោ វិញ្ញាហី ជាធម៌និព្វានត្រាជ្រូតទាំងឡាយ

មានឧទ្ទិសក្នុងក្របខណ្ឌនេះដែរ គឺប្រសិនបើយើងប្រើប្រាស់ក្នុងចក្ខុវិស័យ
 តំណាងទីក្រុងសំយុង្គ ធម្មំ សិរសា នមាមិ ឧប្បន្ទកុណា
 សូមថ្វាយចង្គំនូវព្រះធម៌ជាម្ចាស់ ដ៏ប្រកបព្រមហើយដោយគុណវិនិច្ឆ័យ
 ជាស្វាគ្គតោ ជាដើមនោះដោយសិរសាធិក្សន៍ តណ្ហ ធម្មំ ឥមេហិ
 សក្ការេហិ អភិបូជិយាមិ ឧប្បន្ទកុណាសូមចូលរំលឹកនូវព្រះធម៌ជា
 ម្ចាស់នោះ ដោយត្រៀមសក្ការៈទាំងឡាយមានប្រមាណ ចំណេះ ។

(ក្រាបថ្វាយចង្គំ)

សុបដិបន្នោ ភគវិគោ សាវិកសង្ខោ ។ ល ។ អនុត្តរំ
 បុញ្ញកេត្តំ លោកស្សាតិ តំ សុបដិបន្នាទីក្រុងសំយុង្គ
 សង្ឃំ សិរសា នមាមិ តណ្ហ សង្ឃំ ឥមេហិ សក្ការេហិ
 អភិបូជិយាមិ ។

ប្រែថា : សុបដិបន្នោ ភគវិគោ សាវិកសង្ខោ ព្រះសង្ឃ
 ជាសាវ័កនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តហើយដោយប្រពៃ គឺប្រតិ-
 បត្តកាមកន្លងព្រះនរោត្តម ។ ល ។ អនុត្តរំ បុញ្ញកេត្តំ
 លោកស្ស លោកជាបុញ្ញកេត្តគឺជាទីដុះឡើងនៃពូជ គឺបុណ្យនៃសត្វ

លោក រក្សាទុកនៅក្រៅលង់ជាងគ្មាន តំ សុបដ៏បន្ទាទិគុណសំ-
 យុត្តិ សង្ឃំ សិរសា និមាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមថ្វាយចង្គំខ្ញុំព្រះសង្ឃ
 ជាម្ចាស់ ដ៏ប្រកបព្រមហើយដោយគុណមានគុណថា សុប្បដ៏បន្ទោ
 ជាដើមនោះ ដោយសិរសានិក្ខ័យ តញ្ចូ សង្ឃំ ធិមេហិ សក្ការេហិ
 អភិបូជិយាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមថ្វាយចំពោះខ្ញុំព្រះសង្ឃជាម្ចាស់នោះ
 ដោយគ្រឿងសក្ការៈពង់ឡាយមានប្រមាណ ចុះឈ្នះ ។

(ក្រាបថ្វាយចង្គំខ្ញុំ)

សុភត្ថលក្ខណៈ

ហោតុ សព្វ សុមង្គលំ រក្ខត្ត សព្វទេវិតា
 សព្វពុទ្ធានុភារិន សោតិ ហោតុ និរន្តរំ ។

ប្រថាៈ ហោតុ សព្វ សុមង្គលំ សុមង្គលគិសេចក្តីចំរើនដ៏ល្អ
 គ្រប់យ៉ាង ចូរមានដល់ខ្ញុំ រក្ខត្ត សព្វទេវិតា ទេវតាពង់ពួងពង់
 ឡាយ ចូររក្សាខ្ញុំ, សព្វពុទ្ធានុភារិន ដោយអនុភាពនៃព្រះពុទ្ធ
 គ្រប់ព្រះអង្គ, សោតិ ហោតុ និរន្តរំ សូមសិរសានិក្ខ័យមានដល់ខ្ញុំ ឲ្យ
 បានគ្រប់ពេលកុំបីមាន ចន្លោះឡើយ ។

ហោតុ ។ ល ។ សព្វទេវតា (វច្ឆដូចមុន) ។

សព្វធម្មានុភាវិន ដោយគន្ថកាលនៃព្រះធម៌ចាត់តួន, លោតិ
ហោតុ និរន្តរំ (វច្ឆដូចមុន) ។

ហោតុ សព្វំ ។ ល ។ សព្វទេវតា (វច្ឆដូចមុន) ។

សព្វសង្ខារានុភាវិន ដោយគន្ថកាលនៃព្រះសង្ឃចាត់តួន លោតិ
ហោតុ និរន្តរំ សូមសិរស្ថស្តិច្ចរមានដល់ខ្ញុំ ឲ្យបានគ្រប់ពេលកុំបីមាន
ចន្លោះឡើយ ។

បណាមកថា

យោ កប្បកោដិហំបិ អប្បមេយ្យំ
កាលំ កាវោត្តោ អតិទុក្ករាតិ
ខេទំ គតោ លោកហិតាយ តាថោ
នមោ មហាការុណិកស្ស តស្ស ។
អសម្ពុធំ ទុទ្ធនិសេវីតំ យំ
ភវិកាវំ គប្បតិ ជីវិលោកោ
នមោ អវិជ្ជាទិកិលេសជាលំ

វិទ្ធីសិវោ ធម្មវិស្ស តស្ស ។

គុណោហិ យោ សីលសមាធិបញ្ញា វិមត្តិញ្ញាណប្បភូតីហិ
យុត្តោ ទេត្តញ្ញតានំ កុសលត្ថិតានំ តមរិយសង្ខំ សិរសា
នមាមិ ។

ប្រែថៈ យោ កប្បកោដីហិបិ អប្បមេយ្យំ កាលំ ករោត្តោ
អតិទុក្ករានិ ទេទំ គតោ លោកហិតាយ តាថោ នមោ
មហាការុណិកស្ស តស្ស ព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ជាតំនឹងសព្វសត្តា ព្រះ
អង្គកាលប្រាថ្នា ធ្វើកសាងអស់កាលយូរ ។ រាប់ដោយកោដិកច្យា
ច្រើនគណហួសគិតគួរ បានគ្រាស់ជាសព្វញ្ញ ច្បាស់ជាគ្រូលីកត
ហ៊ាន ។ ធ្វើកម្មជាតម្រ មនុស្សនិកគ្រាប់ពុំបាន គោកយ៉ាកលំបាក
ប្រាណ ព្រោះប្រយោជន៍ដល់សព្វសត្វ ។ ខ្ញុំសូមទេសិរសា ចំក្តប្រាថ្នា
ចង្អុលថា ព្រះពុទ្ធករុណាសត្វ នោះជាទីពឹងសព្វកាល ។

អសម្ពុធំ ពុទ្ធនិសេវិតំ យំ ភវិកាវំ គច្ឆតិ ជីវលោកោ
នមោ អវិជ្ជាទិកិលេសជាលំ វិទ្ធីសិវោ ធម្មវិស្ស តស្ស
សត្វតែងកើតស្លាប់បង្ក ព្រោះចំណង់កម្មជាគោល ឲ្យវិលវល់អន្តរាល

ក្នុងកាក្ខចង្កន់កាត់ ។ ហេតុតែមិនដឹងធម៌ ជាម្ចាស់ល្អស្អាតសុខុម គឺ
ព្រះពុទ្ធសាសនា ចិត្តខ្ញុំសូមឧបស្សការ ។ ខ្ញុំធម៌ច្រពៃចិត្ត វិសេស
សុខ្ខៈនោះឯងណា កាត់បង់អវិជ្ជា គឺចណ្ឌញ្ញកិលេសហើយ ។

គុណោហំ យោ សីលសមាធិបញ្ញា វិមុត្តិញ្ញាណប្បក្ខតិ
ហំ យុត្តោ ទេត្តញ្ញាតានំ កុសលត្ថិកានំ តមរិយសង្ខំ សិរសា
និមាមិ ព្រះសង្ឃអង្គសាវ័ក មានសំរះសង្ខាទ្រង់ កបរដោយគុណ
សីលត្រង់ ចំណីសមាធិបញ្ញា ។ ចំណីវិមុត្តិញ្ញាណ កិលេសគ្មានក្នុងភាគ
ជាបុញ្ញក្ខតា ដទៃត្រូវការដាក់កុសល ។ ខ្ញុំសូមឧបស្សការ ដល់ព្រះអរិយ
បុគ្គល ជាបុគ្គព្រះទសពល ជាមន្ទីលដល់សព្វសត្វ ។

ថ្វាយបង្គំសុំសេចក្តីសុខ

ឥប្បេរិមប្បន្ត   នមស្សនេយ្យំ
នមស្សមាតោ   រតនត្ថយំ យំ
បុញ្ញាភិសន្តំ   វិបុលំ អលត្ថំ
តស្សាធុរាជីន   ហត្ថន្តរាយោ

ខ្ញុំសូមឧបស្សការ   លើកហត្ថាឧបស្សការ   ចង្អុលគុណចំណី   ខ្ពស់

លើសលប់ត្រៃលាភ ។ សូមចុណ្យកងកុសល ឲ្យបានដល់យើងខ្ញុំ
 ណា គេញពារស្មើឆាប ដូចដលសាធំទូលាយ ។ សូមឲ្យកុំចាត់ចង់
 អតមន្តលចាំងឡាយ ឲ្យចៀសចេញចាកឆ្ងាយ ភ្នំគន្ធិកយកុំបីមាន ។
 ដោយកំលាំងអាទុភាព ចុញលាភជាប្រធាន កងចុញកសីមាន សូមបាន
 ក្បួនកុំមានមោះ ។ ដោយគុណនមស្សការ ត្រៃភេនាប្រសើរខ្ពស់ សូម
 កាន់សិរ្សនោះ ដាក់ដល់ហានិភ័យហោង ។

បត្តិទានកាថា

យំ កិត្យំ កុសលកម្មំ កត្តត្ថំ កិរិយំ មម
 កាយេន វាចាមនសា តិទេសេ សុគតំ កតំ
 យេ សត្វា សត្វាតោ អត្ថំ យេ ច សត្វា អសត្វាតោ
 កតំ បុញ្ញផលំ មយ្ហំ សទ្ធវេ ភាគី វរីន្ត តេ
 យេ តំ កតំ សុវិទិតំ ទិដ្ឋំ បុញ្ញផលំ មយា
 យេ ច តត្ថ ន ជានន្តិ ទេវា គត្វា និរិយយុំ
 សទ្ធវេ លោកម្មំ យេ សត្វា ជីវិតាហារហេតុកា
 មនុស្សំ រោជនំ សទ្ធវេ លភន្ត មម ចេតសាតិ ។

ប្រែថា៖ យំ កិញ្ចំ កុសលកម្មំ កត្តង្គំ កិរិយំ មម អំណើ
 កុសលឯណាមួយដែលខ្ញុំធ្វើធ្វើ កាយេន វិចារមនសា ដោយគ្មាន
 ចង់ ឲ្យ គឺកាយ, វាចា, ចិត្ត តិទិសេ សុគតំ កតំ អំណើកុសលចង់
 អស់នោះ ដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ ជាកុសលអាចមិននាំឲ្យទៅកើតក្នុងឋាន
 ត្រៃត្រីវិស្វក្កំបាន យេ សត្វា សញ្ញិនោ អត្ថិ សត្វចង់ឡាយឯ
 ណា គឺមនុស្ស ឬ ទេវតា ឬ ត្រាហ្ម ដែលជាសត្វមានសញ្ញាក្តី យេ ឬ
 សត្វា អសញ្ញិនោ សត្វចង់ឡាយឯណាជាអសញ្ញាសត្វ គឺសត្វដែល
 ឥន្ទសញ្ញាក្តី កតំ បុព្វាផលំ មយំ សព្វេ ភាគី កវិន្ត តេ សត្វ
 ចង់ឡាយចង់អស់នោះ ចូរឲ្យបានខ្ពស់ណែនផលនៃចុណ្យ ហើយ
 ចូរសោយខ្ពស់ផលនៃចុណ្យ ដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ បានទទួលផលយូរទៅ
 នេះចុះ យេ តំ កតំ សុវិទិតំ ទិន្នំ បុព្វាផលំ មយា ចុណ្យ
 ដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយនោះ បើសត្វចង់ឡាយឯណាបានដឹងច្បាស់ហើយ
 សត្វចង់ឡាយនោះ ចូរឲ្យបានសោយខ្ពស់ផលនៃចុណ្យ ដែលខ្ញុំបាន
 ទទួលយូរទៅនោះចុះ យេ ឬ តត្ថ ន យិន្និន្តិ ឡង់ទៀតចណ្ហាអស់
 សត្វចង់នោះ បើសត្វចង់ឡាយឯណា មិនបានដឹងខ្ពស់ចុណ្យ ដែលខ្ញុំបាន
 ធ្វើហើយនោះ ទេវា គត្តា និវេទយំ សូមទៅជា

ចង់ឡាយ អញ្ជើញទៅឲ្យដំណឹង ដល់សត្វចង់ឡាយនោះ ឲ្យ
 បានដឹងផងថា ដង្ហែរណោះគេបានធ្វើចុកឡាយ ហើយគេទុំសង្សារដល់
 ចុកឡាយនោះ មកដល់អ្នកចង់ឡាយ។ ចូរអនុមោទនាព្រឹកអន័ន្តចុកឡាយ
 នោះចុះ សព្វេ លោកម្ចី យេ សត្វា ជីវិតាហារហេតុកា
 សត្វចង់ឡាយឯណាក្នុងលោកចង់អស់ ដែលគាស្រីយន្តអាហារ
 ហើយរស់នៅ មនុស្ស កោជន៍ សព្វេ លកន្ត មម បេតសាតិ
 សត្វចង់ឡាយចង់អស់នោះ ចូរឲ្យបានខ្លះកាជនជាតិគាប់ចិត្ត ដែល
 សម្រេចដោយចុកឡាយ ភាគចិត្តដែលទុំសង្សារ ទៅឲ្យនេះចុះ ។

បត្តិបទនកថា

យា ទេវិតា សន្តិ វិហារវិសិដ្ឋ
 ប្លិបេ យេរ ពោធិយេរ តហំ តហំ
 តា ធម្មទានេន កវន្ត បូជិតា
 សោត្តិ ករោត្តេន វិហារមណ្ឌលេ
 បេរា ប មជ្ឈិកា នវិកា ប ភិក្ខុវេរិ
 សារាមិកា ទានបតី ទុណសកា

គាមា ច ទេសា និគមា ច និស្សរា

សប្បាណភូតា សុខិតា ភវិន្ត ពេ

ជំលាតុជា យេបិ ច អណ្ណាសម្ពា

សំសេទជាតា អបិរោបបាតិកា

និយ្យានិកំ ធម្មារិ បដិច្ច ពេ

សព្វេបិ ទុក្ខស្ស ករោន្ត សំខយំ ។

ហិតុ បិរំ សតំ ធម្មោ ធម្មធរា ច បុគ្គលា សង្ខេពា ហោតុ
សមគ្គោ អត្ថាយ ច ហិតាយ ច អម្មេ រក្ខតុ សទ្ធម្មោ សព្វេបិ
ធម្មចារិកោ វិន្យំ សម្មាបុណេយ្យាម ធម្មារិយប្បវេទិតេ ។

ប្រែថៈ យា ទេវិតា សន្តិ វិហារាវាសិនី ប្តីបេ យវេ
តោធិយវេ តហី តហី ទេវតាចំណង់ឡាយឯណាមានប្រក្រតីនៅក្នុងទី
វត្តជាទីនៅនៃសង្ឃ ឡើយនោះសព្វប, ឡើយនោះពោធិប្រឹក្សក្នុងទី
នោះៗ តា ធម្មទានេន ភវិន្ត បូជិតា ទេវតាចំណង់ឡាយនោះជាបុគ្គល
គឺយេនចូរដោយដោយធម្មតាន សោត្តិ ករោន្តេធម វិហារមណ្ឌលេ
ចូរធ្វើនូវសូត្រក្នុងមណ្ឌលនៅក្នុងទីនៅនៃសង្ឃនេះ បើរា ច មជ្ឈិក

នវិកា ឬ ភិក្ខុវេទី ភិក្ខុព័ន្ធច្បាយជាថេរៈក្តី ជាភណ្ឌាលក្ខណ៍ ទើបនឹង
 ចូលថ្មីក្តី សារាមិកា ទានបតី ឧបាសកា ឧបាសកនិងឧបាសិកា
 ព័ន្ធច្បាយដែលជាម្ចាស់នៃពាន ព្រមព័ន្ធអារម្មណ៍និង គិញ្ញាមវត្ថុក្តី
 តាមា ឬ ទេសា និគមា ឬ វិស្សាជនព័ន្ធច្បាយដែលជាអ្នកស្រុកក្តី
 ជាអ្នកប្រទេសក្តី ជាអ្នកនិគមក្តី ដែលជាសម្បទៈជាធំក្តី សប្បណាភូតា
 សុខិតា ភវិន្ត តេ សត្វព័ន្ធច្បាយនោះៗ ចូរឲ្យបានដល់នូវសេចក្តីសុខ
 ផលពុទ្ធិ យេបិ ឬ អណ្ណាសម្ពាសំសេវជាតា អបិវេបបា-
 តិកា មួយវិញ្ញាណ សត្វព័ន្ធច្បាយឯណា ដែលជាផលពុទ្ធិកំណើតក្តី
 ដែលជាអណ្ណាជនកំណើតក្តី ដែលជាសំសេវជនកំណើតក្តី ដែលជា
 ឧបាសិកៈកំណើតក្តី និយ្យាតិកំ ធម្មវិបដិច្ច តេ សច្ចេបិ ទុក្ខស្ស
 រោត្តំ សំខយំ សត្វព័ន្ធច្បាយព័ន្ធអស់នោះ កាលបើបានអាស្រ័យ
 នូវធម៌ដ៏ច្រើន ជាងយូរនៃធម៌ហើយ ចូរធ្វើនូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅ
 នៃទុក្ខចុះ ហិតុ បិវិ សតិ ធម្មោ សូមឲ្យធម៌របស់សច្ចរសព័ន្ធច្បាយ
 បំពេញអស់កាលយូរអន្លើនោះ ធម្មធារា ឬ បុគ្គលា បុគ្គលអ្នកទ្រទ្រង់
 នូវធម៌ព័ន្ធច្បាយ (ចូរបំពេញអស់កាលយូរអន្លើនោះ) សង្ឃោ ហោតុ

សមគ្គោ វ សូមព្រះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា អត្ថាយ ច ហិតាយ ច
 ដើម្បីសេចក្តីចំរើនផង ដើម្បីសេចក្តីសង្រួមផលប្រយោជន៍ផង អម្ព្យោ
 រក្ខតុ សទ្ធម្មោ សទ្ធិបិ ធម្មចារិកោ សូមព្រះសង្ឃមករក្សានូវយើង
 ទាំងឡាយ សូមរក្សានូវអ្នកដែលប្រព្រឹត្តធម៌ទាំងឡាយ ទាំងអស់ផង
 វិញ្ញី សម្មាបុណោយ្យាម ធម្មារិយប្បវេទិតេ សូមឲ្យយើងទាំង
 ឡាយបានដល់នូវសេចក្តីចំរើន ក្នុងធម៌ដែលព្រះអរិយៈទាំងឡាយលោក
 សរសើរហើយ ។

អនុមោទនាវក្កាយាចនកាថា

អាកាសដ្ឋា ច ភូមដ្ឋា ទេវា ឆាគា មហិទ្ធិកា
 បុព្វំ នោ^(១) អនុមោទន្តំ បីរំ រក្ខតុ សាសនំ
 ប្រែថា : ទេវតាទាំងឡាយ ដែលបំភព្វជីវិតកាសក្តី ដែលបំភ
 លើផែនដីក្តី នាគទាំងឡាយដែលមានបង្ខំច្រើនក្តី សូមឲ្យអនុមោទនា
 នូវបុណ្យរបស់យើងទាំងឡាយ សូមរក្សានូវព្រះពុទ្ធសាសនា (ឲ្យបំភព្វ
 និងឲ្យរុងរឿង) យូរអង្វែងទៅ ។

---

(១) បុព្វំ នោ បើសូមប្រែប្រួលក្នុងស្រុក បុព្វំ ទេ ប្រែថា បុណ្យរបស់ខ្ញុំ ។

អាកាសដ្ឋា ប ភម្មដ្ឋា ទេវា តាគា មហិទ្ធិកា

បុត្រា តោ អនុមោទន្ត បិរី រក្ខន្ត វាណីតោ

ប្រែថា : ទេវតាទាំងឡាយដែលស្ថិតក្នុងអាកាសក្តី ដែលស្ថិតលើ
ផែនដីក្តី តាគាទាំងឡាយដែលមានបង្ខំច្រើនក្តី សូមឲ្យអនុមោទនាឲ្យ
ចុល្យារេសំយើនទាំងឡាយ សូមឲ្យរក្សានូវព្រះរាជាទាំងឡាយ (ឲ្យបំរើ
ក្នុងរាជ្យនិងឲ្យមានជ័យ) ជាអវិន្តរេ ។

អាកាសដ្ឋា ប ភម្មដ្ឋា ទេវា តាគា មហិទ្ធិកា

បុត្រា តោ អនុមោទន្ត បិរី រក្ខន្ត ញាតយោ

ប្រែថា : ទេវតាទាំងឡាយ ដែលស្ថិតក្នុងអាកាសក្តី ដែលស្ថិតលើ
ផែនដីក្តី តាគាទាំងឡាយ ដែលមានបង្ខំច្រើនក្តី សូមឲ្យអនុមោទនាឲ្យ
ចុល្យារេសំយើនទាំងឡាយ សូមឲ្យរក្សានូវសត្វញាតិទាំងឡាយ (ឲ្យ
ចម្រើនចំរើននិងឲ្យសុខសាន្ត) ជាអវិន្តរេ ។

អាកាសដ្ឋា ប ភម្មដ្ឋា ទេវា តាគា មហិទ្ធិកា

បុត្រា តោ អនុមោទន្ត បិរី រក្ខន្ត បាណីតោ

ប្រែថា : ទេវតាទាំងឡាយ ដែលស្ថិតក្នុងអាកាសក្តី ដែលស្ថិត
លើផែនដីក្តី តាគាទាំងឡាយ ដែលមានបង្ខំច្រើនក្តី សូមឲ្យអនុមោទនា
ឲ្យចុល្យារេសំយើនទាំងឡាយ សូមឲ្យរក្សានូវសត្វទាំងឡាយ (ឲ្យ
ចម្រើនចំរើននិងឲ្យសុខសាន្ត) ជាអវិន្តរេ ។

អកាសដ្ឋា ប រាមដ្ឋា ទេវា តាតា មហិទ្ធ្ឋក

បុត្រា តោ អនុមោទន្ត បិរិ រក្ខន្ត តោ^(១)សទា

ទេវតាតាំងឡាយ ដែលស្ថិតក្នុងអាកាសក្តី ដែលបិតាលើ
ផែនដីក្តី តាតាំងឡាយដែលមានបង្ខំច្រើនក្តី សូមឲ្យអនុមោទនាឲ្យ
បុណ្យរបស់យើងតាំងឡាយ សូមឲ្យរក្សាឲ្យយើងតាំងឡាយ (ឲ្យចម្រើន
ចំរើននិងឲ្យសុខសាន្ត) យូរយារក្របំកាល តាំងត្មង ។

បុត្រា តោ បើសូម្បែងកងត្រូវថា បុត្រា មេ ប្រែថា : បុណ្យរបស់ខ្ញុំ ។

ចប់ ធម៌មហ្មោរ

ដំណឹងសៀវភៅថ្មី

សៀវភៅ .. ប្រសាទពុទ្ធម្បវគ្គិ និង ប្រវត្តិពុទ្ធសាសនា
ពីសេសស .. របស់អ្នកវិទ្យា សេស-ស្វ័ន វិទ្យា រេញក្នុងពេល
ឆ្នាំ ១៩៥១ ។

សូមរំលឹកគ្នាទុក្ខាន វិទ្យា រេញក្នុងពេល រេញក្នុងពេល
ជាច្រើនថ្ងៃក្នុងសៀវភៅតាតា ។

ចម្លើយវិញ្ញាបនបត្រ

កុលបុត្រដែលបួសក្នុងព្រះក្ខណៈសាសនា ត្រូវសិក្សាក្នុងចក្ខុវិស័យ
 លក្ខណៈសម្រាប់ចំណេះដឹងខ្ពង់ខ្ពស់ ដែលបង្កើតត្រូវការស្រី ឲ្យចេះ
 ចាំស្តាប់ចាំបាច់ប្រាសចិត្តសម្រាប់ ឯចក្ខុវិស័យដែលបង្កើតត្រូវ
 ការស្រីនោះមាន២ គឺ ច្រើនប្រយោជន៍ = សិទ្ធិក្នុងការស្រីស្រៀកដណ្តប់
 ប្រើប្រាស់បាន មានក្រែងច្រើនជាដើម ១, ចំណុចប្រយោជន៍ = កោដនាហារ
 ដែលបង្កើតត្រូវចំណេះដឹងខ្ពង់ខ្ពស់ ដរាបថ្ងៃត្រង់
 មានបាយ ២ ជាដើម ១, សេវាសង្ឃប្បវិស័យ = ទីសេវាសង្ឃដែលបង្កើត
 ត្រូវការស្រីប្រើប្រាស់បាន មានកុដិ សាលាជាដើម ១, គឺសេវាសង្ឃប្បវិស័យ =
 ថ្នាក់សម្រាប់មនុស្សមានជំនាញ ដែលបង្កើតត្រូវចំណេះដឹងខ្ពង់ខ្ពស់ ប្រើប្រាស់បាន មាន
 សម្បជានីយ ១ ។

ក្នុងចក្ខុវិស័យមួយនេះនោះពោលដោយចក្ខុវិស័យ គឺលក្ខណៈសម្រាប់
 ចំណេះដឹងខ្ពង់ខ្ពស់ គឺធាតុប្បវិស័យ ១ ចក្ខុវិស័យប្បវិស័យ ១
 ក្នុងលក្ខណៈប្បវិស័យ ១ គឺធាតុប្បវិស័យ ១ ។

ធាតុប្បវិស័យ

ធាតុប្បវិស័យនោះ គឺឲ្យចំណេះដឹងខ្ពង់ខ្ពស់ ដែលទទួលបានចក្ខុវិស័យ
 ២ ឲ្យឃើញជាធាតុ ។

កាលដែលទទួលនូវចីវរប្បដ្ឋាន ឲ្យពិចារណាដូច្នេះថា :
យថា បច្ចុយំ បរិត្តមានំ ធាតុមត្តមេវេតំ
យទិទំ បីវំ តទុបកុញ្ញកោ ឬ បុគ្គលោ
ធាតុមត្តកោ និស្សត្តោ និម្មិតោ សុញ្ញោ ។

កាលដែលទទួលនូវបិណ្ឌបាតប្បដ្ឋាន ឲ្យពិចារណាដូច្នេះថា :
យថា បច្ចុយំ បរិត្តមានំ ធាតុមត្តមេវេតំ យទិទំ
បិណ្ឌបាតោ តទុបកុញ្ញកោ ឬ បុគ្គលោ
ធាតុមត្តកោ និស្សត្តោ និម្មិតោ សុញ្ញោ ។

កាលដែលទទួលនូវសេនាសនប្បដ្ឋាន ឲ្យពិចារណាដូច្នេះថា :
យថា បច្ចុយំ បរិត្តមានំ ធាតុមត្តមេវេតំ យទិទំ
សេនាសនំ តទុបកុញ្ញកោ ឬ បុគ្គលោ
ធាតុមត្តកោ និស្សត្តោ និម្មិតោ សុញ្ញោ ។

កាលដែលទទួលនូវគិលានប្បដ្ឋាន ឲ្យពិចារណាដូច្នេះថា :
យថា បច្ចុយំ បរិត្តមានំ ធាតុមត្តមេវេតំ យទិទំ
គិលានប្បដ្ឋាយភេសជ្ជបរិក្ខារោ តទុបកុញ្ញកោ ឬ
បុគ្គលោ ធាតុមត្តកោ និស្សត្តោ និម្មិតោ សុញ្ញោ ។

សេចក្តីប្រែ

យថា បបូយំ បរិត្តមាណំ ធាតុមត្តមេវេតំ
 យទិទំ បីវរំ តទុបភុញ្ញកោ ឬ បុគ្គលោ
 ធាតុមត្តកោ និស្សត្តោ និដ្ឋិវោ សុញ្ញោ

សំពត់ចំរែងណាខ្លះ សំពត់ចំរែងនេះ គ្រាន់តែជាធាតុពិតប្រព្រឹត្ត
 ទៅតាមសមគួរដល់ច្បើយ ទុកជាបុគ្គល គឺគាត់ដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់
 សំពត់ចំរែងនោះក្តី ក៏គ្រាន់តែជាធាតុ មិនមែនសត្វមិនមែនខ្លួនប្រាណ
 មានសភាពសោះសូន្យទេ ។

យថា បបូយំ បរិត្តមាណំ ធាតុមត្តមេវេតំ
 យទិទំ បិណ្ឌបាតោ តទុបភុញ្ញកោ ឬ បុគ្គលោ
 ធាតុមត្តកោ និស្សត្តោ និដ្ឋិវោ សុញ្ញោ

ចង្អៀន់ចំលូបាតឯណាខ្លះ ចង្អៀន់ចំលូបាតនេះគ្រាន់តែជាធាតុពិត
 ប្រព្រឹត្តទៅតាមសមគួរដល់ច្បើយ ទុកជាបុគ្គល គឺគាត់ដែលជាអ្នក
 ចំរើនកាចចង្អៀន់ចំលូបាតនោះក្តី ក៏គ្រាន់តែជាធាតុ មិនមែនសត្វ មិន
 មែនខ្លួនប្រាណ មានសភាពសោះសូន្យទេ ។

យថា បបូយំ បរិត្តមាណំ ធាតុមត្តមេវេតំ យទិទំ

សេនាសនំ តទុបកុញ្ញកោ ច បុគ្គលោ
 ធាតុមត្តកោ និស្សត្តោ និដ្ឋិវោ សុញ្ញោ

ទីសេនាសនៈឯណោះនេះ ទីសេនាសនៈនេះគ្រាន់តែជាធាតុតិច
 ច្រើត្តទៅតាមសមគួរដល់បច្ច័យ ទុកជាបុគ្គល គឺភាគដែលជាអ្នក
 បរិភោគច្រើត្រាស់ទីសេនាសនៈនោះក្តី ក៏គ្រាន់តែជាធាតុ មិនមែនសត្វ
 មិនមែនខ្លួនប្រាណ មានសភាពលោះស្លូន្យទេ ។

យថា បច្ចុយំ បរិត្តមាណំ ធាតុមត្តមេវេតំ យទំទំ
 គិលានប្បច្ចយកេសដ្ឋិបរិក្ការោ តទុបកុញ្ញកោ ច
 បុគ្គលោ ធាតុមត្តកោ និស្សត្តោ និដ្ឋិវោ សុញ្ញោ

គ្រឿងបរិក្ការជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺឯណោះនេះ
 គ្រឿងបរិក្ការជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺនេះ គ្រាន់តែជា
 ធាតុតិច ច្រើត្តទៅតាមសមគួរដល់បច្ច័យ ទុកជាបុគ្គលគឺភាគដែល
 ជាអ្នកបរិភោគគ្រឿងបរិក្ការជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺ
 នោះក្តី ក៏គ្រាន់តែជាធាតុ មិនមែនសត្វ មិនមែនខ្លួនប្រាណ មាន
 សភាពលោះស្លូន្យទេ ។

បដិក្ខលប្បច្ចវេក្ខណៈ

បដិក្ខលប្បច្ចវេក្ខណៈ គឺឲ្យពិចារណាព្នងៗ ណៈដែលប្រាជ្ញនឹង
បរិភោគឲ្យច្រើន ៤ ឲ្យឃើញថា ជាបស់បដិក្ខល គួរឱ្យមរតិម ។

កាលដែលប្រាជ្ញនឹងប្រើប្រាស់នូវចីវរប្បច្ចយឲ្យពិចារណាដូច្នេះថា :

សញ្ញានិ បនិមាណិ បីវរាណិ អធិគ្គប្បន័យានិ និម្ម
ប្បតិកាយំ បច្ចា អតិរិយ ធិគ្គប្បន័យានិ ជាយន្តិ ។

កាលដែលប្រាជ្ញនឹងបរិភោគប្រើប្រាស់នូវចិណ្ឌុបាធិប្បច្ចយ ឲ្យ
ពិចារណាដូច្នេះថា :

សញ្ញោ បធាយំ បិណ្ឌុបាធ�ោ អធិគ្គប្បន័យោ និម្ម
ប្បតិកាយំ បច្ចា អតិរិយ ធិគ្គប្បន័យោ ជាយតិ ។

កាលដែលប្រាជ្ញនឹងបរិភោគប្រើប្រាស់នូវសេនាសនប្បច្ចយ ឲ្យ
ពិចារណាដូច្នេះថា :

សញ្ញានិ បនិមាណិ សេនាសនានិ អធិគ្គប្បន័យានិ
និម្ម ប្បតិកាយំ បច្ចា អតិរិយ ធិគ្គប្បន័យានិ ជាយន្តិ ។

កាលដែលប្រាជ្ញនឹងបរិភោគនូវគិលានប្បច្ចយ ឲ្យពិចារណា
ដូច្នេះថា :

សព្វោ បតាយំ គិលានប្បបូជយកេសជ្ជិ-
 បរិក្ការោ អធិគុច្ឆន្តិយោ ឥមំ បូតិកាយំ
 បត្វា អតិរិយ ធិគុច្ឆន្តិយោ ជាយតិ ។

សេចក្តីប្រែ

សព្វានិ បនិមាសិ បីវរានិ អធិគុច្ឆន្តិយានិ ឥមំ
 បូតិកាយំ បត្វា អតិរិយ ធិគុច្ឆន្តិយានិជាយន្តិ

សំគាល់ចំពោះចំណងជើងនេះ ជារបស់មិនគួរឆ្កែមរកើមឡើយ
 លុះពាល់ត្រូវដល់កាយស្អុយនេះកាលណាហើយ ក៏កើតជារបស់គួរឆ្កែម
 រកើមក្រៃពេក ។

សព្វោ បតាយំ ចំណុចាតោ អធិគុច្ឆន្តិយោ ឥមំ
 បូតិកាយំ បត្វា អតិរិយ ធិគុច្ឆន្តិយោ ជាយតិ ។

ចង្អុលចំណុចានចំណងជើងនេះ ជារបស់មិនគួរឆ្កែមរកើមឡើយ លុះពាល់
 ត្រូវដល់កាយស្អុយនេះកាលណាហើយ ក៏កើតជារបស់គួរឆ្កែមរកើម
 ក្រៃពេក ។

សព្វានិ បនិមាសិ សេនាសនានិ អធិគុច្ឆន្តិយានិ
 ឥមំ បូតិកាយំ បត្វា អតិរិយ ធិគុច្ឆន្តិយានិ ជាយន្តិ

ចំសេនាសនៈចាំឡាយចាំឯពួននេះ ជារបស់មិនគួរឡើងអើម
ឡើយ លុះតាស់ត្រូវដល់កាយស្អុយនេះកាលណាហើយ ក៏កើតជារបស់
គួរឡើងអើមក្រៃពេក ។

សព្វោ បនាយំ គីលានប្បច្ចយកេសជ្ជៈ
បរិក្ខារោ អធិគុច្ឆន្តិយោ ឥមំ បូតិកាយំ
បច្ឆា អតិរិយ ធិគុច្ឆន្តិយោ ជាយតិ

គ្រឿងបរិក្ខារជាទីរក្សាទុកជីវិត គឺថ្នាំជាចម្បងដល់អ្នកជម្ងឺចាំឯពួននេះ
ជារបស់មិនគួរឡើងអើមឡើយ លុះតាស់ត្រូវដល់កាយស្អុយនេះកាល
ណាហើយ ក៏កើតជារបស់គួរឡើងអើមក្រៃពេក ។

គង្គុណិកា ប្បច្ចវេក្ខណៈ

គង្គុណិកា ប្បច្ចវេក្ខណៈនោះ គឺឲ្យពិចារណាក្នុងទណៈដែលបរិភោគ
នូវចម្បង ៤ ។

កាលដែលច្រើនប្រាសនូវចីវរច្បង ឲ្យពិចារណាថា :
បដិសង្ខា យោនិសោ បីរិ បដិសេវាមំ យាវ.
ទេវិ សីតស្ស បដិយាតាយ ទុណ្ហស្ស បដិយា.
តាយ ខំសមកសវាតាបសរិសបសម្មស្សានំ

បដិយាតាយ យាវទេវី ហិរិកោបិនប្បដិច្ចាទនត្ថំ ។

កាលដែលចរិកោនឡើងលើលោកច្បង ឲ្យពិចារណាដូច្នេះថា :

បដិសង្ខា យោនីសោ បិណ្ឌបាតំ បដិសេវាមិ នេវ
ទរិយ ន មទាយ ន មណ្ឌតាយ ន វិភូស-
តាយ យាវទេវី ឥមស្ស កាយស្ស បីតិយា
យាបតាយ វិហឹសុបរតិយា ព្រហ្មចរិយានុគ្គ-
ហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច វេទនំ បដិហង្គាមី
នវិញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាមិ យាត្រា ច
មេ ភវីស្សតិ អនវិជ្ជតា ច ផាសវិហារោ ចាតិ ។

កាលដែលចរិកោគ្រប់គ្រាន់នូវសេនាសនប្បង្គ ឲ្យពិចារណា

ដូច្នេះថា :

បដិសង្ខា យោនីសោ សេនាសនំ បដិ-
សេវាមិ យាវទេវី សីតស្ស បដិយាតាយ
ឧណ្ហស្ស បដិយាតាយ ខំសមកសវាតាតប-
សីរិសបសម្មស្សានី បដិយាតាយ យាវទេវី

ឧតុបរិស្សយវីតោទនំ បដិសល្លាតាភមត្ថំ ។

កាលដែលចរិតភាគខ្លះគឺលាងច្បងៗ ឲ្យពិចារណាដូច្នេះថា :

បដិសង្ខា យោនិសោ គិលានច្បងៗយភេសដ្ឋចរិក្ខារំ

បដិសេវាមិ យាវិទេវ ឧប្បន្នានំ វេយ្យាពាធិកានំ

វេទនានំ បដិយាតាយ អព្យបដ្ឋិបរមតាយាតិ ។

សេចក្តីប្រែ

បដិសង្ខា យោនិសោ ចរិក្ខា បដិសេវាមិ យាវិ

ទេវ សីតស្ស បដិយាតាយ ឧប្បាស្ស បដិយា

តាយ ខំសមកសវាតាតបសិរិសបសម្មស្សានំ

បដិយាតាយ យាវិទេវ ហិរិកាបិនច្បង់ប្លាទនត្ថំ

បព្វជិតតប្បិពិចារណាដោយឧបាយថា អញ្ញាស្រ័យសេព គឺ
ប្រើប្រាស់ខ្លួនសំរាប់ចរិត កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងការពារខ្លួនត្រជាក់ក្នុងដើម្បី
នឹងការពារខ្លួនសម្បូរ របោម មូស ខ្យល់ កំដៅថ្ងៃ និងតស៊ូតូច
តស៊ូធាតុនៃខ្យល់ កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងចងចាំនូវគរុយាត្រា ដែលធ្វើ
ឲ្យសេចក្តីឆ្ងល់ឲ្យកំរើក ។

បដិសង្ខារ យោនិសោ បិណ្ឌិបាតំ បដិសេវាមិ នេវ
 ទវាយ ន មទាយ ន មណ្ឌាតាយ ន វិក្ខុសតាយ
 យាវទេវ ឥមស្ស កាយស្ស បីតិយា
 យាបតាយ វិហឹសុចរតិយា ព្រហ្មចរិយានុគ្គ-
 ហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច វេទនំ បដិហង្គាមិ
 នវិញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាមិ យាត្រា ប
 មេ ភវិស្សតិ អនវិជ្ជិតា ប ផាសុវិហារោ ចាតិ

ចក្កជន្តរច្បងពិចារណាដោយទុបាយថា អញ្ញាតាស្រ័យសេនា គឺ
 បរិភោគុច្ឆ័ន្ទបិណ្ឌបាត ដើម្បីនឹងលេងដូចក្មេងអ្នកស្រុកក៏ទេ ដើម្បីនឹង
 ឲ្យកើតចុវិសមាទៈស្រវឹង ដូចអ្នកប្រដាល់ក៏ទេ ដើម្បីនឹងប្រដាច់ភាគវែក
 រាងកាយ ដូចស្រ្តីក្នុងចុកក៏ទេ ដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យផ្លូវជន់សម្បុរ ដូចអ្នកលេង
 ប៉ោកក៏ទេ បរិភោគកំណត់ទុក ដើម្បីនឹងឲ្យភ័យនៅនៃកាយនេះ ដើម្បី
 នឹងញ៉ាំងជីវិតឆ្លុះយឲ្យច្រើត្តទៅ ដើម្បីនឹងបំបាត់បង់នូវសេចក្តីលំបាក
 ដើម្បីនឹងអនុគ្រោះដល់ព្រហ្មចារី អញ្ញានឹងកំបាត់បង់នូវវេទនាចាស់ ក៏
 សេចក្តីឃ្លានដែលមានចោយផង នឹងញ៉ាំងវេទនាថ្មី គឺឆ្នែកហួសប្រមាណ
 មិនឲ្យកើតឡើងបានផង កិរិយាច្រើត្តទៅ នៃនវិយាចថតាំង ៤ ក្តី

សេចក្តីមិនមានពោស មានមិនប្រកួសកាយ មិនប្រកួសចិត្តជាដើមក្តី
ក៏វិញនៅសប្បាយក្នុងវិញបឋមនៃក្តី ដោយបានចំរើនការនូវចង្កៀន
ចំណុចនេះ ។

បដិសង្ខា យោនិសោ សេនាសនំ បដិ.

សេវាមិ យាវទេវី សីតស្ស បដិយាតាយ
ឧណ្ហស្ស បដិយាតាយ ខំសមកសវិតាតប.

សិរីសបសម្មស្សានំ បដិយាតាយ យាវទេវី
ឧត្តហិស្សយវិសោទនំ បដិសល្លាតាវមត្ថំ ។

ចក្ខុជិតតប្បពិចារណាដោយឧបាយថា អត្រាស្រីយសេនា គឺ
ចំរើនការប្រើប្រាស់នូវសេនាសនៈ កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងការពារនូវក្រដាត
ដើម្បីនឹងការពារនូវកំដៅដើម្បីនឹងការពារនូវសម្ផស្ស របោម ឫស ឡល់
កំដៅថ្លែងឯពស់កូច ពស់ជំពាំងឡាយ កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងចង្កៀនចង្កៀន
ក្រវល់ក្រវាយ ដែលកើតឡើងអំពីផ្លូវ ហើយអភិរក្សសម្បទានក្នុងកម្មដ៏ ។

បដិសង្ខា យោនិសោ គិលានប្បច្ចយភេសដ្ឋិចារិក្ខាវ
បដិសេវាមិ យាវទេវី ឧប្បន្នានំ វិយ្យាតានិកានំ
វិទនានំ បដិយាតាយ អព្យាប្បិបរមតាយាតិ ។

ចក្ខុវិស័យនៃចរណ៍ដោយឡែកថា អត្តភាពស្រីយសេនា គឺ
 ចរិតភាគនូវគ្រឿងចរិតជាចរិតនូវជីវិត គឺថាជាចរិតដល់អត្តភាព
 កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងការពារនូវវេទនាចាំបាច់ ដែលចៀតចៀន
 ផ្សេងៗ ដែលកើតឡើងហើយ ដើម្បីប្រាសចាកទុក្ខភ័យជាធម្មតា ។

អតីតប្បច្ចវេទនាៈ

អតីតប្បច្ចវេទនាៈនោះ គឺច្បាប់ចរណ៍នូវច្បាប់ ៤ ក្នុងអតីតកាល
 គឺកាលដែលចរិតភាគនូវហើយ ដែលក្រុមចរណ៍បាននៃក្នុងថ្ងៃនោះ
 គឺក្នុងវេលាប៉ុន្មាន ថ្ងៃ ក្នុងអំឡុងពេលនោះហើយ ក្នុងច្បាប់វេទនាៈ
 ច្បាប់ ១ ចរណ៍ ១ ច្បាប់ ២ ច្បាប់ ៣ ច្បាប់ ៤ ។

អដ្ឋ មយា អបច្ចវេទិត្តា យំ បិវិ បរិភោគំ តំ
 យាវទេវី សីតស្ស បដិយាតាយ ទុណ្ហស្ស បដិ-
 យាតាយ ទំសមកសវាតាបសំវិសបសម្មស្សាទំ
 បដិយាតាយ យាវទេវី ហិរិកាបិស្សជ្ជិញ្ចទេនត្ថំ ។

អដ្ឋ មយា អបច្ចវេទិត្តា យោ បិណ្ឌបាតោ បរិ-
 ភោតោ សោ សេវ វោយ ឆ មទាយ ឆ មណ្ឌាតាយ
 ឆ វិភូលតាយ យាវទេវី តិមស្ស កាយស្ស

បិទិយា យាបតាយ វិហំសុបរតិយា ព្រហ្មចរិយា
 នុត្តហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច វេទនំ បដិហដ្ឋាមិ
 នវិញ្ច វេទនំ ន ឧប្បទេស្សាមិ យាត្រា ច មេ
 ភវីស្សតិ អនវិជ្ជតា ច ផាសុវហារោ ចាតិ ។

អដ្ឋិ មយា អបច្ចវេក្ខិត្វា យំ សេនាសនំ
 បរិភុត្តំ តំ យាវិទេវ សីតស្ស បដិយាតាយ
 ទុណ្ណស្ស បដិយាតាយ ខំសមកសវិតាតប.
 សិរីសបសម្មស្សានំ បដិយាតាយ យាវិទេវ
 ឧត្ថហិស្សយវីតោទនំ បដិសល្លាតាមត្ថំ ។

អដ្ឋិ មយា អបច្ចវេក្ខិត្វា យោ
 គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជិបរិក្ខារោ បរិភុត្តោ សោ
 យាវិទេវ ឧប្បន្នានំ វេយ្យោពោធិកានំ វេទនានំ
 បដិយាតាយ អព្យាបជ្ឈបរមតាយាតិ ។

សេចក្តីប្រែ

អដ្ឋិ មយា អបច្ចវេក្ខិត្វា យំ បីវិ បរិភុត្តំ តំ

យាវិទៅ សីតស្ស បដិយាតាយ ឧណ្ហស្ស បដិ

យាតាយ ឱសមកសវាតាតបសិរិសបសម្មស្សានំ

បដិគាយ យាវិទៅ ហិរិកោបិនប្បដិប្បាទនត្ថំ

សំណត់ចំរើនការដែលអញមិនដឹងពីការណាហើយ ប្រើប្រាស់

ហើយក្នុងថ្ងៃនេះ សំណត់ចំរើននោះ អញប្រើប្រាស់ កំណត់ទុកដើម្បីនឹង

ការការនូវគ្រឿងកំណត់ ដើម្បីនឹងការការនូវកំណត់ ដើម្បីនឹងការការនូវសម្មស្ស

របោម មូស ខ្យល់ កំណត់ថ្ងៃនិងរាត្រី រាត្រីនិងព្រឹក កំណត់ទុក

ដើម្បីនឹងចងចាំនូវការណាៈ ដែលធ្វើនូវសេចក្តីខ្មាសខ្សាច់រីក ។

អដ្ឋិ មយា អបច្ចុវេក្ខិត្វា យោ បិណ្ឌបាតោ បរិ-

កុត្តោ សោ នៅ ទវាយ ន មទាយ ន មណ្ឌតាយ

ន វិភូសតាយ យាវិទៅ ឥមស្ស កាយស្ស

បិតិយា យាបតាយ វិហសុបរតិយា ព្រហ្មចរិយា-

នុគហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច វេទនំ បដិហដ្ឋាមិ

នវិញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សោមិ យាត្រា ឬ ធម៌

ភវិស្សតិ អនវិជ្ជតា ឬ ផាសុវិហារោ ចាតិ

ចង្អុលចំណុចកងណា ដែលអញមិនបានដឹងពីការណាហើយ ចំណែក

ហើយក្នុងថ្ងៃនេះ ចង្ហាន់ចំណូលបាននោះ អញចំរើកាន់ដើម្បីនឹងលេង
 ដូចក្នុងអ្នកស្រុកកំរើ ដើម្បីនឹងឲ្យកើតចុះសម្ភារៈស្រវឹងដូចអ្នកប្រ-
 ដាល់កំរើ ដើម្បីនឹងប្រដាប់ភាក់តែងរាងកាយ ដូចស្រ្តីក្នុងចុកកំរើ ដើម្បី
 នឹងធ្វើឲ្យផ្លូវផងសម្បុរ ដូចអ្នកលេងរាំកំរើ ចំរើកាន់កំណត់ទុកដើម្បី
 នឹងឲ្យតាំងនៅនៃកាយនេះ ដើម្បីនឹងញ៉ាំងដំរីតម្រុយឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 នឹងចំបាត់ចង់ខ្សែសេចក្តីលំបាក ដើម្បីនឹងអនុគ្រោះដល់ព្រហ្មចារិយ អញ
 នឹងកំបាត់ចង់ខ្សែវេទនាចាស់ គឺសេចក្តីឃ្លានដែលមានហើយផង នឹងញ៉ាំង
 វេទនាថ្មី គឺវេទនាហួសប្រមាណ មិនឲ្យកើតឡើងបានផង កិរិយា
 ប្រព្រឹត្តទៅនៃកិរិយាចបថព័ន្ធ ៤ គឺសេចក្តីមិនមានទោស មានមិនច្រឡំ
 កាយ មិនច្រឡំសច្ចៈជាដើម កិរិយានៅសព្វយក្នុងកិរិយាចបថព័ន្ធ ៤
 ក្តី នឹងមានដល់អញ ដោយបានចំរើកាន់ដើម្បីចង្ហាន់ចំណូលបាននេះ ។

អដ្ឋិ មយា អបបូរេកិច្ចា យំ សេតាសនំ
 បរិភូតំ តំ យាវិទេវី សីតស្ស បដិយាតាយ
 ទុណ្ណស្ស បដិយាតាយ ខំសមកសវិតាតប.
 សិរីសបសម្មស្សនំ បដិយាតាយ យាវិ.
 ទេវី ឧតុបរិស្សយវិគោទនំ បដិសណ្ឋានាវមត្តំ

ទិសនាសនៈឯណា ដែលអញមិនបានពិចារណាហើយ បរិភោគ
 ច្រើនប្រាសហើយក្នុងថ្ងៃនេះ ទិសនាសនៈនោះ អញបរិភោគ
 កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងការពារខ្លួនត្រជាក់ ដើម្បីនឹងការពារខ្លួនកំដៅ ដើម្បី
 ការពារខ្លួនសម្បូរ រមែង មូស ខ្យល់ កំដៅថ្ងៃ និងតាស់តូច តាស់ធំ.
 ចាំងឡាយ កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងបន្ទោបង់ខ្លួនក្រវល់ក្រវាយដែលកើត
 អំពីផ្លូវ ហើយអភិរក្សសម្លាប់នៅក្នុងកម្មដ្ឋាន ។

អង្គ ចយា អបបូព៌កិច្ចា យោ គិលាន.

ប្បបូយកេសជ្ជបរិក្ការោ បរិភុត្តោ សោ

យាវេវ ឧប្បន្នានំ វេយ្យាពោធិកានំ វេទ.

នានំ បដិយាតាយ អណ្ណបដ្ឋិបរមតាធាតិ

គ្រឿងបរិភោគជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺឯណា
 ដែលអញមិនបានពិចារណាហើយ បរិភោគហើយក្នុងថ្ងៃនេះ គ្រឿង
 បរិភោគជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺនោះ អញបរិភោគ
 កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងការពារខ្លួនវេទនាចាំងឡាយ ដែលចៀតចៀនផ្សេងៗ
 ដែលកើតឡើងហើយ ដើម្បីប្រាសចាកទុក្ខខ្លាំងជាធម្មតា ។

ចំណាំ :- ចេកាលដែលទទួលនិងកាលដែលប្រារព្ធដើម្បីបរិភោគ

និងកាលដែលចរកោតនោះ បានចំពោះណា ដោយធាតុច្បងវត្ថុណា
ដោយចងកូលច្បងវត្ថុណា ដោយកង្វល់ច្បងវត្ថុណា ច្រើនឮគ្រប់
ហើយនឹងមិនបាច់ពិចារណាក្នុងអតីតច្បងវត្ថុណាទៀត ក៏បានដែរ ។

ចប់ ច្បងវត្ថុណាវិជ្ជា

បច្ចុប្បន្នវត្ថុណាវិជ្ជាដោយស្មារតីភាណវិចារិកសសតិស្តារ
ទានី ប្រែបន្តិចនិកស្រង់ដេញពីសាមណេរីនីយរបស់ព្រះ
គ្រូសង្ឃសត្វា ជួន, ណាត និងព្រះគ្រូសវិជ្ជា ហួត, ភាត និងព្រះ
គ្រូវិមលប្បញ្ញោ អី, ស៊ីរ ។

ភត្តានុមោទនាវិធី

ភត្តានុមោទនាវិធីកថា

បើកុសាមណេស្តង្គណា ដែលបានទទួលនូវច្បាប់អំពីតាងក
តាងការហើយ គួរលោកដែលជាថេរៈ អនុវត្តនាវិធីដូចជាមុនថា :

យថា វិវិហា បូរា បរិបូរណ៍ សាគរី ដូចតាំងឡាយ
មានទំនងស្នងជាដើមដំណើរ ដែលញាតិសាគរ គឺសមុទ្រឲ្យពេញ
ព្រៀប ដូចម្តេចមិញ

ឯវិមេវ ឥតោ ទិដ្ឋំ បេតានំ ឧបកប្បតិ តានដែល
តាងកតាងកាទុស្ស័យហើយអំពីលោកនេះ រមែងសម្រេចផលដល់អ្នក
ដែលចែកស្តានទៅកាន់ចរលោកហើយ ដូច្នេះឯង

ឥច្ឆិតំ បត្តិតំ តម្កំ ទិប្បមេវ សមិជ្ឈតុ សូមដល់ផល
និងផលជាទីគាប់ចិត្ត ដែលអ្នកប្រាថ្នាហើយ កាន់ចិត្តហើយ ចូរឲ្យ
សម្រេចផលអ្នក ឲ្យបានជាប់រូសរាន់តាំងចិត្ត

សព្វេ បូរេន្តំ សង្កប្បា សូមដល់ច្រើនតាំងតួនចូរពេញ(ដល់អ្នក)

ចន្ទោ បណ្ណាលោ យថា ដូចព្រះចន្ទក្នុងថ្ងៃ ១៥ កើត
 មណីជោតិរលោ យថា (ពុំនោះសោត) ដូចកែវមណី
 មានស្រីដុះរឿង ជាតែវិសេស កាចក្បាំងសេចក្តីប្រាថ្នាទាំងពួងឲ្យ
 សម្រេចបាន ។

សាមញ្ញាទុមោធនាកាថា

លោកអង្គងខៀវទទួលថា

សត្វតិយោ វិជ្ជុន្ត សូមឲ្យចង្រៃទាំងពួងទាំងឡាយ ប្រាស
 ចេញ គឺថា ចូរឲ្យចៀសវាងចេញឆ្ងាយទៅ

សព្វរោគោ វិនិល្យតុ សូមឲ្យរោគទាំងពួង (របស់អ្នក) ជាសះ
 ស្បើយទៅ

មា តេ កវិព្វន្តរាយោ អន្តរាយកុំបីមានផល់អ្នកហើយ

សុខីទីយាយុកោ កវិ សូមឲ្យអ្នកជាបុគ្គលមានសេចក្តីសុខ
 មានកាយវៃ

សត្វតិយោ វិជ្ជុន្ត សូមឲ្យចង្រៃទាំងពួងទាំងឡាយប្រាសចេញ
 គឺថាចូរឲ្យចៀសវាងចេញឆ្ងាយទៅ

សព្វពោគោ វិនិស្ស័ត្ត សូមឲ្យរោគចាំងពួង (របស់អ្នក)
ជាសះស្បើយទៅ

មា គេ ភវិត្តន្តរាយោ អន្តរាយកុំចំមានដល់អ្នកឡើយ ។
សុខី ទីយាយុកោ ភវិ សូមឲ្យអ្នកជាច្បុក្ខលមានសេចក្តីសុខ
មានកាយវែង ។ សក្ខីតិយោ ។ ល ភវ (ប្រដូចមុន) ។

អភិវិទនសីលិស្ស ឆិប្បំ វិឌ្ឍាបចាយិទោ
បត្តារោ ធម្មា វិឌ្ឍន្តិ អាយុ វិណ្ណា សុខំ ពលំ

ធម៌គឺជាចាំងឡាយ ៤ ប្រការ គឺកាយ, ចិត្ត, វាយិសម្បរកាយ ។
សេចក្តីសុខ ។ កម្លាំង ។ វេចន៍ចំរើនអស់កាលជាខិតខំដល់អ្នក ដែល
មានសេចក្តីខឹងកាយថ្វាយចង្អុលដល់ព្រះរោគត្រឺយជាប្រក្រតី ខឹងអ្នកដែល
មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់ច្បុក្ខល ដែលជាអ្នកមានសេចក្តីចំរើន
ដោយគុណ មានសីលគុណជាដើម ឬដែលចំរើនដោយវ័យ គឺចាស់
ព្រឹទ្ធាចារ្យ ។

មង្គលចក្ខុវាជ្យ

សព្វពុទ្ធានុភាវីន ដោយគុណភាពនៃព្រះពុទ្ធត្រចំព្រះអង្គ

សព្វធម្មានុភាវីន ដោយគុណភាពនៃព្រះធម៌ចាំងពួង

សព្វសង្ខារុភារិណ ដោយអនុភាពនៃព្រះសង្ឃចាំបង្គំ

ពុទ្ធរតនំ ធម្មរតនំ សង្ឃរតនំ តិណ្ណំ រតនានំ អានុភារិណ

ដោយអានុភាពនៃព្រះរតនៈចាំបង្គំ ព្យ ធីពុទ្ធរតនៈ ១ ធម្មរតនៈ ១

សង្ឃរតនៈ ១

បច្ចុប្បន្នសីលសហស្សធម្មកុដ្ឋានុភារិណ ដោយអានុភាពនៃព្រះ

ធម្មកុដ្ឋ ៨ ម៉ឺន ៤ ពាន់

បិណ្ឌកត្តយានុភារិណ ដោយអានុភាពព្រះក្រចេះដក

ជីនសាវិកានុភារិណ ដោយអានុភាពនៃសាវិកនៃព្រះជីនស្រី

សព្វេ តេ វោគា ពេកចាំបង្គំឡាយចាំបង្គំនៃអ្នក

សព្វេ តេ វាយា ភ័យចាំបង្គំឡាយចាំបង្គំនៃអ្នក

សព្វេ តេ អន្តរាយា អន្តរាយចាំបង្គំឡាយចាំបង្គំនៃអ្នក

សព្វេ តេ ឧបទ្វិ ឧបទ្វេចាំបង្គំឡាយចាំបង្គំនៃអ្នក

សព្វេ តេ ទុន្ទិមិញ្ញា ទុន្ទិមិញ្ញាក្រក់ចាំបង្គំឡាយចាំបង្គំនៃអ្នក

សព្វេ តេ អវិមង្គលា អវិមង្គលចាំបង្គំឡាយចាំបង្គំនៃអ្នក

វិនិស្សន្ត លូមឲ្យវិនិស្សន្តសុខចំពោះ ។

អាយុវិឌ្ឍកោ សេចក្តីចំរើនដោយអាយុ,

ធនវិឌ្ឍកោ សេចក្តីចំរើនដោយទ្រព្យ

សិរីវិឌ្ឍកោ សេចក្តីចំរើនដោយសិរីសួស្តី

យសវិឌ្ឍកោ សេចក្តីចំរើនដោយយសចរិព៌

ពលវិឌ្ឍកោ សេចក្តីចំរើនដោយកំលាំង

វណ្ណវិឌ្ឍកោ សេចក្តីចំរើនដោយពណ៌សម្បកាយ

សុខវិឌ្ឍកោ សេចក្តីចំរើនដោយសុខ

ហោតុ សព្វទា សូមឲ្យមានផលអ្នកឲ្យបានសព្វ ។ កាល

ទុក្ខរោគកាយា វិវា សេចក្តីទុក្ខនិងរោគនិងភ័យនិងពៀរចង់ឡាយក្តី

សោកា សត្វបុប្ផទា សេចក្តីសោកចង់ឡាយក្តី សត្រូវនិងឧបទ្រព
ចង់ឡាយក្តី

អនោកា អន្តរាយាបិ អន្តរាយចង់ឡាយដ៏ច្រើនក្តី

វិនស្សន្ត ឬ តេជសា សូមឲ្យវិនាសបាត់ទៅដោយគេផ្ទះ

(នៃភាគុភាព មានពុទ្ធានុភាពជាដើមនោះ)

ជិយសិទ្ធិ ធនំ លាភំ សេចក្តីសម្រេចនៃជ័យជំនះក្តី ទ្រព្យក្តី លាភក្តី

សោត្តិភាគ្យំ សុទ្ធំ ពលំ សូត្តិកំ ជាគង្គយល្អកំ សេចក្តី

សុទ្ធកំ កំលាំងកំ

សិរី អាយុ ឬ វិណ្ណា ឬ បុញ្ញសិក្ខា អាយុកំ ពលិសម្បុរកាយកំ

កោតំ វិន្យំ ឬ យសវា ភោគសម្បទកំ សេចក្តីចំរើនកំ មានយសកំ

សតវិស្សា ឬ អាយុ ឬ អាយុប្រមាណ ១ យេន្ទ្រកំ

ជីវិតិទ្ធិ ភវិន្ត តេ សេចក្តីសម្រេចនៃកិរិយាចំរើនជីវិត ជាសុទ្ធកំ

(ចាំងអស់នេះ សូមឲ្យមានដល់អ្នក)

ភវិតុ សព្វមង្គលំ មង្គលចាំងពួងចូរមាន (ដល់អ្នក)

រក្ខតុ សព្វទេវតា សូមទេវតាចាំងអស់ចំបាប់រក្សា (ឲ្យអ្នក)

សព្វពុទ្ធានុភារីន ដោយអានុភាពនៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់រាល់ព្រះអង្គ

សទា សោត្តិ ភវិន្ត តេ សូត្តិចាំងឡាយចូរមានដល់អ្នក ឲ្យបាន

សព្វកាលសព្វវេលា

ភវិតុ សព្វមង្គលំ មង្គលចាំងពួងចូរមាន (ដល់អ្នក)

រក្ខតុ សព្វទេវតា សូមទេវតាចាំងអស់ចំបាប់រក្សា (ឲ្យអ្នក)

សព្វធម្មានុភារីន ដោយការគោរពនៃធម៌ចាំងពួង

សទា សោត្តី ភវិន្ត តេ សូត្តំចាន់ឡាយចូរមានអ្នក ឲ្យ
បានសព្វកាលសព្វវេលា ។

ភវិត សព្វមង្គលំ មង្គលចាន់ពួងចូរមាន (ដល់អ្នក)

រក្ខន្ត សព្វទេវតា សូមទេវតាចាន់អស់ចំប៉ាច់រក្សា (ឲ្យអ្នក)

សព្វសង្ឃនុភារិន ដោយការទុក្ខភាពនៃព្រះសង្ឃចាន់ពួង

សទា សោត្តី ភវិន្ត តេ សូត្តំចាន់ឡាយចូរមានដល់អ្នក ឲ្យ
បានសព្វកាលសព្វវេលា ។

វិសេសាទុមោទនាវិជ្ជ

កេណិយានុមោទនាគាហិ

អគ្គិហត្ថមុខា យញ្ញា ត្រៀងចូរចាន់ឡាយ មានការចូរ
ភ្លើងជាច្រើន (ក្នុងសាសនាព្រាហ្មណ៍)

សាវិត្តិ ធនុលោ មុំ អម្ពិរសាវិត្តិសាស្ត្រជាច្រើននៃអម្ពិរធនុសាស្ត្រ

រាជានិ មុំ មនុស្សានិ ស្តេចច្រើនរាជ្យជាច្រើនរបស់មនុស្ស
ចាន់ឡាយ

នទីនិ សាគរោ មុំ សាគរេ គីសមុច្រជាច្រើនរបស់ទន្លេ
ចំណង់ស្និទ្ធចាន់ឡាយ

នក្ខត្តានំ មុំ បន្ទោ ព្រះចន្ទៈច្រឡានរបស់នក្ខត្ត គឺថ្កុយ
ចាំងខ្យង (ឆ្លងកាកស)

អាទិថ្នោ តបតំ មុំ ព្រះភាគៈច្រឡានរបស់កំដៅចាំង
ខ្យង (ដូចរត្នចមញ្ច)

បុញ្ញមាកង្គមាធានំ សង្ឃោ វេ យជិតំ មុំ ព្រះសង្ឃៈ
ច្រឡានរបស់ជនចាំងខ្យងឆ្លុះបញ្ចាំងច្រឡាន (ក៏ដូច្នោះឯង)

កាលទានប្បកាសនកាថា

ភាសាសម្រាប់ប្រកាសកាលទាន

កណ៌ស្សម មយំ គាថា កាលទានប្បទិច្ចក យេន
ចាំងខ្យង និស្សត្តនូវព្រះភាគចាំងខ្យង ដែលសំដែងនូវកាលទាន

ឯតា សុណន្តំ សក្កប្បិ ទាយកា បុញ្ញកាមិណោ ពាយក
ពាយកចាំងខ្យង ឆ្លុះបញ្ចាំងច្រឡាន ចូរស្តាប់នូវព្រះភាគចាំង
នេះដោយគោរពចុះ ។

(ត្រង់នាព្យាង្គ កាលទានប្បទិច្ចក ខេ បើប្រកាសពីវិហារទាន
វិញ ត្រូវផ្លាស់ថា វិហារទានទិច្ចក ដូច្នោះ) ។

កាល ទទួលសុភត្ថកថា

កាល ទទួល សប្បញ្ញា វិទ្យា វិចមជ្ជា ជនអ្នកមានប្រាជ្ញាទាំង
ខ្សោយ ជាអ្នកដឹងនូវពាក្យពេចន៍នៃអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកមានសេចក្តីកំណាញ់
ប្រាសចេញហើយ រមែងឲ្យខូចខាតក្នុងកាល

កាលនេះ ទិដ្ឋិ អរិយេស្ថ ឧបិក្ខតេស្ថ តាទិស្ថ មាន
ដែលចុក្កលឲ្យហើយ ដល់ព្រះអរិយចុក្កលទាំងខ្សោយ ដែលជាចុក្កលមាន
កាយនិងចិត្តជ្រងំ ជាអ្នកមិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ទាំង ៨ ប្រការ
ដោយត្រូវតាមកាលហើយ

វិប្បសន្តមតា ពស្ស វិបុលា ហោតិ ទក្ខិណា ទក្ខិណា
មានរបស់ចុក្កលនោះ ជាមានមានផលពេញវិសេស ព្រោះមានចិត្តជ្រះថ្លា

យេ តត្ថ អនុមោទន្តិ វេយ្យាវច្ឆំ ករោន្តិ វិ ជនទាំងខ្សោយ
ឯណា គ្រាន់តែអនុមោទនា គឺត្រេកអររោម ឬគ្រាន់តែធ្វើនូវការខ្វល់
ខ្វាយ គឺជួយខ្វះខ្វែងគេក្នុងទាននោះ

និ តេនិ ទក្ខិណា ឱតិ ទក្ខិណា មាន (របស់អ្នកទាំង
នោះ) នឹងបានឈ្មោះថា ជាមានថយថោក ព្រោះហេតុគ្រាន់តែអនុមោទ-
នាធ្វើនូវការខ្វល់ខ្វាយ គឺជួយខ្វះខ្វែងគេនោះកើត

តែបី បុញ្ញស្ស ភាគីតោ ជនទាំងឡាយដែលជាអ្នកត្រាន់កែ
ឥន្ទ្រមាតា ឬត្រាន់កែដូច្នេះខ្លះនោះ ជាអ្នកទាំងបីណាក៏ចូលរួម
ដោយពិត

តស្មា ទេវេ អប្បដិវាសបិត្តោ យត្ថ ទិណ្ឌំ មហាប្បលំ
ព្រោះហេតុនោះ ទាន់ដែលចុក្កលឲ្យហើយដល់បុគ្គលឯណា ជាទាន់មាន
ផលានិសង្សច្រើន ជនដែលមានចិត្តមិនញាកឬប្ល័យ (ខ្ញុំទាន់ដល់
ចុក្កលនោះ)

បុញ្ញានិ បរលោស្មី បតិដ្ឋា ហោត្តិ បាណិនំ
(ព្រោះថា) ចុក្កលទាំងឡាយ ដែលជាទីពឹងគាត់យល់សត្វទាំង
ឡាយក្នុងលោកទាំងមូល ។

វិហារធានសុត្តកាថា

សីតំ ឧណ្ហំ បដិហន្តិ តតោ វិទ្យមិតានិ ប

សិរីសបេ ប មកសេ សិសិវេ ចាបិ វិដ្ឋិយោ

(វិហារនីទីតាកស ចូលសេនាសនៈជាទីនៅនៃសង្ឃទាំងឡាយ)

ដែលការពារខ្ញុំផ្ទាល់ផង ខ្ញុំក្មេងផង ខ្ញុំម្រុកសាហាវទាំងឡាយផង ខ្ញុំ
ពស់ក្នុងពស់ធំ គឺសត្វល្អិតទាំងឡាយផង ខ្ញុំមូសទាំងឡាយផង ខ្ញុំ
គ្រឿងកំផង ខ្ញុំគ្រាប់ភ្លើងទាំងឡាយផង ក្នុងទីនោះ

តតោ វិតាតបោ យោរោ សញ្ញាតោ បដិហញ្ញតិ
 ខ្យល់និងកំដៅថ្ងៃដ៏ក្ដៅខ្លាំង ដែលកើតហើយវាមិនត្រឡប់បាត់ទេ ព្រោះ
 វិហារនោះ

លេណត្ថញ្ច សុខត្ថញ្ច ឈាយិត្តំ ច វិបស្សិត្តំ
 វិហារទានំ សង្ឃស្ស អគ្គំ ពុទ្ធហិ វិណ្ឌិត្តំ

វិហារទាន គឺកិរិយាឲ្យខ្ញុំភាវស ឬទិសនាសនៈជាទីនៅ (ដែល
 ចុក្កលបានឲ្យហើយ) ដល់សង្ឃ ដើម្បីជាទីជ្រកកាន់ផង ដើម្បីសចក្ដិ
 សុខកាយសុខចក្កផង ដើម្បីផុតចង់ខ្ញុំបាបធម៌ផង ដើម្បីឃើញច្បាស់
 ខ្ញុំសង្ខារ គឺចំរើនវិបស្សនាផង ព្រះក្នុងជាម្ចាស់ទាំងឡាយ ទ្រង់ក្រាស់
 សរសើរថា ជាទានដ៏ច្រើន

តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ បោសោ សម្មស្សំ អត្ថមត្តតោ
 ព្រោះហេតុនោះចុះស (ស្រី) ជាបណ្ឌិត កាលបើបានឃើញច្បាស់
 ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួន

វិហារេ ការយេ រម្មេ វិសយេត្ថ ពហុស្សុត ឧប្បិសាត
 វិហារ ទីភាវស ឬទិសនាសនៈទាំងឡាយ ឲ្យជាទីគួររីករាយហើយ

ភប្បញ្ញាត្តំលោក ជាពហុស្សុត គឺលោកអ្នកចេះដឹងច្រើនទាំងឡាយ ឲ្យ
នៅក្នុងទីនោះ

តេសំ អន្តញ្ច បាណញ្ច វិត្ថុសេនាសនាសិ ប

ទទេយ្យ ឧជ្ឈក្ខតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា

ភប្បមានចិត្តជ្រះថ្លាក្នុងលោកទាំងឡាយ ដែលមានកាយនិងចិត្តក្រុង
ហើយ ឲ្យខ្លួនម្ហូបចំណីផង ខ្ញុំទឹកផង ខ្ញុំសំពក់និងសេនាសនៈទាំងឡាយ
ផង ដល់លោកទាំងនោះ

តេ តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ សព្វទុក្ខា បន្ទទនំ លោក
ទាំងឡាយនោះ រមែងសំដែងខ្លួនជាគ្រឿងបន្ទោរបង់ ខ្លួនសេចក្តីទុក្ខ
ទាំងពួងដល់អ្នកនោះ

យំ សោ ធម្មមិធឡាយ បរិនិព្វាន្យនាសវោ អ្នកនោះ
លុះបានដឹងខ្លួនមិនឈរក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះហើយ ក៏រមែងជាអ្នក
មិនមានកាសវៈនឹងបានដល់ខ្លួនព្រះនិព្វាន (ព្រោះកំរើយដឹងខ្លួនម៉េចនោះ) ។

នេរកា និស្សនក្ខណ្ឌនុមោទនាកាជា

យស្មី បទេសេ កប្បេតិ វាសំ បណ្ឌិតជាតិយោ

ជនមានជំនាញចម្លើយ សម្រេចខ្លួនទាំងនៅក្នុងប្រទេសឯណា

សីលវិន័យ ភោជន្ត លញ្ញតេ ព្រហ្មចារិកោ បានញ្ញាត
លោកអ្នកមានសីលជាព្រហ្មចារិកុត្តល ដែលជាអ្នកសង្រួមចំណងឲ្យ
គាត់ក្នុងទីនោះ

យា តត្ថ ទេវតា អាសំ តាសំ ទក្ខិណមាទិសេ ទេវតា
ចំណងឲ្យយង់ណាមានហើយក្នុងទីនោះ (ដទៃមានជាតិជាបណ្ឌិតនោះ)
គួរឲ្យសង្គ្រោះឲ្យផលនៃទក្ខិណពាន ផលទេវតាចំណងឲ្យយង់នោះផង

តា បូជិតា បូជិយន្តិ មាសិតា មាសយន្តិ នំ ទេវតាចំណង
ឲ្យយង់នោះ ជាបុគ្គលគឺបណ្ឌិតនោះបូជាហើយ រាប់គាត់ហើយ (ដោយ
ផលនៃទក្ខិណពាននោះ) រមែងបូជា រមែងរាប់គាត់ឲ្យបណ្ឌិតនោះវិញ

តតោ នំ អនុកម្មន្តិ មាតា បុត្រំ ឱរសំ ព្រោះហេតុ
ដែលបណ្ឌិតនោះ បានឲ្យសង្គ្រោះផលនៃទក្ខិណពានផលខ្លួន (ទេវតាចំណង
ឲ្យយង់នោះ) រមែងអនុគ្រោះឲ្យបណ្ឌិតនោះ ដូចជាមាតាអនុគ្រោះឲ្យ
កូនបង្កើត

ទេវាណុកម្មតោ បោសោ សទា ភទ្រានំ បស្សតិ ចុរស
(ស្រី) ដែលទេវតាបានអនុគ្រោះហើយ រមែងឃើញឲ្យកម្មដ៏ចម្រើនចំណង
ឲ្យយង់ ក្នុងកាលចំណងគ្នា

អក្ខរាវិរុទ្ធសាស្ត្រ

អក្ខរោ វេ បស្ចានំ   អក្ខំ ធម្មំ វិជានតំ
 អក្ខេ ពុទ្ធេ បស្ចានំ   ទក្ខិណោយ្យេ អនុត្តរេ
 អក្ខេ ធម្មេ បស្ចានំ   វិភាគបសមេ សុខេ
 អក្ខេ សង្ឃេ បស្ចានំ   បុញ្ញកេត្តេ អនុត្តរេ
 អក្ខស្មំ ទានំ ទទតំ   អក្ខំ បុញ្ញំ បរិនិព្វតំ
 អក្ខំ អាយុ ច វិណ្ណោ ច យសោ កិត្តិ សុខំ ពលំ

ចុណ្យដ៏ប្រសើរ វេចន៍ចំរើន ភាយដ៏ប្រសើរផង សម្បត្តិកាយ
 ដ៏ប្រសើរផង យសសក្តិដ៏ប្រសើរផង កេរ្តិ៍ឈ្មោះដ៏ប្រសើរផង សេចក្តី
 សុខដ៏ប្រសើរផង កំលាំងដ៏ប្រសើរផង វេចន៍ចំរើនដល់ជនចាងឡាយ
 ដែលជីវិតច្បាស់នូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ដែលជាអ្នកជ្រះថ្លាក្នុងវត្តដ៏ប្រសើរដោយ
 ពិត, ដែលជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធជាបុគ្គលដ៏ប្រសើរលើសលប់ ជាទក្ខិណោយ្យ
 បុគ្គល រកឥរិយាបថយុទ្ធស្មីនឹងព្រះគុដ្ឋនាម, ដែលជ្រះថ្លាក្នុងព្រះធម៌
 ដ៏ប្រសើរ ជាធម៌រម្ងាប់បន់នូវភាពក្តៅក្តួលស ជាធម៌តាមកន្លូវសេចក្តីសុខ
 (ដល់អ្នកច្រកចត្តិ), ដែលជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសង្ឃដ៏ប្រសើរ ជាស្រីចុណ្យ

រកស្រីចុះឈ្មោះទៀតឲ្យក្រលែងជាងគ្មាន ដែលជាអ្នកឲ្យខ្ញុំទានដល់
ចុងសង្គ្រាម

អគ្គល្យ ទាតា មេធាវី អគ្គធម្មសមាហិតោ ចុងសង្គ្រាម
ប្រាជ្ញ ដែលមានចិត្តដ៏កល់ក្នុងចម្លើយហើយ ជាអ្នកឲ្យខ្ញុំទាន
ដល់ចុងសង្គ្រាម

ទេវតា មនុស្ស វា អគ្គប្បត្តោ បមោទតិ តែងនឹង
បានទៅហើយជាទេវតាឬមនុស្ស ក៏មែនបានដល់ខ្ញុំភាវៈជាអ្នកប្រសើរ
ហើយរីករាយសប្បាយ ។

កោដននាធានុមោទនាតាថា

អាយុទោ ពលទោ ធីរោ វិណ្ណទោ បដិភាណទោ
ជនអ្នកមានចក្ខុ ជាអ្នកឲ្យខ្ញុំអាយុ, ជាអ្នកឲ្យខ្ញុំកម្លាំង ជាអ្នកឲ្យខ្ញុំ
សម្បទាយ ជាអ្នកឲ្យខ្ញុំប្រាជ្ញា

សុខស្ស ទាតា មេធាវី សុខំ លោ អធិគប្បតិ អ្នកមាន
ប្រាជ្ញជាអ្នកឲ្យខ្ញុំសេចក្តីសុខ (ដល់អ្នកឯទៀតហើយ) មែនបានខ្ញុំ
សេចក្តីសុខ (នោះមកខ្លួនវិញ)

អាយុ ទេវតា ពលំ វិណ្ឌំ សុខញ្ច បដិភាណទោ

(បុគ្គលឯណា) បានឲ្យខ្ញុំអោយផង ខ្ញុំកំលាំងផង ខ្ញុំសម្បទាកាយផង
 ខ្ញុំសេចក្តីសុខផង (ដល់អ្នកឯទៀត) ហើយឆ្ពោះថា ឲ្យខ្ញុំប្រាប់
 ទីយាយ យសវិ ហោតិ យត្ថ យត្ថបបដ្ឋិតិ បុគ្គលនោះ
 លុះបានកើតក្នុងភពណាៗ រមែងមានកាយវ័ន មានយសចរិវក្នុង
 ភពនោះៗ ។

ជីវកត្តាទុរោទធាតុថា

បណ្ឌបលាសោវិ វាសិសិ ខ្លួនអ្នកក្នុងកាលវេទនានេះ ជា
 បុគ្គលត្រូវបង្កប់ស្វិតស្វាដ៏ទុំមានពណ៌លឿង

យមបុរិសាបិ ច តេ ឧបដ្ឋិតា បុរស (ជាចំរើ) នៃយមរាជ
 គឺមរណៈ សោតក៏ប្រាកដដល់អ្នកហើយ

ឧយ្យាគមុទេ បតិដ្ឋិសិ អ្នកជាបុគ្គលស្វិតនៅក្នុងប្រធាននៃ
 សេចក្តីសាបសូន្យ

បាថេយ្យបិ ច តេ ន វិជ្ជិតិ ស្បៀងឥតុសលរបស់អ្នក
 សោតក៏គ្មាន

សោ ករោហិ ទិបមត្តនោ ចូរធ្វើខ្លួនចំពឹងនៃខ្លួនចុះ
 ទិប្បំ វាយម បណ្ឌិតោ វាវិ ចូរអ្នកកាន់ព្យាយាមរួតរុះ

ចូរជាអ្នកកល្យាណ (កុំជាមនុស្សល្ងង់ទៅឡើយ)

និទ្ទតមលោ អនង្គណោ ទិព្វំ អរិយភូមិមេហិសិ អ្នក
(កាលធ្វើយ៉ាងនេះ) នឹងជាបុគ្គលមានចម្លើយ (មានភាគជាដើម) ភ្នាក់
ចេញមិនមានគ្រឿងគិតចិត្តកិលេស ហើយនឹងដល់នូវអរិយភូមិដ៏ជាទិព្វ ។

បុព្វចេតតលំនាធានុមោធនាគាថា

យំកិញ្ញារម្មណំ កត្វា ទុដ្ឋា ទានមមប្បវិ

បុព្វេ បេតេ វិ អារព្ព អបិ វា វិត្តទេវិតា

កុលបុត្រធ្វើនូវហេតុឯណាមួយឲ្យជាការម្មណ៍ នីត្រាព្វនូវ
នាគានិងចិត្តតាំងឡាយ ដែលរំលោភខ្លះៗកាន់ចរលោកហើយក្នុង
កាលមុនបង្កស្លាប់ហើយ (ឧប្បិទ្រាព្វ) នូវទេវតាតាំងឡាយ ដែល
កាស្រីយនៅក្នុងទីតាំងឡាយ មានទីផ្ទះជាដើមហើយ ត្រូវកុំកំណាញ់ត្រូវ
ឲ្យនូវទាន

បត្តារោ វិ មហារាជេ លោកបាលេ យសស្សីនោ

កុរិយា ធនរដ្ឋំ វិប្បកុំ វិជ្ជកុំ (ឧប្បិទ្រាព្វ) នូវទេវតាជាលោក-
បាលតាំងឡាយដែលជាស្តេចធំៗ នីព្រះបាទកុរុវរ្ម័នៈ ១ ព្រះបាទធនរដ្ឋៈ ១

ព្រះបាទវិបុល្មៈ ១ ព្រះបាទវិស្ណុកៈ ១ ដែលជាស្តេចនៃទេវតាទាំង
យសចរិតៗ

តេ បេវី បូជិតា ហោត្តិ ទាយកា ច អនិប្បលា ស្តេច
ទេវតាទាំងឡាយនោះ ចេះតែបានចូលហើយ (ដោយទទួលបានបុណ្យជូន
ទៅ) អ្នកដែលទទួលបានបុណ្យជូនទៅនោះ មិនមែនជាអគុណទេ
គឺបានផលានិសង្សជាប្រាកដ

ន ហិ រណ្ណំ វា សោកោ វា យាវិញ្ញា បរិទេវីតា
កិរិយាយុត្តិ សោកសោត្តិ សេចក្តីឡើងឡូលណាមួយដទៃក្តី ក៏ឥតអំពើ

ន តម្បេតានមត្តាយ ឯវិ តិដ្ឋិតិ ញាតយោ កិច្ចមានយ៍
សោកជាដើមនោះ មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកដែលទៅកាន់បរលោក
នាយហើយទាំងឡាយឡើយ កាលបើចុះគ្រប់យ៍សោកឡើងឡូលកាលៗ
រាងក្រោយដូច្នេះ ញាតិទាំងឡាយ (ដែលទៅកាន់បរលោកនាយហើយ
នោះ) ក៏ឥតបានដឹងបានឮឡើយ (ជាការឥតប្រយោជន៍ទេ)

អយញ្ច ខោ ទក្ខិណា ទិស្វា សង្ឃម្មិ សុបតិដ្ឋិតា
រឿងកុណាទានដែលចុះគ្រប់យ៍នេះឯង ជាទានដ៏កល់នៅល្អ
ហើយក្នុងសង្ឃ

ទីយវត្ថុ ហិតាយស្ស ហិសសោ ឧបកប្បតិ ទត្ថណាពាន
 នោះ ទើបអាចសម្រេចផលដ៏ម្យ៉ាងប្រយោជន៍ដល់ញាតិ ដែលទៅកាន់
 លោកខាងនាយហើយនោះ អស់កាលដ៏អន្លើងទៅ ដោយសមភាមិហេតុ
 គឺដែលគួរសម្រេចបាន ។

(ហេតុដែលគួរសម្រេចបាននោះគឺ ឧប្ប័ទាសិកវន្តប្រភ បរទក្ខប-
 ដវិភប្រភ និង្យាមកណ្ឌិកប្រភ ជាអាទិ) ។

តិរោកុឡេសុ កុណ្ឌាតាជា

តិរោកុឡេសុ តិដ្ឋន្តិ សន្និសីយាជិកេសុ ច

ទ្វារពាហាសុ តិដ្ឋន្តិ អាគត្តាន សកំ ឃរំ

ពួកប្រភពាំងឡាយមកហើយ កាន់ផ្ទះខែញាតិដោយគិតថា ផ្ទះ
 របស់ខ្លួន រមែងឈរនៅជិតខាងក្រៅជញ្ជាំងពាំងឡាយខ្លះ នាផ្លូវបែក
 ជា ៤ និងផ្លូវបែកជា ៣ ពាំងឡាយខ្លះជិតទ្វារក្រុងនិងទ្វារផ្ទះពាំងឡាយខ្លះ

បហុតេ អន្តបាណម្ហិ ខុដ្ឋិកោចេ ឧបដ្ឋិតេ នាកាល
 បាយនិងទឹក និងចង្អុម និងចំកាបដ៏ល្អមក្រាន់ គឺពួកញាតិចូលទៅកាន់
 ទុកហើយ

ន តេសំ កោបិ សរតិ សត្តានំ កម្មប្បប្បយា ញាតិ

ណាមួយមិននឹកដល់ប្រគល់ឡាយនោះ ព្រោះកម្មរបស់សត្វតាំងឡាយ
ជាច្រើន

ឯវិ ទទន្តំ ញាតិនំ យេ ហោន្តំ អនុកម្មកា

សុច្ចំ បណ្ឌិតំ កាលេន កប្បិយំ បានភោជនំ

ញាតិតាំងឡាយឯណា តែងអនុគ្រោះ ញាតិតាំងឡាយនោះ វេចទទ្ធិស
ឲ្យឲ្យទឹកនិងភោជនដ៏ម៉ត់ចត់ជ្រុះស្រី ជាប់របស់គ្នាតាមកាលដល់ញាតិតាំង
ឡាយ ជាអ្នកលះលោកនេះទៅហើយ នោះយ៉ាងនេះថា

តិទំ វោ ញាតិនំ ហោតុ សុទិវា ហោន្តំ ញាតយោ

ពាននេះចូលមានដល់ញាតិតាំងឡាយ សូមញាតិតាំងឡាយ ចូរជាអ្នក
ដល់នូវសេចក្តីសុខ

តេ ប តត្ថ សមាគត្វា ញាតិបេតា សមាគតា

ក៏ប្រគល់ជាញាតិតាំងឡាយនោះ មកប្រជុំគ្នាហើយក្នុងស្ថានដែលឲ្យពាន
នោះ ជាអ្នកមកហើយដោយបំណងល្អ

បហុតេ អន្តបាណម្ហំ សក្កប្បំ អនុមោទេវ កាលេថ

ថ្វាយបាយនិងទឹកដ៏ល្អម្រាន់ ក៏គប្បីអនុមោទនាដោយនោះទៅ

បិរំ ជីវន្តំ តោ ញាតី យេសំ ហោតុលភាម សេ យេវ

ទាំងឡាយបានសម្បត្តិខ្លះ ព្រោះហេតុនៃញាតិទាំងឡាយឯណា សូម
ញាតិទាំងឡាយនោះរបស់យើងទាំងឡាយចូររស់នៅយ៉ែនយូរ

អម្ព្យាកញ្ច កតា បូជី កំបូជានិញាតិទាំងឡាយធ្វើហើយ
ដល់យើងទាំងឡាយ

ទាយកា ប អនិប្បលា ឯទាយកន៍អ្នកឲ្យទានក៏មិនផុតផល
ន ហិ តត្ថ កសី អត្ថិកសកម្ម គិកាក្ខរស្រែចំការ ក៏មិន
មានក្នុងក្នុងនៃប្រធាននោះ

គោរក្ខេត្ត ន វិជ្ជិតិ នៅក្នុងកម្ម គិការរក្សានៅ ក៏មិនមានក្នុង
ក្នុងនៃប្រធាននោះ

វិណិជ្ជា តាទិសី នត្ថិ ពាលជ្ជកម្មគិការផ្សេងៗផលជាហេតុ
បានសម្បត្តិដូច្នោះក៏មិនមាន

ហិរញ្ញោន កយាកយី មិនមានការលក់ទិញផ្ទះសំបូរដោយប្រាក់
តិតោ ទិស្មេន យាបេន្តិ បេតា កាលកតា តហិ
ចុត្តលទាំងឡាយធ្វើកាលកិយានៅកើតជាប្រធាន រមែងញ៉ាំងអត្តភាព
ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងប្រកវិស័យនោះ ដោយផលទានដែលញាតិឲ្យហើយ
អំពីលោកខ្លះ

ឧណ្ណតេ ឧទកំ វិជ្ជំ   យថា និន្នំ បរិត្តតិ

ឯវិមេវី ឥតោ ទិន្នំ   បេតានំ ឧបកប្បតិ

ទឹកភ្នាក់ប៉ះក្នុងទីបួល រវែងហូរទៅកាន់ទីទំនាបដូចម្តេចមិញ បាន
ដែលចុក្កលឲ្យហើយកំពីរលាកនេះ រវែងសម្រេចផលដល់ប្រគេតាំង
ឡាយដូច្នោះដែរ

យថា វិវិហា បូរា   បរិបូរេន្តំ សាគរំ

ឯវិមេវី ឥតោ ទិន្នំ   បេតានំ ឧបកប្បតិ

ជ្រលងផ្លូវទឹកតាំងឡាយ បានទទួលនិងស្តីជាដើម រវែងញ៉ាំង
សាគរឲ្យរលាយព្រៀបដូចម្តេចមិញ បានដែលចុក្កលឲ្យហើយកំពីរលាក
នេះរវែងសម្រេចផលដល់ប្រគេតាំងឡាយដូច្នោះដែរ

អទាសិ មេ អកាសិ មេ ញាតិមិត្តា សទា ប

មេ បេតានំ ទក្ខិណំ ទដ្ឋា បុព្វេ កតមនុស្សំ

ចុក្កលកាលរលីករឃើញខ្លះចាការគុណ ដែលលោកធ្វើទុកដល់
ខ្លួនក្នុងកាលមុនថា អ្នកនេះបានឲ្យរបស់នេះដល់អញ អ្នកនេះបានធ្វើគុណ
នេះដល់អញ ផងតាំងឡាយនោះ ជាញាតិមិត្តនិងជាសម្លាញ់របស់អញ
ដូច្នេះហើយ គួរឲ្យទក្ខិណទានដើម្បីប្រគេតាំងឡាយ

ន ហិរណ្ណំ វិ សោកា វិ យាវិញ្ញា បរិទេវិតា
ការយំប្បុរសាករសា ឬការឡើងឡូលដ៏ ១ មិនមានប្រយោជន៍ឡើយ

ន តំ បេតា នមត្ថាយ ធ្វើដូច្នេះរកបានជាប្រយោជន៍ដល់
ប្រេតទាំងឡាយគ្មាន

ឯវិ តិដ្ឋិន្តិ ញាតយោ ញាតិទាំងឡាយដែលស្ថិតនៅដកបាន
ដឹងបានឮយ៉ាងនេះ

អយញ្ច ទោ ទក្ខណា ទិដ្ឋា មើលក្នុងភាពដែលចុក្កល
បានឱ្យហើយនេះឯង

សង្ឃម្ហិ សុបតិដ្ឋិតា ជាទានដកល់នៅល្អហើយក្នុងសង្ឃ
ទីយាត្ថំ ហិតាយស្ស ហិនសោ ឧបកប្ប្រតិ ទក្ខណា ទាន
នោះ ចើបចូលទៅសម្រេចកាមស្ថាន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ប្រេតនោះ
អស់កាលជាអន្លើ

សោ ញាតិធម្មោ ឬ អយំ និទស្សិតោ កំញាតិធម៌នោះ
គឺអ្នកបានសម្រេចជាបេតយ៉ាងហើយ

បេតាន ឬជា ន កតា ឧទ្យាហ ការចូលដំបូង ចំពោះ
ដល់ប្រេតទាំងឡាយ គឺអ្នកបានធ្វើហើយ

ពលញា ភិក្ខុនមនុស្សទ័ន្ធ កម្លាំងកាយនៃកិត្តចាត់ឡាយឈ្មោះ
ថា ភិក្ខុកបាទបំពេញឲ្យហើយ

តម្លៃហ្នំ បុញ្ញំ បសុតិ អនុប្បកន្តិ ចុណ្យភិក្ខុសន្សំទុក
ហើយ មិនមែនតិចដូច្នេះ ។

យាកុអនុមោទនាតាថា

យោ សញ្ញតានំ បរេត្ថ ពោជិនំ
កាលេន សក្កច្ច ទេវាតិ យាគំ
ទេសស្ស ហិរានិ អនុប្បវេច្ឆិ
អាយុញ្ច វណ្ណញ្ច សុខំ ពលញ្ច
បដិភាណមស្ស ឧបដាយតេ តតោ
ខុទ្ទំ បិបាសំ ព្យបនេតិ វាតំ
សោធម្មេតិ វិគ្គំ បរិណាមេតិ ភត្តំ
ភេសជ្ជមេតិ សុគតេន វណ្ណិតំ ។
តស្មា ហិ យាគំ អលមេវ ទាតំ
និប្ពំ មនុស្សេន សុខត្ថិកេន

ទិព្វានិ វា បត្តយតា សុខានិ

មនុស្សលោ ភក្កតបិប្ផតា វា ។

ដង្ហែងណាបានឲ្យចមរោះដោយគោរពដល់ពួកសមណៈ ដែលជាអ្នក
 សង្រួមដង្ហែងរោគកោដងដែលអ្នកដទៃឲ្យ ក្នុងកាលដ៏គួរ (ដន្លោះ))
 ឈ្មោះថាឲ្យខ្ចីហេតុនៃគាត់សង្ស័យទាំង ១០ យ៉ាង គឺកាយ, ១ ពណ៌សម្បទា
 សេចក្តីសុខ ១ កម្លាំងកាយ ១ ប្រាជ្ញារបស់បុគ្គលនោះតែងកើតឡើង ១
 ចមរោះនោះតែងកំបាំងបង់សេចក្តីឃ្លាន ១ សេចក្តីស្រេក ១ នឹងញ៉ាំងឲ្យល់
 (ឲ្យបានដើរស្រួល ១) ញ៉ាំងសរសៃឲ្យបានស្អាត ១ ញ៉ាំងកត្តាឲ្យល្អយ ១
 នេះកេសជ្ជះដែលព្រះសុភក្កទ្រង់សរសើរហើយ ។ ព្រោះហេតុនោះ អ្នក
 មានសេចក្តីត្រូវការ ចង់បានសេចក្តីសុខជារបស់មនុស្សក្តី ប្រាជ្ញាសេចក្តី
 សុខជារបស់ទំព្វក្តី ចង់បានសេចក្តីល្អរឿងក្នុងមនុស្សក្តី គួរឲ្យ
 ចមរោះនិច្ចចុះ ។

សិទ្ធិយាចនកាជា

សិទ្ធិមត្ត សិទ្ធិមត្ត សិទ្ធិមត្ត វិទិ ផលំ

ឯតស្មី រតនត្ថយស្មី សម្មសាទនបេតសោ

សូមដល់ខចិត្តដែលជ្រះថ្លាក្នុងព្រះរាត្រីយៈនោះ ផលនេះចូរជា

ផលសម្រេច ចូរជាផលសម្រេច ចូរជាផលសម្រេច ។

យាធនាធានុមោធនាតាថា

អង្គំ បាតំ វិត្តំ យានំ មាលាគង្គំ វិលេបនំ

សេយ្យាវិលេបំ បទីបេយ្យំ ទានវិត្តំ ធិមេ ទេស

ទានវត្ថុទាំងឡាយ ១០ យ៉ាងនេះគឺ បាយ ទឹក, សំពត់, យានជំនិះ,

ផ្កាពម្រង, គ្រឿងក្រអូប, គ្រឿងលាប, ទំដេក, ទិសំណាក់គាស្រីយ
គ្រឿងប្រថាប់និពន្យៀងគោម

អង្គទោ ពលទោ ហោតិ អ្នកឲ្យរបស់ស្តី ឈ្មោះថាឲ្យកម្លាំង

វិត្តទោ ហោតិ វិណ្ណទោ អ្នកឲ្យសំពត់ ឈ្មោះថាឲ្យពណ៌

យានទោ សុខទោ ហោតិ អ្នកឲ្យយាន ឈ្មោះថាឲ្យសេចក្តីសុខ

ទីបទោ ហោតិ បក្ខទោ អ្នកឲ្យប្រថាប់ ឈ្មោះថាឲ្យចក្ខុភ័ក្ត្រ

មតាបទាយី លភពេ មតាបំ អ្នកឲ្យរបស់ដែលគាច់ចិត្ត រមែងបាន
របស់ដែលគាច់ចិត្ត

អគ្គស្ស ទាតា លភពេ បុណ្ណំ អ្នកឲ្យវត្ថុដ៏លើស រមែងបាន

ឲ្យវត្ថុដ៏លើស

វិរស្ស ទាតា វិរលាភី ច ហោតិ អ្នកឲ្យចេស្តល្អ រវេន
បានចេស្តល្អ

សេដ្ឋិន្ទទោ សេដ្ឋិមុបេតិ ហំនំ អ្នកឲ្យទំន្តានជំច្រសើរ
រវេនចូលទៅដល់ទំន្តានជំច្រសើរ

អត្តទាយី វិទាយី សេដ្ឋិទាយី ច យោ នរោ នរោ
ច្រុសស្រីឯណា ឲ្យចេស្តវេលលើស ឲ្យចេស្តវេលល្អ និងទំន្តានជំ
ច្រសើរ

ទីឃាយុ យសវិ ហោតិ យត្ថ យត្ថបបដ្ឋិតិ នរោ
ច្រុសស្រីនោះ កើតក្នុងទីណាៗ រវេនជាអ្នកមានកាយយ៉ឹងយ៉ូរ មាន
យសក្នុងទីនោះៗ

ឯតេន សប្បវិជ្ជេន ដោយភាសិតសច្ចវចនាៈ ។

សុវិត្តិ ហោតុ សព្វទា អរោគិយសុខញោវិ កុសលញ្ចា
អនាមយំ សូមឲ្យសេចក្តីស្អាត និងសេចក្តីសុខ ដែលកើតអំពីសេចក្តី
មិនមានរោគ និងអនាមយ គឺសេចក្តីប្រាសចាកទុក្ខព្យាប័ស្រ្តលង្វាយ ចូរ
មានដល់អ្នកពាំងឡាយ ឲ្យបានគ្រប់កាល ។

ធម៌សំរាប់សូត្រដ្ឋានវេរ

និងបំណុល

នមោ នស្ស ភគវិនោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

(សូត្រ ៣ ៨៦)

អភិធម្មបិដក ធម្មសង្កណ៍

មាតិកា

កុសលា ធម្មា អកុសលា ធម្មា អព្យាកតា ធម្មា
 សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ
 សម្មយុត្តា ធម្មា អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា
 វិបាកា ធម្មា វិបាកធម្មធម្មា នេវ វិបាកវិបាកធម្មធម្មា
 ទុបាទិណ្ណបាទានិយា ^(១) ធម្មា អនុបាទិណ្ណបាទានិយា ^(២)
 ធម្មា អនុបាទិណ្ណានុបាទានិយា ^(៣) ធម្មា សង្កលិដ្ឋសង្កលេ-
 សិកា ធម្មា អសង្កលិដ្ឋសង្កលេសិកា ធម្មា អសង្កលិដ្ឋា-
 សង្កលេសិកា ធម្មា សវិតក្កសវិបាកា ធម្មា អវិតក្កវិបាកមត្តា

១-២-៣- ប្រាំសូត្រចកថា “ទុបាទិណ្ណបាទានិយា, អនុបាទិណ្ណបាទានិយា ,អនុបា-
 ទិណ្ណានុបាទានិយា,, ដូច្នេះ ។

ធម្មា អវិតក្កា^(១) វិហារា ធម្មា បីតិសហគតា ធម្មា សុខ-
 សហគតា ធម្មា ឧបេក្ខាសហគតា ធម្មា ទស្សនេន បហា-
 តញ្ចា ធម្មា ភាវិនាយ បហាតញ្ចា ធម្មា នេវ ទស្សនេន
 ន ភាវិនាយ បហាតញ្ចា ធម្មា ទស្សនេន បហាតញ្ចាហេតុកា
 ធម្មា ភាវិនាយ បហាតញ្ចាហេតុកា ធម្មា នេវ ទស្សនេន
 ន ភាវិនាយ បហាតញ្ចាហេតុកា ធម្មា អាចយគាមិនោ ធម្មា
 អប្បចយគាមិនោ ធម្មា នេវ^(២) ចយគាមិនោ នាប្បចយគាមិនោ
 ធម្មា សេក្ខា ធម្មា អសេក្ខា ធម្មា នេវ សេក្ខា នាសេក្ខា
 ធម្មា បរិត្ថា ធម្មា មហគ្គតា ធម្មា អប្បមាណា ធម្មា
 បរិត្ថារម្មណា ធម្មា មហគ្គតារម្មណា ធម្មា អប្បមាណា-
 រម្មណា ធម្មា ហីនា ធម្មា មជ្ឈិមា ធម្មា បណីតា ធម្មា
 មិច្ឆត្ថនិយតា ធម្មា សម្មត្ថនិយតា ធម្មា អនិយតា ធម្មា
 មគ្គារម្មណា ធម្មា មគ្គហេតុកា ធម្មា មគ្គាធិបតិសោ ធម្មា
 ឧប្បត្តា ធម្មា អនុប្បត្តា ធម្មា ឧប្បាទិសោ ធម្មា អតីតា

១- ថា អវិតក្កាវិហារា ។ - ២ ថា នេវ អាចយគាមិនោ ន អប្បចយគាមិនោ ។ ដែល
 សម្រេចក្នុងនេះ កាមចាលក្នុងតម្កល់ធម្មសង្គណ៍ អភិធម្មបដិក ដោយត្រឹមត្រូវហើយ ។

ធម្មា អតាកតា ធម្មា បច្ចុប្បន្នា ធម្មា អតីតារម្មណា ធម្មា
 អតាកតារម្មណា ធម្មា បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មា អន្ស្សតា
 ធម្មា ពហំទ្វា ធម្មា អន្ស្សតពហំទ្វា ធម្មា អន្ស្សតារម្មណា
 ធម្មា ពហំទ្វារម្មណា ធម្មា អន្ស្សតពហំទ្វារម្មណា ធម្មា
 សនិទស្សនសប្បដិយា ធម្មា អនិទស្សនសប្បដិយា ធម្មា
 អនិទស្សនា^(១)ប្បដិយា ធម្មា ។

ពារីសតិកមាតិកា

ធម្មសង្គណ៍បករណ៍ តាម សមត្ថំ ។

វិភង្គ

ក្នុងអដ្ឋកថា

(តទនន្តរំ វិភង្គប្បករណ៍ តាមេតំ^(២))

ខន្ធវិភង្គោ អាយតនវិភង្គោ ធាតុវិភង្គោ សប្បវិភង្គោ

១- ធ្លាប់សូត្រនកថាអនិទស្សនសប្បដិយា ដែលសម្រេចក្នុងទីនេះ តាមបាលីក្នុងធម្មសង្គណ៍
 អភិធម្មចិដិក ។ ២- តាមដែលធ្លាប់សូត្រនក វិន្ទុះ សូត្រថាវិភង្គ បករណ៍ តាមេតំ
 វិន្ទុះ ថាតាមតំ ។ បានកំនត់ឲ្យមើលក្នុងអដ្ឋកថា ឃើញថា វិភង្គប្បករណ៍ តាម ។ តំ ។

តន្ត្រីយវិកង្គោ បច្ចុយាការវិកង្គោ សតិបដ្ឋានវិកង្គោ សម្ម-
 ប្បធានវិកង្គោ ឥទ្ធិបាទវិកង្គោ ពោជ្ឈង្គវិកង្គោ មគ្គវិកង្គោ
 ឈានវិកង្គោ អប្បមញ្ញាវិកង្គោ សិក្ខាបទវិកង្គោ បដិសម្មិ-
 ទាវិកង្គោ ញាណវិកង្គោ ខុទ្ទកវិកង្គោ ធម្មហទយវិកង្គោតិ
 អដ្ឋារសវិធន វិកត្តំ វិកត្តប្បករណំ តាម សមត្តំ ។

ធាតុកថា

ក្នុងអដ្ឋកថា

(ធនន្តរំ ធាតុកថាបករណំ តាមេតំ^(១))

សង្គហោ អសង្គហោ សង្គហិតេន អសង្គហិតំ អសង្គ-
 ហិតេន សង្គហិតំ សង្គហិតេន សង្គហិតំ អសង្គហិតេន
 អសង្គហិតំ សម្មយោគោ វិប្បយោគោ សម្មយុត្តេន វិប្ប-
 យុត្តំ វិប្បយុត្តេន សម្មយុត្តំ សម្មយុត្តេន សម្មយុត្តំ
 វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ សង្គហិតេន សម្មយុត្តំ វិប្បយុត្តំ
 សម្មយុត្តេន សង្គហិតំ អសង្គហិតំ អសង្គហិតេន សម្ម-

១- អដ្ឋកថា ថា ធាតុកថាបករណំ តាម ។ តំ ។

យុត្តិ វិប្បយុត្តិ វិប្បយុត្តេន សង្កហំតិ អសង្កហំតន្តិ
បុទ្ធសវិជេន វិភត្តំ ធាតុកថាបករណំ នាម សមត្ថំ ។

បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ

ក្នុងអង្គកថា

(តទនន្តរំ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិប្បករណំ នាមេសា^(១))

ខន្ធប្បញ្ញត្តិ អាយតនប្បញ្ញត្តិ ធាតុប្បញ្ញត្តិ សច្ចប្បញ្ញត្តិ
តន្ត្រិយប្បញ្ញត្តិ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ ធីរិជេន វិភត្តំ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ-
ប្បករណំ នាម សមត្ថំ ។

កថាវត្ថុ

ក្នុងអង្គកថា

(តទនន្តរំ កថាវត្ថុប្បករណំ នាមេតំ^(២))

សករាទិបញ្ចសុត្តសតានិ បរិវាទិបញ្ចសុត្តសតានីតិ សុត្តស-
ហស្សំ សមោធានេត្វាន វិភត្តំ^(៣) កថាវត្ថុប្បករណំ នាម សមត្ថំ ។

១- ក្នុងអង្គកថា ថា បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ នាម ។ សា ។ ល ។ ២- ក្នុងអង្គកថា ថា កថាវត្ថុ
ប្បករណំ នាម ។ តំ ។ ល ។ ៣- ក្នុងនាម្បិ៍អង្គសាលីនៃអង្គកថាសក្យប្បមាថា សករាទេ ចក្ក
សុត្តសតានិ ចរាទេ ចក្កាន្តិ សុត្តសហស្សំ សមោធានេត្វា វិភត្តំ ។ ក្នុងនាម្បិ៍ អង្គសាលីនៃសក្យ
វិចិត្រថា សករាទេ ចក្កសុត្តសតានិ ចរាទេ ចក្កសតានិ សុត្តសហស្សំសមោធានេត្វា វិភត្តំ ។

យមក

ក្នុងអង្គកថា

(តទន្តរំ យមកប្បករណំ តាមេតំ^(១))

មូលយមកំ ទន្ធយមកំ អាយតនយមកំ ធាតុយមកំ
សច្ចយមកំ សង្ខារយមកំ អនុស្សយយមកំ ចិត្តយមកំ ធម្ម-
យមកំ ត្រៀមយមកន្តិ ទសវិធន វិភត្តំ យមកប្បករណំ
តាម សមត្ថំ ។

ចង្វាង

ក្នុងអង្គកថា

(តទន្តរំ មហាបដ្ឋានប្បករណំ តាមេតំ^(២))

ហេតុប្បក្ខយោ អារម្មណប្បក្ខយោ អធិបតិប្បក្ខយោ
អនន្តរប្បក្ខយោ សមនន្តរប្បក្ខយោ សហជាតប្បក្ខយោ
អញ្ញាមញ្ញាប្បក្ខយោ និស្សយប្បក្ខយោ ទុបនិស្សយប្បក្ខយោ
បុរេជាតប្បក្ខយោ បច្ចាជាតប្បក្ខយោ អាសេវិនប្បក្ខយោ

១- ក្នុងអង្គកថា ថា យមកំ តាម ចករណំ ។ តំ ។ ស ។ ២- ក្នុងអង្គកថា ថា មហា-
ចករណំ តាម ឬ ថា ចង្វានប្បករណំ តាម ។ តំ ។ ស ។ ទំព្រះកំបោន ។

កម្មប្បច្ចយោ វិបាកប្បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្ប-
 ច្ចយោ ឈានប្បច្ចយោ មគ្គប្បច្ចយោ សម្មយុត្តប្បច្ចយោ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយោ អត្ថិប្បច្ចយោ នត្ថិប្បច្ចយោ វិគតប្បច្ច-
 យោ អវិគតប្បច្ចយោតិ បច្ចយវិសេន តា ចតុវិសតិវិធន
 វិភត្តំ មហាបដ្ឋានប្បករណំ នាម សមត្តំ ។

ទន្ធវិភត្ត

ភ្នំបាស

(តទនន្តរំ វិភត្តប្បករណំ នាមេតំ)

បញ្ចក្ខន្ធន្នោ រូបក្ខន្ធន្នោ វេទនាខន្ធន្នោ សញ្ញាខន្ធន្នោ សង្ខារក្ខន្ធន្នោ
 វិញ្ញាណក្ខន្ធន្នោ ។ តត្ថ កតមោ រូបក្ខន្ធន្នោ ។ យំ កិញ្ចំ
 រូបំ អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ហិមាត្វា វា ឧទ្យារិកំ វា
 សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទ្វេរេ(១)សន្តិកេ វា តទេគជ្ឈំ
 អភិសញ្ញាហិមាត្វា អភិសង្ខត្វា អយំ វិច្ឆតិ រូបក្ខន្ធន្នោ ។ តត្ថ កតមោ

១- តាមដែលច្បាប់សូត្រថា យទុច វា តែបានពិនិត្យមើលក្នុងធម្មៈ វិភត្តបាស ដោយ
 ច្រើនធម្មៈ ឃើញដូចក្នុងនេះ ។ វាងចែក វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណ កំផុចគ្នា ។

វេទនាខន្លោ ។ យា កាបិ វេទនា អតីតាតាគតប្បប្បប្បន្នា
អដ្ឋត្ថា វា ពហំទ្វា វា ឧទ្យានិកា វា សុខុមា វា ហីនា វា
បណីតា វា យា ទ្វេ សន្តិកេ វា តទេកដ្ឋំ អភិសញ្ញាហិត្វា អភិ-
សង្ខបិត្វា អយំ វិប្បតិ វេទនាខន្លោ ។ តត្ថ កតមោ សញ្ញាខន្លោ ។
យា កាបិ សញ្ញា អតីតាតាគតប្បប្បប្បន្នា អដ្ឋត្ថា វា
ពហំទ្វា វា ឧទ្យានិកា វា សុខុមា វា ហីនា វា បណីតា វា
យា ទ្វេ សន្តិកេ វា តទេកដ្ឋំ អភិសញ្ញាហិត្វា អភិសង្ខ-
បិត្វា អយំ វិប្បតិ សញ្ញាខន្លោ ។ តត្ថ កតមោ សង្ខារ-
ក្ខន្លោ ។ យេ កេបិ សង្ខារា អតីតាតាគតប្បប្បប្បន្នា
អដ្ឋត្ថា វា ពហំទ្វា វា ឧទ្យានិកា វា សុខុមា វា ហីនា វា
បណីតា វា យេ ទ្វេ សន្តិកេ វា តទេកដ្ឋំ អភិសញ្ញាហិត្វា
អភិសង្ខបិត្វា អយំ វិប្បតិ សង្ខារក្ខន្លោ ។ តត្ថ កតមោ
វិញ្ញាណក្ខន្លោ ។ យំ កិត្វំ វិញ្ញាណំ អតីតាតាគតប្បប្បប្បន្នំ
អដ្ឋត្ថំ វា ពហំទ្វា វា ឧទ្យានិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា
បណីតំ វា យំ ទ្វេ សន្តិកេ វា តទេកដ្ឋំ អភិសញ្ញាហិត្វា

អភិសង្កបិច្ចា អយំ វិបូតិ វិញ្ញាណកុន្តោ ។ (អយំ ខន្ធ-
វិកង្កោតិ អដ្ឋារសវិជេន វិកតំ វិកង្កប្បករណំ នាម សមត្ថំ) ។

ធាតុកថា

ក្នុងបាលី

(តទនន្តរំ ធាតុកថាបករណំ នាមេតំ)

សង្កហោ អសង្កហោ សង្កហិតេន អសង្កហិតំ
អសង្កហិតេន សង្កហិតំ សង្កហិតេន អសង្កហិតំ អសង្ក-
ហិតេន អសង្កហិតំ សម្មយោគោ វិប្បយោគោ សម្ម-
យុត្តេន វិប្បយុត្តំ វិប្បយុត្តេន សម្មយុត្តំ សម្មយុត្តេន
សម្មយុត្តំ វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ សង្កហិតេន សម្មយុត្តំ
វិប្បយុត្តំ សម្មយុត្តេន សង្កហិតំ អសង្កហិតំ អសង្កហិតេន
សម្មយុត្តំ វិប្បយុត្តំ វិប្បយុត្តេន សង្កហិតំ អសង្កហិតន្តិ^(១)
ចេត្តាកុត្តា ទ្វាទសាយតនានិ អដ្ឋារស ធាតុយោ ចត្តារិ
សប្បានិ^(២) ពារីសតិទ្រិយានិ បដិច្ចសមុប្បាទោ ចត្តារោ

១- ក្នុងបាលីអភិធម្មបិដក មិនមាន តំ ។ ២- តាមដែលប្លង់សូត្រមកថា ចត្តារិ អភិ-
ធម្មប្បានិ តែក្នុងបាលីព្រះអភិធម្មបិដក មានន្ទបក្កន៍នេះ ។

សត្វបង្គោតា ចត្តារោ សម្មប្បធាតា ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា
 ចត្តារិ ឈាតានិ ចតស្សោ អប្បមញ្ញាយោ បញ្ចិន្រ្ទយានិ
 បញ្ច ឧលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ។
 ជិស្សោ វេទតា សញ្ញា ចេតតា បិដ្ឋិ អធិមោក្ខោ មន-
 សិការោ ។ តីហិ សង្គហោ តីហិ អសង្គហោ ចត្វហិ
 សម្មយោគោ ចត្វហិ វិប្បយោគោ សភាគោ វិសភាគោ
 សញ្ញាបិ ធម្មសង្គណំ ធាតុកថាយ មាតិកា ។

(នយមាតិកាតិ បញ្ចវិធន វិភត្តំ ធាតុកថាបករណំ
 តាម សមត្ថំ^(១)) ។

បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ
 ក្នុងបាលី

(តទទន្តំ បុគ្គលប្បត្តិប្បករណំ តាមេសា)

ទន្ធប្បញ្ញត្តិ អាយតនប្បញ្ញត្តិ ធាតុប្បញ្ញត្តិ សច្ចប្ប-
 ញ្ញត្តិ ឥន្ទ្រិយប្បញ្ញត្តិ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ ។

១- ក្នុងបាលីអភិធម្មបិដក មានត្រៃវិទ្យាធាតុកថាយ មាតិកា តាំងពី ឈមាតិកា ។ល។
 សមត្ថំ នេះគឺជាច្បាប់តាមដែលប្រាថ្នាសូត្រចក ដែលមានក្នុងធម្មវិទ្យោ ។

កិត្តវិចារ ខន្ធនំ ខន្ធប្បញ្ញត្តំ ។ យាវិតា បញ្ចកុន្ធា
ប្បកុន្ធា វេទនាខន្ធា សញ្ញាខន្ធា សង្ខារកុន្ធា វិញ្ញាណកុន្ធា
ឯត្តវិចារ ខន្ធនំ ខន្ធប្បញ្ញត្តំ ។

កិត្តវិចារ អាយតនានំ អាយតនប្បញ្ញត្តំ ។ យាវិតា
ភូមិសាយតនានំ ចក្ខុយតនំ រូបាយតនំ សោតាយតនំ
សង្ខាយតនំ ឃានាយតនំ គន្ធាយតនំ ជីវ្ហាយតនំ
រសាយតនំ កាយាយតនំ ផោដ្ឋញ្ញាយតនំ មនាយតនំ
ធម្មាយតនំ ឯត្តវិចារ អាយតនានំ អាយតនប្បញ្ញត្តំ ។

កិត្តវិចារ ធាតុនំ ធាតុប្បញ្ញត្តំ ។ យាវិតា អដ្ឋារស
ធាតុយោ ចក្ខុធាតុ រូបធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សោតធាតុ
សង្ខធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃានធាតុ គន្ធាធាតុ
ឃានវិញ្ញាណធាតុ ជីវ្ហធាតុ រសធាតុ ជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុ
កាយធាតុ ផោដ្ឋញ្ញធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ
ធម្មធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ឯត្តវិចារ ធាតុនំ ធាតុប្បញ្ញត្តំ ។

កិត្តវិចារ សច្ចានំ សច្ចប្បញ្ញត្តំ ។ យាវិតា បញ្ចវិ

សប្បាសិ(១) ទុក្ខសប្បំ សមុទយសប្បំ និរោធសប្បំ មគ្គសប្បំ
ឯត្តាវតា សប្បាសិ សប្បប្បញ្ញត្តិ ។

កំត្តាវតា ឥន្ទ្រិយានំ ឥន្ទ្រិយប្បញ្ញត្តិ ។ យាវតា
តាវីសត្ត្រិយានំ ចក្ក្រ្រិយំ សោត្ត្រិយំ យានិ្រ្រិយំ ជីវិ-
ន្រ្ទិយំ កាយិន្រ្ទិយំ មនិន្រ្ទិយំ ឥត្ថិន្ទិយំ បុរិសិន្ទិយំ ជីវិ-
ត្តិន្ទិយំ សុទ្ធិន្ទិយំ ទុក្ខិន្ទិយំ សោមនស្សិន្ទិយំ ទោម-
នស្សិន្ទិយំ ឧបេក្ខិន្ទិយំ សទ្ធិន្ទិយំ រិយិន្ទិយំ សត្តិន្ទិយំ
សមាធិន្ទិយំ បញ្ញិន្ទិយំ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមិត្តិន្ទិយំ អញ្ញិន្ទិយំ
អញ្ញាតាវិន្ទិយំ ឯត្តាវតា ឥន្ទ្រិយានំ ឥន្ទ្រិយប្បញ្ញត្តិ ។

កំត្តាវតា បុគ្គលានំ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ ។ សមយវីមុត្តោ
អសមយវីមុត្តោ កុប្បធម្មោ អកុប្បធម្មោ បរិហានធម្មោ
អបរិហានធម្មោ បេតនាភព្វោ អនុភាវនាភព្វោ បុប្ផជ្ជតោ
គោត្រភូ ភយ្យបរតោ អភយ្យបរតោ ភព្វាគមតោ អភព្វា-
គមតោ និយតោ អនិយតោ បដិច្ចន្តកោ ផិលេ បិពោ

១- ក្នុងភាសាខ្មែរ: អក្សរខ្មែរខ្លះថា ចត្តវី អរិយសប្បាសិ នេះស្មើសព្វគ្រប់ក្នុងព្រះអភិធម្ម
ចំណែក មានទ្ធិចក្ខុនេះ ។

សមសីសី បិតកប្ប្យ អរិយោ អនរិយោ សេក្ខោ អសេក្ខោ
 នេវិសេក្ខោ តាសេក្ខោ តេវិជ្ជោ ឆទ្យកិញ្ញោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ
 បច្ចេកតុទ្ធោ ឧភតោភាគរិមុត្តោ បញ្ញារិមុត្តោ កាយសក្ខី
 ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធារិមុត្តោ ធម្មានុសារី សទ្ធានុសារី សត្ត-
 កូត្តំ បរមោ កោលំកោលោ ឯកតីដ៏ សកទាគាមី អតា-
 គាមី អន្តរាបរិនិព្វាយី ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី អសង្ខារបរិនិព្វាយី
 សសង្ខារបរិនិព្វាយី ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី សោតាបន្នោ
 សោតាបត្តិផលសច្ចិករិយាយ បដិបន្នោ សកទាគាមី សក-
 ទាគាមិផលសច្ចិករិយាយ បដិបន្នោ អតាគាមី អតាគាមិ-
 ផលសច្ចិករិយាយ បដិបន្នោ អរហា អរហត្តផលសច្ចិករិ-
 យាយ បដិបន្នោតិ^(១) ។

អយំ ខន្ធប្បញ្ញត្តាតិ ឆរិជេន វិភត្តំ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិប្ប-
 ករណំ នាម សមត្តំ ។

១- តាមដែលព្រះសូត្រមកថា អរហត្តាយ បដិបន្នោតិ តែក្នុងទីនេះ បានសម្រេច
 តាមបាលីក្នុងព្រះអភិធម្មបិដក ។

កថាវគ្គ

ភ្នំពាស

(តទនន្តរំ កថាវគ្គប្បករណំ តាមេតំ)

បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ អាមត្តា ។
យោ សប្បិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។

ន ហេវំ វិត្តេ ។ អាជាតាហំ នីគ្គហំ ហញ្ចិ បុគ្គលោ
ឧបលព្ពតិ សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តេន វិត វេ វិត្តេ យោ
សប្បិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ យំ តត្ថ វិទេសំ វិត្តេ ខោ
បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តោ ច វិត្តេ
យោ សប្បិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា ។ តោ ចេ បន វិត្តេ យោ
សប្បិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ តោ វិត វេ វិត្តេ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ

សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ ។ យំ តត្ថ វិទេសិ វិត្តព្វេ ខោ
 បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋេន តោ ច វិត្តព្វេ យោ
 សប្បិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
 សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា ។

អនុលោមបញ្ចក្កំ^(១)

(សកវិទិបញ្ចសុត្តសតានិ បរិវិទិបញ្ចសុត្តសតានីតិ សុត្តស-
 ហស្សំ សមោធានេត្វាន វិភត្តំ កថាវិគ្គប្បករណំ នាម សមត្តំ)

យមក

ក្នុងចូល

(តទនន្តរំ យមកប្បករណំ នាមេតំ)

យេ កេបិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសម្មលា
 យេ វា បន កុសលម្មលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។
 យេ កេបិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្មលេន ឯកម្ម-

១- តាំងតិ បុគ្គលោ ខាងដើមរឿងចកានិល្បត្តិខនេះ មានក្នុងចូល កថាវគ្គ ព្រះ
 គភ៌ធម្មបិដក ១ តាំងតិ សករាវិ ។ ស ។ សមត្តំ បានពន្យល់ក្នុង កថាវគ្គ រូប
 ចកហើយ ។

លា យេ វ៉ា បន កុសលម្បូលេន ឯកម្មលា សព្វេ តេ ធម្មា
កុសលា ។ យេ កេបិ កុសលម្បូលេន ឯកម្មលា ធម្មា
សព្វេ តេ កុសលម្បូលេន អន្ធិមញ្ញម្បូលា យេ វ៉ា បន
កុសលម្បូលេន អន្ធិមញ្ញម្បូលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។
យេ កេបិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្បូលម្បូលា
យេ វ៉ា បន កុសលម្បូលម្បូលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។
យេ កេបិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្បូលេន ឯក-
ម្មលម្បូលា យេ វ៉ា បន កុសលម្បូលេន ឯកម្មលម្បូលា សព្វេ
តេ ធម្មា កុសលា ។ យេ កេបិ កុសលម្បូលេន ឯកម្មល-
ម្បូលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្បូលេន អន្ធិមញ្ញម្បូ-
លម្បូលា យេ វ៉ា បន កុសលម្បូលេន អន្ធិមញ្ញម្បូលម្បូលា
សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេ កេបិ កុសលា ធម្មា
សព្វេ តេ កុសលម្បូលកា យេ វ៉ា បន កុសលម្បូលកា
សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេ កេបិ កុសលា ធម្មា
សព្វេ តេ កុសលម្បូលេន ឯកម្មលកា យេ វ៉ា បន កុសល-

មូលេន ឯកមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេ កេចិ
កុសលមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលេន
អញ្ញាមញ្ញមូលកា យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញាមញ្ញមូ
លកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេ កេចិ កុសលា
ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលមូលកា យេ វា បន កុសល
មូលមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេ កេចិ
កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា
យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា សព្វេ តេ
ធម្មា កុសលា ។ យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូល
មូលកា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញាមញ្ញមូលកា
យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញាមញ្ញមូលមូលកា សព្វេ
តេ ធម្មា កុសលាតិ ។

មូលំ ហេតុនិទានញ្ច សម្ពុតោ បរាជេន ន ច មុដ្ឋានា
ហារាម្មណា បច្ចយោ សមុទយេន ពាតិ ។

(មូលយមកាទិ ទសយមកប្បដំបណ្ឌិតំ យមកប្បករណំ
នាម សមត្ថំ) ។

(តទន្តរំ មហាបដ្ឋានប្បករណំ នាមតំ)

ហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណប្បច្ចយោ អធិបតីប្បច្ចយោ
 អនន្តប្បច្ចយោ សមនន្តប្បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយោ
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយោ
 បុរេជាតប្បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយោ អាសេវនប្បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយោ វិបាកប្បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយោ ត្រ័យប្បច្ចយោ
 ឈានប្បច្ចយោ មគ្គប្បច្ចយោ សម្មយុត្តប្បច្ចយោ វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយោ អត្ថប្បច្ចយោ នត្ថប្បច្ចយោ វិគតប្បច្ចយោ អវិគ-
 តប្បច្ចយោ ។

តិកញ្ច បដ្ឋានរំ ទុក្ខតមំ ទុក្ខតិកញ្ចោ តិកទុកញ្ច
 តិកតិកញ្ចោ ទុក្ខទុកញ្ច ឆ អនុលោមម្ហំ នយា សុគម្ហា ។
 តិកញ្ច បដ្ឋានរំ ទុក្ខតមំ ទុក្ខតិកញ្ចោ តិកទុកញ្ច តិកត្ថិ-
 កញ្ចោ ទុក្ខទុកញ្ច ឆ បច្ចនីយម្ហំ នយា សុគម្ហា ។

តិកញ្ច បដ្ឋានវិ ទុកតម៌ ទុកតិកញ្ចវិ តិកទុកញ្ច តិកត្ថិ-
 កញ្ចវិ ទុកទុកញ្ច ឆ អនុលោមបច្ចនីយម្ហិ នយា សុត-
 ម្ហិ ។ តិកញ្ច បដ្ឋានវិ ទុកតម៌ ទុកតិកញ្ចវិ តិកទុ-
 កញ្ច តិកត្ថិកញ្ចវិ ទុកទុកញ្ច ឆ បច្ចនីយានុលោមម្ហិ នយា
 សុតម្ហិតិ ។

(ចតុវិសតិប្បច្ចយវិសេន អយំ សមន្តបដ្ឋានប្បករណ-
 វណ្ណតា និដ្ឋិតា) ។

តិរោកុឌ្ឍកណ្ណ

តិរោកុឌ្ឍកណ្ណំ

តិរោកុឌ្ឍេសុ តិដ្ឋន្តិ សន្និសិដ្ឋាដិកេសុ ច
 ទ្វារពាហោសុ តិដ្ឋន្តិ អាគត្វាន សកំ យវំ
 បហុតេ អន្តបាសម្ហិ ទដ្ឋិកោដេ ឧបដ្ឋិតេ
 ន តេសំ កោបិ សរតិ សត្វានំ កម្មបច្ចយា
 ឯវំ ទទន្តិ ញាតិនំ យេ ហោត្តំ អនុកម្មកា
 សុបិ បណីតិ កាលេន កប្បិយំ បានភោជនំ

តំទំ វោ ញាតីនំ ហោតុ	សុខិតា ហោន្តុ ញាតយោ
តេ ប តត្ថ សមាគត្វា	ញាតិបេតា សមាគតា
បហុតេ អន្តបាសម្ពំ	សក្កប្បំ អនុមាទេវេ
បិរំ ជីវិត្តំ នោ ញាតី	យេសំ ហោតុ លភាមសេ
អម្បាកញ្ច កតា បូជា	ទាយកា ប អនិប្បលា
ន ហំ តត្ថ កសី អត្ថិ	គោរក្ខេត្ត ន វិជ្ជិតិ
វិណិជ្ជា តាទិសី នត្ថិ	ហិរញ្ញោន កយាកយី
តិចោ ទិស្មេន យាបេន្តិ	បេតា កាលកតា តហំ
ឧណ្ណតេ ឧទកំ វិជ្ជិ	យថា និន្នំ បរិត្តតិ
ឯវិមេវ តិចោ ទិន្នំ	បេតានំ ឧបកប្ប្រតិ
យថា វិវិហា បូរា	បរិបូរេន្តិ សាគរំ
ឯវិមេវ តិចោ ទិន្នំ	បេតានំ ឧបកប្ប្រតិ ។
អទាសិ មេ អកាសិ មេ	ញាតិ មិត្តា សទា ប មេ
បេតានំ ទក្ខិណំ ទដ្ឋា	បុព្វេ កតមនុស្សរំ
ន ហំ វណ្ណំ វា សោកោ	វា យាវិញ្ញា បរិវេទតា

ន តំ បេតានមត្ថាយ^(១) ឯវំ តិដ្ឋិន្តំ ញាតយោ
 អយញ្ចោ ទក្ខិណា ទិន្នា សង្ឃម្ពំ សុបតិដ្ឋិតា
 ទិយរត្តំ ហិតាយស្ស ហិនសោ ឧបកប្បតិ ។

សោ ញាតិធម្មោ ច អយំ និទស្សិតោ

បេតាន បូជា ច កតា ឧទ្យោរា

ពលញ្ច ភិក្ខុនមនុប្បទិន្នំ

តុម្ពេហំ បុញ្ញំ បសុតំ អនុប្បកត្តិ ។

យទិ ហីនេ គតោ ហីនេ កាយទុច្ចរិតេន វា ថេញាតិ
 ណាម្ពយ ទៅកើតក្នុងទីដ៏ថោកទាបព្រោះកាយទុច្ចរិតក្តី (វិច្ចុច្ចរិតក្តី
 មនោទុច្ចរិតក្តី),

តិមិសា បុញ្ញាតេជេន តម្ពា ហីនា បម្ពុញ្ញាតុ កិស្វមន្យ
 ប្រដោះ ចាកទី (ដ៏ថោកទាប) នោះ ដោយគង្គៈគឺចុល្យានេះ,

យទិ ទេវបុរេ រម្មេ វិមាណេ រតនលោភិតេ ឬថេរោកេន

១- តា នតម្ពេនស្ស អត្ថាយ កំមាន ទាំង ២ ន័យនេះ បានដូចគ្នា ។

ក្នុងទេវចុរី ជាវិទានគួរកើតរយដែលជាស្ថានមានលក្ខ ដោយគេនៈ

ផ្សេងៗ ស្រាប់ហើយ;

ធិមិត្តា បុព្វាគោជេន ភិយ្យោ ភិយ្យោ បរិឡូតិ កំសូមឲ្យ
រឹងរិតតែចំរើនជាកិរិយាកាត ដោយគេជៈគឺបុណ្យនេះ;

ឯវិ មហិទ្ធិយា ឯសា យទិទំ បុព្វាសម្បទា បុព្វាសម្បទា
គឺគុណជាតិជាហេតុផលព្រមដោយបុណ្យឯណា បុព្វាសម្បទានេះ មាន
ច្បងដំណុំក្រវែលន ដោយប្រការយ៉ាងនេះ;

តស្មា ធីរា បសំសន្តិ បណ្ឌិតា កតបុព្វាតិ ព្រោះ
ហេតុនោះបណ្ឌិតទាំងឡាយ អ្នកមានប្រាជ្ញា រមែងសរសើរខ្លួនកាលនៃ
បុគ្គលអ្នកមានបុណ្យធ្វើទុកហើយ;

សុទោ វិបាកោ បុព្វានិ ផលរបស់បុណ្យទាំងឡាយ រមែង
តាំងកន្លែងសេចក្តីសុខ;

អធិប្បាយោ សមិជ្ឈតិ សេចក្តីប្រាជ្ញារមែងសម្រេច;

ទិប្បញ្ញា បរិយោសានេ និព្វានិ សមធិគប្បតិ ឡាំងទៀត
ក្នុងកាលជាទីចម្រុះ បុគ្គលរមែងបានខ្លួនព្រះនិព្វានដ៏តាច់ហើស;

យោ ភាជនសហស្សេហិ បូរណំ វិរោធនំ
 ទទេយ្យាបរិមាណានំ ឯកបត្តម្មិ តាលកេ
 ពុទ្ធប្បទេ សារីបុត្តោ យេ ចញ្ញោ អគ្គសារិកា

បុគ្គលគប្បន្យឲ្យវិរោធន ដ៏ពេញដោយភាជនៈមួយពាន់ ក៏មិន
 បានស្មើនឹងភាជនមួយបាត្រ ដែលគេបានឲ្យហើយដល់ព្រះសារីបុត្រ
 និងពួកអគ្គសារិកដទៃក្នុងពុទ្ធប្បទ (នេះ) ដែលមានគុណប្រមាណមិន
 បាន

បត្តបូរាណភាវិន មាតាបិតា បមុញ្ជា (ព្រោះហេតុនោះ)
 បានជាមាតានិងបិតា រមែងរួច (ចាកទីដ៏ថោកថាច) ដោយគាត់ភាគ
 នៃបាយ ដែលពេញក្នុងបាត្រ ។

(សេចក្តីពន្យល់.- ធម៌យទំហំនេះ នេះ សូត្របាលីសុទ្ធក៏បាន
 សូត្រប្រជនក៏បាន ។ ភព៌ៈនេះនៅត្រូវសូត្រ ពហូទេវា ទៀត សឹមសូត្រ
 ចដិច្ចសមុច្យាទ គឺ អវិជ្ជាបច្ចយា និងធម៌ចំសុក្ខល្អងទៀត ។) ។

ចដិច្ចសមុច្យាទ

អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា សង្ខារោវនំឡាយ (កើតមាន)
 ព្រោះច្រើនគឺអវិជ្ជា កាលគឺសេចក្តីល្ងង់

សង្ខារប្បច្ចយា វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណ (កើតមាន) ព្រោះ
ចម្លើយគឺ សង្ខារ

វិញ្ញាណប្បច្ចយា តាមរូបំ នាមនិងរូប (កើតមាន) ព្រោះ
ចម្លើយគឺ វិញ្ញាណ

តាមរូបប្បច្ចយា សឡាយតនំ ភាយគនៈ ៦ (កើតមាន) ព្រោះ
ចម្លើយគឺ នាម និង រូប

សឡាយតនប្បច្ចយា ផិស្សេន សម្មស្ស (កើតមាន)
ព្រោះចម្លើយគឺ ភាយគនៈ ៦

ផិស្សប្បច្ចយា វេទនា វេទនា (កើតមាន) ព្រោះចម្លើយគឺ
សម្មស្ស

វេទនាប្បច្ចយា តណ្ហា កណ្ហ (កើតមាន) ព្រោះចម្លើយគឺ វេទនា

តណ្ហាប្បច្ចយា ឧបាទានំ ឧបាទាន (កើតមាន) ព្រោះ
ចម្លើយគឺ កណ្ហ

ឧបាទានប្បច្ចយា ភវេ ភវ (កើតមាន) ព្រោះចម្លើយគឺ
ឧបាទាន

កវិប្បច្ចយា ជាតិ ជាតិ (កើតមាន) ព្រោះចង្អុលគឺ ភព

ជាតិប្បច្ចយា ជារាមរណំ ជក និង មរណៈ កើតមាន

ព្រោះចង្អុលគឺ ជាតិ

សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សបាយាសា សម្មវិន្តិ សេចក្តី
សោក សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល សេចក្តីក្រួយ សេចក្តីគួបគួប និងសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អៀតចិត្តចាំងឡាយ ក៏វេទនាកើតមាន (ព្រោះជាតិជាចង្អុលដែរ)

ឯវិមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតិ
កិរិយាកើតមាន ខែកងទុក្ខចាំងអស់នេះ មានដោយប្រការដូច្នេះ ។

អវិជ្ជាយត្ថេវិ អសេសវិភាគនិរោធិ សង្ខារនិរោធិ
កិរិយាលក្ខន្តនៃសង្ខារ ព្រោះកិរិយាលក្ខន្តដោយអវិជ្ជាមគ្គឥតមានសេស
សល់ នៃអវិជ្ជាមគ្គឥត

សង្ខារនិរោធិ វិញ្ញាណនិរោធិ កិរិយាលក្ខន្តវិញ្ញាណ
ព្រោះលក្ខន្តនៃសង្ខារ

វិញ្ញាណនិរោធិ តាមរូបនិរោធិ កិរិយាលក្ខន្តនៃ តាម
និងរូប ព្រោះលក្ខន្តនៃវិញ្ញាណ ។

តាមរូបនិរោធិ សឡាយតននិរោធិ កិរិយាលក្ខន្ត កា-
យគនៈ ៦ ព្រោះលក្ខន្ត តាម និន រូប

សឡាយតននិរោធិ ផល្យានិរោធិ កិរិយាលក្ខន្ត សម្មស្ស
ព្រោះលក្ខន្ត កាយគនៈ ៦

ផល្យានិរោធិ វេទនានិរោធិ កិរិយាលក្ខន្ត វេទនា ព្រោះ
លក្ខន្ត សម្មស្ស

វេទនានិរោធិ តណ្ហានិរោធិ កិរិយាលក្ខន្ត តណ្ហា ព្រោះ
លក្ខន្ត វេទនា

តណ្ហានិរោធិ ឧបាទាននិរោធិ កិរិយាលក្ខន្ត ឧបាទាន
ព្រោះលក្ខន្ត តណ្ហា

ឧបាទាននិរោធិ ភវិនិរោធិ កិរិយាលក្ខន្ត ភព ព្រោះ
លក្ខន្ត ឧបាទាន

ភវិនិរោធិ ជាតិនិរោធិ កិរិយាលក្ខន្ត ជាតិ ព្រោះលក្ខ
ន្តភព

ជាតិនិរោធិ ជរាមរណំ ជរា និន មរណៈ (លក្ខ) ព្រោះ
កិរិយាលក្ខន្ត ជាតិ

សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សបាយាសា និរុទ្ធិន្តិ សេចក្តី
 សោក សេចក្តីឡើងក្បាល សេចក្តីព្រួយ សេចក្តីតូចចិត្ត និងសេចក្តី
 ចង្អៀតចង្អល់ចិត្តចាំឡើយ ក៏វិនិច្ឆ័យតទៅ (ព្រោះកិរិយាលក្ខណ៍
 នៃជានិច្ច)

ឯវិមេតស្ស កេវិលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធនោ ហោតិ
 កិរិយាលក្ខណ៍នៃកងទុក្ខចាំឯអស់នេះ មានដោយប្រការដូច្នេះ ។

សំដែងនិយមន័យ

ន គាមធម្មោ នីគមស្ស ធម្មោ
 ន បាបិ យំ ឯកកុលស្ស ធម្មោ
 សព្វស្ស លោកស្ស សទេវិកស្ស
 ឯសេវី ធម្មោ យទិទំ អនិច្ចតា

ធម៌ណាដែលមានឈ្មោះថា អនិច្ចតាធម៌ គឺសភាវៈប្រច្រួលមិនទៀង
 ទាក់ អនិច្ចតាធម៌នេះ មិនមែនជាធម៌សំរាប់អ្នកស្រុក (ភិក្ខុយ ១) ទេ
 មិនមែនជាធម៌សំរាប់អ្នកនិកម្ម (ភិក្ខុយ ១) ទេ ចូរនឹកថាជាធម៌សំរាប់
 គ្រូលក្ខណៈភិក្ខុយ ១ ក៏មិនមែនទេ, អនិច្ចតាធម៌នេះ ជាធម៌សំរាប់មនុស្សសត្វ
 ត្រូវចាំឯទៅតាមព្រឹត្តិការណ៍អស់គ្រប់រូប ។

ន តាមធម្មោ នំគមស្ស ធម្មោ
 ន ចាបិ យំ ឯកកុលស្ស ធម្មោ
 សព្វស្ស លោកស្ស សទេវិកស្ស
 ឯសេវិ ធម្មោ យទិទត្វា ទុក្ខតា

ធម៌ណាដែលមានឈ្មោះថា ទុក្ខភាធម៌ គឺសភាពជាទុក្ខ ទុក្ខភាធម៌
 នេះមិនមែនជាធម៌សំរាប់អ្នកស្រុក (តែមួយៗ) ទេ មិនមែនជាធម៌សំរាប់
 អ្នកនិគម (តែមួយៗ) ទេ ឬនឹងជាធម៌សំរាប់ត្រកូល តែមួយៗ ក៏មិន
 មែនទេ ទុក្ខភាធម៌នេះ ជាធម៌សំរាប់មនុស្សសត្វ ព្រមទាំងទេវតាមាត្រាញ
 គ្រប់រូបទាំងអស់ ។

ន តាមធម្មោ នំគមស្ស ធម្មោ
 ន ចាបិ យំ ឯកកុលស្ស ធម្មោ
 សព្វស្ស លោកស្ស សទេវិកស្ស
 ឯសេវិ ធម្មោ យទិទំ អនត្តតា

ធម៌ណាដែលមានឈ្មោះថា អនត្តភាធម៌ គឺសភាពមិនមែនជា
 របស់ខ្លួន អនត្តភាធម៌នេះ មិនមែនជាធម៌សំរាប់អ្នកស្រុក (តែមួយៗ) ទេ
 មិនមែនជាធម៌សំរាប់អ្នកនិគម (តែមួយៗ) ទេ ឬនឹងជាធម៌សំរាប់

ត្រកូលកែម្មយ ៗ ក៏មិនមែនទេ អនត្តាធម៌ខ្ពុះ ជាធម៌សំរាប់មនុស្សសត្វ

ព្រមទាំងទៅកាតាព្រហ្មទាំងអស់គ្រប់រូប ។

អនិច្ចា វិត សង្ខារ ឧប្បាទវិយធម៌តោ

ឧប្បជ្ឈិតា និរុដ្ឋិន្តិ តេសំ វិបសមោ សុខោ

សង្ខារធម៌ទាំងឡាយមិនទៀងមែនពិត មានកិរិយាកើតឡើងនឹង
វិនាសទៅវិញជាធម្មតា វេចនកើតឡើងហើយរលក់ទៅវិញ លុះតែ
រលក់នូវសង្ខារទាំងឡាយនោះហើយ ទើបបាននូវសេចក្តីសុខគ្រប់យ៉ាង។

សច្ចេ សត្វា មរិស្សន្តិ មរណន្តិ ហិ ជីវិតំ

យថា កម្មំ គមិស្សន្តិ បុញ្ញបាបជលូបតា

និរយំ បាបកម្មតា បុញ្ញកម្មា ច សូគតិ

សត្វទាំងឡាយទៀងតែនឹងស្លាប់គ្រប់គ្នាព្រោះថាជីវិត (របស់សត្វ
ទាំងឡាយ) សុទ្ធតែមានសេចក្តីស្លាប់នៅខាងចុងចុងផុតគ្រប់ៗ ប្រាណ
(ម្យ៉ាងទៀត) សត្វទាំងឡាយវេចនកាន់យកនូវផលចុណ្យផលបាប
ហើយនឹងទៅកាតយថាគម្ម គឺទៅកាតយកនូវផលអំពើល្អនិងកាក្រក់ដែលខ្លួន
បានធ្វើ អ្នកដែលធ្វើបាបក៏នាំទៅសោយទុក្ខក្នុងនរក ចំណែកខាងអ្នក
ធ្វើចុណ្យក៏នាំទៅកាន់សុគតិភព ។

តស្មា ករេយ្យ កល្យាណំ និចយំ សម្មរាយិកំ

បុញ្ញានិ បរលោកស្មី បតិដ្ឋា ហោន្តិ បាណិនំ

ព្រោះហេតុដូច្នេះហើយ សាធុដ៏អ្នកមានចំណងចង់បានសេចក្តី
សុខដល់ (ខ្លួន) គួរតែប្រញាប់ប្រញាល់ធ្វើអំពើចុណ្យ ដែលជាគុណ
គឺអ្នកប្រាជ្ញតែងរាប់បាន ឲ្យបានជាក់ច្បាស់ គឺខ្លួនត្រូវកសាងសន្សំ (គ្រាន់
នឹងបានជាទីតាំង) ទៅក្នុងភពខាងនាយ (ព្រោះថា) ចុណ្យទាំងឡាយ
តែងជាទីតាំងនាំនាំរបស់សត្វទាំងឡាយក្នុងចរលោក ។

ផេណុបិណ្ឌោបមិ រូបំ វេទនា បុព្វទ្យុបមា

មរិចិក្ខុបមា សញ្ញា សង្ខារា កទល្យុបមា

មាយ្យុបមញ្ច វិញ្ញាណំ ទេសិតា ទិច្ចពន្ធនា

រួចមានសេចក្តីប្រៀបធៀបនឹងដុំខែពពុះទឹក វេទនាមានសេចក្តី
ប្រៀបធៀបនឹងគ្រឿងពពុះទឹកដែលប៉ាន់ឡើងច្រើនៗ សញ្ញាមានសេចក្តី
ប្រៀបធៀបនឹងវត្ថុចរលើរក្ខន្ធ សង្ខារទាំងឡាយមានសេចក្តីប្រៀបធៀប
នឹងដើមរេក វិញ្ញាណមានសេចក្តីប្រៀបធៀបនឹងកលមាយា (សេចក្តី
ប្រៀបធៀបនៃខន្ធទាំង ៥ នេះ) គឺព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមាននៅក្នុងដុំន័រន័រស៍ ដូច
ជាព្រះអាទិត្យ ព្រះអគ្គិសនីស្រស់ស្រាយហើយ ។

អចរំ វិត យំ កាយោ បចរំ អធិសេស្យតិ

តុទ្ធោ (១) អបេតវិញ្ញាណោ និរត្តិ កលិង្គរំ

កាយនេះមិននៅធូរចុំគ្នានឡើយ តែមានវិញ្ញាណទៅប្រាសហើយ
ជាកាយនីត្តោបេតន ក៏នឹងដកសង្កត់នៅលើផែនដី ដូចជាអង្គត់ទុសរក
ច្រយោជន៍គ្នា ។

អាយុ ទុស្តា ច វិញ្ញាណំ យទា កាយំ ជំហន្តិមំ

អបរិដ្ឋោ តទា សេតិ និរត្តិ កលិង្គរំ

អាយុក្តី ភ្លើងឆាតុក្តី វិញ្ញាណក្តី តែលះចង់នូវកាយនេះ ទៅក្នុង
កាលណាហើយ (កាយនេះក៏ដល់នូវសេចក្តីមិនគួរនឹងទុកជាកំឡោះនៅ
លើផ្ទះសម្បែងបានឡើយ) នៅតែដឹងនាំយកទៅចោលឲ្យដកនៅ (លើ
ផែនដី) ក្នុងកាលណាដង ដូចជាអង្គត់ទុសរកច្រយោជន៍គ្នានឡើយ ។

យថា ទណ្ឌោន គោបាលោ គារោ បាជេតិ គោចរំ

ឯរំ ជិរា ច មច្ចុ ច អាយុំ បាជេត្តិ បាណិនំ

ឥន្ទុលរោ កៀងគោទាំងឡាយទៅកាន់ទីរោចរោយភក្ត្រា ឆឹង

១- ដែលធ្លាប់សូត្រមកថា តុទ្ធោ ប្រែថា ទេ ។ ក្នុងទីនេះយក តុទ្ធោ ដូច្នេះវិញ
ប្រែថា ចោល, បោះចង់ ដើម្បីឲ្យសមភាពសេចក្តី ដែលមានក្នុងទីក្របអធ្វើ ។

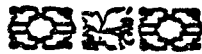
បង ឬ រំពឹងយ៉ាងណាម៉េញ ផុតពីសេចក្តីទ្រុឌទ្រោមគ្រាំគ្រា និងមច្ចុរាជ
ពីសេចក្តីស្លាប់ ក៏គ្រឿងទៅនូវកាយរបស់សត្វចាំឡាយយ៉ាងនោះឯង ។

ចប់ សំដែងនិយាម

សេចក្តីបញ្ជាក់

កាលសូត្រសំដែងនិយាមនោះចប់ហើយ ត្រូវសូត្រ យថា វារីហា...
សព្វិគិយោ ... សព្វុកុខាធុការេន ... សក្កកា , ភោ អក្កលខោ...
តទៅទៀតតាមការគួរ ដើម្បីបញ្ចប់ពីធម៌សុក្កល ។ សូមបញ្ជាក់ថា
ធម៌ យថា ជាដើម ដែលលោកត្រូវសូត្រនាងចុងនេះ ជាធម៌សម្រាប់ឲ្យ
ពរដល់ម្ចាស់ទាន តែចុះឈ្មោះ ។

ចប់ ផង់ដាវ - ចំស្កុល

ធម៌សូត្រមន្ត

សត្តបរិក្ខ

អញ្ជើញពន្យល់ទៅតា

សរដ្ឋំ សសេនំ សព្វនំ នរិណំ
 បរិព្វានុភារោ សទា រក្ខត្វតិ
 ជរិព្វាន មេត្តំ សមេត្តា ភវន្តា
 អរិក្ខត្តបិព្វា បរិក្ខំ កណ្តន្តំ

អ្នកដ៏ចម្រើនចំណេះដឹង ជាអ្នកប្រកបដោយមេត្តា ចូរផ្សាយនូវមេត្តា
 ចិត្ត ដោយគិតដូច្នេះថា សូមអានុភាពនៃព្រះបរិក្ខ ក្បែរនូវព្រះមហាក្សត្រ
 ជាដ៏ជាតិដ៏ដ្ឋាន ព្រមទាំងរាជសម្បត្តិ ព្រមទាំងសេនាមាគ្យ ព្រមទាំងព្រះ
 រាជវង្សានុវង្ស សព្វៗ កាលរៀងៗ ហើយកុំមានចិត្តរាយមាយ ចូរ
 សូត្រនូវព្រះបរិក្ខ ។

សមត្តា ចក្កវាឡេសុ អត្រាកច្ឆន្ត ទេវិតា
 សទ្ធម្មំ មុនិរាជិស្ស សុណន្តំ សត្តមោក្ខទំ

ទេវតាចំណេះដឹង ក្នុងចក្រវាឡចំណេះដឹង ដោយដ៏វិញ ចូរមក
 ប្រជុំគ្នាក្នុងទីនេះ ចូរស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម ជាធម៌អាចឲ្យនូវស្ថាននិវត្តន៍ព្រះ
 និព្វាន (របស់ព្រះអនាគតណ្ហាណ) ជាស្តេចនៃអ្នកប្រាជ្ញ ។

សត្តេ កាមេ ច រូបេ គិរិសិទ្ធរតនេ បន្តលំកេ វិមាសេ
 ទីបេ រដ្ឋេ ច គាមេ តវុនគហនេ គេហវត្ថុម្ហិ ខេត្តេ ភម្មា
 បាយន្ត ទេវា ជំលំបិលវិសមេ យក្ខគន្ធាតា តិដ្ឋិតា សន្តិកេ
 យំ មុនិវិច្ឆំ សាធាវោ មេ សុណន្ត

ទេវតាទាំងឡាយដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានសួគ៌ ដែលជាកាមភពនិង
 រូបភពក្តី ក្នុងទេវតាទាំងឡាយដែលស្ថិតនៅក្នុងទិព្វវិទាន គឺលើកំពូលភ្នំ
 ឬ ភ្នំដែលដាច់ក្តី ភ្នំដ៏តាកាសក្តី នៅនោះកោះនិងដែននិងស្រុកក្តី នៅនា
 ដើមព្រឹក្សានិងព្រៃញាតស្យាធម្មទីស្រែចម្ការក្តី យក្ខនិងគន្ធាតុនិងនាគទាំង
 ឡាយដែលស្ថិតនៅនាទីទឹកទីភាគ ឬ ទីមិនរាបស្មើ ដែលនៅក្នុងទីដ៏ត
 នេះក្តី សូមអញ្ជើញមកប្រជុំគ្នា (ក្នុងទីនេះ) ពាក្យឯណាដែលជាពាក្យ
 ព្រះសាក្យមុនីជ័ប្រសើរ (ដែលយើងខ្ញុំនឹងសូត្រអឡូវនេះ) លោកអ្នក
 សច្ចុសេទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ខ្ញុំពាក្យនោះ (អំពីសំណាក់) នៃខ្ញុំ (ដោយ
 ការពេ)

ធម្មសូត្រិកាលោ អយម្ពុទ្ធា ចតិគ្រលោកអ្នកដ៏ចម្រើនទាំង
 ឡាយ ពេលនេះ ជាពេលគួរនឹងស្តាប់ខ្ញុំព្រះធម៌ ។

ធម្មសូត្រិកាលោ អយម្ពុទ្ធា ចតិគ្រលោកអ្នកដ៏ចម្រើនទាំង

ឡាយ ពេលនេះ ជាពេលគួរនឹងស្តាប់នូវព្រះធម៌ ។

ធម្មសូត្រិណកាលោ អយម្ពុត្តា ចតុត្រៃលាភអ្នកដ៏ចម្រើនចំណេះ

ឡាយ ពេលនេះជាពេលគួរនឹងស្តាប់ នូវព្រះធម៌ ។

ឧបសម្ព័ន្ធការ

នមោ តស្ស ភគវិតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

នមោ តស្ស ភគវិតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

នមោ តស្ស ភគវិតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

រីកិយាឧបសម្ព័ន្ធការថ្វាយចង្គ្គំ (នៃខ្ញុំព្រះករុណា) ចូរមានដល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្តដ៏ច្រើនស៊ី ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវ
ក្លាយធម៌ចំណេះ ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ឥតមានគ្រូគាថាឲ្យណា
ច្រើនព្រះអង្គឡើយ ។

សរណាគម៌

ពុទ្ធំ សរណំ គប្បាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះពុទ្ធជា
ទីពឹងទីរក

ធម្មំ សរណំ គប្បាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះធម៌ ជា
ទីពឹងទីរក ។

សង្ឃំ សរណំ គប្បាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់ខ្ញុំព្រះសង្ឃ
ជាទីពឹងទីរក្សា

ទុតិយម្យី ពុទ្ធំ សរណំ គប្បាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់ខ្ញុំ
ព្រះពុទ្ធជាទីពឹងទីរក្សា ជាគំរប់ពីរដងផង

ទុតិយម្យី ធម្មំ សរណំ គប្បាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់ខ្ញុំ
ព្រះធម៌ជាទីពឹងទីរក្សា ជាគំរប់ពីរដងផង

ទុតិយម្យី សង្ឃំ សរណំ គប្បាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់
ខ្ញុំព្រះសង្ឃជាទីពឹងទីរក្សា ជាគំរប់ពីរដងផង

តតិយម្យី ពុទ្ធំ សរណំ គប្បាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់ខ្ញុំ
ព្រះពុទ្ធជាទីពឹងទីរក្សា ជាគំរប់បីដងផង

តតិយម្យី ធម្មំ សរណំ គប្បាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់ខ្ញុំ
ព្រះធម៌ជាទីពឹងទីរក្សា ជាគំរប់បីដងផង

តតិយម្យី សង្ឃំ សរណំ គប្បាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់
ខ្ញុំព្រះសង្ឃជាទីពឹងទីរក្សា ជាគំរប់បីដងផង ។

សម្ពុទ្ធ

សម្ពុទ្ធ អង្គវិសញ្ច ទ្វាទសញ្ច សហស្សកេ

បញ្ចសតសហស្សានិ   នមាមិ សិរសា អហំ

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ ខ្ញុំព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធចាងឡាយ
២៨ ព្រះអង្គផង ១ ម៉ឺន ២ ពាន់ព្រះអង្គផង ៥ សែនព្រះអង្គផង ដោយ
ក្សត្រ (របស់ខ្ញុំព្រះករុណា)

តេសំ ធម្មញ្ញ សង្ឃញ្ញ អាទិវេន នមាមិហំ

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំខ្ញុំព្រះធម៌ផង ខ្ញុំព្រះសង្ឃផង
របស់ព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធចាងឡាយនោះ ដោយការព

នមក្ការាតុភារីន   ហត្ថា សព្វេ ឧបទ្ទវេ

អនេកា អន្តរាយាបិ   វិនិស្សន្ត អសេសតោ

ដោយការខុសការខិតខំយាងមកសូមការថ្វាយបង្គំ សូមឱ្យកំចាត់បង្គំខ្ញុំ
ទេពទ្រពចាងឡាយចាងពួង ចាងសេចក្តីអន្តរាយចាងឡាយជាអនេកកិច្ច
ឲ្យវិនាសទៅកុំបីមានសេសសល់ឡើយ ។

សមុទ្ធេ បញ្ចបញ្ញាសញ្ញា   ចតុរិសតិសហស្សកេ

ទសសតសហស្សានិ   នមាមិ សិរសា អហំ

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ ខ្ញុំព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធចាងឡាយ
៥៥ ព្រះអង្គផង ២ ម៉ឺន ៤ ពាន់ព្រះអង្គផង ១ លានព្រះអង្គផង ដោយក្សត្រ

(របស់ខ្ញុំព្រះករុណា)

តេសំ ធម្មញ្ញ សង្ឃញ្ញ អាទរេន នមាមិហំ

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ ខ្ញុំព្រះធម៌ផល ខ្ញុំព្រះសង្ឃផល
របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចាត់ឡាយនោះដោយគោរព;

នមក្ការាណុភារីន ហត្ថា សព្វេ ឧបទូរិ

អនេកា-អន្តរាយាបិ វិនិស្សន្ត អសេសតោ

ដោយអាទុភាពនៃកិរិយានមស្សការថ្វាយបង្គំ សូមឲ្យកំចាត់បង់ខ្ញុំ
ទេពទ្រពចាត់ឡាយចាត់ពួង ចាត់សេចក្តីអន្តរាយចាត់ឡាយជាអនេកកិច្ច
ឲ្យវិនាសទៅកុំបីមាន សេសសល់ឡើយ ។

សម្ពុទ្ធ នវិគ្គរសតេ អដ្ឋបត្តាឡីសលហស្សកេ

វីសតិសតសហស្សានិ នមាមិ សិរសា អហំ

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ ខ្ញុំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចាត់ឡាយ
១០៨ ព្រះអង្គផល ៤ ម៉ឺន ៨ ពាន់ព្រះអង្គផល ២ លានព្រះអង្គផល ដោយ
ក្បួន (របស់ខ្ញុំព្រះករុណា);

តេសំ ធម្មញ្ញ សង្ឃញ្ញ អាទរេន នមាមិហំ

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ ខ្ញុំព្រះធម៌ផល ខ្ញុំព្រះសង្ឃផល

របស់ព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធចំពង់ឡាយនោះ ដោយគោរព ។

នមក្ការានុភារីន ហត្ថិ សព្វេ ឧបទ្វេរី
អនេកា អន្តរាយាបិ វិនិស្សន្តិ អសេសតោ

ដោយគោរពក្នុងកិរិយានមស្សការថ្វាយបង្គំ សូមឲ្យកំចាត់បង្គំខ្ញុំ
រួចទ្រព្យចំពង់ឡាយចំពង់ពួង ចំពង់សេចក្តីអន្តរាយចំពង់ឡាយជាអនេកកិច្ចរ
ឲ្យវិនាសទៅកុំបីមាន សេសសល់ឡើយ ។

មង្គលសុត្តារខ្មោ

យេ សត្វា សត្តបិត្តា តិសរណាសរណា ឯត្ថ លោកន្តរេ វិ
ភម្មា ភម្មា ច ទេវិ គុណគណគហណព្យាវិជា សព្វកាលំ

ទេវតាចំពង់ឡាយឯណា ជាកូមទេវតាភ្នំ មិនមែនជាកូមទេវតាភ្នំ
ជាអ្នកមានចិត្តស្ងប់ មានព្រះរាជគ្រឿយជាទីពឹងទីពឹង ដែលមាននៅក្នុង
លោកនេះ ឬ ក្នុងចន្លោះនៃលោក ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយក្នុងកិរិយាកាន់យក
ខ្ញុំពពួកនៃគុណ សព្វៗ កាល ។

ឯតេ អាយន្ត ទេវិ វិរកនកមយេ មេរុរាជេ វិសន្តោ
សន្តោ សន្តោ សហេតុំ មុនិវិវិបនំ សោតុមគ្គំ សមគ្គំ

សូមទេវតាចំពង់ឡាយនោះអញ្ជើញមក ម្យ៉ាងទៀត ទេវតាដែល

ស្ថិតនៅលើគំរូមរុក្ខសុទ្ធសឹងតែមាសដ៏ច្រើន សូមអញ្ជើញមកផង សូម
ទេវតាជាសច្ចុរសចាងឡាយ អញ្ជើញមកកាន់វិសមាធម៌ ដើម្បីស្តាប់
នូវពាក្យនៃព្រះមុនីជីវិត ជាមុនដ៏ច្រើនលើស ជាហេតុនាំឲ្យកើតសេចក្តី
ក្រេកអរ

សព្វេសុ បក្កវិជ្ជេសុ យក្ខា ទេវិ ច ព្រហ្មានោ
យំ អម្ពេហិ ភតំ បុត្តំ សព្វសម្បត្តិ សាធកំ

ចុណ្យឯណាដែលយើងបានធ្វើហើយ ជាចុណ្យភាពឲ្យសម្រេច
ឲ្យសម្បត្តិទាំងពួង សូមយកទាំងឡាយផង ទៅកាតាំងឡាយផង ព្រម
ទាំងឡាយផង ក្នុងចក្រវាឡទាំងអស់ (អនុមោទនាត្រៃកករនឹងចុណ្យ
នោះ)

សព្វ តំ អនុមោទិត្តា   សមគ្គា សាសនេ រតា
បមាទរហិតា ហោន្ត   អារក្ខាស្ស វិសេសតោ

យក្ខន៍ទេវតាន៍ព្រហ្មចាំងអស់ កាលបើបានអនុវត្តនាឱ្យចុះឈ្មោះហើយ ចូរព្រមព្រៀងគ្នា ត្រេកអរក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយចូរព្រាសចាកសេចក្តីប្រហែសឆ្ងល់ក្នុងការរក្សា (ឱ្យព្រះពុទ្ធសាសនា) ដោយទុកយល់សេស

សាសនស្ស ច លោកស្ស វិឌ្ឍំ ភវិត្ត សព្វទា

សាសនម្មំ ច លោកញ្ច ទេវា រក្ខត្តំ សព្វទា

សូមឲ្យសេចក្តីចំរើន កើតមានដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាផង ដល់សត្វ
លោកផង ឲ្យបានសព្វា កាលទៅ សូមទៅតាមចំណង់ អភិបាលរក្សា
ឲ្យព្រះពុទ្ធសាសនាផង ឲ្យសត្វលោកផង ឲ្យបានសព្វា កាលរៀងទៅ

សុទ្ធំ ហោត្តំ សុទ្ធំ សព្វេ បរិវារេហំ អត្តតោ

អនីយា សុមតា ហោត្តំ សហ សព្វេហំ ញាតិភិ

សព្វសត្វចំរើនអស់ ព្រមចំរើនចំរើនទៀតយរបស់ខ្លួន សូមឲ្យមាន
សេចក្តីសុខស្រួល សូមឲ្យជាអ្នកដេញមានសេចក្តីទុក្ខក៏យ ជាអ្នកមានចិត្ត
ល្អព្រមចំរើនជាញាតិសន្តានចំរើនអស់គ្នា ។

យញ្ច ទ្វាទស វិស្សាតិ បិន្តយីសុ សទេវិកា

បិរស្សំ បិន្តយត្ថាបិ នេវ ជានីសុ មង្គលំ

ចក្កវិជ្ជសហស្សេសុ ទសសុ យេន តត្ថកំ

កាលំ កោលាហលំ ជាតំ យាវិ ព្រហ្មតិវេសតា

មនុស្សព្រមចំរើនទៅតាមចំណង់ បាននាំគ្នាគិតរកឲ្យមង្គលឯណា
អស់១២ ឆ្នាំ មនុស្សនិងទៅតាមចំណង់ ក្នុង ១ម៉ឺនប្រាំបួន ពោះ១

ច្រើនគិតអស់កាលយូរម្ល៉ោះ ក៏នៅតែមិនដឹងខ្ញុំមន្ត្រីលនោះត្រឹមណា រឺកោ-
លាហាលក៏កើតហួតដល់ភពជាទីនៅនៃព្រហ្ម អស់កាលត្រឹមណោះឯង ។

យំ លោកតាថៅ ទេសេសី សព្វបាបវិនាសនំ

យំ សុត្វា សព្វទុក្ខេហិ មុញ្ញត្វា សំទិយា នរា

ឯវិមាទិតុណ្យបេតិ មង្គលន្តម្ពណាម ហេ

ព្រះបរមលោកនាថ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយខ្ញុំមន្ត្រីលឯណា ដែល
ជាគ្រឿងញ៉ាំងបាបបាំងពួងឲ្យវិនាស នរជនបាំងឡាយរាប់ចំខ្លួនមិនបាន
ស្តាប់ខ្ញុំមន្ត្រីលឯណោះហើយ បានរួចហាកខ្ពុតបាំងពួង ខ្មាលទៅតាបាំង
ឡាយ យើងពោលឥឡូវនេះខ្ញុំមន្ត្រីលនោះ ដ៏ប្រកបដោយគុណ មាន
យោងនេះជាដើម ។

មង្គលសូត្រ

ឯវិម្មេ សុតិ (សូត្រនេះឈ្មោះមង្គលសូត្រ) ភិទ្ធុ (ឈ្មោះគានខ្លួន)
បានស្តាប់មកហើយយោងនេះថា

ឯកំ សមយំ ភគវា សាវ្គ្មិយំ វិហរតិ ផេតវិនៃ
អតាបិបណ្ឌិតស្ស អារាមេ សម័យមួយព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់
នៅក្នុងវត្តជេតពន ជាតាការបស់អតាបិបណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី

អបិទោ អញ្ញាតវា ទេវិតា អភិក្កតាយ រត្និយា អភិក្កត-
 វិណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវិនំ ឧភាសេត្វា យេន ភគវា តេនុប-
 សង្គមំ ឧបសង្គមិត្វា ភគវិនំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ
 លំដាច់នោះឯង ទេវភាគ១ កាលដែលវេលាក្រិចបមយាមកនូវទេវ
 ហើយមានស្មើល្អញ្ចាស់វត្ថុដេតពនជុំវិញទាំងអស់ឲ្យភ្លឺស្វាងហើយ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងវិណាកចូលទៅក្នុងទីនោះលុះចូលទៅដល់ហើយ
 ទើបថ្វាយចង្គំចំពោះអង្គព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ឯកមន្តំ បីតា ទោ សា ទេវិតា ភគវិនំ តាហិយ អដ្ឋាសិ
 កាលទេវភាគនោះឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាចចូលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគដោយពាក្យជាភាព (យ៉ាងនេះ) ថា ៖

ពហូ ទេវា មនុស្សា ច មង្គលានិ អបិន្តយំ
 អាកង្ខមាតា សោត្តានំ ព្រហ្មំ មង្គលមុត្តមំ
 ទេវភាគនិងមនុស្សទាំងឡាយជាច្រើន ប្រាថ្នាឲ្យសេចក្តីស្នេហា បានគុណ
 ឲ្យមង្គលទាំងឡាយ សូមព្រះអង្គទ្រង់ព្រះមេត្តាសំដែងប្រាប់ឲ្យមង្គលដ៏
 ឧត្តម (ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងគប្បក្សទេវភាគនោះដោយ
 ពុទ្ធភាសិតភាពយ៉ាងនេះថា)

អសេវិតា ច ពាលានំ បណ្ឌិតានញ្ច សេវិតា

បូជាំ ប បូជីណិយានំ ឯតម្មង្គលម្ពតម៌

កិរិយាមនៈសពន្ធុចុត្តលពាលទាំងឡាយ ១ កិរិយាសពន្ធុចុត្តល
ជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ១ កិរិយាច្នៃជាដល់ចុត្តលដែលគួរច្នៃទាំងឡាយ ១
ទាំង ៣ នេះជាមង្គលដ៏ទុក្ខ ។

បជ្ជិបទេសវិសោ ប. បុព្វេ ប កតបុព្វតា

អត្ថសម្មាបណីធិ ប ឯតម្មង្គលម្ពតម៌

កិរិយានៅក្នុងប្រទេសដ៏សមគួរ ១ ការដែលចុត្តលបានធ្វើចុល្យាទុក
ហើយក្នុងកាលមុន ១ កិរិយាដ៏កល់ខ្លួនដោយប្រពៃ ១ ទាំង ៣ នេះ
ជាមង្គលដ៏ទុក្ខ ។

ពាហុសច្ចុញ្ច សិប្បញ្ញ វិនយោ ប សុសិក្ខុតោ

សុភាសិតា ប យា វិចា ឯតម្មង្គលម្ពតម៌

ការដែលចុត្តលបានស្តាប់បានរឿនហើយដោយច្រើន ១ សិល្ប
សាស្ត្រគិលេចក្តីឡើងសក្តិហេតុកម្មរបស់អ្នកចូលនិងគ្រហស្ថ ១ វិន័យ
ដែលចុត្តលសិក្សាដោយប្រពៃ ១ វិចារដែលចុត្តលពាលត្រឹមត្រូវ ១
ទាំង ៤ នេះ ជាមង្គលដ៏ទុក្ខ ។

មាតាបិតុបដ្ឋានំ   បុត្តទារស្ស សង្គហោ

អតាកុលា ឬ កម្មតា   ឯតម្ពង្គលមុត្តមំ

កិរិយាចំរើន្តវេទនា ១   កិរិយាចំរើន្តវេទនា ១   សេចក្តីសង្ខេប៖
ដល់ចុក្រវិលកិរិយា ១   ការងារចាំបាច់ឡាយដែលមិនច្របូកច្របល់ ១
ចាំបាច់ ៤ នេះ ជាមង្គលដ៏ទុក្ខម ។

ទានញ្ច ធម្មចរិយា ឬ   ញាតកានញ្ច សង្គហោ

អនវិជ្ជានំ កម្មានំ   ឯតម្ពង្គលមុត្តមំ

កិរិយាចរិត្តានុវត្តន ១   កិរិយាច្រត្រិត្តានុវត្តន ១   សេចក្តីសង្ខេប៖
ដល់ញាតិចាំបាច់ឡាយ ១   ការងារចាំបាច់ឡាយដែលមិនមានរបាយ ១
ចាំបាច់ ៤ នេះ ជាមង្គលដ៏ទុក្ខម ។

អារតី វិរតី បាបា   មជ្ឈិមាតា ឬ សញ្ញាមោ

អប្បមាទោ ឬ ធម្មេសុ   ឯតម្ពង្គលមុត្តមំ

កិរិយាមិនគ្រេកអរក្នុងបាបនិងកិរិយារៀបរាបបាប ១   សេចក្តី
សង្ខេបចាកកិរិយាដ៏កន្លងទឹកស្រវឹង ១   សេចក្តីមិនប្រមាទក្នុងធម៌ចាំបាច់
ឡាយ ១ ចាំបាច់ ៣ នេះ ជាមង្គលដ៏ទុក្ខម ។

គារវោ ឬ និវាតោ ឬ   សន្តម្ពី ឬ កតញ្ញាតា

កាលេន ធម្មសូត្រំ   ឯតម្ពង្គលមុត្តមំ

សេចក្តីគោរពចំពោះចុត្តលដែលគួរគោរព ១   កិរិយាប្រព្រឹត្តិចន្ទាច
ខ្លះៗ ១   សេចក្តីត្រេកអរចំពោះរបស់ដែលមាន ១   ភាវៈនៃចុត្តលអ្នក
ដឹងខ្លះៗចំពោះដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយដល់ខ្លួន ១   កិរិយាស្តាប់ខ្លះៗធម៌តាម
កាល ១   ចំនួន ៥ នេះ ជាមន្ទ្រលដ៏ទុក្ខម ។

ខន្តិ ច   សោវិបស្សតា   សមណានញ្ច ទស្សនំ
កាលេន ធម្មសាកញ្ញា   ឯតម្ពង្គលមុត្តមំ

សេចក្តីអត់ចង់ ១   ភាវៈនៃចុត្តលដែលគេប្រដៅបានដោយស្វ័យ ១
កិរិយាបានឃើញបានដូចខ្លះៗសមណៈចំនួនៗ ១   ធម្មសាកញ្ញា គឺកិរិយា
សន្មតាទៅវិញទៅមកខ្លះៗធម៌តាមកាល ១   ចំនួន ៤ នេះ ជាមន្ទ្រលដ៏ទុក្ខម ។

តបោ ច   ព្រហ្មចរិយញ្ច   អរិយសច្ចាន ទស្សនំ
និព្វានសច្ចិកិរិយា ច   ឯតម្ពង្គលមុត្តមំ

សេចក្តីព្យាយាមដុតខ្លះៗបាចធម៌ ១   កិរិយាប្រព្រឹត្តិខ្លះៗធម៌ច្រើន ១
កិរិយាឃើញខ្លះៗអរិយសច្ចចំនួនៗ ១   កិរិយាធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ខ្លះៗព្រះ
និព្វាន ១   ចំនួន ៤ នេះ ជាមន្ទ្រលដ៏ទុក្ខម ។

ផុដ្ឋិស្ស លោកធម្មេហិ   ចិត្តំ យស្ស ន កម្សតិ

អសោកំ វិរជំ ទេមំ ឯតម្ពង្គលមុតមំ

ចិត្តនៃចុត្តលឯណា ដែលលោកធម៌ទាំងឡាយពាល់ត្រូវហើយ មិន
កើតញាច់ញ័រ ១ មិនមានសេចក្តីសោក ១ មានផុលគិតគរៈទៅប្រាស
ហើយ ១ ជាចិត្តក្សេមក្សាន្ត ១ ទាំង ៤ នេះ ជាមន្ទលដ៏ឧត្តម ។

ឯតាទិសាសិ កត្វាស សព្វតមបរាជីតា

សព្វត្ថសោត្ថិ គប្បតិ តន្តេសំ មង្គលមុតមតិ

ទៅតាន់មនុស្សទាំងឡាយ ធ្វើខ្ញុំមន្ទលទាំងឡាយប្រាកដដូច្នេះ
ហើយ ជាអ្នកមិនចាលចាញ់ក្នុងទីទាំងពួង តែងដល់ខ្ញុំសិរស្សស្តីក្នុងទី
ទាំងពួង (ម្ចាស់ទៅតា អ្នកចូរប្រកាន់ជឿថា) មន្ទលទាំងពួង ប្រការ
មានកិរិយាមិនសេរីគប្បីចុត្តលពាល់ជានិមនៈរបស់ទៅតាន់មនុស្ស
ទាំងអស់លោកៈ ជាមន្ទលដ៏ឧត្តម ។

រតនសុត្តារម្ភោ

បណ៌ធានតោ បដ្ឋាយ តថាគតស្ស ទស បារមិយោ ទស
ឧបបារមិយោ ទស បរមត្ថបារមិយោ បញ្ចា មហាបរិច្ចាគេ តិស្សោ
បរិយា បច្ចិមព្វដំ គត្តាវិក្កន្តំ ជាតិ អភិសិក្ខមនំ បធានចរិយំ ពោធិ-

បល្លង្ក មារីជ័យ សព្វញ្ញតញ្ញាណប្បដិវេទី នវិ លោកុត្តរធម្មេតិ សព្វេបមេ ពុទ្ធកុណោ អាវុជ្ជត្វា វេសាលិយា តិសុ បាការន្ត វេសុ តិយាមវត្ថុ បរិវត្តិ ករោត្តោ អាយស្មា អានន្តត្ថេរោ វិយ ការពាបិវត្តិ ឧបដ្ឋបេត្វា យេនីតំឡាយតំវចិត្តច្រកបដោយ សេចក្តីកុណា (ចំពោះសត្វតំឡាយ) ដូចជាព្រះកាន់ខ្លះក្នុងដំណាច់ កាយ ដែលលោកតំពារណាខ្លះព្រះពុទ្ធកុណាតំឡាយនេះ គ្រប់តំឡាយ របស់ព្រះកោតក ចាប់ដើមអំពីសេចក្តីផ្តើមតំឡាយប្រាថ្នាជាព្រះពុទ្ធ មកដ៏ បារមី ១០ ១២បារមី ១០ បរមត្ថបារមី ១០ មហាបរិបាស ៥ បរិយា ៣ កិរិយាយានចុះកាន់កំនៃព្រះមាតាភ្នំបដិមកត កិរិយាប្រសូត កិរិយាយានចេញសាងអក្ខន្តស្រួម កិរិយាបំពេញខ្លួនពុទ្ធកិរិយា កិរិយា ដាញ់មារ កិរិយាស្រាស់ដឹងខ្លួនសព្វញ្ញតញ្ញាណលំដាប់ល្អិតលោកុត្តរ- ធម៌ ៧ (ហើយព្រះកាន់ខ្លះក្នុង) សូត្រខ្លះព្រះបរិត្តអស់រាត្រីមាធិយាម ៣ ក្នុងខាងក្នុងកំផែនតំឡាយ ៣ ជាខ្លះត្រង់វេសាលី

កោដិសតសហស្សេសុ	ចក្ខុវិទ្យេសុ ទេវិតា
យស្សាណប្បដិគ្គណ្ឌនិ	យញ្ច វេសាលិយម្បរេ
រោគាមនុស្សទុក្ខ	សម្មតន្តិវិធម្មយំ

ទិប្បមន្តរធាបេសិ បរិត្តមណាម ហេ

ទេវតាទាំងឡាយក្នុងសេនាកោដិចក្រវាឡ កែងទទួលយកនូវកាដា
នៃព្រះបរិត្តឯណា ម្យ៉ាងទៀតព្រះបរិត្តឯណា ញ៉ាំងភ័យព្យាបាទដែល
កើតអំពីរោគនិងអមនុស្សនិងទុក្ខ គឺគ្រាន់ណាស់ ក្នុងក្រុងវេលាលឺឲ្យ
អន្តរោទបាត់ទៅដោយឆាប់ហើយ ម្ចាស់ទេវតាទាំងឡាយ យើងសូត្រ
ឥឡូវនេះ នូវព្រះបរិត្តនោះ ។

រកឧស្សត្រ

យានីធិ ភូតានិ សមាគតានិ

ភូម្មានិ វា យានី អន្តលិក្ខេ

ពួកកូនឯណាជាទេវតាស្ថិតនៅលើដៃនដីក្តី ពួកកូនឯណាជាទេវតា
ស្ថិតនៅក្នុងអាកាសក្តី ដែលមកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនេះ

សព្វេវី ភូតា សុមតា ភវីន្តិ សូមពួកកូនទាំងអស់នោះមាន

ចំនួន

អបោមិ សក្កច្ច សុណាន្ត ភាសិតិ ម្យ៉ាងទៀត ចូរស្តាប់

នូវភាសនាដោយគោរព

តស្មា ហិ ភូតា និសាមេបិ សព្វេ

មេត្តិ ករោចិ មាណសិយា បដាយ

ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយជាអ្នកទាំងអស់ ចូរស្តាប់នូវព្រះ
ចរិត ចូរធ្វើនូវមេត្តាចិត្តចំពោះពលកសក្ខជាមនុស្សជាតិ

ទិវា ប រត្នោ ប ហរត្ថិ យេ តលី មនុស្សទាំងឡាយ
ឯណាដែលនាំមកនូវពលកម្ម ក្នុងពេលថ្ងៃនិងពេលយប់

តស្មា ហិ នេ រក្ខបិ អប្បមត្តា ព្រោះហេតុនោះ សូមអ្នក
ទាំងឡាយកុំមើលចំណាំឡើយ សូមរក្សានូវមនុស្សទាំងឡាយនោះ

យំ កិញ្ចិ រិត្តំ ឥធ វា ហរិ វា

សគ្គេសុ វា យំ រតនំ បណីតិ

ទ្រព្យឯណាមួយក្នុងលោកនេះនិងក្នុងលោកដទៃទៀតក្តី រកនូវភ្នំដ៏ឧត្តម
ឯណាក្នុងស្ថានសួគ៌ក្តី

នលោ សមំ អត្ថិ តហិតតេន ទ្រព្យនិងរកនូវភ្នំទាំងនោះ
ស្មើដោយព្រះតថាគតមិនមានឡើយ

តិទម្មិ ពុទ្ធេ រតនំ បណីតិ កែវីព្រះពុទ្ធនេះឯង ជាកែវី
ដ៏ឧត្តម

ឯតេន សច្ចេន សុវិត្ថិ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូម

សិរីស្នស្និកេតនា ។

ឡើយ វិរាតំ អមតំ បណ្ឌិតំ

យទុជ្ឈតា សក្យមុនី សមាហិតោ

ព្រះសក្យមុនីជាម្ចាស់ មានព្រះទ័យដ៏កល់ចាំ បានក្រាស់ដឹងហើយ
នូវព្រះធម៌ឯណាជាទីក្ស័យនៃកិលេស ជាទីប្រាសចាកកង្វះ ជាធម៌មិន
ស្លាប់ ជាធម៌ដ៏ឧត្តម

ន តេន ធម្មេន សមត្ថិ កិញ្ចិ របស់អ្វីមួយស្មើដោយព្រះ
ធម៌នោះមិនមានឡើយ

តិទម្មិ ធម្មេ រតនំ បណ្ឌិតំ កែវគឺព្រះធម៌នេះឯងជាកែវ
ដ៏ឧត្តម

ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ
សូមសិរីស្នស្និកេតនា ។

យម្ពទុសេដ្ឋោ បរិវណ្ណយី សុចិ ព្រះត្រៃបិដកប្រសើរ ទ្រង់
សរសើរនូវសមាធិឯណា ថាជាធម៌ដ៏ស្អាត

សមាធិមាននូវកញ្ចាមាហុ ចណ្ឌិតទាំងឡាយ ពោលហើយ
នូវសមាធិឯណា ថាជាធម៌ឲ្យផលដោយលំដាប់

សមាធិតា តេន សមោ ន វិជ្ជិតិ សមាធិង្ស៊ីត ស្មើ
ដោយសមាធិនោះមិនមានឡើយ

តិទម្ងំ ធម្មេ រតនំ បណ្ឌិតំ កែវគីព្រះធម៌នេះឯង ជាកែវ
ដ៏ឧត្តម

ឯតេន សប្បេន សុវត្ថិ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូម
សិរីសួស្តីកើតមាន

យេ បុគ្គលា អដ្ឋិ សតំ បសដ្ឋិ

បត្តារិ ឯតានិ យុគានិ ហោត្ថិ

បុគ្គលទាំងឡាយឯណា ៨ ដំណូកដែលសប្បុរសទាំងឡាយសរសើរ
ហើយ បើកថ្កោលទោស ទាន ៤ គូ

តេ ទុក្ខំណោយ្យា សុគតស្ស លាវិកា បុគ្គលទាំងឡាយ
នោះជាសាវ័ករបស់ព្រះសុគត លោកគួរដល់ទុក្ខណាទាន

ឯតេសុ ទិដ្ឋានិ មហាប្បលានិ ទានទាំងឡាយដែលបុគ្គលឲ្យ
ហើយ ដល់ទុក្ខណោយ្យបុគ្គលទាំងឡាយនោះ ជាទានទានដល់ច្រើន

តិទម្ងំ សង្ឃេ រតនំ បណ្ឌិតំ កែវគីព្រះសង្ឃនេះឯង ជា
កែវដ៏ឧត្តម

ឯតេន សប្បេន សុវិត្តិ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ
សូមសិរស្គស្គីកើតមាន ។

យេ សុប្បយុត្តា មនសា ទឡោន
និក្កាមិនោ គោតមសាសនម្ហិ

អរិយចុក្កលទាំងឡាយឯណា ក្នុងសាសនានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ព្រះ
នាមគោតមប្រកបត្រូវល្អហើយ មានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួន ផនមានកាម គឺសេចក្តី
ប្រាថ្នាឡើយ

តេ បត្តិបត្តា អមតំ វិគយ្ហ
លទ្ធិ មុធា និព្វតិ ភុញ្ញមាតា

អរិយចុក្កលទាំងឡាយនោះផលហើយនូវព្រះអរហន្តផល ហើយ
ចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បាននូវកិរិយាលក្ខណ៍និរុត្តន្តរដោយទេវ គឺផុត
មានទំលាម្លាឡើយ ហើយសោយនូវផល

ឥទ្ធម្មិ សង្ខេ រតនំ បណីតំ វិកត្រិព្រះសង្ឃនេះឯង
ជាវិកត្រិជនក្នុង

ឯតេន សប្បេន សុវិត្តិ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ
សូមសិរស្គស្គីកើតមាន ។

យបិន្ទុវិលោ បបិសិតោ សិយា

ចតុត្ថិ វិភេតិ អសម្បកម្មិយោ

សសរឡើងដែលគេបោះភ្ជាប់នឹងផែនដី ជាបេសមិនកំរើកញ្ជាប់
ញ្ជើរដោយទ្រូលព្យុះ ដែលចក់មកអំពីទិសទាំង ៤ យ៉ាងណាមិញ

តប្បិបមំ សប្បវិសំ វិទាមិ យោ

អរិយសប្បាណំ អធិប្ប បស្សតិ

អ្នកណាពិចារណាយើងញ្ជូនកាយសព្វទាំងឡាយ គឺជាគន្លងអ្នក
នោះថាជាសប្បវិស (មិនញាប់ញ័រដោយរលាកធម៌ទាំងឡាយ) ព្រៀប
ដូចជាសសរឡើងដូច្នោះឯង

តិទម្មិ សង្ខេ រតនំ បណីតំ កែវគីហ្វ្រះសង្ឃនេះឯង ជា
កែវដ៏ឧត្តម

ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ
សូមសិរស្តស្តីកើតមាន ។

យេ អរិយសប្បាណំ វិភាវិយន្តិ

គម្ពីរបញ្ចោន សុទេសិតានិ

អរិយបុគ្គលទាំងឡាយឯណា ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវកាយសព្វទាំង

ឡាយដែលព្រះភព្វគត្តមានប្រាជ្ញដ៏ជ្រាលជ្រៅ សំដែងល្អហើយ
កិញ្ចាបិ តេ ហោត្តិ ភុសប្បមត្តា អរិយបុគ្គលទាំងឡាយ
នោះ ទុកជាប្រមាទដ៏លើសលប់ក៏ដោយ

ន តេ ភវី អដ្ឋមមាទិយន្តិ អរិយបុគ្គលទាំងឡាយនោះ
គង់មិនកាន់យកនូវភពជាគំរប់ ៨ គឺមិនកើតទៀតហួសពី ៧ ជាតិឡើយ
ឥទ្ធម្មិ សង្ខេ រតនំ បណ្ឌិតំ កែវគឺព្រះសង្ឃនេះឯង ថា
កែវដ៏ទុក្ខម

ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូម
សិរស្សស្តីកើតមាន ។

សហវស្ស ទស្សនសម្បទាយ
តយស្ស ធម្មា ជំលីតា ភវីន្តិ
សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិត្តិតតា
សីលព្វតំវាបិ យទត្ថិ កំព្វំ

(សំយោជនកិលេសព្យាយាមនឹង) សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិត្តិតា និង សីលព្វ
ឧបកមាសៈឯណាមួយនៃនឹងមាន ធម៌ទាំងឡាយ ព្យ នោះសោតាបន្តបុគ្គល
នោះបានលះចំណីហើយ ជាមួយនឹងទស្សនសម្បទានិសោតាបន្តមគ្គ

បត្យុហបាយេហិ ច វិប្បមុត្តោ ម្យ៉ាងទៀត ។ លោកាបទ្ធិបុគ្គល
បានប្រស្រឡះចាកអបាយ ចាំឯខ្យាយ ៤ ហើយ

ឆ ចារិដ្ឋានានិ អកញ្ចោ កាតុំ មិនអាចធ្វើនូវឋានដ៏កាក្រក់
ចាំឯខ្យាយ ៦ គឺអនន្តរិយកម្ម ៨ នឹងកើតយោធាកចិត្តទៅកាន់សាសនាដទៃ
ឡើយ

ពិទម្យំ សង្ខេ រតនំ បណីតំ កែវគីព្រះសង្ឃនេះឯង ជា
កែវដ៏ឧត្តម

ឯតេន សច្ចេន សុវិត្ថំ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូម
សិរីសួស្តីកើតមាន ។

កិញ្ចាបិ សោ កម្មំ ករោតិ បាបកំ

កាយេន វិចាយុទ បេតសា វិ

ប្រសិនណាបើ លោកាបទ្ធិបុគ្គលនោះធ្វើនូវបាបកម្មនេះ ដោយកាយ
វាចា ឬ ក៏ដោយចិត្ត (ព្រោះសេចក្តីភ័យខ្លាច)

អកញ្ចោ សោ តស្ស បដិច្ចទាយ លោកាបទ្ធិបុគ្គលនោះ
មិនអាចចម្លែងនូវបាបកម្មនោះឡើយ

អកត្ថតា ទិដ្ឋិបទស្ស វិត្តា ការវៃបុគ្គលមានផ្លូវវៃព្រះនិព្វាន

ឃើញហើយ ជាបុគ្គលមិនអាចនឹងចង់បាត់នូវបាបកម្ម ព្រះពុទ្ធាងឡាយ
បានត្រាស់សំដែងហើយ

ឥឡូវ សង្ឃ រតនំ បណ្ឌិតំ កែវគីព្រះសង្ឃនេះឯង ជាកែវដ៏ឧត្តម
ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូម
សរសួស្តីកើតមាន ។

វិនិច្ឆ័យតម្កេ យថា ផុស្សិតគេ
គិម្ពានមាសេ បរិមស្មី គិម្ពេ
គុត្តរឈីក្នុងព្រៃ មានក្រួយល្អិតលាស់ ក្នុងរាងដើមគិម្ពរដូចគឺវៃ
ក្តៅ យ៉ាងណាមិញ

តប្បិបមំ ធម្មវិ អទេសយិ
និព្វានគាមី បរមំ ហិតាយ
ព្រះសង្ឃបានត្រាស់សំដែងហើយនូវធម៌ដ៏ច្រសើរ ជាធម៌អាច
ញាត់សត្វចង់ឡាយឲ្យដល់នូវព្រះនិព្វាន ដើម្បីច្របោរជនដ៏ឧត្តមច្រៀប
ដូចជាគុត្តរឈីក្នុងព្រៃដូច្នោះឯង

ឥឡូវ ពុទ្ធ រតនំ បណ្ឌិតំ កែវគីព្រះពុទ្ធនេះឯង ជាកែវដ៏ឧត្តម
ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ
សូមសរសួស្តីកើតមាន ។

វិញ្ញាណ វិញ្ញាណ វិញ្ញាណ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលច្រើន
ទ្រង់ជ្រាបនូវធម៌ដ៏ច្រើន ទ្រង់ជ្រាបនូវធម៌ដ៏ច្រើន ទ្រង់នាំមកនូវធម៌
ដ៏ច្រើន

អនុត្តរោ ធម្មវិ អទេសយី ព្រះអង្គច្រើនរាងមានអាការ
មួយស្មើទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយនូវធម៌ដ៏ច្រើន

ឥទ្ធម្មិ ពុទ្ធោ រតនំ បណីតំ កែវគឺព្រះពុទ្ធនេះឯង ជាកែវដ៏ត្រឹម
ឯតេន សលោ សុវត្ថិ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូម
សិរស្តស្តីកើតមាន ។

ទីណាំ បុរាណំ នវំ នត្ថិ សម្មវំ កម្មចាស់ (របស់អរិយបុគ្គល
ឯណា) អស់ហើយ កម្មថ្មីវែងមិនកើតប្រាកដ

វិវត្តិបិណ្ឌយតិកេ វិវិស្មី អរិយបុគ្គលទាំងឡាយឯណា មាន
ចិត្តខ្សោយណាស់ហើយ ក្នុងកតកថា

តេ ទីណាំពីជា អវិវិច្ឆិណ្ឌា អរិយបុគ្គលទាំងឡាយនោះ មាន
ពូជអស់ហើយ មានទុក្ខៈគឺសេចក្តីប៉ិនប៉ងក្នុងចិត្តមិនដុះចំរើនឡើយ

និព្វត្ថិ ជីវា យថាយម្បទីបោ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា តែងលេត
ទៅ ដូចជាប្រទីបដែលលេតទៅនេះ

ឥឡូវ សង្ឃ រតនំ បណ្ឌិតំ កែវគ្រឹះសង្ឃនេះឯង ជា
កែវដ៏ឧត្តម

ឯតេជ សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូម
សិរីសួស្តីកើតមាន ។

យានីធិ ភូតានិ សមាគតានិ

ភូម្មានិ វា យានិវិ អន្តលិកេ

ពួកកូនឯណាជាទេវតាស្ថិតនៅលើផែនដីក្តី ពួកកូនឯណាជាទេវតា
ស្ថិតនៅព្រំដីភាគសក្តី ដែលមកប្រជុំគ្នានៅក្នុងទីនេះ

តថាគតំ ទេវមនុស្សប្បជីតំ

ពុទ្ធំ នមស្សាម សុវត្ថិ ហោតុ

យើងចាំឱ្យយ សូមនមស្សការឡើយគ្រូពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់បាន
គ្រាសមកហើយដូចគ្នា ដែលទេវតានិងមនុស្សតែងចូល សូមសិរីសួស្តី
កើតមាន ។

យានីធិ ភូតានិ សមាគតានិ

ភូម្មានិ វា យានិវិ អន្តលិកេ

ពួកកូនឯណាជាទេវតាស្ថិតនៅលើផែនដីក្តី ពួកកូនឯណាជាទេវតា

ស្ថិតនៅឡើងភាសាក្តី ដែលមកប្រជុំគ្នាភ្នំនេះ

តថាគតិ ទេវមនុស្សប្បជិតិ

ធម្មំ នមស្សាម សុវិត្ថំ ហោតុ

យើងចាំឡាយសូមនមស្ការខ្ញុំព្រះធម៌មានមកហើយដូចគ្នា ដែល
ទៅតានឹងមនុស្សតែងចូល សូមសិរីសួស្តីកើតមាន ។

យានីធិ ភូតានិ សមាគតានិ

ភូមានិ វា យានីវិ អន្តលិក្ខេ

ពួកគូក្នុងណាជាទៅតាស្ថិតនៅលើផែនដីក្តី ពួកគូក្នុងណាជាទៅតា
ស្ថិតនៅឡើងភាសាក្តី ដែលមកប្រជុំគ្នានៅទីនេះ

តថាគតិ ទេវមនុស្សប្បជិតិ

សង្ឃំ នមស្សាម សុវិត្ថំ ហោតុ

យើងចាំឡាយសូមនមស្ការខ្ញុំព្រះសង្ឃមានមកហើយដូចគ្នា ដែល
ទៅតានឹងមនុស្សតែងចូល សូមសិរីសួស្តីកើតមាន ។

រតនសូត្រចប់

ការណ៍យមេត្តសុត្តប្បកាសនិ

យស្សានុភារិតោ យក្ខា នៅ ទស្សន្តិ ភីសនំ

យក្ខចាង់ ឡាយមិនហិនសំដែងនូវការខ្លាចខ្លើយ ព្រោះតា-
នុភាពនៃព្រះបរិត្តឯណា

យូម្បី បេរិនុយញ៉ាត្តោ រត្និន្ទរិមតន្ត្រីតោ

ម្យ៉ាងទៀត ចុក្កលមិនខ្វល់ច្រកូសក្នុងយប់និងថ្ងៃ ហើយព្យាយាម
រៀនសូត្រព្រះបរិត្តឯណា

សុខំ សុបតិ សុត្តោ ច បាបំ កិញ្ចំ ន បស្សតិ

កំពង់ដេកលក់ ឬ លក់រួចហើយក៏ជាសុខរមែងមិនឃើញនូវសុចំន
ដ៏គ្រក់ភ័យក្នុង

ឯវិមាទិគុណ្ឌបេតិ បរិត្តន្តម្ពណាម ហោ យើងចាង់ឡាយ
សូត្រអដ្ឋវន្តនេះ នូវព្រះបរិត្តនោះ ដែលច្រកចរដោយគុណចាង់ឡាយ
មានយ៉ាងនេះជាដើម ។

ការណ៍យមេត្តសុត្តំ

ករណីយមត្តកុសលេន យន្តំ សន្តំ បទំ អភិលមេច្ច

កិច្ចឯណា ដែលព្រះអរិយ បានគ្រាស់ដឹងនូវកាត្មាសនៃធម៌ដ៏
ស្ងប់រម្ងាប់គឺព្រះទិព្វាន បានធ្វើហើយ កិច្ចនោះ គឺកុលចុក្កអ្នកគ្នាសក្កន៍
ច្រយោជន៍គ្នាធ្វើ

សក្កោ ឧជ្ឈិ ឬ សុហ្គជ្ឈិ ឬ កុលបុត្រនោះ ជាអ្នកកាចហិន
ផង ត្រង់ដោយកាយនិងវាចាផង ត្រង់ល្អដោយចិត្តផង

សុវិចោ ឬស្ស មុទុ អនតិមាតិ ជាអ្នកប្រដៅនាយផង
សុភាពទន់ភ្លន់ផង មិនមានមានដើម្បីក្រវែលផង

សន្តិស្សកោ ឬ សុភរោ ឬ ជាអ្នកសន្តោសផង គេចញ៉ាំមនាយផង
អប្បកិច្ចោ-ឬ សល្លហុកវិត្តិ ជាអ្នកមានកិច្ចចុះតិចផងប្រព្រឹត្ត
ស្រាលក្នុងកាយនិងចិត្តផង

សន្តិស្ត្រិយោ ឬ និបកោ ឬ ជាអ្នកមានផ្ត្រិយស្រគត់ស្រគំផង
មានប្រាជ្ញាចាស់ផង

អប្បគត្តោ កុលេសុ អននុគិច្ចោ ជាអ្នកមិនឆ្គងផង មិនជាប់
ជំពាក់ក្នុងគ្រូលទាំងឡាយផង

ន ឬ ខុទ្ទំ សមាបវេ កិញ្ចិ យេន វិញ្ញា បវេ ឧបវិទេយ្យំ
វិញ្ញាផនទាំងឡាយគួរតែដៀលនូវផនទាំងឡាយផង ដោយកម្មឯណាមិន
គួរប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្មនោះ ដែលជាកម្មលាមកសូម្បីតិចតួច (ហើយគួរ
ផ្សាយមេត្តាចិត្តចំពោះពល្យាភ័យសត្វថា)

សុទិគោ វា ទេមិគោ ហោន្តុ សព្វេ សត្តា វារិន្តុ សុទិគត្តា

សត្វចាំបង្គោលចាំបង្គោល សូមឲ្យមានសេចក្តីសុខ ឲ្យមានសេចក្តីរក្សា
ឲ្យមានខ្លួនដល់នូវសេចក្តីសុខចុះ

យេ កេចិ បាណាភូតត្ថិ តសា វា ថាវា វា អនិសេសា
សត្វមានជីវិតចាំបង្គោលឯណា ឥតមានសេសសល់ ទោះសត្វដែលជា
អ្នកមានសេចក្តីតក់ស្លុតនៅមានកណ្តាភូតិ ជាអ្នកមាំមួន គឺឥតមានកណ្តាភូតិ

ទីយា វា យេ មហាត្ថា វា សត្វចាំបង្គោលឯណាមានកាយ
វែងក្តី ឆក់

មជ្ឈិមា រស្សកា អនុកប្បិលា មានកាយយ៉ាងកណ្តាលក្តី ខ្លីក្តី
មានកាយដ៏ស្អាត ឬ ធាតុក្តី

ទិដ្ឋា វា យេ ច អទិដ្ឋា សត្វចាំបង្គោលឯណា ដែលយើង
ឃើញហើយក្តី មិនឃើញក្តី

យេ ច ទ្វារេ វិសន្តិ អវិទ្វារេ សត្វចាំបង្គោលឯណា នៅក្នុង
ទីឆ្ងាយក្តី ឬទីជិតក្តី

ភូតា វា សម្ពុវេសី វា សព្វេ សត្វា ភវិត្ត សុខិតត្ថា
ដែលកើតរួចមកហើយក្តី ដែលកំធន់ ស្វែងរកទីកើតក្តី

ន បពា បរំ និកុច្ចេចិ សត្វដទៃមិនគួរកែប្រែ ចៀតចៀន

ខ្ញុំសក្ខីដទៃទៀត

ឆាតិមញ្ញោបិ កត្ថបិ នំ កិញ្ចិ មិនគួរមើលងាយគេតិចតួចក្នុង
ទីឯណាមួយទៀត

ព្យាបាលតា បដិយសញ្ញា ឆាញមញ្ញស្ស ទុក្ខមិច្ឆេយ្យ
មិនគួរប្រាថ្នាខ្លះសេចក្តីទុក្ខដល់គ្នាទីន្ទ្រ ដោយសេចក្តីក្រវក្រោធទីន
ដោយបដិយសញ្ញា គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ក្នុងចិត្តទៀត

មាតា យថា និយំ បុត្តំ អាយុសា ឯកបុត្តមនុរោ
មាតាថ្មីក្បាលច្រវែងលើកអំពីខ្លួន ជាកូនវត្តមួយដោយភាយ គឺជាសូម្បី
ដើរតដំហិនលះបង់ក្នុងការរក្សាខ្លួនការរក្សាខ្លួនច្របាចយ៉ាងណាមិញ

ឯវិម្មិ សព្វក្ខតេសុ មានសម្ភារៈយេ អបរិមាណំ ចុត្តល
គួរចំរើនខ្លះមេត្តាចិត្ត មិនមានប្រមាណ ចំពោះទៅរកសត្វចាំឡាយចាំ
ល្អយ៉ាងនោះឯង ។

មេត្តញ្ច សព្វលោកស្មី មានសម្ភារៈយេ អបរិមាណំ
ឡុំ អដោ ច តិរិយញ្ច អសម្ពាធំ អវេរី អសប្បត្តិ
ចុត្តលគួរចំរើនខ្លះមេត្តាចិត្ត មិនមានប្រមាណ ជាធម៌មិនចង្អៀត
មិនមានព្យា មិនមានសត្រូវទៅក្នុងលោកចាំឯអស់ គឺក្នុងរាងលើផង

ខាងក្រោមផង ខាងទំនងគ្រងកណ្តាលផង

ទិដ្ឋិញ្ចវំ និសិទ្ធនោ វា សយានោ វា យាវិតស្សវិគតមិទ្ធោ

(បុគ្គលអ្នកចង់ដឹងនូវមេត្តាចិត្តនោះ) ពោះឈាត្តិ ដើរក្តិ អង្គុយក្តិ ដេកក្តិ
ជាអ្នកមានសេចក្តីសោកសង្កត់ទៅប្រាសហើយ គឺថាជាអ្នកមិនដេកលក់អស់
កាលត្រឹមណា

ឯតី សតី អធិដ្ឋេយ្យ គួរដកល់នូវមេត្តាទុស្សត្តិខ្លះ (អស់
កាលត្រឹមនោះ)

ព្រហ្មមេតិ វិហារំ ធិធ មាហុ បណ្ឌិតទាំងឡាយ ពោលនូវ
កិរិយាខ្លះ ថាជាព្រហ្មវិហារ ក្នុងសាសនានេះ

ទិដ្ឋិញ្ច អនុបគម្ម សីលវា ទស្សនេន សម្មន្នោ កាមេសុ
វិនេយ្យ គេធំ នហិជាតុ គត្តសេយ្យំ បុនរេតីតិ

(បុគ្គលដែលមានមេត្តាព្រហ្មវិហារ) មិនដល់សិច្ចនូវទិដ្ឋិ ជាអ្នក
មានសីលប្រកបដោយទស្សនសម្បទ គឺសោតាបត្តិមគ្គបុគ្គលចង់នូវសេចក្តី
ត្រេកអរក្នុងកាមទាំងឡាយហើយ រមែងមិនកាន់គត្តសេយ្យស គឺ
ថាមិនកើតក្នុងឥត្តិភាវ័យ ។

១១ ចរិត្តារម្ភោ

សព្វាសីវិសជាតិនំ ទិព្វមន្តាគទំ វិយ យន្តាសេតិវិសំ
យោ វិ សេសញ្ញាបិបរិស្សយំ អាណក្ខេត្តម្ហិ សព្វត្ថ សព្វទា
សព្វបាណិនំ សព្វសោបិ និវារេតិ បរិត្តន្តម្ហណាម ហេ

ព្រះចរិត្តឯណា តែងញ្ញាតិសង្កត់ទឹកនៃពួកសត្វទីយជាតិទាំងអស់
ឲ្យវិនាសទៅ ដូចជាឧសថវិសសង្កត់ប្រកបដោយមន្តទិព្វ ម្យ៉ាងទៀតព្រះ
ចរិត្តឯណា តែងឃាត់បង្ខំឲ្យសេចក្តីកន្ត្រៃយម្ហិសេស របស់សត្វទាំងអស់
ក្នុងកាលាទៃត្រឡប់ទៅវិញដោយប្រការទាំងពួង សព្វៗកាល យើងទាំង
ឡាយសូត្រដទៃនេះឲ្យព្រះចរិត្តនោះ ។

១១ ចរិត្ត

វិបក្ខេហិ មេ មេត្តិ ភាវជាមិត្តរបស់ភាគាគញ (ចូរមានជា
មួយ) នឹងត្រកូលស្តេចនាគឈ្មោះវិបក្ខុទាំងឡាយផង

មេត្តិ ឯរាបបេហិ មេ ភាវជាមិត្តរបស់ភាគាគញ (ចូរមានជា
មួយ) នឹងត្រកូលស្តេចនាគឈ្មោះឯរាបបេទាំងឡាយផង

ឆត្យុបុត្តេហិ មេ មេត្តិ ភាវជាមិត្តរបស់ភាគាគញ (ចូរមាន
ជាមួយ) នឹងត្រកូលស្តេចនាគឈ្មោះឆត្យុបុត្តទាំងឡាយផង

មេត្តិ កណ្តាលគោតមកេហិ ប ភាវៈជាមិត្តរបស់ភាគីអញ(ចូរ
មានជាមួយ) នឹងស្រឡាត់ស្រឡាយស្តាប់នាគរណ្តោះកណ្តាលគោតមកៈទាំងឡាយផង

អប្បាទកេហិ មេ មេត្តិ ភាវៈជាមិត្តរបស់ភាគីអញ (ចូរមាន
ជាមួយ) នឹងស្រឡាត់ស្រឡាយស្តាប់នាគរណ្តោះកណ្តាលគោតមកៈទាំងឡាយផង

មេត្តិ ទិប្បាទកេហិ មេ ភាវៈជាមិត្តរបស់ភាគីអញ(ចូរមាន
ជាមួយ) នឹងស្រឡាត់ស្រឡាយស្តាប់នាគរណ្តោះកណ្តាលគោតមកៈទាំងឡាយផង

បតុប្បទេហិ មេ មេត្តិ ភាវៈជាមិត្តរបស់ភាគីអញ (ចូរមាន
ជាមួយ) នឹងស្រឡាត់ស្រឡាយស្តាប់នាគរណ្តោះកណ្តាលគោតមកៈទាំងឡាយផង

មេត្តិ ពហុប្បទេហិ មេ ភាវៈជាមិត្តរបស់ភាគីអញ(ចូរមាន
ជាមួយ) នឹងស្រឡាត់ស្រឡាយស្តាប់នាគរណ្តោះកណ្តាលគោតមកៈទាំងឡាយផង

មា មិ អប្បាទកោ ហិសិ សត្វផងកុំចៀតចៀនភាគីអញ
ឡើយ

មា មិ ហិសិ ទិប្បាទកោ សត្វផងកុំចៀតចៀនភាគី
អញឡើយ

មា មិ បតុប្បទោ ហិសិ សត្វផង ៤ កុំចៀតចៀនភាគី
អញឡើយ

មា មំ ហំសិ ពហុប្បទោ សត្វជីវៈច្រើនកុំចៀតចៀនកាតា
អញ្ជាឡើយ

សព្វេ សត្វា សព្វេ បាណា សព្វេ ភូតា ច កេរិលា សត្វ
សត្វចាំងឡាយផង សត្វប្រាណចាំងឡាយផង សត្វតូចចាំងឡាយផង
ចាំងអស់គ្នា

សព្វេ ភព្រានី បស្សន្ត្រ្ត សូមសត្វសត្វ (ចាំងនោះ) ឃើញនូវ
សេចក្តីចម្រើនចាំងឡាយ

មា កិញ្ចិ បាបមាគមា សេចក្តីលាមកកាត្រក់តិចតួចកុំមកដល់
ឡើយ (គឺជាកុំកើតមានដល់សត្វចាំងនោះឡើយ)

អប្បមាណោ ឥន្ទ្រ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រទ្រង់នូវព្រះគុណ នឹង
ប្រមាណមិនបាន

អប្បមាណោ ធម្មោ ព្រះធម៌ទ្រទ្រង់នូវព្រះគុណនឹងប្រមាណ
មិនបាន

អប្បមាណោ សង្ខោ ព្រះសង្ឃទ្រទ្រង់នូវព្រះគុណ នឹង
ប្រមាណមិនបាន

បមាណវិន្ទានិ សិរីសប្បានិ អហិរិប្បិកា សតបទី ទុណ្ណា

តាភី សុរិយ មូសិកា សត្វល្អនឫសត្វរាជាន់ឡាយ គឺស្រស់ ខ្លួន ក្នុង
ភីនតាន តុកកែ និងកណ្តុរ សុទ្ធតែមានប្រមាណ (គួររាប់ចំនួនបាន) គឺ
ជាមិនច្រើនដូចគុណព្រះរាជគ្រឹះ។

កតា មេ រក្ខា កតា មេ បរិវា កិរិយារក្សា កតាអញបាន
ធ្វើហើយ ចាន់កិរិយារាវន កតាអញក៏បានធ្វើហើយ

បដិក្កមន្ត ភូតានិ ពួកសត្វ (៣០) ចាន់ឡាយចូរចៀស
ចេញទៅ

សោហំ នមោ កតិវិពោ កតាអញ (ធ្វើឥឡូវនេះ) ខ្ញុំ
កិរិយាឧបស្សការ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់

នមោ សត្តន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធានន្តិ (កតាអញធ្វើឥឡូវនេះ) ខ្ញុំ
កិរិយាឧបស្សការ ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចាន់ឡាយ ៧ ព្រះអង្គ ។

មោរបរិក្ការម្តោ

បូរេន្តម្តោធិសម្ពាវេ និព្វត្តំ មោរយោនិយំ
យេន សំវិហិតារកំ មហាសត្តំ វិនេ ចរា
ចរស្សំ វាយមន្តាបំ នេវ សក្ខុសុ គណ្ឌិតំ

ព្រានព្រៃទាំងឡាយ សូម្បីព្យាយាមអស់កាលយូរ ក៏មិនអាចដើម្បី
ចាប់ខ្លួនព្រះមហាសត្វ ដែលរកឃើញក្នុងកំណើតនៃក្បាល ព្រះអង្គ
កំពុងចំពេញខ្លួនពោធិសត្វ មានកិរិយារក្សា (ខ្លួនព្រះអង្គ) ចាត់ចែងល្អ
ហើយដោយព្រះបរិត្តឯណា

ព្រហ្មមន្តន្តិ អក្ខតិ បរិត្តនម្ពណាម ហេ

យើងទាំងឡាយសូត្រដង្ហែនេះ ខ្លួនព្រះបរិត្តនោះ ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ជាម្ចាស់ទ្រង់ក្រាស់ហៅថា ព្រហ្មមន្ត និមន្តដ៏ច្រើន ។

មោរចរិត្ត

ឧទេតយញ្ញកុមា ឯករាជា ហរិស្សវិណ្ណា បរិវិប្បកាសោ
ព្រះភាគិក្យនេះជាដួងភ្នែក (នៃលោក) ជាឯករាជមានពណ៌ដូចជា
ពណ៌នៃមាស ញ៉ាំងច្របំពីឲ្យភ្លឺស្វាងហើយរះឡើង

តំ តំ នមស្សាមិ ហរិស្សវិណ្ណំ បរិវិប្បកាសំ ព្រោះហេតុ
នោះ ខ្ញុំសូមនមស្សការខ្លួនព្រះភាគិក្យនោះ ដែលមានពណ៌ ដូចជា
ពណ៌នៃមាស ញ៉ាំងច្របំពីឲ្យភ្លឺស្វាង

តយជ្ជិ គុត្តា វិហារមុ ទិវិសំ យើងទាំងឡាយដែលលោក
គ្រប់គ្រងរក្សាហើយក្នុងថ្ងៃនេះ ឥឡូវនៅជាសុខអស់មួយថ្ងៃ

យេ ព្រាហ្មណា វេទគុ សព្វធម្មេ ព្រាហ្មណ៍តាំងឡាយឯណា
ដល់ខ្ញុំវេទគុដ៏ធម៌តាំងត្រង់

តេ មេ នមោ តេ ឬ មិ បាលយន្ត ព្រាហ្មណ៍តាំង
ឡាយនោះ (ចូរទទួល) ខ្ញុំកិរិយាឧបស្សការរបស់ខ្ញុំ ម្យ៉ាងទៀត
ព្រាហ្មណ៍តាំងឡាយនោះ ចូររក្សាខ្ញុំ

នមត្តិ ពុទ្ធនំ នមត្តិ ពោធិយា សូមឧបស្សការថ្វាយចង្អ័តំ
ចំពោះព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់តាំងឡាយ សូមឧបស្សការថ្វាយចង្អ័តំ ចំពោះពោធិ
ញាណ (ខែព្រះពុទ្ធតាំងឡាយនោះ)

នមោវិមុត្តានំ នមោវិមុត្តិយា សូមឧបស្សការថ្វាយចង្អ័តំចំពោះ
(ព្រះអរិយបុគ្គលតាំងឡាយ) ដែលលោកផុតហើយចាកកតាទីកំលែស
សូមឧបស្សការថ្វាយចង្អ័តំ ចំពោះវិមុត្តិធម៌ (ខែព្រះអរិយបុគ្គល
តាំងឡាយនោះ)

តិមំ លោ បរិត្តំ កត្វា មោរោ បរតិ ឯសតា
ក្បែរនោះ លុះតែបានធ្វើខ្ញុំព្រះបរិត្តនេះហើយ ទើបចរទៅដើម្បី
ស្វែងរកតាហ្នា ។

អបេតយព្វាភូមា ឯករាជា ហរិស្សវិណ្ឌោ បបរិប្បភាសោ

ព្រះអាទិត្យនេះជាដួងភ្នែក (ខែលោក) ជាឯករាជានាពាលិដូច
ជាពាលិខែមាស ញ៉ាំងច្រើបត័ឡស្វាងហើយអស្ចន្តករេវ

តិំ តិំ នមស្សាមិ ហរិស្សវិណ្ឌំ បបរិប្បកាសំ

ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំសូមឧបស្សការខ្ញុំព្រះអាទិត្យនោះ ដែលមាន
ពាលិដូចជាពាលិខែមាស ញ៉ាំងច្រើបត័ឡស្វាង

តយជ្ជំ គុត្តា វិហរេមុ វត្ថំ ឆេតតាំងឡាយដែលលោកគ្រប់
គ្រងរក្សាហើយក្នុងថ្ងៃនេះ គប្បីនៅជាសុខ អស់មួយរាត្រី

យេ ព្រាហ្មណា វេទេតុ សព្វធម្មេ ព្រាហ្មណ៍តាំងឡាយឯណា
ដល់ខ្ញុំវេទក្នុងធម៌តាំងក្នុង

តេ មេ នមោ តេ ប មំ បាលយន្តំ ព្រាហ្មណ៍តាំងឡាយ
នោះ (ចូរទទួល) ខ្ញុំកិរិយាឧបស្សការរបស់ខ្ញុំ ឡាំងទៀតព្រាហ្មណ៍តាំង
ឡាយនោះ (ចូររក្សាខ្ញុំ)

នមត្ថុ ពុទ្ធានំ នមត្ថុ ពោធិយា សូមឧបស្សការថ្វាយចង្អុំ
ចំពោះព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់តាំងឡាយ សូមឧបស្សការថ្វាយចង្អុំ ចំពោះពោធិ
ញាណ (ខែព្រះពុទ្ធតាំងឡាយនោះ)

នមោ វិមុត្តានំ នមោ វិមុត្តិយា សូមឧបស្សការថ្វាយចង្អុំ

ចំពោះ (ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ) ដែលលោកដុតហើយចាករាគា
ទិកលេស, សូមទមស្សការថ្វាយចង្អុំ ចំពោះវិមុត្តិធម៌ (នៃព្រះអរិយបុគ្គល
ទាំងឡាយនោះ

ឥមំ សោ បរិត្តំ កត្វា មោរោ វាសមកប្បយីតិ

ក្បោកនោះលុះតែបានធ្វើនូវព្រះបរិត្តនេះហើយ ទើបបានសម្រេច
នូវកិរិយានោះ ។

ឧដក្ខសុត្តន្តបិដក

យស្សានុស្សណោតាបិ អន្តលិក្ខេបិ បាណីនោ

បតិជ្ឈមធិគប្បន្តំ ភូមិយំ វិយ សព្វទា សព្វបទ្ធ-

វិជាលម្ហា យក្ខចោរាទិ សម្ពាវា គណនា ន ប

មុត្តានំ បរិត្តនម្ពណាម ហោ

សត្វទាំងឡាយ តែងបាននូវទីពឹង សូម្បីក្នុងអាកាស ក៏ដូចជាលើ
ផែនដីដែរ សព្វៗ កាល សត្វទាំងឡាយ ដែលរួចហើយចាកសំណាញ់
គឺសេចក្តីទប់ទ្រោគ្រប់យ៉ាង ដែលកើតឥតសង្រួមមានយក្ខនិងចោរជា
ដើម ដោយកិរិយាលើកឡើងៗ នូវព្រះបរិត្តឯណា នឹងគណនាត្រាកប់ពុំ
បានឡើយ យើងទាំងឡាយសូត្រដទៃនេះនូវព្រះបរិត្តនោះ ។

ធម្មត្ថសូត្រ

ឯវិម្មេ សុតិ (សូត្រនេះឈ្មោះធម្មត្ថសូត្រ) គឺថ្ម (ឈ្មោះកាន់ខ្ញុំ)
បានស្តាប់មកហើយយ៉ាងនេះថា

ឯកំ សមយំ ភគវា សាវិត្ថយំ វិហរតិ ផេតវិនេ អនា-
បិបំណ្ហិកស្ស អារាមេ សម័យ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ផេតវិនេ ជាពាក្យរបស់អនាបិបំណ្ហិកសេដ្ឋី ទៀបត្រង់សាវត្ថី

តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវោតិ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅខ្ញុំភិក្ខុចាំឡាយ ក្នុងទីនោះដូច្នេះថា ភិក្ខុវោ
ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ

ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ បបួសេស្សសំ ភិក្ខុចាំឡាយ
នោះ ក៏ទទួលឆ្លើយតប ព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នេះថា ភទន្ត
ចត្តព្រះដ៏ចំរើន

ភគវា ឯតទវោច រេចព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងនូវ
ធម្មត្ថសូត្រនេះ ដោយព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ដូច្នេះថា

ភូតបុព្វំ ភិក្ខុវេ ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ឆ្ងាប់មានអៀនព័ត៌មាននាយ
មកថា

ទេវាសុរសង្គាមោ សមុបត្យុទ្ធោ អហោសី សង្គ្រាមខ
កសុម្មយកខ្លីដោយទេវតា ជាសង្គ្រាមកទល់ប្រាជ្ញាភាវីយ

អបិខោ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវិនមិត្តោ ទេវេ តាវតិសេ
អាមន្តេសី ខ្នាលកិត្តុចាំងឡាយ គ្រោះនោះឯង ទៅរាជឈ្មោះថាសក្កជា
ធំជាងទេវតាចាំងឡាយ ហៅនូវទេវតាចាំងឡាយក្នុងការភ័ន្ធវិភក្តមក
ប្រាប់ថា

សចេ មារិសា ទេវិនំ សង្គាមគតានំ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ភយំ
វា ធម្មិតត្ថំ វា លោមហំសោ វា ខ្នាលអ្នកនិទុក្ខចាំងឡាយ ចេ
សេចក្តីខ្វះសេចក្តីខ្វះក្នុងសេចក្តីព្រៃរោម កើតឡើងដល់ទេវតាចាំងឡាយ
ដែលទៅហើយកាន់សង្គ្រាម (ក្នុងកាលណា)

មមេវិ តស្មី សមយេ ធជុត្ថំ ឧល្លោកេយ្យាបិ អ្នកចាំង
ឡាយ គប្បីក្រឡេកមើល នូវចុងទង់ជ័យរបស់អញក្នុងកាលនោះកុំខាន
ឡើយ

មមំ ហិ វោ ធជុត្ថំ ឧល្លោកយតិ ព្រោះថា កាលចេអ្នក
ចាំងឡាយ ក្រឡេកមើលនូវចុងទង់ជ័យរបស់អញ

យម្ហីស្សុតិ ភយំ វា ធម្មិតត្ថំ វា លោមហំសោ វា

សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាច ឬ សេចក្តីព្រឺរោមឯណា នឹងកើតមាន សោ
បហិយ្យស្សតិ សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ នឹងស្ងប់រម្ងាប់ទៅបាន

គោ បេ មេ ធនគ្គំ ឧណ្ហោយ្យាបិ បើអ្នកទាំងឡាយ
មិនក្រឡេកមើលខ្លាចចុងទង់ជ័យរបស់អញទេ

អបិ បជាបតិស្ស ទេវិរាជស្ស ធនគ្គំ ឧណ្ហោយ្យាបិ
កំភប្បក្រឡេកមើល ខ្លាចទង់ជ័យនៃទេវរាជ ឈ្មោះបដាបតិក្នុងកាល
នោះក៏បាន

បជាបតិស្ស ហិ វោ ទេវិរាជស្ស ធនគ្គំ ឧណ្ហោយតិ
ព្រោះថាកាលមើលអ្នកទាំងឡាយ ក្រឡេកមើលខ្លាចចុងទង់ជ័យនៃទេវរាជ
ឈ្មោះបដាបតិ

យម្ហិស្សតិ ភយំ វា ធម្មិតត្ថំ វា លោមហំសោ វា
សេចក្តីខ្លាច, សេចក្តីខ្លាច ឬ សេចក្តីព្រឺរោមឯណា នឹងកើតមាន សោ
បហិយ្យស្សតិ សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ នឹងស្ងប់រម្ងាប់ទៅបាន

គោ បេ បជាបតិស្ស ទេវិរាជស្ស ធនគ្គំ ឧណ្ហោយ្យាបិ
បើអ្នកទាំងឡាយ មិនក្រឡេកមើលខ្លាចចុងទង់ជ័យនៃទេវរាជ ឈ្មោះបដា
បតិទេ

អបិ វិណស្ស ទេវិរាជស្ស ធម្មត្ថំ ឧល្លោកេយ្យាចិ កំ
 ឥច្ចក្រឡេកមេលន្ទវច្ឆន៍ជ័យនៃទេវរាជឈ្មោះវុណ ក្នុងកាលណោះ
 កំបាឆ

វិណស្ស ហិ វោ ទេវិរាជស្ស ធម្មត្ថំ ឧល្លោកយតិ
 ព្រោះថា កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ក្រឡេកមេលន្ទវច្ឆន៍ជ័យនៃទេវរាជ
 ឈ្មោះវុណ

យម្ហិស្សតិ ភយំ វា ធម្មិតត្ថំ វា លោមហំសោ វា
 សេចក្តីខ្លាច, សេចក្តីខ្លាច ឬ សេចក្តីប្រពៃមហនា នឹងកើតមាន សោ
 បហិយ្យស្សតិ សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះនឹងស្ងប់ម្ខាងទៅបាឆ

តោ បេ វិណស្ស ទេវិរាជស្ស ធម្មត្ថំ ឧល្លោកេយ្យាចិ
 បើអ្នកទាំងឡាយ មិនក្រឡេកមេលន្ទវច្ឆន៍ជ័យ នៃទេវរាជឈ្មោះ
 វុណទេ

អបិ ឡាសាស្ស ទេវិរាជស្ស ធម្មត្ថំ ឧល្លោកេយ្យាចិ
 កំឥច្ចក្រឡេកមេលន្ទវច្ឆន៍ជ័យនៃទេវរាជឈ្មោះឡាសាក្នុងកាលនោះ
 កំបាឆ

ឡាសាស្ស ហិ វោ ទេវិរាជស្ស ធម្មត្ថំ ឧល្លោកយតិ

ព្រោះថា កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ក្រឡេកមើលនូវចុងទង់ជ័យនៃទេវរាជ
ឈ្មោះឡូសាន

យម្ពវិស្សតិ ភយំ វា ឆម្ពិតត្ថំ វា លោមហំសោ វា
សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាច ឬ សេចក្តីត្រូវរាមឯណា នឹងកើតមាន សោ
បរិយាយិស្សតីតិ សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ នឹងស្ងប់ម្ខាងៗទៅបាន
តំ ខោ បន ភិក្ខុវេ សក្កស្ស វា ទេវរាជមិន្ទស្ស ឆជិត្តំ
ឧបល្លោកយតំ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើទៅតាមទាំងឡាយ កាល
ក្រឡេកមើលនូវចុងទង់ជ័យនោះ នៃទេវរាជឈ្មោះសក្កជាធំជាងទៅតា
មាំងឡាយក្តី

បជាបតិស្ស ទេវរាជស្ស ឆជិត្តំ ឧបល្លោកយតំ កាល
ក្រឡេកមើលនូវចុងទង់ជ័យនោះ នៃទេវរាជឈ្មោះបជាបតិក្តី

វុណស្ស ទេវរាជស្ស ឆជិត្តំ ឧបល្លោកយតំ កាល
ក្រឡេកមើលនូវចុងទង់ជ័យនោះ នៃទេវរាជឈ្មោះវុណក្តី

ត្ថ្យសានស្ស វា ទេវរាជស្ស ឆជិត្តំ ឧបល្លោកយតំ កាល
ក្រឡេកមើលនូវចុងទង់ជ័យ នៃទេវរាជឈ្មោះត្ថ្យសានក្តី

យម្ពវិស្សតិ ភយំ ឆម្ពិតត្ថំ វា លោមហំសោ វា

សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាច ឬសេចក្តីព្រឺរោមឯណា នឹងកើតមាន សោ
បហិយ្យេហិប សោបិ បហិយ្យេហិ សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ គប្បី
ស្ងប់រង់ចាំបានខ្លះ មិនបានខ្លះ

តំ កិស្ស ហោតុ សេចក្តីខ្លាចជាដើមដែលស្ងប់រង់ចាំបានខ្លះ
មិនបានខ្លះនោះ ព្រោះហេតុអ្វី?

សក្កោ ហិ ភិក្ខុវេ ទេវានមិឆ្នោ អវីតរាគោ អវីតទោសោ
អវីតមោហោ ភិក្ខុ ធម្មិ ឧត្រាសី បលាយីតិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះថា ទេវរាជឈ្មោះសក្កជាធំជាងទេវតាទាំងឡាយ មានរាគៈមិន
ទាន់ទៅប្រាសហើយ មានទោសៈមិនទាន់ទៅប្រាសហើយ មានមោហៈ
មិនទាន់ទៅប្រាសហើយ ជាអ្នកនៅមានសេចក្តីខ្លាច មានសេចក្តីខ្លាច
មានសេចក្តីស្អប់ មានកិរិយារក់ទៅជាប្រក្រតីនៅឡើយ

អហាញ្ច ទោ ភិក្ខុវេ ឯវំ វិទាមិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯចំ
វណ្ណកខាងឥសាន្ត ពោលយ៉ាងនេះថា

សចេ តុម្ការំ ភិក្ខុវេ អរញ្ញគតានំ វិ វុក្ខម្ហលគតានំ វិ
សុញ្ញតារគតានំ វិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយនៅក្នុង
ព្រៃភ្នំ នៅទៀបគយ់ឈើភ្នំ នៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ភ្នំ

ឧប្បជ្ឈេយ្យ ភយំ វា ធម្មិតត្ថំ វា លោមហំសោ វា
សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាចសេចក្តីព្រៃរាមកើតឡើង (ក្នុងសម័យឯណា)

មមេវ តស្មី សមយេ អនុស្សវេយ្យាបិ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បវិព្វកន្ធានុវត្តនា ក្នុងសម័យនោះកុំខានឡើយថា

ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះទ្រង់
ព្រះនាមថា អរហំ ព្រោះព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង

សម្មាសម្ពុទ្ធោ ទ្រង់ព្រះនាមថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ ព្រោះព្រះអង្គ
ត្រាស់ដឹងនូវញោចរឿងទាំងពួង ដោយប្រព្រឹត្តចំពោះព្រះអង្គ

វិជ្ជាចរណសម្មុទ្ទោ ទ្រង់ព្រះនាមថា វិជ្ជាចរណសម្មុទ្ទោ
ព្រោះព្រះអង្គចរិយ្យណិដោយវិជ្ជាឱនចរណៈ

សុគតោ ទ្រង់ព្រះនាមថា សុគតោ ព្រោះព្រះអង្គ មានដំណើរ
ល្អទៅកាន់ព្រះនិព្វាន

លោកវិទូ ទ្រង់ព្រះនាមថា លោកវិទូ ព្រោះព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់
នូវគ្រលោក

អនុត្តរោ ទ្រង់ព្រះនាមថា អនុត្តរោ ព្រោះព្រះអង្គប្រសើរដោយ
សីលាទិគុណ កេហ្មត្តលណាមួយស្មើគ្មាន

បុរិសទម្មសារថំ ទ្រង់ព្រះនាមថា បុរិសទម្មសារថំ ព្រោះព្រះ
អង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរិសដែលគួរទូន្មានបាន

សត្តា ទេវមនុស្សានំ ទ្រង់ព្រះនាមថា សត្តាទេវមនុស្សាន
ព្រោះព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវភាវីនិងមនុស្សទាំងឡាយ

ពុទ្ធោ ទ្រង់ព្រះនាមថា ពុទ្ធោ ព្រោះព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយ
សច្ចធម៌

ភគវាតិ ទ្រង់ព្រះនាមថា ភគវា ព្រោះព្រះអង្គដែលវិលត្រឡប់
មកកាន់កណ្តជ្ឈិម្យោន

មមំ ហិ វោ វាភូវេ អនុស្សវតិំ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយព្រោះ
ថាកាលបើអ្នកទាំងឡាយទ្វេកន្លែកថាគក

យម្ពវិស្សតិ ភយំ វា ធម្មិតត្ថំ វា លោមហំសោ វា
សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាច ឬ សេចក្តីប្រើឈាមឯណាមិនកើតមាន សោ

បហិយ្យស្សតិ សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះនឹងស្ងប់ទៅរាប់រយបាន

តោ បេ មិ អនុស្សវេយ្យាបិ បើអ្នកទាំងឡាយមិនរក្សានូវ

គឺថាគកទេ

អបិ ធម្មំ អនុស្សយេយ្យចិ កំឆប្បិរោកន្តវ្រះធម៌ក្នុងកាល
ណោះថា

ស្វក្ខតោ ភគវិតោ ធម្មោ ព្រះធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយល្អ

សន្ធិដ្ឋិកោ ជាធម៌គឺព្រះអរិយចុគ្គល ឆប្បិយេញច្យាសំដោយ
ខ្លួនឯង

អកាលិកោ ជាធម៌ឲ្យផលមិនរំលោភកាល

ឯហិបស្សិកោ ជាធម៌គឺព្រះអរិយចុគ្គលគួរហៅអ្នកដទៃឲ្យចូល
មកមើលបាន

ទុបអហិកោ ជាធម៌គឺព្រះអរិយចុគ្គល គួរបង្ហាត់ចូលមកទុក
ក្នុងចិត្តបាន

បច្ចុត្ថំ វេទិតញោ វិញ្ញាហីតិ ជាធម៌គឺវិញ្ញាណទាំងឡាយ
ឆប្បជីវន្យាសក្នុងចិត្តខ្លួន

ធម្មំ ហិ វោ វិក្ខវេ អនុស្សវតិ គ្នាលក្ខត្តទាំងឡាយព្រោះ
ថា កាលបើអ្នកទាំងឡាយរោកន្តវ្រះធម៌

យម្ពវិស្សតិ ភយំ វា ធម្មតត្ថំ វា លោមហំលោ វា

សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាច ឬ សេចក្តីព្រៃរោមឯណា នឹងកើតមាន ស្រី

បរិយាយស្រ្តី សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ នឹងស្ងប់ទៅចៅបាន

តោ បេ ធម្មំ អនុស្សយេយ្យចំ បើអ្នកចាំនិយាយ មិនរក

នូវព្រះធម៌ទេ

អចំ សង្ឃំ អនុស្សយេយ្យចំ ក៏គប្បីរកនូវព្រះសង្ឃក្នុង

កាលណោះថា

សុបដំបន្តោ ភក្កវិតោ សាវិកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃសាវកនៃ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិហើយដោយប្រពៃ

ឧដិបដំបន្តោ ភក្កវិតោ សាវិកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃសាវកនៃ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិហើយដោយត្រង់

ញាយបដំបន្តោ ភក្កវិតោ សាវិកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃសា

វកនៃព្រះមានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិដើម្បីព្រះនិព្វាន

សាមីបិបដំបន្តោ ភក្កវិតោ សាវិកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃសា

វកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិហើយដោយត្រឹមត្រូវ

យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មាន

ព្រះភាគ ចែករំលែកគ្នានៃបុរសមាន ៤ គូឯណា

អង្គ បុរិសបុគ្គលា ចើកចំរើងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨

ឯស ភក្តវតោ សាវិកសង្ឃោ ព្រះសង្ឃទាំងនេះ ជាសង្ឃ
សាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ

អាហុនេយ្យោ លោកគួរទទួលនូវចក្ខុប្បដ្ឋេយ្យ ដែលបុគ្គលទទួល
ចំពោះអ្នកមានសីល ហើយ នាំមកអំពីចម្ងាយបង្ហាត់ចូលមកចូល

បាហុនេយ្យោ លោកគួរទទួលនូវភាគន្តកមាន គឺទានដែល
បុគ្គលនាក់តែងដើម្បីញាតិខិតមិត្តដែលមកអំពីទិសផ្សេងៗ ហើយបង្ហាត់
ចូលមកចូល

ទុក្ខណេយ្យោ លោកគួរទទួលនូវទាន ដែលបុគ្គលជឿនូវកម្ម
និងផលនៃកម្មហើយចូល

អញ្ញាលិករណីយោ លោកគួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ដែលសត្វលោក
គប្បីធ្វើ

អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស្ស-តិ លោកជាបុញ្ញក្ខេត្ត គឺជា
ទីដុះឡើងនៃកូដ គឺបុណ្យនៃសត្វលោករកទេក្ខដទៃក្រលែងជាងគ្នា

សង្ឃំ ហិ វោ ភិក្ខុវេ អនុស្សរតិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះថាកាលបើអ្នកទាំងឡាយរកទេក្ខព្រះសង្ឃ

យម្ហិន្យស្រ្តី ភយំ ឆម្ហិត្តំ វិ លោមហំសោ វិ
 សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាចផ្ទះ សេចក្តីព្រឺរោមឯណា និងកើតខាន លោ
 បហិយ្យស្រ្តី សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ និងស្ទូចរម្ងាប់ទៅបាន
 តិ កិស្ស ហេតុ សេចក្តីខ្លាចជាដើមដែលស្ទូចរម្ងាប់ទៅបាន
 នោះព្រោះហេតុអ្វី ?

តថាគតោ ហិ ភិក្ខុវេ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វីតរាគោ
 វីតទោសោ វីតមោហោ អភិរុ អច្ចម្ពី អនុត្រាសី អបលាយីតិ
 ម្នាលភិក្ខុចាង្គខ្យាយ ព្រោះគេជាគតជាព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធ មានរាគៈ
 ទៅប្រាសហើយ មានទោសៈទៅប្រាសហើយ មានមោហៈទៅប្រាស
 ហើយ ឥតមានសេចក្តីខ្លាច ឥតមានសេចក្តីខ្លាច ឥតមានសេចក្តីស្អប់
 មិនមានកិរិយារត់ទៅជាប្រក្រតីឡើយ ។

ធិទមរោច ភគវិ ព្រះជំនាន់ព្រះភាគ បានត្រាសនូវព្រះក្នុង
 ដំការនេះហើយ

ធិទំ វិច្ឆាន សុគតោ ព្រះសុគត លុះត្រាសនូវព្រះក្នុងដំការ
 នេះហើយ

អថាបរិ ឯតទរោច សត្វា លំដាប់នោះព្រះសាស្តាទ្រង់

ត្រាសនូវព្រះពុទ្ធដ៏ការនេះគេទៅទៀតថា

អរោហ៍ ភក្ខមលេ វិ សុញ្ញគារេ វិ ភិក្ខុវេទិ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំនឡាយ អ្នកពល់គ្នា កាលបើនៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅ
ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី

អនុស្សវេចិ សម្មទំ គប្បីព្យាកនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ

រាយំ តុម្ហាភិ តោ សិយា សេចក្តីខ្លាច មិនមិនគប្បីមាន
ដល់អ្នកចាំនឡាយ

តោ បេ ពុទ្ធំ សធម្មាចិ លោកធម្មំ នរាសភំ

អបិ ធម្មំ សធម្មាចិ និយ្យាភិកំ សុទេសិតំ

បើអ្នកចាំនឡាយ មិនព្យាកនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដែលជាធម៌ជាងលោក
ដែលប្រសើរជាងនរាសភទេ ក៏គប្បីព្យាកនូវព្រះធម៌ ជាធម៌តាមដ៏គតា
សត្វលោកឲ្យចេញចាកសំណាវដ្តបាទ ដែលគេជាគតសំដែនហើយដោយ
ល្អក្នុងកាលនោះចុះ

តោ បេ ធម្មំ សធម្មាចិ និយ្យាភិកំ សុទេសិតំ

អបិ សង្ឃំ សធម្មាចិ បុញ្ញកេត្តំ អនុត្តរំ

បើអ្នកទាំងឡាយ មិនព្យាបាលព្រះធម៌ជាធម៌អាចដឹកនាំសត្វលោក
ឱ្យចេញចាកសំសារវដ្តបាន ដែលគេថាគេសម្រេចដោយល្អហើយ (នោះ)
៖ ក៏គេច្បាប់ព្យាបាលព្រះសង្ឃ ជាបុព្វាគារៈនៃសត្វលោក រកៈទត្តជ័យ
ប្រសើរជាងគ្មាន (នោះ) ចុះ

ឯវិមុទ្ធំ សរត្ថានំ ធម្មំ សង្ឃញ្ញា ភិក្ខុវេ

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា កាលបើព្យាបាលព្រះពុទ្ធ ព្រះ
ធម៌ និង ព្រះសង្ឃយ៉ាងនេះ

ភាយំ វា ធម្មិតត្ថំ វា លោមហំសោ ន ហោស្សតីតិ

សេចក្តីខ្វះខាត ក្តី សេចក្តីខ្វះខាតក្តី សេចក្តីព្រិះរមក្តី និងមិនកើត
មានឡើយ ។

អាជាបាយជ័យចរិត្តារត្តោ

អប្បសន្នេហំ តាបិស្ស សាសនេ សាធុ សម្មតេ

អមនុស្សេហំ បណ្ណេហំ សទា កិច្ចសការិកិ

បរិសានញ្ញាតស្សន្ទ មហំសាយ ប គុត្តិយា

យន្តេសេសិ មហាវិរោ បរិត្តនម្ពណាម ហេ

(ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់) ព្រះអង្គមានសេចក្តីព្យាយាមធំ ទ្រង់ក្រាស់

សំដែងហើយខ្ញុំព្រះបរិត្តឯណា ដើម្បីកិរិយាមិនចៀតចៀនផង ដើម្បី
 គ្រប់គ្រងរក្សាផង ដល់ចរិសឲ្យចាំងឡាយ ៤ អំពីពួកកម្មនុស្សកាច ។
 ដែលធ្វើតែកម្មដ៏លាមកសព្វកាល ជាអ្នកមិនជ្រះថ្លា ក្នុងសាសនានៃ
 ព្រះលោកនាថ ដែលសប្បុរសសន្តតហើយថាជាសាសនាដ៏ល្អ យើង
 ចាំងឡាយ សូត្រដ៏ទូលំទូលាយ នូវព្រះបរិត្តនោះ ។

អាជាបាយជ័យបរិត្ត

វិបស្សន្ស្ស នមត្ថ ចក្កុមន្តស្ស សិរីមតោ

សូមនមស្សការថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ព្រះនាមវិបស្សន្ស្ស ព្រះ
 អន្តរាមចក្ខុ ព្រះអន្តរាមសិរី

សិទិស្សបិ នមត្ថ សព្វភូតានុកម្មិនោ

សូមនមស្សការថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ព្រះនាមសិទិ ព្រះ
 អន្តរាមសេចក្តីអនុគ្រោះដល់សត្វចាំងពួងជាច្រើន

វេស្សន្ស្ស នមត្ថ ហោតកស្ស តបស្សិនោ

សូមនមស្សការថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមវេស្សន្ស្ស ព្រះ
 អន្តរាមកិលេសលាងស្អាតហើយ ព្រះអន្តរាមតបះធម៌

នមត្ថ កកុសន្តស្ស មារសេនប្បមទ្ធិនោ

ហើយក្នុងលោក ទ្រង់ឃើញច្បាស់នូវធម៌តាមសេចក្តីពិត

តើ ជំនា អបិសុណា មហាត្លា វិតសារទា

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្បាំងឡាយនោះ ព្រះអង្គមិនមានសេចក្តីញុះញង់សិក
សៀក ទ្រង់ច្របល់ដោយព្រះគុណ មានសេចក្តីត្រូវលក្ខណៈ (ព្រោះ
កិលេស) ទៅប្រាសហើយ

ហំតិ ទេវមនុស្សានំ យំ នមស្សន្តិ គោតមំ

វិជ្ជាបរណសម្មន្តំ មហន្តំ វិតសារទំ

ទេវតានិងមនុស្សច្បាំងឡាយ រមែងនមស្សការនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គ
ឯណាជាគោតមគោត្រ ជាច្រើនយោជន៍ដល់ទេវតានិងមនុស្សច្បាំងឡាយ
ព្រះអង្គបរិច្ចេកដោយវិជ្ជាបរណៈច្របល់ដោយព្រះគុណ មានសេចក្តី
ត្រូវលក្ខណៈ (ព្រោះកិលេស) ទៅប្រាសហើយ

វិជ្ជាបរណសម្មន្តំ ពុទ្ធំ វិន្ទាម គោតមន្តិ

យេន៍ច្បាំងឡាយ សូមក្រាបថ្វាយចង្អុលនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះជាគោ-
តមគោត្រ ព្រះអង្គបរិច្ចេកដោយវិជ្ជាបរណៈ ។

ឯតេ បញ្ញោ ប សម្ពុទ្ធា អនេកសតកោដិយោ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា
ជាតិយោគី

សព្វេ ពុទ្ធិ អសមសមា សព្វេ ពុទ្ធិ មហិទ្ធិកា
ព្រះពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះពុទ្ធានុវិជ្ជា
ឥតមានបុគ្គលណាមួយស្មើឡើយ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា
សុខតែមានប្លង់ច្រើន

សព្វេ ទស្សនប្បវេណី វិសាខវិញ្ញាណ
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា
ពលញ្ញាណ ឯកប្រកបដោយវិសាខវិញ្ញាណ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា

សព្វេ តេ បដិជានន្តិ អាសកណ្ណានម្ពត្ថម៌
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា
ចំពោះជំនួញស្រី គឺព្រះសព្វញ្ញាណដ៏ទុក្ខ

សីហនាទំ និទន្តេ តេ បរិសាសុ វិសាខា
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុវិជ្ជា

ព្រហ្មចក្ខុំ បរិវត្តន្តិ លោកេ អប្បដិវត្តិយំ

ព្រះគង្គត្រាស់សំដែងនូវព្រះធម៌ដូចជាចក្ខុដ៏ច្រើនស៊ី ដែលឥតមាន
អ្នកណាមួយឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងលោកបានឡើយ

ឧបេតា ពុទ្ធធម្មេហិ អដ្ឋិរសហិ នាយកា

ព្រះគង្គច្រកចេញដោយពុទ្ធធម៌^(១) ទាំងឡាយ ១៨ ព្រះគង្គជាតាមក
ដ៏កត់សត្វចេញចាកសំសារវដ្ត

ទុត្តិសលកូណូបេតា សីត្យានុឡាតាធារា

ព្រះគង្គច្រកចេញដោយមហាចុរិសលកូណៈ ៣២ ច្រកា ព្រមទាំង
ទ្រទ្រង់នូវអនុឡាតៈ ៨០ គត់

ព្យាមប្បកាយ សុប្បកា សព្វេ តេ មុនិកុញ្ញា

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយគ្រប់ព្រះគង្គនោះ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រាជ្ញដ៏ច្រើនស៊ី
ទ្រង់មានស្ម័គ្រចិត្ត ដោយស្ម័គ្រមានមណ្ឌលមួយព្យាម (ម្ខាង)

១- ពុទ្ធធម៌ គឺធម៌ដែលធ្វើច្បុកច្បាញបានត្រាស់ដឹងព្រះពុទ្ធមាន ១៨ ដំណាច់ទាំង ១៨
មានទានបារមីដាច់ដើម មានវេទក្កាបារមីដាច់ដុំគ្នា ព្រមទាំងសម្បត្តិ៨ ប្រការ គឺឧបសម្ព័ន្ធ-
មានជាតិដាច់នុស្ស ១, សង្គមសម្បត្តិ = មានបាទដាច់បាស ១, ហេតុ = មានរបបស្សីយន្តៈដ៏លំអ្អែក
អារម្ភដ៏ល្អ ១, សក្ការសម្បត្តិ = បានដូចបានឃើញព្រះណាស្តា ១, ចក្ខុដ្ឋា = បានទ្រទ្រង់បាទ
ចក្ខុដ្ឋា ១, គុណសម្បត្តិ = បាននូវគុណមានលោកិយឈានដាច់ដើម ១, អធិកាបា = បានចំណេញ
ចរិយ្យតាំង ៥ មានច្បងចរិយ្យតាំងដើម ១, ធនា = មានសេចក្តីស្រឡាញ់ព្រះសព្វញ្ញត្តក្ខណ ១
រួមជា ១៨ ។

ពុទ្ធ សព្វញ្ញុតោ ឯតេ សព្វេ ទីណាសវិ ជិតា

ព្រះពុទ្ធច្បាំងឡាយគ្រប់ព្រះអង្គនោះ សុទ្ធនៃជាព្រះសព្វញ្ញុតោ

កាសវៈហើយ ឈ្នះហើយ (ដូចត្នាភិក្ខុខារ)

មហាប្បកា មហាតេជិ មហាបញ្ញា មហាពូលា

ព្រះអង្គមានស្មើច្រើន មានកេរ្តៈច្រើន មានប្រាជ្ញាច្រើន មាន
កម្លាំងច្រើន

មហាការុណិកា ធីរា សព្វេសានំ សុខាវហា

ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ មានសេចក្តីករុណាច្រើន ខាំមកនូវសេចក្តី
សុខដ៏ឆ្លាស់ស្រស់ច្បាំងឡាយ

ទីបា តាហិ បតិជ្ជា ច តាណា លេណា ច បាណំនំ

ព្រះអង្គជាទីពឹង ជាទីគោរពស្រឡាញ់ ដូចជាកោះជាទីជ្រកកោន ជាទី
ពូនរបស់សត្វច្បាំងឡាយ

គតី នន្ទ មហាស្សាសា សរណា ច ហិរេសីនោ

សទេវិកស្ស លោកស្ស សព្វេ ឯតេ ឃាយតា

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្បាំងឡាយគ្រប់ព្រះអង្គនោះ ដូចជាផ្លូវ ជាដៅពង្ស ជាទី
ព្រមព្រៀងនិងជាទីពឹងទីពឹង ព្រះអង្គស្វែងរកប្រយោជន៍ ជាទីប្រព្រឹត្ត

នៅក្នុងភ័យខ្លាច របស់សត្វលោកព្រមទាំងទេវលោក

តេសាហំ សិរសា បារេ វិគ្គាមិ បុរិសុត្ថមេ

ខ្ញុំព្រះកេរ្តិ៍ណា សូមក្រាបថ្វាយចង្គ្គិះដោយភ្លេង ចំពោះព្រះបាទទាំង
ឡាយនៃព្រះសម្ពុទ្ធទាំងនោះ

វិបសា មនសា បេវ វិគ្គាមេតេ តហិតតេ

សយនេ អាសនេ ហិនេ គមនេ ចាបិ សព្វទា

ក្នុងវិយាចចរដកក្តី អង្គុយក្តី ឈរក្តី សូម្បីក្នុងវិយាចចរដើរក្តី ខ្ញុំ
ព្រះកេរ្តិ៍ណាសូមក្រាបថ្វាយចង្គ្គិះដោយវចានិងចិត្តសព្វៗកាល ចំពោះព្រះ
គោតមទាំងឡាយនោះ

សទា សុខេន រក្ខន្ត ពុទ្ធា សន្តិកា តុវិ

ព្រះសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើឲ្យសេចក្តីរម្ងាប់ សូមរក្សា
ឲ្យអ្នកដោយសេចក្តីសុខ សព្វៗ កាល

តេហំ វុំ រក្ខិតោ សត្តោ មុត្តោ សព្វភយេន ច

ខ្ញុំអ្នកកាលបើព្រះសម្ពុទ្ធទាំងឡាយនោះ ទ្រង់រក្សាហើយ ចូរជា
អ្នកស្ងប់រម្ងាប់ផង ចូររួចចាកភ័យទាំងស្រុងផង

សព្វរោគវិនិមុត្តោ សព្វសត្តាបរិជ្ជិតោ

សូមឲ្យអ្នកជាបុគ្គលផុតចាករោគទាំងពួង ជាអ្នកចៀសចាក
សេចក្តីក្តៅក្រហាយទាំងពួងផង ជាអ្នកកន្លងចង់ឲ្យរៀនទាំងពួងផង ជា
អ្នករលត់ទុក្ខប្រយោជន៍

សត្វតិរិយោ វិវិដ្ឋន្ត សូមឲ្យចម្រើនទាំងពួងទាំងឡាយ ប្រាស
ចេញពីជា ចូរឲ្យចៀសវាងចេញឆ្ងាយទៅ

សត្វរោគោ វិនិស្ស័ត្ត សូមឲ្យរោគទាំងពួង (របស់អ្នក) ជាសះ
ស្បើយទៅ

មា តេ ភិវត្តន្តរាយោ អន្តរាយកុច្ចំមានផល់អ្នកឡើយ
សុខំ ទីយាយុកោ ភិវ សូមឲ្យអ្នកជាបុគ្គល មានសេចក្តី
សុខ មានអាយុវែង

អភិវាទនសីលិស្ស និច្ចំ វុឌ្ឍបបាយិទោ
ចត្តារោ ធម្មា វុឌ្ឍន្តិ អាយុ វណ្ណា សុខំ ទលំ

ធម៌គឺពរទាំងឡាយ ៤ ប្រការ គឺអាយុ, ១ ពណ៌សម្បុរកាយ, ១
សេចក្តីសុខ, ១ កម្លាំង, ១ វេមន៍ចំរើនអស់កាលជានិច្ចដល់អ្នកដែលមាន
សេចក្តីទុកកាយថ្វាយបង្គំដល់ព្រះរាជគ្រូយជាប្រាកដ និងអ្នកដែលមាន
សេចក្តីគោរពរោគាតក្រែង ដល់បុគ្គលដែលជាអ្នកចំរើនដោយគុណមាន

សីលគុណជាដើម ឬ ដែលចំរើនដោយវិញ គឺចាស់ត្រីមាស ។

អង្គលីមាសចរិតត្រាត្រោ

បរិត្តិ យម្ពណ្ណស្ស និស្សិទ្ធិដ្ឋានបោវិនិ

ឧទកម្មិ វិទាសេតិ សព្វមេវិ បរិស្សយំ

ទឹកដែលលាងខ្លួនអង្គុយនៃព្រះអង្គលីមាសត្រា ដែលលោកគោរព
ខ្លួនព្រះបរិត្តិណា កាចញ៉ាំងសេចក្តីអន្តរាយគ្របយ៉ាងឲ្យវិនាសទៅ

លោត្តិធា គត្តវិដ្ឋានំ យញ្ច លាធម៌ តំ ទណោ

បេស្សង្គលីមាសស្ស លោកតាប៉ែន កាសិទ្ធិ

ម្យ៉ាងទៀតព្រះបរិត្តិណា ដែលព្រះលោកនាថ ព្រាស់សំដែង
ហើយដល់ព្រះអង្គលីមាសត្រា ញ៉ាំងកិរិយាប្រសូតបុគ្គល្យសម្រេចដោយ
សិរីសួស្តីក្នុង១លោះនោះពុទ្ធ

កប្បដ្ឋាយិមហាតេជំ បរិត្តិណម្ពណាម ហេ

យើងទាំងឡាយ សូត្រឡានេះខ្លួនព្រះបរិត្តិណា ដែលជាធម៌
តាំងនៅអស់កល្ប ជាធម៌មានគុណៈច្រើន ។

អង្គលីមាសចរិត និង តោដ្ឋង្គ័យចរិត

យតោហំ ភគិនិ អរិយាយ ជាតិយា ជាតោ ម្ចាស់ច្បង

ស្រី កាន់គំនិតភាគរកហើយដោយអរិយជាតិ

គាត់ជាតាមី សត្វច្ចូ បាលាំ ជំរិតា វោរោបេតា
មិនចេះវិញ្ញាណផ្គូផងលើសសត្វឡើយ

តែង សប្បន សោត្ថិ តេ ដោយពាក្យសច្ចនេះ សូមសិរី
សួស្តីកើតមានដល់អ្នក

ហោត្ថ សោត្ថិ គត្តស្ស សូមសិរីសួស្តីកើតមានដល់អ្នក
(ខែឆាត)

ពោជ្ឈង្គោ សតិសង្ខារោ ធម្មានំ វិចយោ តថា
វិរិយម្បីតបស្សន្ធិ ពោជ្ឈង្គោ ច តថាបរេ
សមាធិបេក្ខពោជ្ឈង្គោ សត្តេតេ សព្វទស្សិតា
មុនិគា សម្មទក្ខតា ភារិតា ពហុលីកតា

ពោជ្ឈង្គតាំងឡាយ ៧ ប្រការនេះ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ធម្មវិចយ-
សម្មាជ្ឈង្គ ១ វិរិយសម្មាជ្ឈង្គ ១ បីតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ចស្សន្តិសម្មាជ្ឈង្គ ១
សមាធិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ទេវកាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ដែលព្រះមុនីជាម្ចាស់ទ្រង់
គ្រូបន្ទូលធម៌តាំងតូច ត្រាស់សំដែងហើយដោយប្រវែង គឺបុគ្គលចំរើន
ហើយធ្វើឲ្យច្រើនហើយ

សំរិត្តិ អភិញ្ញាយ និញ្ញាយ ច ពោធិយា

តែងប្រក្រត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីជឿនក្រៃពេកផង ដើម្បីកិរិយាចេញ
ចាកឧប្បាសន ដើម្បីកិរិយាគ្រាស់ជឿនផង

ឯតេន សប្បវិជ្ជេន សោត្តិ តេ ហោតុ សព្វទា

ដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសិរិស្អស្តីតែមានដល់
អ្នកសព្វ ។ កាល ។

ឯកស្មី សមយេ តាថោ មោគ្គលានញ្ច កស្សបំ

គិលានេ ទុក្ខតេ ទិស្វា ពោជ្ឈង្គេ សត្តទេសយិ

ក្នុងសម័យ ១ ព្រះលោកនាថជាម្ចាស់ ទ្រង់ឃើញនូវព្រះមោគ្គ-
លាននិងព្រះកស្សប មានជម្ងឺដល់នូវទុក្ខវេទនា ហើយទ្រង់សំដែងនូវ
រោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ៧ ប្រការ

តេ ច វំ អភិវិន្និត្វា រោគា មុញ្ញាសុ តំខណោ

ព្រះវេទនាចំពោះអង្គនោះ ក៏រករយចំពោះព្រះពុទ្ធភាសិតនោះ
ហើយបានជាសះស្បើយចាករោគក្នុងរោចនោះ

ឯតេន សប្បវិជ្ជេន សោត្តិ តេ ហោតុ សព្វទា

ដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសិរិស្អស្តីតែមានដល់

អ្នកសព្វ ១ កាល

ឯកទា ធម្មរាជាបិ គេលញ្ញោតាភិប័ទ្ធិពោ

ក្នុងគ្រា ១ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាព្រះធម្មរាជ ដែលគិតលាងរោគបៀតបៀន
ហើយ

បុន្តត្ថេវេន តញ្ញោវិ ភណ្ណាបេត្វាន សាទុរិ

ទ្រង់គ្រាសម្រេចព្រះចុន្ទគួរឲ្យសំដែងនូវពោជ្ឈង្គនោះដែរ ដោយ
អើតើហើយ

សម្មាទិច្ឆា ច អាពាធិ តម្កា វិជ្ជាសិ ហិនសោ

ទ្រង់រីករាយ ហើយជាសះស្បើយចាកការពន្លឺនោះក្នុង ១ រោចនោះ

ឯតេន សប្បវិជ្ជេន សោត្ថិ តេ ហោតុ សព្វទា

ដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសិរស្សស្តីកើតទានដល់

អ្នកសព្វ ១ កាល

បហីតា តេ ច អាពាធិ តិណ្ណន្ទម្បិ មហេសីនំ

ក៏ការពន្លឺចាំងឡើងនោះ ដែលព្រះអរិយបុគ្គលចាំង ព្រះគន្លង
លោកជាអ្នកស្វែងរកនូវគុណធម៌ដ៏ធំ លះចង់ គឺថា លោកបានជាសះ
ស្បើយហើយ

មគ្គាហតក្កិលេសាវិ បត្តានុបត្តិធម្មតំ

ដល់ហើយនូវធម្មតា គឺកិរិយាមិនកើត (ទៀត) ដូចជាកិរិលសដែល
ព្រះអរិយចុក្កលកំចាត់បង់ហើយដោយព្រះអរិយមគ្គ

ឯតេន សប្បវិជ្ជេន សោត្តិ តេ ហោតុ សព្វទា

ដោយកិរិយាពាលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសិរីសួស្តីកើតមានដល់
អ្នកសព្វ ៗ កាល ។

បកិណ្ណកបរិត្តគាថា

សម្រាប់សូត្របន្ទទានចុងនៃព្រះបរិត្ត

អកយ ចរិត្តគាថា

យន្តនិមិត្តំ អវិមង្គលញ្ចា

យោចាមតាបោ សកុណាស្ស សទ្ធោ

បាបគ្គហោ ទុស្សប្រិនំ អកន្តំ

ពុទ្ធានុភាវេន វិនាសមេនុ

និមិត្តកាក្រក់ឯណាភ្នំ អតមន្តលឯណាភ្នំ សម្បត្តិសត្វមិនជាទីគាប់ចិត្ត
ឯណាភ្នំ បាបព្រោះឯណាភ្នំ សុច្ឆន្ទកាក្រក់មិនជាទីពេញចិត្តឯណាភ្នំ
ដោយកាន់កាប់នៃព្រះពុទ្ធជាខ្ចាស់ សូមឲ្យនិមិត្តកាក្រក់ជាដើមនោះដល់
នូវសេចក្តីវិនាសបាត់បង់ទៅ

យន្តនិមិត្ត អរិមង្គលញ្ច
 យោចាមនាបោ សកុណស្ស សទ្ធោ
 បាបគុហោ ទុស្សបិណំ អកន្តំ
 ធម្មានុភាវិន វិនាសមេន្ត

និមិត្តកាក្រក់ឯណាភី អពមន្តលឯណាភី សម្លេងសត្វមិនជាទីគាប់
 ចិត្តឯណាភី បាបគ្រោះឯណាភី សុបិនកាក្រក់មិនជាទីពេញចិត្តឯណាភី
 ដោយគុណភាពនៃព្រះធម៌ សូមឲ្យនិមិត្តកាក្រក់ជាដើមនោះដល់នូវសេចក្តី
 វិនាសបាត់បង់ទៅ ។

យន្តនិមិត្ត អរិមង្គលញ្ច
 យោចាមនាបោ សកុណស្ស សទ្ធោ
 បាបគុហោ ទុស្សបិណំ អកន្តំ
 សង្ខារានុភាវិន វិនាសមេន្ត

និមិត្តកាក្រក់ឯណាភី អពមន្តលឯណាភី សម្លេងសត្វមិនជាទីគាប់
 ចិត្តឯណាភី បាបគ្រោះឯណាភី សុបិនកាក្រក់មិនជាទីពេញចិត្តឯណាភី
 ដោយគុណភាពនៃព្រះសង្ឃ សូមឲ្យនិមិត្តកាក្រក់ជាដើមនោះ ដល់នូវ
 សេចក្តីវិនាសបាត់បង់ទៅ ។

ទុក្ខប្បត្តា ឬ និទុក្ខា   ភយប្បត្តា ឬ និព្វយា
 សោកប្បត្តា ឬ និស្សោកា ហោន្ត សឡេបិ បាណិនោ

សត្វចង់ឡាយចង់ក្នុង ដែលដល់ហើយនូវសេចក្តីទុក្ខ សូមឲ្យ
 ជាសត្វបាត់សេចក្តីទុក្ខទៅ ដែលដល់ហើយនូវភយ សូមឲ្យជាសត្វបាត់
 ភយទៅ ដែលដល់ហើយនូវសេចក្តីសោក សូមឲ្យជាសត្វបាត់សេចក្តី
 សោកទៅ

ឯត្ថាវិថា ឬ អម្ពេហិ   សម្ពតំ បុញ្ញសម្បទំ
 សឡេ ទេវិនុមោទន្ត   សព្វសម្បត្តិសិទ្ធិយា

សូមទៅតាចង់ឡាយចង់ក្នុង អនុមោទនាឲ្យសម្បទានិច្ចណ្ឌដែល
 យើងចង់ឡាយបានកសាងហើយចង់ចុះណ្ណៈ ដើម្បីឲ្យបានសម្រេចនូវ
 សម្បត្តិចង់ក្នុង ។

ទានំ ទេវន្ត សទ្ធាយ សីលំ រក្ខន្ត សព្វតា
 ភាវិតាភិវត្តា ហោន្ត គប្បន្ត ទេវិតា គតា

មនុស្សចង់ឡាយចូរនាំគ្នាឲ្យបានដោយសង្ខារ ចូរនាំគ្នាគ្រប់សីល
 ចូរជាគ្នាគ្រេងអចិន្តរោគភាវិតា សព្វៗ កាលទៅ ទៅតាចង់ឡាយដែល
 មកហើយ សូមអញ្ជើញគ្រឿងទាំងអស់ចុះ ។

សព្វេ តុត្វា ពលប្បត្តា បច្ចេកានញាយម្តលំ

អរហន្តានញា តេជេន រក្ខំ ពត្វាមិ សព្វលោ

ព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធចំពង់ឡាយគ្រប់ព្រះអង្គ សុទ្ធនៃទ្រទ្រង់នូវកម្លាំង
ចំពង់ព្រះបច្ចេកពុទ្ធចំពង់ឡាយក៏មានកម្លាំង ព្រះអរហន្តចំពង់ឡាយក៏មាន
កម្លាំង ខ្ញុំសូមចងនូវការរក្សា ដោយគេដៈ (នៃកម្លាំងចំពង់ឡាយនោះ)
ដោយប្រការចំពង់ពូជ ។

ជយចរិត្តកថា

មហាករុណិកោ នាហិ ហិតាយ សព្វបាណំ

បូរេត្វា បារមី សព្វា បត្តោ សម្តោធិមុត្តមំ

ព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធ ជាទីពឹងនៃសត្វលោក ទ្រង់ប្រកបដោយមហា-
ករុណា ព្រះអង្គចំពេញនូវបារមីចំពង់ឡាយចំពង់ពូជ ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់សត្វចំពង់អស់ ហើយទ្រង់បានដល់នូវសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ទុក្ខមហើយ

ឯតេន សប្បវិជ្ជេន ហោតុ តេ ជយមង្គលំ

ដោយកិរិយារោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ សូមជយមង្គលរក៏មាន
ដល់អ្នក ។

ជយត្ថោ ពោធិយា មូលេ សក្យានំ នន្ទិវិស្សនោ

ឯវំ តំ វិជយោ ហោហិ ជិយស្ស ជិយមង្គលេ
 អបរាជិតបល្លង្កេ សីសេ បវរិបាពុរេ
 អភិសេកេ សព្វតត្ថានំ អគ្គប្បត្តោ បមោទតិ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ញ៉ាំងសេចក្តីត្រេកអរនៃសាក្យទាំងឡាយឲ្យ
 ចំរើន ព្រះអង្គឈ្នះមារហើយបានដល់នូវភាពជាបុគ្គលប្រសើរដ៏ផុត
 ទ្រង់រីករាយ (ចំពោះធម៌ដែលព្រះអង្គត្រាស់ដឹង) លើកចកជិតបស្ច័ន្ត
 ជាជយមង្គលៈទៀបគល់រោធិព្រឹក្សត្រង់ផ្នែកផែនដីដូចជាស្លឹកឈូក ជាទី
 អភិសេកនៃព្រះក្មេងគ្រប់ព្រះអង្គ (យ៉ាងណាមិញ) សូមឲ្យអ្នកជាបុគ្គល
 មានជំនះឈ្នះ (អស់សត្រូវ) យ៉ាងនោះឯង

សុនក្ខតំ សមង្គលំ សុបភាតំ សុហដ្ឋិតំ
 សុទណោ សុមហុត្តោ ច សុយិដ្ឋំ ព្រហ្មចារិសុ

(ពេលណាដែលសត្វទាំងឡាយ ប្រព្រឹត្តល្អៗដោយកាយវាចាចិត្ត
 ពេលនោះ) ឈ្មោះថាជានក្ខត្តក្សត្រ ជាមង្គលល្អ ជាពេលភ្នំស្វាងល្អ ជា
 ពេលនៃអរុណរះល្អ ជាទណៈល្អ ជាយាមល្អ (មានដែលបុគ្គលបានចូល
 ហើយ) ដល់ព្រហ្មចារិបុគ្គលទាំងឡាយ (ក្នុងពេលនោះ) ឈ្មោះថា
 ជាគ្រឿងចូលល្អ

បទក្ខណំ កាយកម្មំ វាចាកម្មំ បទក្ខណំ
បទក្ខណំ មនោកម្មំ បណ៌ដី តេ បទក្ខណា

(ភ្នំ) ថ្វីនោះ) កាយកម្ម កំលោះថា ទាំងឡាយមានសេចក្តីចំរើន វិចិត្រ
កំលោះថា ទាំងឡាយមានសេចក្តីចំរើន មនោកម្ម កំលោះថា ទាំងឡាយមានសេ-
ចក្តីចំរើន សេចក្តីប្រាថ្នា ទាំងឡាយរបស់អ្នកទាំងនោះ កំលោះថា ទាំងឡាយ
មានសេចក្តីចំរើន

បទក្ខណានំ កត្វាន លក្ខន្តត្ថេ បទក្ខណោ

បុគ្គលដែលបានធ្វើឲ្យកាយកម្ម វិចិត្រ មនោកម្ម អនាមិកសេចក្តី
ចំរើន (យ៉ាងនេះ) ហើយក៏បានធ្វើឲ្យប្រយោជន៍ដ៏ចំរើនទាំងឡាយ ។

សោ អត្ថលទ្ធា សុទ្ធិតោ វិទ្យោ ពុទ្ធសាសនេ
អរោគោ សុទ្ធិតោ ហោហិ សហ សល្លោហិ ញាតិភិ

អ្នក (ជាបុរស) នោះចូរបានឲ្យប្រយោជន៍ បានឲ្យសេចក្តីសុខ ចូរ
ចំរើនក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ចូរកុំឲ្យមានរោគ ឲ្យបានឲ្យសេចក្តីសុខ ព្រម
ទាំងញាតិទាំងឡាយគ្រប់គ្នា ។

សោ អត្ថលទ្ធា សុទ្ធិតោ វិទ្យោ ពុទ្ធសាសនេ
អរោគោ សុទ្ធិតោ ហោហិ សហ សល្លោហិ ញាតិភិ

អ្នក (ជាស្រ្តី) ខោះ ចូរបានខ្លួនប្រយោជន៍ បានខ្លួនសេចក្តីសុខ ចូរ
ចំរើនក្នុងព្រះកុលសាសនា ចូរកុំឲ្យមានរោគ ឲ្យបានខ្លួនសេចក្តីសុខ ព្រម
ទាំងញាតិទាំងឡាយគ្រប់គ្នា ។

តេ អត្ថលទ្ធា សុខិតា វិវុឌ្ឍា ពុទ្ធសាសនេ
អរោគា សុខិតា ហោចិ សហ សញ្ញេហិ ញាតិភិ

អ្នកទាំងឡាយ (ទាំងបុរសទាំងស្រ្តី) ខោះចូរបានខ្លួនប្រយោជន៍
បានខ្លួនសេចក្តីសុខ ចូរចំរើនក្នុងព្រះកុលសាសនា ចូរកុំឲ្យមានរោគ ឲ្យ
បានខ្លួនសេចក្តីសុខ ព្រមទាំងញាតិទាំងឡាយគ្រប់គ្នា ។

អាជាយាជិយចរិត្តតាជា

សក្កត្វា ពុទ្ធវរាណំ ឧសប្បំ ឧត្តមំ វិ
ហិតំ ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធកេរេណេន សោត្តិតា
នស្សន្តបុទ្ធា សញ្ញេ ទុក្ខា វិបសមេន្ត

សូមឲ្យទេពទ្រពទាំងឡាយទាំងពួង វិនាសបាត់ទៅ សូមឲ្យសេចក្តី
ទុក្ខទាំងឡាយរបស់អ្នក ស្ងប់ស្ងាបទៅដោយសិរស្សស្និដ្ឋានដោយគេជាទុក្ខភព
នៃព្រះកុលជាម្ចាស់ ព្រោះថ្វីការពន្លឺព្រះពុទ្ធរាជ ដូចជាសេចក្តីទុក្ខ
ប្រសើរ ជាប្រយោជន៍ដល់ទៅកាន់និមន្តស្សទាំងឡាយ ។

សក្កតា ធម្មរតនំ   ឧសបិ ឧត្តមំ វិ
 បរិវ្យាហូបសមនំ   ធម្មតេជេន សោត្តិគា
 នស្សន្តបទ្ធា លទ្ធវេ ភយា វិបសមេន្ត តេ

សូមឲ្យចម្រើនព័ន្ធច្បាយព័ន្ធគងវិនាសបាត់ទៅ សូមឲ្យភ័យព័ន្ធ
 ច្បាយរលស់អ្នក សូមរម្ងាប់ទៅ ដោយសិរីសួស្តីដោយគេជាទុក្ខភាពនៃ
 ព្រះធម៌ ព្រោះធ្វើការតាមព្រះធម្មារក្ស ដូចជាសេចក្តីទុក្ខមហាសិរីជា
 គ្រឿងរម្ងាប់ឲ្យសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ ។

សក្កតា សង្ឃរតនំ   ឧសបិ ឧត្តមំ វិ
 អាហុនេយ្យ បាហុនេយ្យ សង្ឃតេជេន សោត្តិគា
 នស្សន្តបទ្ធា លទ្ធវេ រោគា វិបសមេន្ត តេ

សូមឲ្យចម្រើនព័ន្ធច្បាយព័ន្ធគង វិនាសបាត់ទៅ សូមឲ្យរោគ
 ព័ន្ធច្បាយរលស់អ្នក សូមរម្ងាប់ទៅ ដោយសិរីសួស្តីដោយគេជាទុក្ខភាព
 នៃព្រះសង្ឃ ព្រោះធ្វើការតាមព្រះសង្ឃរតនំ ដូចជាសេចក្តីទុក្ខមហាសិរី
 ជាវត្ថុអារម្មណ៍កម្មជា ជាវត្ថុអារម្មណ៍ទទួលរាគព័ន្ធ ។

នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញំ ពុទ្ធវេ មេ សរណំ វិ
 ចីតីនដវេរេសង្ខំ មិនមានឡើយ មានតែព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ជាចីតីន

ដំប្រាស្រីរបស់ខ្ញុំ

ឯតេន សប្បវិជ្ជេន ហោតុ តេ ជិយមង្គលំ

ដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ សូមជយមង្គលកើតមាន

ដល់អ្នក

នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញំ ធម្មោ មេ សរណំ វិ

ទីតាំងដទៃរបស់ខ្ញុំ មិនមានឡើយ មានតែព្រះធម៌ជាទីតាំងដំប្រាស្រី
របស់ខ្ញុំ

ឯតេន សប្បវិជ្ជេន ហោតុ តេ ជិយមង្គលំ

ដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ សូមជយមង្គលកើតមាន

ដល់អ្នក

នត្ថិ មេ សរណំ អញ្ញំ សង្ខោ មេ សរណំ វិ

ទីតាំងដទៃរបស់ខ្ញុំ មិនមានឡើយ មានតែព្រះសង្ឃជាទីតាំងដំ
ប្រាស្រីរបស់ខ្ញុំ

ឯតេន សប្បវិជ្ជេន ហោតុ តេ ជិយមង្គលំ

ដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ សូមជយមង្គលកើតមាន

ដល់អ្នក ។

យំកិញ្ចំ រតនំ លោកេ វិជ្ជិតិ វិវិធំ បុប្ផំ

រតនំ ពុទ្ធសមំ នត្ថិ តស្មា លោត្ថំ ភវិន្តំ តេ

រតនៈឯណាមួយក្នុងលោក មានច្រើនបែបច្រើនយ៉ាង (រតនៈទាំង
នោះ) ពុំស្មើនឹងព្រះពុទ្ធរតនៈឡើយ ព្រោះហេតុនោះ សូមសិរីសួស្តី
ទាំងឡាយកើតដល់អ្នក ។

យំកិញ្ចំ រតនំ លោកេ វិជ្ជិតិ វិវិធំ បុប្ផំ

រតនំ ធម្មសមំ នត្ថិ តស្មា លោត្ថំ ភវិន្តំ តេ

រតនៈឯណាមួយក្នុងលោក មានច្រើនបែបច្រើនយ៉ាង (រតនៈទាំងនោះ)
ពុំស្មើនឹងព្រះធម្មរតនៈឡើយ ព្រោះហេតុនោះ សូមសិរីសួស្តីទាំងឡាយ
កើតមានដល់អ្នក ។

យំកិញ្ចំ រតនំ លោកេ វិជ្ជិតិ វិវិធំ បុប្ផំ

រតនំ សង្ឃសមំ នត្ថិ តស្មា លោត្ថំ ភវិន្តំ តេ

រតនៈឯណាមួយក្នុងលោក មានច្រើនបែបច្រើនយ៉ាង (រតនៈនោះ)
ពុំស្មើនឹងព្រះសង្ឃរតនៈឡើយ ព្រោះហេតុនោះ សូមសិរីសួស្តីទាំងឡាយ
កើតមានដល់អ្នក ។

មង្គលចក្រវាឡ

សិរីធិតិមតិគេដោជយសិទ្ធិមហិទ្ធិមហាគុណា

បរិមិតបុញ្ញាធិការស្ស សព្វន្តរាយនិវារណ

សមគ្គស្ស ភគវិគោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

ទ្ធិសមហាបុរិសលក្ខណានុភាវិន

ដោយកានុភាពនៃមហាបុរិសលក្ខណៈ ព្យាប្រការ នៃព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគជាព្រះអរហន្តដ៏ច្រើនស៊ី ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវព្យាយាមចាំបាច់
ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់មានបុញ្ញាធិការនឹងកំណត់មិនបានដោយ
ទ្វេដងនិងគុណដ៏ធំ ដ៏សម្រេចដោយសិរី ដោយបញ្ញាជាគ្រឿងដ៏កល់
មាំ ដោយបញ្ញាជាគ្រឿងដ៏ធំដោយគេផ្សេង ដោយជ័យជំនះ ព្រះអង្គ
កាចក្នុងកិរិយាយាន់ចង់នូវអន្តរាយគ្រប់យ៉ាង ។

អសីត្យានុញ្ញាតានុភាវិន ដោយកានុភាពនៃអនុញ្ញាតៈ ៨០

អដ្ឋិត្យសតមង្គលានុភាវិន. ដោយកានុភាពនៃមង្គល ១០៨

ធន្ទណ្ឌវិស្សានុភាវិន ដោយកានុភាពនៃស្មីមានពណ៌ ៦

កេតុមាលានុភាវិន ដោយកានុភាពនៃព្រះកេតុមាលា

ទស្សនាបរមីតានុភារិណ ដោយ កានុភារិណបារមី ១០

ទស្សនាបរមីតានុភារិណ ដោយ កានុភារិណបារមី ១០

ទស្សនាបរមីតានុភារិណ ដោយ កានុភារិណបារមី ១០

សីលសមាធិបញ្ញានុភារិណ ដោយ កានុភារិណសីលសមាធិ

ចក្ខុវិស័យ

តុល្យានុភារិណ ដោយ កានុភារិណចក្ខុវិស័យ

ធម្មានុភារិណ ដោយ កានុភារិណធម្មា

សង្ខារានុភារិណ ដោយ កានុភារិណសង្ខារ

តេជានុភារិណ ដោយ កានុភារិណតេជ

វិជ្ជានុភារិណ ដោយ កានុភារិណវិជ្ជា

ពលានុភារិណ ដោយ កានុភារិណពលា

ញាយ្យធម្មានុភារិណ ដោយ កានុភារិណញាយ្យធម្មា

បតុរាសីតិសហស្សធម្មកុដ្ឋានុភារិណ ដោយ កានុភារិណបតុរាសីតិសហស្សធម្មកុដ្ឋា

ធម្មកុដ្ឋ ៨ ម៉ឺន ៤ ពាន់

នរិលោកុត្តរធម្មានុភារិណ ដោយ កានុភារិណនរិលោកុត្តរធម្មា ៨

អដ្ឋង្គិកមគ្គានុភាវិន ដោយគាតុភាពនៃព្រះអរិយមគ្គមានគន្លង

អដ្ឋសមាបញ្ញានុភាវិន ដោយគាតុភាពនៃសមាបត្តិ ៨

ឆទ្យវិញ្ញាណុភាវិន ដោយគាតុភាពនៃអភិញ្ញា ៦

ចតុស្សញ្ញាណានុភាវិន ដោយគាតុភាពនៃសច្ចញ្ញាណ ៤

ទសពលញ្ញាណានុភាវិន ដោយគាតុភាពនៃពលញ្ញាណ ១០

សព្វព្រាតញ្ញាណានុភាវិន ដោយគាតុភាពនៃសព្វព្រាតញ្ញាណ ៣១

មេត្តាករុណាមុទ្ធិនាមុបេក្ខានុភាវិន ដោយគាតុភាពនៃមេត្តា
ករុណា មុទ្ធិនា មុបេក្ខា

សព្វបរិក្ខានុភាវិន ដោយគាតុភាពនៃព្រះបរិក្ខាទាំងបួន

រតនត្ថយសរណានុភាវិន ដោយគាតុភាពនៃកិរិយារតន្ត្រី
ព្រះរតនត្រ័យ

តុឃ្ហី សព្វរោគសោកបទ្ធិវិទ្យុទោមនស្សបាយាសា វិន-

ស្សន្ត រោគ សោក មុបទ្រព ទុក្ខ ចោមនស្ស និងទុបាយាសទាំង
បួនរបស់អ្នក ចូរវិនាសបាត់ទៅ

សព្វអន្តរាយាបិ វិនស្សន្ត សេចក្តីអន្តរាយទាំងបួន (របស់

អ្នក) ចូរស្វាគមន៍

សព្វសង្ឃប្បា តុឃ្លី សមិជ្ឈន្ត សេចក្តីត្រង់នេះគ្រប់យ៉ាងរួចរាល់

អ្នក ចូរសម្រេចដោយល្អ

ទីឃាយកា តុឃ្លី ហោតុ ភាវៈជាអ្នកមានអាយុវែង ចូរ

មានផលអ្នក

• សតវិស្សជីវិត សមង្គកោ ហោតុ សព្វទា សូមឲ្យអ្នកជាបុគ្គល
មានសេចក្តីសមប្រកបដោយកិរិយាស្រស់នៅអស់រយៈពេលសព្វ ។ កាល

អាកាសបព្វត្រីវិទ្យាមិត្តភ័យហោសម្មតា អារក្ខកា ទេវតា
ទេវតាទាំងឡាយ ជាអ្នករក្សាដោយយកចិត្តទុកដាក់ ដែលស្ថិតនៅក្នុង
អាកាសបរវត្ថ វិស្សាន ភូមិស្ថាន និងទេវទ្រ និងមហាសមុទ្រ

សទា តុម្រេ អនុរក្ខន្ធ ចូររំលឹកចំណុចអ្នកទាំងឡាយ
សព្វ ។ កាល ។

ភវិត សព្វមង្គលំ មង្គលទាំងពួងចូរមាន (ផលអ្នក)

រក្ខន្ធ សព្វទេវតា សូមទេវតាទាំងអស់បីបាច់រក្សា (ស្តីអ្នក)

សព្វពុទ្ធានុភាវន ដោយអានុភាពនៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ កាល

ព្រះមង្គ ។

សទា សោត្តី កវិន្ត តេ សូមសិរស្នស្នីតាំងឡាយ កើតមាន
ដល់អ្នក ឲ្យបានសព្វកាលសព្វវេលា ។

កវិត្ត សព្វមង្គលំ មង្គលតាំងពួន ចូរមាន (ដល់អ្នក)
កវុត្ត សព្វទេវតា សូមទេវតាតាំងអស់បីបាច់រក្សា (ឲ្យអ្នក)
សព្វធម្មានុភារិន ដោយគានុភារិនព្រះធម៌តាំងពួន

សទា សោត្តី កវិន្ត តេ សូមសិរស្នស្នីតាំងឡាយ កើតមាន
ដល់អ្នកឲ្យបានសព្វកាលសព្វវេលា ។

កវិត្ត សព្វមង្គលំ មង្គលតាំងពួនចូរមាន (ដល់អ្នក)
កវុត្ត សព្វទេវតា សូមទេវតាតាំងអស់បីបាច់រក្សា (ឲ្យអ្នក)
សព្វសង្ឃានុភារិន ដោយគានុភារិនព្រះសង្ឃតាំងពួន

សទា សោត្តី កវិន្ត តេ សូមសិរស្នស្នីតាំងឡាយកើតមាន
ដល់អ្នក ឲ្យបានសព្វកាលសព្វវេលា ។

នក្ខត្តយក្ខត្តធានំ បាបគុហនិវរណា

កិរិយាករណ៍នូវបាបគ្រោះតាំងឡាយ (ដែលកើតអំពីសំណាក់) នៃ
នក្ខត្តច្បក្ស នឹងយកនឹងក្អកបំបាត់តាំងឡាយ ។

ទ្វាទសបរិវត្ត

អញ្ជើញពលករទៅតា

១-សមន្តា ។ បេ ។ សគ្គមោក្ខទំ

សមន្តា បក្កវិទ្យេសុ អត្រាគប្បន្ត ទេវិតា

សទ្ធម្មំ មុនិវាជិស្ស សុណន្ត សគ្គមោក្ខទំ

ទៅតាទាំងឡាយ ក្នុងចក្រវាឡទាំងឡាយ ដោយជុំវិញ ចូរមកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនេះ ចូរស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម ជាធម៌អាចឲ្យនូវស្នូតនិងព្រះនិព្វាន (របស់ព្រះអនាវរណញ្ញាណ) ជាស្តេចនៃអ្នកប្រាជ្ញ ។

២ - រកនសុត្តន្តបិដក

បណ៌ជានតោ បដ្ឋាយ តថាគតស្ស ទស បារមីយោ
ទស ឧបបារមីយោ ទស បរមត្ថបារមីយោ សមត្ថីស
បារមីយោ បូរេត្វា បញ្ចា មហាបរិបូរេ តិស្សោ បរិយា បច្ចិ-
មត្តរិ គត្តារក្ខន្ធំ ជាតិ អភិសិក្ខមនំ បណនបរិយំ ពោធិប.
ល្អង្គំ មារវិជយំ សព្វត្វាគត្តារណាប្បដិវាធំ ធម្មចក្កប្បវត្ត.

នំ នវិលោកុត្តរធម្មតិ សព្វេបិមេ ពុទ្ធកុណ អាវុជ្ជត្វា
វេសាលិយា តីសុ បាការន្តរេសុ តិយាមវត្ថុ បរិវត្តិ ករោត្តោ
អាយស្មា អាណន្តត្ថេរោ វិយ ការញាបិវត្តិ ឧបដ្ឋបេត្វា

យេន៍ទាំងឡាយ តាំងចិត្តប្រកបដោយសេចក្តីកុណា (ចំពោះសត្វ
ទាំងឡាយ) ដូចជាព្រះធម្មនុត្តរជីមានភាយ ដែលលោកពិចារណានូវ
ព្រះពុទ្ធកុណ ទាំងឡាយនេះគ្រប់ទាំងអស់ របស់ព្រះតថាគត ចាប់ដើម
អំពីសេចក្តីផ្តើមតាំងប្រាថ្នាជាព្រះពុទ្ធក្នុងមក ព្រះអង្គញ្ញាតិបារមី ៣០ គត់
គឺបារមី ១០ ឧបបារមី ១០ បរមក្កបារមី ១០ ឱ្យបរិបូណ៌ ឯងមហា-
បរិបូណ៌ប្រា បរិយាបី កិរិយាយាងចុះកាន់តក់នៃព្រះមាតាក្នុងច្បាប់មករា
កិរិយាប្រសូតិ កិរិយាយាងចេញសាងអកិរិយាស្រួម កិរិយាបំពេញនូវទុក្ខ-
កិរិយា កិរិយាផ្ដាញ់មារ កិរិយាត្រាស់ដឹងនូវសព្វញ្ញក្ខណៈលំដាប់
បល្ល័ង្ក កិរិយាសំដែងនូវព្រះធម្មចក្កច្បាប់នៃសូត្រ លោកុត្តរធម៌ ៧ ហើយ
(ព្រះធម្មនុត្តរលោក) សូត្រនូវព្រះបរិត្ត អស់រាត្រីមានយាម ៣ ក្នុង
ខាងក្នុងកំពែងទាំងឡាយ ៣ ជាន់នៃក្រុងវេសាលី ។
(គតិគ្រងនេះទៅ កោដិសតសហស្សស្រុ ។ បេ ។ បរិត្តន្តរណាម ហេ)

៣ - ធម្មនុបាស

វិធីស្សមេនត្តិ បរាមសត្តោ កាសាវិមទុក្ខំ ធម៌ តិសីនំ

(ព្រះភោជិសត្វ) ជាស្តេចនៃអំពី កាលចាប់ត្រានព្រៃ ដោយ
ចំណង ជាអញ្ជើញសម្លាប់វា ដូច្នេះ លុះទ្រង់បានឃើញខ្ញុំសំពត់កាសាវៈ
ដ៏ជាទេវជ័យនៃអសី គឺលោកអ្នកស្វែងរកមូសិលាចំណុចចង្អុល

ទុក្ខេន ផ្ដុំស្សទុបាទិ សញ្ញា

អរហទ្ធជោ សត្តិ អវិជ្ជាបោ

សញ្ញាកំភើតឡើងដល់ព្រះភោជិសត្វ ដែលសេចក្ដីទុក្ខពាល់ត្រូវ
ហើយថា ទេវជ័យរបស់ព្រះអរហន្ត មានសភាពនិសប្បវេសចង្អុល
ចំណុចនៃសម្លាប់

សល្លេន វិទ្យោ ឡបិតោបិ សត្តោ

កាសាវិត្ថម្ហិ មនំ ន ទុស្សយំ

ព្រះភោជិសត្វ ដែលព្រាហ្មមុតហើយ គួរនឹងកម្រិតញាប់ញ័រ
នៃព្រះអង្គស្ងប់ម្ខាងបាន មិនធ្វើចិត្តប្រឡូស្ដៅរកកាសាវីស្ត្រឡើយ

សចេ តិមំ តាកវិរេន សប្បំ

មា មំ វិរេន ពាលមិតា អគញ្ញត្តិ

បើពាក្យដែលស្តេចដ៏រឹងប្រសើរពោលហើយនេះ ជាពាក្យពិតមែន
សូមពួកម្រឹកកាចក្នុងព្រៃ កុំមកជួបប្រទះនឹងខ្ញុំឡើយ ។

៤- វដ្តកាចវិគ្គារម្តោ

បូជន៍ម្តោធិសម្ភារ ឆិព្វតំ វិជ្ជជាតិយំ

យស្ស តេជេន ទាវិគ្គិ មហាសត្តំ វិជ្ជយំ

ភ្លើងព្រៃ ចៀសវាងហើយ ខ្លាព្រះមហាសត្ត ដែលកំពុងបំពេញ
ខ្លាពោធិសម្ភារ ព្រះឥន្ទ្រភើតក្នុងតំណើតនៃសត្វក្រូច^(១) ដោយគេជះខែ
ព្រះចៅត្តឯណា

បើរស្ស សាវីបុត្តស្ស លោកតាបើន ភាសិតំ

កប្បដ្ឋាយិ^(២) មហាតេជំ បរិត្តន៍មណាម ហេ

យើងទាំងឡាយ សូត្រដទៃនេះ ខ្លាព្រះចៅត្តនោះ ដែលមានគេជះ
ច្រើន អាចតាំងនៅអស់កប្ប ដែលព្រះលោកតាច ទ្រង់ក្រាស់សំដែង
ហើយ ដល់ព្រះសាវីបុត្តនោះ ។

វដ្តកាចវិគ្គ

អត្ថំ លោកេ សីលគុណោ សប្បំ សោបេយ្យនុទ្ធយា

១- ឧប្បវត្តក ព្រៃថា ក្រូច កំបោន ថា បាប កំបោន ។ ២- កាត់បទសន្ធិថា កប្បដ្ឋាយិ

គុណនៃសីល ពាក្យពិត សេចក្តីស្អាតកាយ និងសេចក្តីគុណ
(ចាំបាច់) សីលមានក្នុងលោក

គេន សច្ចេន កាហាមិ សប្បកិរិយមនុត្តរំ

ដោយពាក្យសច្ចៈនេះខ្ញុំនឹងធ្វើខ្លួនសប្បកិរិយាដែលឥតមានអ្វីស្មើឡើយ

អារិជ្ជត្វា ធម្មតលំ សរិក្ខា បុព្វកេ ជិនេ

សប្បតលមវិស្សាយ សប្បកិរិយមកាសហំ

ខ្ញុំពិចារណាខ្លួនកំលាំងនៃធម៌ ហើយព្យាករន៍ព្រះសង្ឃទ្រង់ឈ្នះមារ
ចាំឡើយក្នុងកាលមុន កាស្រីយន្តកំលាំងនៃសច្ចៈ ហើយបានធ្វើខ្លួន
សប្បកិរិយា

សន្តិ បក្ខា អបក្ខតា សន្តិ បាទា អវិញ្ញតា

មាតា បិតា ឬ និក្ខត្តា ជាតវេទ បដិក្ខម

ស្លាប់ចាំឡើយរបស់ខ្ញុំ មានតែហើរមិនបាន ជើងចាំឡើយ
របស់ខ្ញុំ មាន តែដើរមិនបាន មាតានិងបិតារបស់ខ្ញុំ ចេញទៅរកកាហារ
ហើយ ខ្មាសភ្លើង ចូរក្នុងចៀសចេញទៅ

សហ សច្ចេ កតេ មយ្ហំ មហាបជ្ជិលំតោ សិទ្ធំ

វិជ្ជិសិ សោឡស ករីសានិ ទុកំ បត្យា យថា សិទ្ធំ

នាកាលសព្វៈដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ អណ្តាភក្តីនឹងដំរើរឡើង ចៀស
ចេញទៅហើយអស់ចម្ងាយទី ១៦ កម្រិត ព្រមជាមួយនឹងពាក្យសព្វៈរបស់
ខ្ញុំ ដូចជាអណ្តាភក្តីនឹងគ្នាគ្រប់ពុះដល់ទឹក

សប្តេន មេ សមោ នត្ថិ ឯសា មេ សប្បបារមីតិ
អ្វីមួយស្មើដោយសព្វៈរបស់ខ្ញុំមិនទាន់ឡើយនេះជាសព្វបារមីរបស់ខ្ញុំ។

៥-អាជាបាយដំបូង

(វិបស្សន្យ នម្ភ ។ បេ ។ មហានិវេសនា ។ ទានហើយ)

នមោ មេ សព្វពុទ្ធានំ ឧប្បន្នានំ មហេសីនំ

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះហឫទ័យស្រស់ស្រាយព្រះ
អង្គ ដែលបានប្រោសរួចមកហើយ ព្រះអង្គស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ (ព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធានំនោះគឺ)

តណ្ហាង្គរោ មហាវិរោ ព្រះតណ្ហាង្គរោ ព្រះអង្គទានព្យាយាមធំ

មេធាង្គរោ មហាយសោ ព្រះមេធាង្គរោ ព្រះអង្គទានយសធំ

សរណាង្គរោ លោកហិរោ ព្រះសរណាង្គរោ ព្រះអង្គធ្វើឲ្យជា

ប្រយោជន៍ដល់សត្វលោក

ទីបង្គរោ ជុតិវង្គរោ ព្រះទីបង្គរោ ព្រះអង្គទ្រទ្រង់នូវបញ្ញាដ៏រុងរឿង

កោណ្ឌញ្ញ ជិនបាមោក្ខោ ព្រះកណ្ឌញ្ញៈ ព្រះអង្គជា
ប្រធាននៃពពួកជន

មង្គលោ បុរិសោសភោ ព្រះមង្គល ព្រះអង្គជាបុរសដ៏ច្រសើរ
សុមតោ សុមតោ ជីវោ ព្រះសុមន ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញមាន
ព្រះហឫទ័យដ៏ល្អ

វេរិតោ វតិវិឌ្ឍតោ ព្រះវេរិត ព្រះអង្គញ្ញាំងសេចក្តីត្រេកអរ
ឲ្យចំរើន

សោភិតោ គុណសម្បត្តោ ព្រះសោភិត ព្រះអង្គចរិច្ចណ៍
ដោយព្រះគុណ

អតោមទស្សី ជិនត្ថមោ ព្រះអនោមទស្សី ព្រះអង្គទុក្ខមង្គល
ពពួកជន

បទុមោ លោកបដ្ឋោតោ ព្រះបុទុម ព្រះអង្គញ្ញាំងលោកឲ្យ
ភ្លឺស្វាង

តារោ វិសារបី ព្រះតារា ព្រះអង្គដូចជាសារថ្មីដ៏ច្រសើរ

បទុមត្ថរោ សត្តសារោ ព្រះបទុមត្ថរា ព្រះអង្គជាភ្នំមហានៃ
ពួកសត្វ

សុមេធា អប្បដិបុគ្គលោ ព្រះសុមេធិ ព្រះអង្គរកបុគ្គល
ប្រៀបដូចគ្នា

សុជាតោ សព្វលោកគោ ព្រះសុជាត ព្រះអង្គប្រសើរ
លើសជាងសត្វលោកទាំងពួង

បិយទស្សី នរសភោ ព្រះបិយទស្សីព្រះអង្គប្រសើរជាងនរេន្ត
អត្ថទស្សី ការណីកោ ព្រះអត្ថទស្សី ព្រះអង្គប្រកបដោយ
ករុណា

ធម្មទស្សី តមោនុទោ ព្រះធម្មទស្សីព្រះអង្គបរិស្ថានបង្អង់នឹងគ
សិទ្ធិត្ថោ អសមោ លោកេ ព្រះសិទ្ធិត្ថ ព្រះអង្គឥន្ទ
មានអាករណៈស្ម័គ្រលោក

តិស្សោ ច វិទតំ វិរោ ព្រះតិស្ស ព្រះអង្គប្រសើរជាងអាក
ប្រាជ្ញាធនសំដីទាំងឡាយ

ផុស្សោ ច វិរោ ពុទ្ធា ព្រះពុទ្ធត្រង់ព្រះតាមផុស្ស ព្រះអង្គ
ប្រទានខ្ញុំធម៌ដ៏ប្រសើរ

វិបស្សី ច អនុបមោ ព្រះវិបស្សី ព្រះអង្គឥន្ទមានអាករណៈ
ប្រៀបដូចបានឡើយ

សិទ្ធិ សត្វហិតោ សត្វា ព្រះសិទ្ធិ ព្រះអង្គជាគ្រូប្រៀន
ប្រដៅ ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ដល់សត្វទាំងពួង

វិស្សក្ខ លុទ្ធាយកោ ព្រះវេស្សក្ខ ព្រះអង្គប្រទានឲ្យ
សេចក្តីសុខ

កកុសត្នោ សត្វវិហោ ព្រះកកុសន្ទ ព្រះអង្គនាំសត្វ
ចេញចាកផ្លូវងាយដាច់ស្រយាល គឺកិលេស

កោតាគម្មតោ រណញ្ញហោ ព្រះកោតាគមន ព្រះអង្គ
ចំបាក់ចង្កូសត្រូវគឺកិលេស

កស្សបោ សិរិសម្មត្នោ ព្រះកស្សបព្រះអង្គចាំចូលរំដោះយសីរ
គោតមោ សក្សប្បង្ករោ ព្រះគោតម ព្រះអង្គប្រសើរចម្បង
ជាងពួកសក្សរាជ ។

(ឯគេ ចក្កោ ច សម្ពុត្តា ។ បេ ។ និព្វានោ ច កុរំ កវំ វាទិហើយ)

តេសំ សច្ចេន សីលេន ខន្តិមេត្តាពលេន ប

ដោយសច្ចជន ដោយសីលជន ដោយកំលាំងខ្លាំងនិងមេត្តាជន

នៃព្រះពុទ្ធចាំងឡាយនោះ

តេបិ តម្កេ អនុក្ខន្ធ អាហោគ្យេន សុទ្ធេន ប

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានុញ្ញាតៈនោះ សូមបីបាច់ក្បាច់អ្នកចាំនិទ្ទាយដោយ
មិនឲ្យមានរោគផង ឲ្យមានសេចក្តីសុខផង

បុរិមស្មី ទិសាភាគេ សន្តិ ភូតា មហិទ្ធិកា

កូនគិតទូតាំងឡាយ មានប្លង់ច្រើន មានក្នុងទិសាភាគខាងកើត

តេបិ តម្កេ អនុរក្ខន្ធ អាណេត្យេន សុខេន ច

ឆន្ទាចារឹកនិទ្ទាយនោះ ចូរបីបាច់ក្បាច់អ្នកចាំនិទ្ទាយដោយមិនឲ្យ
មានរោគ ឲ្យមានសេចក្តីសុខផង

ទក្ខិណស្មី ទិសាភាគេ សន្តិ ទេវា មហិទ្ធិកា

ខេត្តចាំនិទ្ទាយ មានប្លង់ច្រើន មានក្នុងទិសាភាគខាងត្បូង

តេបិ តម្កេ អនុរក្ខន្ធ អាណេត្យេន សុខេន ច

ខេត្តចាំនិទ្ទាយនោះ ចូរបីបាច់ក្បាច់អ្នកចាំនិទ្ទាយ ដោយមិន
ឲ្យមានរោគផង ឲ្យមានសេចក្តីសុខផង

បប្ផិមស្មី ទិសាភាគេ សន្តិ តាតា មហិទ្ធិកា

នាគចាំនិទ្ទាយ មានប្លង់ច្រើន មានក្នុងទិសាភាគ ខាងលិច

តេបិ តម្កេ អនុរក្ខន្ធ អាណេត្យេន សុខេន ច

នាគចាំនិទ្ទាយនោះ ចូរបីបាច់ក្បាច់អ្នកចាំនិទ្ទាយ ដោយមិនឲ្យ
មានរោគផង ឲ្យមានសេចក្តីសុខផង

ឧត្តរស្នំ ទិសភាគេ សន្តិ យក្ខា មហិទ្ធិកា

យក្ខតាំងឡាយ មានប្លង់ច្រើន មានក្នុងទិសភាគខាងជើង

តេបី តម្លៃ អនុកូន្ត អាណគ្យេន សុខេន ប

យក្ខតាំងឡាយនោះ ចូរបិបាចរក្សានូវអ្នកតាំងឡាយ ដោយមិនឲ្យ

មានរោគផង ឲ្យមានសេចក្តីសុខផង

ប្រមុខទិស ធាតុរដ្ឋោ ស្តេចចក្រវរ្ម័ន (នៅក្បែរ) ខាងប៉ុមទិស

ទិសឈាម វិទ្យុកោ ស្តេចវិទ្យុក (នៅក្បែរ) ខាង

ទិសឈាម

បបួមេន វិបុកោ ស្តេចវិបុក (នៅក្បែរ) ខាងបបួមទិស

កុរុវេ ឧត្តរិ ទិស ស្តេចកុរុវេ (នៅក្បែរ) ខាងកុរុវេទិស

បត្តារោ តេ មហារាជោ លោកបាលា យសស្សីតោ

មហារាជតាំងឡាយ ៤ នោះ សុទ្ធតែមានយសជាអ្នករក្សានូវលោក

តេបី តម្លៃ អនុកូន្ត អាណគ្យេន សុខេន ប

មហារាជតាំងឡាយនោះ ចូរបិបាចរក្សានូវអ្នកតាំងឡាយ ដោយ

មិនឲ្យមានរោគផង ឲ្យមានសេចក្តីសុខផង

អាកាសដ្ឋា ប ភម្មដ្ឋា ទេវិ តាតា មហិទ្ធិកា

វេទានិកនាគតាំងឡាយ មានច្បាប់ច្រើន ដែលស្ថិតនៅក្នុងតាតាស
ក្តី ស្ថិតនៅលើផែនដីក្តី

ធាប៊ី ធាម្មេ អនុរក្ខន្ធ អាហេគ្យេន សុខេន ប

វេទានិកនាគតាំងឡាយនោះ ច្បាប់ច្បាប់រក្សាខ្លួនក្នុងតាំងឡាយ
ដោយមិនឲ្យមានរោគផង ឲ្យមានសេចក្តីសុខផង ។

- (នក្ខិ មេ សារណំ - មានហើយ)
- (យកិក្ខិ រតនំ រណារេ - .)
- (សក្កក្ខា ពុទ្ធរតនំ - .)
- (សក្ខិកិយោ វិវដ្តន្ត - .)

៦- ពោជ្ឈង្គបរិក្ខារម្ភោ

សំសាធិ សំសរត្ថានំ សព្វទុក្ខវិជ្ជាសនេ

សត្វ ធម្មេ ប ពោជ្ឈង្គេ មារសេនប្បមទ្ធិនោ

ពុជ្ឈិត្វា យេបិ មេ សត្វា តិរិកាវិ មត្តកត្តមា

សត្វតាំងឡាយឯណា ជាបុគ្គលទុក្ខម រួចផុតចាកគ្រុកតា ព្រោះ
ប្រាសពីនិរុទ្ធវេចតាំងឡាយ ៧ ឈ្មោះពោជ្ឈង្គ គឺធម៌ជាអត្ថនៃកិរិយាប្រាស
ដឹង ជាធម៌កាចញ្ចាំងទុក្ខតាំងក្នុងរបស់សត្វតាំងឡាយ ដែលកំពុងអន្ទោល

នៅក្នុងសំណៅដ្ឋានវិទ្យាសាស្ត្រ ជាធម៌កាចញ្ចាញ់នូវមាតិកាសេវានៃមាតា

អដាតិ អដិរាឡាជី អមតិ និព្វយំ គតា

(សត្វទាំងឡាយនោះ) ឈ្មោះថាដល់នូវព្រះនិព្វាន ជាគុណជាគុណ
ឥតមានកំណើត ឥតមានឯកទិសក្បាល ឥតមានសេចក្តីស្លាប់ ឥតមានភ័យ

ឯវិមាទិគុណបេតិ អនេកគុណសង្ខហំ

ខុសបីព្វា^(១) តិមំ មន្តំ ពោជ្ឈង្គន្តមណាម ហេ

យើងទាំងឡាយ សូត្រឥឡូវនេះ នូវចន្លោះនេះ ឈ្មោះថាពោជ្ឈង្គចរិត
ទុកដូចជាថ្នាំទ្រាំបំបាត់ជំងឺប្រាកដ សង្រ្គោះយកនូវគុណជាអនេក ច្រកច
ដោយគុណមានយ៉ាងនេះជាដើម ។

៧- អកយចរិត្តារម្ភោ

បុញ្ញលាភំ មហាតេជំ វិណ្ឌកិត្តិមហាយសំ

សព្វសត្តហិតំ ជាតិំ តំ សុណន្តំ អសេសតោ

សាមុទ្រទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ឲ្យសព្វគ្រប់នូវព្រះចរិត្តនោះ ជា
គុណជាគុណច្រើនឲ្យបាននូវបុណ្យ មានភេតៈច្រើន មានគុណនិងកិត្តិ-
យសដ៏ធំ ជាប្រយោជន៍ដល់សព្វសត្វ

• ៣ ឧបទ្វា កំមាន ពាក្យទាំង ២ យ៉ាងនេះ ប្រែថា ថ្នាំទ្រាំបំបាត់ ទុកដូចជា ។

អត្ថបរហិតំ ជាតំ បរិត្តន្តម្ពណាម ហេ

យើងចាំបាច់ សូត្រដ៏ល្អនេះ ឲ្យព្រះបរិត្តនោះ ដែលជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួននិងអ្នកដទៃ ។

៨ - ជយបរិត្តានុមោ

ជំយំ ទេវមនុស្សានំ ជំយោ ហោតុ បរាជិតោ

ជ័យជំនះ ចូរកើតមានដល់ទេវតានិងមនុស្សចាំបាច់ អ្នកដែលបានបញ្ចប់ ចូរក្រឡប់ទៅជាមានជ័យជំនះវិញ

មារុសតា អភិក្កត្តា សមត្តា ទ្វាទសយោជិតា

ទន្ធមេត្តា អធិដ្ឋាតា វិទូសេត្វាន បក្កមា

កាលិកាវេ សំសរេត្តា ទិព្វបក្កំ វិសោធយិ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាសម្រាប់មានបញ្ញាចក្ខុ កាលដែលអន្តោលទៅក្នុងភពត្រកាល ទ្រង់កំចាត់ចង់ឲ្យមាននិងសេនាវនិការ ឲ្យកន្លងផុតទៅអំពី ៩ ១២ យោជនៈដោយជុំវិញ ដោយខន្តីបារមី មេត្តាបារមី និងករុណាបារមី ហើយទ្រង់ជម្រះឲ្យទំលូតចុះ

បរិបន្តាធិសោត្តានំ ហិតាយ ឬ សុខាយ ឬ

ពុទ្ធកិប្បំ វិសោធន្ទា បរិត្តន្តម្ពណាម ហេ

ព្រះសាស្តាទ្រង់ចំពោះព្រះពុទ្ធកិច្ច ដើម្បីច្រើនយោជន៍ផង ដើម្បី
សេចក្តីសុខផង ដល់សត្វតាំងឡាយ ដែលបានខ្ញុំសេចក្តីចម្អិនដ៏ក្រៃលែង
យើងតាំងឡាយសូត្រអង្គនេះ ខ្ញុំព្រះចៅក្រុងនោះ ។

ទ្វាសបរិវារ បង

ធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រាម្ព

អនុត្តរំ អភិសម្ពោធិំ សម្ពុជ្ឈិព្វា តថាគតោ
បរិមំ យំ អទេសសំ ធម្មចក្កំ អនុត្តរំ
សម្មទេវិ បរិត្តេត្តោ លោកេ អប្បជីវិត្ថយំ

ព្រះគោតមជាម្ចាស់ ទ្រង់បានប្រោសជំនុំព្រះអនុត្តរភិសម្ពោធិ-
ញាណហើយ កាលព្រះអង្គនឹងញ៉ាំងធម៌ ដែលឥតមានអ្នកណាទំនងឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅបានក្នុងលោក ព្រះអង្គកាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានដោយប្រពៃភិក
ទ្រង់បានសំដែងហើយខ្ញុំចម្លើយ ដែលហៅជាធម្មចក្កដ៏ប្រសើរ ជាមុន
ដទៃបំផុត

យត្តាក្កាតា ឧភោ អត្តា បដិបត្តិ ច មជ្ឈិមា
ចត្វាស្វរិយសច្ចេសុ វិសុទ្ធិញ្ញាណទស្សន៍
អន្តរាមិ ភិច្ចាមិថាវុប្បនិច្ចតិអមរាទិដ៏លាមកកាក្រក់២ ប្រការនិង

ផ្លូវប្រតិបត្តិការណ៍ ខ័ណ្ឌប្រាជ្ញាដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងច្បាស់ ក្នុង
អំឡុងពេលខ្លះ ៤ ជាប្រាជ្ញាដ៏ចម្រុះ ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ត្រាស់
សំដែងហើយក្នុងព្រះធម៌ដែលហៅថាធម្មចក្កវណ្ណ

ទេសិតិ ធម្មារម្មណ៍ សម្មាសម្ពោធិកិត្តន៍

តាមនេះ វិស្សតិ សុត្តន្ត ធម្មចក្កប្បវត្តន៍

ដើម្បីការណាបាលីន សង្កតត្តមណាម សេ

យើងចង់ឲ្យយោង សូត្រនេះ ឆ្លុះព្រះធម្មចក្កនោះ ដែល
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាធម្មាដ៏ទ្រង់សំដែងហើយ ប្រាកដដោយឈ្មោះថាធម្ម-
ចក្កប្បវត្តនសូត្រ ជាព្រះសូត្រប្រកាសផ្លូវសម្មាសម្ពោធិកិត្តន្ត ដែលព្រះ
សង្កតតាបាលី បានប្រជុំគ្នាសង្ខេបនាទៀបរៀងដោយរចៀបចំដោយ
ការណាបាលី គឺជាបាឡិកាទទេយ្យធម៌នានាជាលាយផ្សេងៗ ។

ធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រ

ឯវិស្ស សុត្តិ សូត្រនេះ (ឈ្មោះធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រ) គឺឆ្លុះឈ្មោះ
កាន់ខ្លួន) បានស្តាប់មកហើយ យ៉ាងនេះថា

ឯកំ សមយំ ភក្កវា ពារាណសីយំ វិហារតិ តិសិប-
តនេ មិត្តទាយេ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ

ក្នុងស្រុកសិបកនមិគទាយវន ជិតក្រុងពោធិសាត់

តត្រ ខោ ភក្ខិ បញ្ចវគ្គិយេ ភិក្ខុ អាមន្តេសី ព្រះជី
ចានព្រះភគុទ្រង់ត្រាស់ហៅ ឡូចស្តារត្ថិយភិក្ខុ(១) ទាំងឡាយ ក្នុងទីនោះ
ឯង (ឱ្យទាំងចិត្តស្តាប់ឡូចស្តារត្ថិយនេះថា)

ឡើយ ភិក្ខុវេ អត្តា បច្ចជំតេន ន សេវិតញា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តរមិ គឺធម៌ជាផ្លូវប្រតិបត្តិអមខាងដ៏លាមកកាត្រក់ទាំង
ឡាយពីរប្រការនេះ បច្ចជំតេនន្ទរសេនគប់ គឺជាមិនគួរប្រព្រឹត្តឡើយ ។

កតមេ ទ្វេ (២) អន្តរមិទាំងឡាយពីរយ៉ាងនោះដូចម្តេច?

យោ ចាយំ កាមេសុ កាមសុទ្ធល្អិកានុយោគោ
ធម៌ណា ដែលប្រកបខ្លួនឱ្យជាប់ជំពាក់ដោយកាមក្នុងកាមទាំងឡាយ
ហើយ ជាធម៌ថាភពា

ធម្មា ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក

បោបិជ្ជនិកោ ជាធម៌របស់បច្ចជ្ជន

អនិរិយោ មិនជាធម៌របស់អាយចុត្តលទេ

១- ភិក្ខុមានឆ្នាំចំនួន៨ រូប គឺ ភិក្ខុឈ្មោះ កោណ្ឌញ្ញ ។ វិញ ។ ភិក្ខុយ ។ មហាតាម ។
អុស្សង្គ ។ ២ ក្នុងចំណែកហិក្ខុមិនមានបាឡិថា កតមេ ទ្វេ នេះទេ ។

អនត្ថសញ្ញាតោ មិនច្រកចង្កោយច្រយោជន៍ឡើយ

យោ បាយំ អត្តកិលមហានុយោគោ ធម៌ណាវេល

ច្រកចង្កោយច្រយោជន៍ឡើយ

ទុក្ខា ជាហេតុនាំឲ្យលំបាកកាយទេ ។

អនវិយោ មិនមែនជាអវិយោបុគ្គលទេ

អនត្ថសញ្ញាតោ មិនច្រកចង្កោយច្រយោជន៍ឡើយ

ឯតេ តេ ខេ(១) ភិក្ខុវេ ឧភោ អន្តេ អនុបគម្ម
 មជ្ឈិមា បដិបទា តហិគតេន អភិសម្ពុទ្ធា ចក្កករណី
 ញាណករណី ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្មោធាយ
 និព្វានាយ សំវិត្តតិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីច្រកចង្កោយច្រយោជន៍
 មិនលាយច្រឡំដោយអន្តរាគមន៍ទាំងឡាយពីយោងនោះឯង ដែលគេថាគត
 បានត្រាស់ដឹងហើយ ជាសេចក្តីច្រកចង្កោយច្រយោជន៍កើតចេញចក្ក (ក្នុងន័យប្រាថ្នា)
 ធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីដឹងច្បាស់ប្រាកដ រមែងច្រឡំគ្នាទៅដើម្បីសេចក្តីស្ងប់
 រម្ងាប់ ដើម្បីសេចក្តីដឹងចំពោះ ដើម្បីសេចក្តីដឹងដោយច្របែក ដើម្បី
 សេចក្តីរលត់ទុក្ខ

១- ក្នុងចំណោមសិលាស្នាម មិនមានសព្វថា ខេ នេះទេ ។

កតមោ ប សា ភិក្ខុវេ មជ្ឈិមា បដិបទា
 តហិគតេន អភិសម្ពុទ្ធា ចក្កករណី ញាណករណី
 ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្វានាយ
 សំវិត្តតិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិសេចក្តីប្រតិបត្តិជាតណ្ហាលដែលគេថា-
 គតបាទក្រាស់ដឹងហើយ ជាសេចក្តីប្រតិបត្តិធ្វើឲ្យកើតចញ្ញាចក្ក ធ្វើឲ្យ
 កើតសេចក្តីដឹងប្រាកដ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់
 ដើម្បីសេចក្តីដឹងចំពោះ ដើម្បីសេចក្តីដឹងដោយច្រពៃ ដើម្បីសេចក្តីលែង
 ទុក្ខនឹងដូចម្តេច ?

អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ អដ្ឋង្គិកមគ្គ ភីធម៌ដូច
 ជាដូរៗមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ នេះឯង (ហៅជាសេចក្តីប្រតិបត្តិជាតណ្ហាល)

សេយ្យបីទំ អដ្ឋង្គិកមគ្គនោះដូចម្តេចខ្លះ ?

សម្មាទិដ្ឋិ ប្រាថ្នាដល់ឃើញត្រូវ

សម្មាសង្កល្យា សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ

សម្មាវាចា សំដីត្រូវ

សម្មាកម្មត្ថោ ការងារត្រូវ

សម្មាអាជីវោ កិរិយាចំណីមជីវិតត្រូវ

សម្មាសមាមោ ព្យាយាមត្រូវ

សម្មាសតិ សេចក្តីព្យាគត្រូវ

សម្មាសមាធិ កិរិយាដកល់ចិត្តឲ្យនឹងត្រូវ

អយំ ខោ សា ភិក្ខុវេ មជ្ឈិមា បដិបទា តថាគតេន

អភិសម្ពុទ្ធា បក្កករណំ ញាណករណំ ឧបសមាយ

អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្វានាយ សំវត្ថុតិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

អដ្ឋង្គិកមគ្គនេះឯង ដែលហៅថា សេចក្តីប្រតិបត្តិជាតណ្ហាល ដែលគាត់-

គតបានគ្រាន់ដឹងហើយ ជាសេចក្តីប្រតិបត្តិធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យ

កើតសេចក្តីដឹងច្បាស់ប្រាកដ រក្សាច្រប្រព័ន្ធទៅដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ម្ខាង

ដើម្បីសេចក្តីដឹងចំពោះ ដើម្បីសេចក្តីដឹងដោយប្រពៃ ដើម្បីសេចក្តី

រំលត់ទុក

និទំ ខោ បន ភិក្ខុវេ ទុក្ខំ អរិយសប្បំ ជាតិបិ

ទុក្ខា ជរាបិ ទុក្ខា ព្យាធិបិ ទុក្ខា មរណម្យំ ទុក្ខំ

សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សបាយាសាបិ ទុក្ខា អប្បិ-

យេហំ សម្មយោគោ ទុក្ខោ បិយេហំ វិប្បយោគោ

ទុក្ខោ យម្បិច្ចំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ សង្ខត្តេន

បញ្ចប់បាតក្នុង ទុក្ខ ម្ចាស់ភិក្ខុចង់ឡាយ ជាតិ ភិក្ខុយា
 កកើតនៃខន្ធ ជាហេតុនាំមកនូវទុក្ខ, ផរា ភិក្ខុយាចាស់ត្រាត្រាខន្ធ
 ក៏ជាហេតុនាំមកនូវទុក្ខ, ភ្លាតិ ភិក្ខុម្ចាស់ចង់ឡាយ ក៏ជាហេតុនាំមកនូវ
 ទុក្ខ, មរណ ភិក្ខុយាចែកប្លាយនៃខន្ធ ក៏ជាហេតុនាំមកនូវទុក្ខ, សេចក្តី
 សោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្សនិងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចង់ឡាយ
 ក៏ជាហេតុនាំមកនូវទុក្ខ, កិរិយាប្រកបដោយសត្វនិងសង្ខារចង់ឡាយ
 ដែលមិនជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត ក៏ជាហេតុនាំមកនូវទុក្ខ កិរិយា
 ប្រាកដប្រាស់ចាកសត្វនិងសង្ខារចង់ឡាយ ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត
 ក៏ជាហេតុនាំមកនូវទុក្ខ, កាលបើចង់បាននូវវត្ថុណាមួយហើយ មិនបាន
 នូវវត្ថុនោះ កិរិយាមិនបាននោះ ក៏ជាហេតុនាំមកនូវទុក្ខ, ឧបាទានខន្ធ
 ចង់ឡាយ ៥ ដែលគេថាគតសំដែងហើយដោយច្របូក ក៏ជាហេតុនាំមក
 នូវទុក្ខ, កងទុក្ខមានជានិច្ចនេះឈ្មោះថា ទុក្ខអរិយសច្ច ។

តទី ទោ បទ ភិក្ខុវេ ទុក្ខសមុទយោ អរិយ .
 សច្ចំ យាយំ តណ្ហា បោសោត្តរិកា នន្ទិរាគសហគតា
 តត្រ តត្រា ភិន្និនី សេយ្យបីទំ កាមតណ្ហា ភវិតណ្ហា
 វិភវិតណ្ហា ម្ចាស់ភិក្ខុចង់ឡាយ តណ្ហាឯណា ដែលរមែងកាត់
 តែងនូវភក្តី ប្រកបដោយដ្រកដ្រាយដ្រកដ្រាយអំណាចនៃសេចក្តីគ្រេកគ្រកាល

មានកិរិយាវិកលយក្នុងការម្ស្នាលនោះៗជាប្រក្រតី គណ្តោះនោះដូចម្តេចខ្លះ?

(គណ្តោះនោះ) គឺកាមគណ្តា ១ ភវគណ្តា ១ វិភវគណ្តា ១ គណ្តាចាំង
ចំនេះ ឈ្មោះថា ទុក្ខសមុទយអវយសច្ច ។

ឥទ្ធិ ទោ បន ភិក្ខុវេ ទុក្ខនិរោធោ អវិយសច្ចំ
យោ តស្សយេវី តណ្ហាយ អសេសវិវាគនិរោធោ បាគោ
បដិសិស្សត្តោ មុត្តិ អនាលយោ ខ្នាលកិត្តចាំងឡាយកិរិយាវលក្ខ
ចន្ទ្រគណ្តោះនោះដោយអវយមគ្គមិនឲ្យមានសេសសល់, កិរិយាលះចង់
ខ្ទុវគណ្តោះនោះ, កិរិយាវលាស់ចោលខ្ទុវគណ្តោះនោះកិរិយាចមុតចាកគណ្តា
នោះ កិរិយាមិនមានកាលយក្នុងគណ្តោះនោះឯណា កិរិយាវលក្ខចង់ខ្ទុវ
គណ្តាដោយអវយមគ្គមិនឲ្យមានសេសសល់ជាដើមនេះឯង ឈ្មោះថា
ទុក្ខនិរោធសច្ច ។

ឥទ្ធិ ទោ បន ភិក្ខុវេ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា
អវិយសច្ចំ អយមេវី អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សេយ្យប្រឹទ្ធំ
សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មត្ថោ
សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មា សមាធិ
ខ្នាលកិត្តចាំងឡាយ អដ្ឋង្គិកមគ្គ ជីវ្រសីរនេះឯង ដូចម្តេចខ្លះ?

គឺប្រាជ្ញាយល់ឃើញត្រូវ សេចក្តីត្រង់ត្រូវ, សំដីត្រូវ, ការងារត្រូវ, កិរិយា
ចិត្តាមជីវិតត្រូវ, ព្យាយាមត្រូវ, សេចក្តីរឭកត្រូវ, កិរិយាដ៏កល់ចិត្តឲ្យនឹង
ត្រូវ អង្គនីមួយៗប្រសើរនេះឯង ឈ្មោះថា ទុក្ខនិរោធគោមនិច្ចជីវិត
អរិយសច្ច ។

(កាលប្រាសាទសនាដ្ឋលក្ខណ៍នៃអរិយសច្ច ៤ ប្រការដូច្នេះហើយ
រើចត្រាសទេសនាដ្ឋញ្ញាណទាំង ៣ ប្រការ គឺសច្ចញ្ញាណ កិច្ចញ្ញាណ
កតញ្ញាណ ឲ្យទូទៅ ក្នុងអរិយសច្ច ៤ គឺទៅទៀតថា)

ឆ្លង ទុក្ខ អរិយសច្ចន្តី មេ ភិក្ខុវេ បុព្វេ អនន្តស្ស-
គេសុ ធម្មេសុ បក្ក ឧទបាទិ ញ្ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា
ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាណោកោ ឧទបាទិ ខាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បក្ក(១)កើត ឡើងហើយ ញ្ញាណ(២)កើតឡើងហើយ បញ្ញា(៣)
កើតឡើងហើយ វិជ្ជា(៤)កើតឡើងហើយ ពន្ធកិស្វាន(៥) កើតឡើងហើយ
ដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលពិរោធម៌(៦) គឺជាគតមិនប្លាច់បាន ឮ
បានស្តាប់ថា នេះ ជាទុក្ខអរិយសច្ច ដូច្នេះឡើយ ។

១- បញ្ញាដែលឃើញច្បាស់ ។ ២- បញ្ញាដែលដឹងច្បាស់ ។ ៣- បញ្ញាដែលដឹងមិន
ខុសមិនភ្លាត់ ។ ៤- បញ្ញាដែលកាន់ចង់នូវសេចក្តីសង្ស័យ ។ ៥- បញ្ញាដែលកំបាំង សេចក្តី
ងងឹតនិសេចក្តីល្ងង់ ។ ៦- ពាក្យថា ពិរោធម៌នេះបំបោះយកកាលក្នុងចម្លងភាសាខ្មែរ ជាប់ដើម
នាងភិក្ខុសូត្រ ។

តំ ទោ បនិទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ បរិនិព្វាយន្តំ មេ
ភិក្ខុវេ បុព្វេ អននុស្សតេសុ ធម្មេសុ បក្កំ ឧទបាទ
ញាណំ ឧទបាទំ បញ្ញា ឧទបាទំ វិជ្ជា ឧទបាទំ អាណា-
កោ ឧទបាទំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កកើតឡើងហើយ ញាណ
កើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺភ្លឺស្វាង
កើតឡើងហើយ ផលគថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលតំដើមគថាគតមិន
ប្រាប់បានឮបានស្តាប់ថា ទុក្ខអរិយសច្ចនេះឯង គួរតែកំណត់ដឹងដោយ
បញ្ញា ដូច្នេះឡើយ

តំ ទោ បនិទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ បរិនិព្វាយន្តំ មេ
ភិក្ខុវេ បុព្វេ អននុស្សតេសុ ធម្មេសុ បក្កំ ឧទបាទ
ញាណំ ឧទបាទំ បញ្ញា ឧទបាទំ វិជ្ជា ឧទបាទំ
អាណាកោ ឧទបាទំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កកើតឡើងហើយ
ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺ
ភ្លឺស្វាងកើតឡើងហើយ ផលគថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលតំដើម
គថាគតមិនប្រាប់បានឮបានស្តាប់ថា ទុក្ខអរិយសច្ចនេះឯង គថាគត
កំណត់ដឹងបានហើយ ដូច្នេះឡើយ ។

ឥទ្ធិ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចន្តំ មេ ភិក្ខុវេ
 បុព្វេ អននស្សុតេសុ ធម្មេសុ បក្កំ ទុទបាទិ ញាណំ
 ទុទបាទិ បញ្ញា ទុទបាទិ វិជ្ជា ទុទបាទិ អាណោកោ
 ទុទបាទិ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កកើតឡើងហើយ ញាណកើត
 ឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ តទ្ធិភ្នំស្វាង
 កើតឡើងហើយ ផលគថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលតំដើមគថាគត
 មិនប្រាប់បានឲ្យបានស្តាប់ថា នេះជាទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ដូច្នេះឡើយ

ធិ ទោ បធិទ្ធិ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចំ បហា-
 តព្វន្តំ មេ ភិក្ខុវេ បុព្វេ អននស្សុតេសុ ធម្មេសុ បក្កំ
 ទុទបាទិ ញាណំ ទុទបាទិ បញ្ញា ទុទបាទិ វិជ្ជា ទុ-
 បាទិ អាណោកោ ទុទបាទិ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កកើតឡើង
 ហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើង
 ហើយ តទ្ធិភ្នំស្វាងកើតឡើងហើយ ផលគថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ
 ដែលតំដើមគថាគតមិនប្រាប់បានឲ្យបានស្តាប់ថា ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច
 នេះឯង គួរតែលះបង់ ដូច្នេះឡើយ ។

តិ ខោ បនិទំ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសប្បំ បហិ-
 នន្តិ មេ ភិក្ខុវេ បុព្វេ អននុស្សតេសុ ធម្មេសុ ចក្កំ
 ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទ-
 បាទិ អាណោកោ ឧទបាទិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កកើតឡើង
 ហើយ ញាណកើតឡើងហើយ ចញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើង
 ហើយ ពន្ធិក្ខិស្វាណកើតឡើងហើយ ផលគមាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ
 ដែលពិជ័យគមាគតមិនធ្លាប់បានឮបានស្តាប់ថា ទុក្ខសមុទយអរិយសប្ប
 នេះឯង គមាគតលះបង់បានហើយ ដូច្នេះឡើយ

និទំ ទុក្ខនិរោធ�ោ អរិយច្ចន្តិ មេ ភិក្ខុវេ បុព្វេ
 អននុស្សតេសុ ធម្មេសុ ចក្កំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទ-
 បាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាណោកោ ឧទ-
 បាទិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើង
 ហើយ ចញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្ធិក្ខិស្វាណកើត
 ឡើងហើយ ផលគមាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលពិជ័យគមាគតមិនធ្លាប់
 បានឮបានស្តាប់ថា នេះជាទុក្ខនិរោធអរិយសប្ប ដូច្នេះឡើយ ។

តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធ�ោ អរិយសប្បំ សប្បិកា-
 តព្វន្តំ មេ ភិក្ខុវេ បុព្វេ អននុស្សតេសុ ធម្មេសុ បក្កំ
 ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ
 អាលោកោ ឧទបាទិ ខាលភិក្ខុចាន់ទ្បាយ ចក្កកេតទៀងហើយ
 ញាណកេតទៀងហើយ ចញ្ញាកេតទៀងហើយ វិជ្ជាកេតទៀងហើយ
 ភទ្ឋិភ្និស្វាងកេតទៀងហើយ ដល់គថាឧកក្កន្ធមមិចាន់ទ្បាយដែលតិរដិម
 គថាឧកកមិនប្រាប់បានឮបានស្តាប់ថា ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ចនេះឯង គួរតែធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាស់ ដូច្នេះឡើយ ។

តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធ�ោ អរិយសប្បំ សប្បិកតន្តិ
 មេ ភិក្ខុវេ បុព្វេ អននុស្សតេសុ ធម្មេសុ បក្កំ ឧទបាទិ
 ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អលោ-
 កោ ឧទបាទិ ខាលភិក្ខុចាន់ទ្បាយ ចក្កកេតទៀងហើយ ញាណ
 កេតទៀងហើយ ចញ្ញាកេតទៀងហើយ វិជ្ជាកេតទៀងហើយ ភទ្ឋិ
 ភ្និស្វាងកេតទៀងហើយ ដល់គថាឧក ក្កន្ធមមិចាន់ទ្បាយដែលតិរដិម
 គថាឧកកមិនប្រាប់បានឮបានស្តាប់ថា ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ចនេះឯង គថាឧក
 ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់បានហើយ ដូច្នេះឡើយ ។

និទំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសប្បន្តិ មេ
 ភិក្ខុវេ បុព្វេ អននុស្សតេសុ ធម្មេសុ ចក្កំ ទុទេបាទិ
 ញាណំ ទុទេបាទិ បញ្ញា ទុទេបាទិ វិជ្ជា ទុទេបាទិ អាណា-
 កោ ទុទេបាទិ មាសកេតុទានំឡាយ ចក្កកើតឡើងហើយ ញាណកើត
 ឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពទ្ធិភិស្វានកើត
 ឡើងហើយ ដល់គោតម ក្នុងធម៌ទានំឡាយដែលពិរោធគោតមមិនបាច់
 បានឮបានស្តាប់ថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសប្ប ដូច្នេះ
 ឡើយ

តំ ទោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសប្ប
 ភាវិតព្វន្តិ មេ ភិក្ខុវេ បុព្វេ អននុស្សតេសុ ធម្មេសុ
 ចក្កំ ទុទេបាទិ ញាណំ ទុទេបាទិ បញ្ញា ទុទេបាទិ វិជ្ជា
 ទុទេបាទិ អាណា ទុទេបាទិ មាសកេតុទានំឡាយ ចក្កកើត
 ឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើត
 ឡើងហើយ ពទ្ធិភិស្វានកើតឡើងហើយ ដល់គោតម ក្នុងធម៌ទានំឡាយ
 ដែលពិរោធគោតមមិនបាច់បានឮបានស្តាប់ថា ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា
 អរិយសប្ប នេះឯង គួរតែចម្រើនឡើង ដូច្នេះឡើយ ។

តំ ទោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធគាមិនំ បដិបទា អរិយសច្ចំ
 ភវិតន្តំ មេ ភិក្ខុវេ បុព្វេ អននស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្កំ
 ទុទបាទិ ញាណំ ទុទបាទិ បញ្ញា ទុទបាទិ វិជ្ជា ទុទបាទិ
 អាណោកោ ទុទបាទិ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កកើតឡើងហើយ
 ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ
 ពន្ធកិស្វានកើតឡើងហើយ ដល់គមាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលគឺដើម
 គមាគតមិនបាច់បានឲ្យបានស្តាប់ថា ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទាអរិយសច្ច
 នេះឯង គមាគតចម្លែងឲ្យកើតបានហើយ ដូច្នេះឡើយ ។

យាវិកវិញ មេ ភិក្ខុវេ តិមេសុ បគ្គសុ អរិយសច្ចេសុ
 ឯវិនិច្ឆ័យវិនិច្ឆ័យ ទ្វាទសាការំ យថាភូតំ ញាណទស្សនំ ន
 សុវិសុទ្ធ�ំ អហោសិ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាថ្នាដែលដឹងច្បាស់
 ឃើញច្បាស់ តាមតិគ មានបរិវដ្ត(១) ៣ មានកាការី(២) ១២ យ៉ាងនេះ
 (ប្រព្រឹត្តទៅ) ក្នុងអរិយសច្ចទាំងឡាយ ៤ នៅមិនទាន់បរិសុទ្ធល្អ មាន
 ដល់គមាគត អស់កាលត្រឹមណា

១- បរិវដ្ត ៣ និស្សន្ទញាណ១ កិច្ចញាណ១ ធម្មញាណ១ ។ ២- បរិវដ្ត៣នេះឯង វិលាទា
 ភូមិជាចក្រ ក្នុងសច្ចទាំង ៤ នីក្នុងទុក្ខសច្ច ៣ សុខុមយសច្ច ៣ ទុក្ខនិរោធសច្ច ៣ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទា អរិយសច្ច ៣ វិញ្ញាណ ១២ យកវិចារកាយ ១២ ។

នៅ តាវិហំ ភិក្ខុវេ សទេវិកេ លោកេ សមារកេ
 សព្វេហ្មកេ សស្សមណាព្រាហ្មណំយា បដិយ សទេវិម-
 នុស្សាយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិអភិសម្ពុទ្ធោ បច្ចញ្ញាសំ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគតកំមិនទាន់ប្តេជ្ញាខ្លួន ថាជាអ្នកគ្រាន់
 ដឹងនូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ អតទានសេចក្តីដឹងដទៃទៀតក្រែងលែងជាង ក្នុង
 លោកព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រម
 ទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងមនុស្សជាសត្វក្តីទេព និងមនុស្សដ៏
 សេសអស់កាលត្រឹមណោះនោះឡើយទេ

យតោ ប ទោ មេ ភិក្ខុវេ ធិមេសុ បត្ថសុ អរិយ-
 សច្ចេសុ ឯវិន្តិបរិវដ្តំ ទ្វាទសាការំ យថាភ្នតំ ញ្ញាណ-
 ទស្សនំ សុវិទ្ធិ អហោសិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំចញ្ញាវដល
 ដឹងច្បាស់ឃើញច្បាស់ តាមវិន មានបរិវដ្ត ៣ មានអាការ ១២ យ៉ាង
 នេះ (ប្រព្រឹត្តៈ ៧) ក្នុងអរិយសច្ចទាំងឡាយ ៤ នេះ ចរិសុទ្ធឈ្ន មាន
 ដល់គេថាគត ក្នុងកាលឯណា

អថាវិហំ ភិក្ខុវេ សទេវិកេ លោកេ សមារកេ
 សព្វេហ្មកេ សស្សមណាព្រាហ្មណំយា បដិយ សទេវិ-

មនុស្សាយ អនុត្តរំ លម្អាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោ បច្ចញ្ញាសំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥចាគតប្តេជ្ញាខ្លួន ថាជាអ្នកគ្រាស់ដឹងខ្ញុំសម្មា-
សម្ពោធសញ្ញាណ ឥតមានសេចក្តីដឹងឯទៀតក្រៅលន់ជាន់ ក្នុងលោក
ព្រមទាំងទៅលោក ឆាលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពល្លកសត្វ ព្រមទាំង
សមណព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងមនុស្សជាសម្បត្តិទេព និងមនុស្សដ៏សេស
ក្នុងកាលនោះឯង ។

ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនំ ទុវេហទំ អកុប្បា មេ
វិមុត្តិ អយមន្តិមា ជាតិ នត្ថិទានិ បុនត្ថរោចិ កំចញ្ញា ផល
ដឹងច្បាស់ឃើញច្បាស់ តើនឡើងហើយដល់ឥតឆ្លងច្រកថា សេចក្តី
រួចផុតវិសេសរបស់ឥតឆ្លង មិនប្រក្រត្យប់កម្រិតឡើយ ជាតិនេះ
ក៏ជាទីចម្អុតត្រឹមនេះហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មី គឺការត្រឡប់កើតឡើង
ក៏មិនមានឡើយ ។

ឥទមរោច ភគវិ ព្រះជំទាវព្រះភាគ ទានគ្រាស់ទេសនា
ព្រះធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រនេះ (ចប់ហើយ)

អត្ថមតា បញ្ចវគ្គិយា វិក្ខុ ភគវិពោ ភាសិតំ

អភិវឌ្ឍន៍ ចង្កោវត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ រីករាយនឹង
ភាសនរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគៈដោយព្រះពោធិ ។

ធិនស្មិញ ឬន វេយ្យាករណស្មី កញ្ញាមាតេ អាយ-
ស្មតោ កោណ្ឌញ្ញស្ស វិរដ្ឋំ វីតមលំ ធម្មចក្កំ ឧទបាទិ

នាកាលវេយ្យាករណ៍ គឺព្រះសូត្រដែលឥតមានគាថានេះ ដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគកំពុងត្រាស់ទេសនា ធម្មចក្កំ គឺសោតាចក្កិមគ្គ ដ៏ប្រាស
បាតចូលគិត ប្រាសបាតមន្តិលធិកុសលកើតឡើងហើយ ដល់ព្រះ
កោណ្ឌញ្ញដ៏មានភាពយុថា

យំកិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្វន្តំ និរោធធម្មន្តំ ធម្មជាត
លធម្មយ មានកិរិយាកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតនោះទាំងអស់មានកិរិយា
រលត់ទៅជាធម្មតា

បរិត្តិតេ ច ភគវិថា ធម្មចក្កេ ក៏នាកាលព្រះធម្មចក្កប្ប-
វត្តនសូត្រគឺព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ទេសនាចប់ហើយ

កុម្មា ទេវិ សទ្ធមនុស្សវេសំ ឯតម្កគវិធា ពាក-
ណសិយំ និសំបតនេ មិត្តទាយេ អនុត្តរំ ធម្មចក្កំ បរិត្តិតំ
អប្បង្គិតិយំ សមណោ ន វា ប្រាហ្មណោ ន វា ទេវិន វា

មាសេ វា ប្រាហ្មណ៍ វា កេសប៊ី វា លោកស្ម័គ្រ កុម្មុលេតា
 ចាំបាច់ ក៏ញ៉ាំងសម្លេងឲ្យលាន់ឮឡើងដូច្នេះថា ចក្រភិបាលនេះ ឥត
 មានចក្របណ្ណាមួយក្រៅលក់ដាង គឺសមណភ្នំ ប្រាហ្មណ៍ភ្នំ ទេវតាភ្នំ
 មារភ្នំ ព្រហ្មភ្នំ អ្នកឯណាមិនមួយភ្នំ ក្នុងលោកសំដែងតុំបានឡើយ មានតែ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងហើយ ក្នុងស័ចកនមិតខាយនៃ
 ដ៏ត្រងតារាណសី ។

កុម្មុលេ ទេវតា សទ្ធិ សុត្វា បាតុម្មហារាជីកា ទេវា
 សទ្ធិមនុស្សវេស្ស ទេវតាចាំបាច់ឲ្យយកក្នុងដាន់ចាក្យហារាជ បានឮ
 សម្លេងនៃកុម្មុលេទេវតាចាំបាច់ឲ្យហើយ ក៏ញ៉ាំងសម្លេងឲ្យលាន់ឮឡើង
 (ដោយសេចក្តីសរសើរដូចគ្នា)

បាតុម្មហារាជីកា ទេវតា សទ្ធិ សុត្វា តារិវ្ត្ថលា
 ទេវា សទ្ធិមនុស្សវេស្ស ទេវតាចាំបាច់ឲ្យយកក្នុងដាន់ការភិក្ខុ បាន
 ឮសម្លេងនៃទេវតាក្នុងដាន់ចាក្យហារាជហើយ ក៏ញ៉ាំងសម្លេងឲ្យលាន់ឮ
 ឡើង (ដោយសេចក្តីសរសើរដូចគ្នា) ។

តារិវ្ត្ថលា ទេវតា សទ្ធិ សុត្វា យាមា ទេវា សទ្ធិ-
 មនុស្សវេស្ស ទេវតាចាំបាច់ឲ្យយកក្នុងដាន់យាមា បានឮសម្លេងនៃ

ទេវតាក្នុងជាន់តាវតិស្សហើយ កំញ័រសម្លេងឲ្យលាន់ឮឡើង (ដោយ
សេចក្តីសរសើរដូចគ្នា) ។

យាមាណំ ទេវានំ សទ្ធិំ សុត្វា តុស៊ីតា ទេវា សទ្ធិ-
មនុស្សាវេសុំ ទេវតាទាំងឡាយក្នុងជាន់តុសិត បានឮសម្លេងនៃទេវតា
ក្នុងជាន់យាមាហើយ កំញ័រសម្លេងឲ្យលាន់ឮឡើង (ដោយសេចក្តី
សរសើរដូចគ្នា) ។

តុស៊ីតាណំ ទេវានំ សទ្ធិំ សុត្វា និម្មានាភី ទេវា សទ្ធិ-
មនុស្សាវេសុំ ទេវតាទាំងឡាយក្នុងជាន់និម្មានាភី បានឮសម្លេងនៃ
ទេវតាក្នុងជាន់តុសិតហើយ កំញ័រសម្លេងឲ្យលាន់ឮឡើង (ដោយ
សេចក្តីសរសើរដូចគ្នា) ។

និម្មានាភីណំ ទេវានំ សទ្ធិំ សុត្វា បរិនិម្មិតវិសវីត្ថំ
ទេវា សទ្ធិមនុស្សាវេសុំ ទេវតាទាំងឡាយក្នុងជាន់បរិនិម្មិតវិសវីត្ថំ
បានឮសម្លេងនៃទេវតាជាន់និម្មានាភីហើយ កំញ័រសម្លេងឲ្យលាន់ឮ
ឡើង (ដោយសេចក្តីសរសើរដូចគ្នា) ។

បរិនិម្មិតវិសវីត្ថំណំ ទេវានំ សទ្ធិំ សុត្វា ព្រហ្មកាយំ-

កា^១វេរិ សទ្ធមនុស្សវេស្ស ឯតម្កតវិគា តារាណាសិយំ
 តិសិបតនេ មិគទាយេ អនុត្តរំ ធម្មបក្កំ បវិត្តតំ
 អប្បជីវិត្តិយំ សមណោ និ ព្រាហ្មណោ និ ទេវេន និ
 មាណសេ និ ព្រហ្មតា និ កេសបិ និ លោកស្មិន្តិ ទេវតា
 ទាំងឡាយក្នុងព្រហ្ម បានឮសម្លេងនៃទេវតាក្នុងជាន់បរទេម្មតវសវក្ខ
 ហើយ ក៏ញ៉ាំងសម្លេងឲ្យឆ្ងាយឡើង ដូច្នេះថា ចក្រគឺធម៌នេះ ផតមាន
 ចក្រឯណាមួយស្រដៀងជាង គឺសមណក្ខី ព្រាហ្មណ៍ក្ខី ទេវតាក្ខី មារក្ខី
 ព្រហ្មក្ខី អក្ខរណាមីមួយក្ខី ក្នុងលោក សំដែងឲ្យបានឡើយ មានតែព្រះ

១- ក្នុងភាណវិចារបាឡីក្នុងស្រុកខ្មែរយើង មិនមានបាឡីថា ព្រហ្មកាយិកា ដូច្នេះទេ មានរាប់
 ស្ថានព្រហ្មទាំងពីរព្រហ្មបរិសង្ខារហូតដល់ដាន់កាន់ដ្ឋ មានរបៀបបាឡី ដូច្នេះបរទេម្មតវសវក្ខ-
 នំ ទេវតំ សទ្ធិ សុត្វា ព្រហ្មបរិសង្ខារ ទេវា សទ្ធមនុស្សវេស្ស តែត្រឹមឈ្មោះមិនមាន បាឡីថា
 ឯតម្កតវិគា ។ល។ លោកស្មិន្តិ ទេ ។ ដល់មកខាងចុងបំផុតទើបមានបាឡីថា ឯតម្កតវិគា ។ល។
 លោកស្មិន្តិ ។ ក្នុងភាណវិចារប្បកថាសិរាជ្យ មានរាប់ស្ថានព្រហ្មតាំងពី ព្រហ្មបរិសង្ខារ ហូត
 ដល់អកានដ្ឋ ហើយមានទាំងបាឡីថា ឯតម្កតវិគា ។ល។ លោកស្មិន្តិ គ្រប់បទទាំងអស់ ។
 ក្នុងព្រះត្រៃបិដក មិនមានឃ្លាតស្ថានព្រហ្មដូចច្បាប់ទាំង២ នោះឡើយ មានតែបាឡីថាព្រហ្ម-
 កាយិកា ប្រែថាទេវតាក្នុងស្ថានព្រហ្ម ដូច្នេះ ។ ក្នុងទីនេះយកតាមច្បាប់ក្នុងព្រះត្រៃបិដក ។
 តែបើអស់លោកអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវការនឹងជឿនសូត្របិដកស្ថានព្រហ្មដូចក្នុងច្បាប់ទាំង២ នោះក៏បាន
 តាមស្រាវជ្រាវ ឯសេចក្តីប្រែដូចគ្នា ច្បាស់នៃឈ្មោះស្ថានព្រហ្មទាំង ១៥ ជាប់ប៉ុណ្ណោះក្រោះព្រហ្ម-
 លោកទាំង ១៥ ជាប់នោះជឿលែង អសក្ខីសព្វធម្ម ។

ដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គត្រាស់សំដែងហើយ ក្នុងវសិបតនមិនទាយវន
ដ៏កក្រើកពាលសី ។

ឥតិហ តេន ខណោន តេន មហុតេន យាវី ព្រហ្ម
លោកា សទ្ធោ អត្តគុប្បិ សម្បងសាគុការលាន់ព្យាឡើងទៅដកច
ដល់ព្រហ្មលោក ក្នុង១ លាវនាៈ ក្នុង ១ រំលេចនោះ ដោយអាការលាន់
ព្យា ១ នាដូច្នេះ

អយញ្ចា ទសសហស្សំ លោកធាតុ សង្គម្យំ
សម្បកម្យំ សម្បវេធិ ទាំងហ្នឹងលោកធាតុនេះ ក៏កក្រើកញាប់
ញាប់ទាំងរលីរលីក្រោម និងញាប់ញាប់ក្នុងទិសទាំងក្នុង

អប្បមាណោ ច ទុណ្ណោ ឱភាសោ លោកេ បាតុ -
ហោសិ អតិក្ខម្ម ទេវានំ ទេវានុភាវិន្តិ ទាំងស្មើដុះរឿង
ព្រៃពេកនឹងប្រមាណមិនបាន កន្លងលើសទៅឧត្តរតទៅតាមទាំងឡាយ
ក៏កើតឡើងប្រាកដក្នុងលោក ។

អបំ ខោ ភគវា ឧទានំ ឧទានេសិ អញ្ញាសិ វិត
កោ កោណ្ឌញ្ញោ អញ្ញាសិ វិត កោ កោណ្ឌញ្ញោតិ
សំដាច់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ចន្ទិឱ្យទុកនាវចាថា ។

កោណ្ឌញ្ញ បានចេះដឹងហើយហ្ន៎ ។ កោណ្ឌញ្ញ បានចេះដឹងហើយហ្ន៎ ។

តិច្ឆិហិទំ អាយស្មតោ កោណ្ឌញ្ញស្ស អញ្ញា-
កោណ្ឌញ្ញោត្ថេវ តាមំ អហោសីតិ ព្រោះហេតុនោះ ពាក្យថា
អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញនេះដឹង បានមកដោយឈ្មោះនៃព្រះកោណ្ឌញ្ញដ៏មានកាយ ។

ព្រះឧទុក្ខច្បង្គនសូត្រ ចប់

អនត្តលក្ខណៈសុត្តន្តបិដក

យន្តំ សត្តេហិ ទុក្ខេន ញោយ្យំ អនត្តលក្ខណំ
អនត្តលក្ខណៈឯណា ដែលសត្វទាំងឡាយគប្បីដឹងដោយកម្រ
អត្តវិវាទសញ្ញានំ សម្មទេវី វិមោចនំ
សម្មទ្វេ តំ បកាសេសំ ទិដ្ឋិសច្ចាន យោគិនំ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់ច្រកាសហើយដោយច្រពៃ ខ្ញុំអនត្ត-
លក្ខណៈនោះ ជាធម៌ដោះខ្ញុំអត្តវិវាទបាន គិតិយាច្រកាន់ទាំងដោយសំដី
ថា ខ្លួនៗ ខឹងអត្តសញ្ញា គិតិយាសំគាល់ថា ខ្លួនៗ ដល់ព្រះយោគី
គិតិក្កុមានគ្នា ៥ នាក់ ជាពួកដែលមានសច្ចឃើញហើយ

ទុត្តរំ បដិវេធាយ វាជិតំ ញាណមុត្តមំ

ដើម្បីចំរើនខ្សែញាណដ៏ឧត្តម ដើម្បីនឹងឲ្យត្រាស់ដឹងខ្សែធម៌ដ៏ខ្ពស់
ក្រែវលន

យន្តេសំ ទិដ្ឋតម្មា ញាណោនុបបរិក្ខតំ
សញ្ញាសវេហំ ចិត្តានិ វិមុច្ចិសុ អសេសតោ

ចិត្តរបស់បញ្ចវគ្គិយភក្ត្រចាំងឡាយនោះ ជាអ្នកមានធម៌ឃើញហើយ
ដែលនិព្វាននោះដោយញាណ ក៏រួចផុតហើយចាកកាសវៈចាំងព្នន់វត្តមាន
សេសសល់ដោយសូត្រឯណា

តថា ញាណានុសារេន សាសនំ កាតមិច្ចតំ
សាដ្ឋនំ អត្ថសិទ្ធិតំ តំ សុត្តន្តម្ពណាម សេ

យើងចាំងឡាយ សូត្រកន្សែងនេះ ខ្ញុំព្រះសូត្រនោះ ដើម្បីឲ្យ
សម្រេចច្រះយាជន៍ដល់អស់សាមុទ្រ ដែលត្រូវការបង្កើតចន្លោះពាក្យ
ច្រដៅ (ខែព្រះពុទ្ធ) តាមទំនងខែញាណយ៉ាងនោះ ។

អនត្តលត្ថណសូត្រ

ឯវិម្មេ សុតិ សូត្រនេះ (ឈ្មោះអនត្តលត្ថណសូត្រ) គឺខ្ញុំ (ឈ្មោះ
អានន្ទ) បានស្តាប់មកហើយ យ៉ាងនេះថា

ឯកំ សមយំ កកវា ពារាណសីយំ វិហរតិ

ឥសីបតនេ មិត្តទាយេ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
គង់នៅក្នុងទីព្រៃសំបកនមិតទាយេន ដ៏គ្រូត្រង់ពាក្យណាស់

គត្រ ខោ ភគវិ បញ្ចវគ្គិយេ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រាស់ហៅនូវបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយក្នុង
ទីនោះ (ឲ្យនាំគ្នាតាំងចិត្តស្តាប់នូវភាសនានេះ) ថា

រូបំ ភិក្ខុវេ អនត្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបគឺឥន្ទ្រិយជា
អនត្តាមិនមែនជារបស់ខ្លួនឡើយ

រូបញ្ច ឃាំទំ ភិក្ខុវេ អត្តា អភវិស្ស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ច្រសិនណាច្បើននេះជារបស់ខ្លួនពិតមែន

ន យិទំ រូបំ អាពាធាយ សំវិត្តេយ្យ រូបនេះក៏មិនធម្ម
ច្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការពារ គឺដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ឡើយ

លទ្ធីចិ ច រូបេ ឯវំ មេ រូបំ ហោតុ ឯវំ មេ រូបំ
មា អហោសីតិ ឡាត់ទៀត ចុក្កលធម្មបាទ (នូវអំណាច) ក្នុងរូបថា
សូមឲ្យរូបរបស់អញយ៉ាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យរូបរបស់អញយ៉ាងនេះឡើយ

យស្មា ច ខោ ភិក្ខុវេ រូបំ អនត្តា តស្មា រូបំ អា-
ពាធាយ សំវិត្តិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបជាអនត្តាពិតមែន ព្រោះ

ហេតុនោះបានជារូបចេះតែប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីគាតា

ន ច លត្តតិ រូបេ ឯវី មេ រូបំ ហោតុ ឯវី មេ រូបំ
មា អហោសីតិ ឡាងៗ បុគ្គលមិនបាន (ខ្ញុំអំណាច) ក្នុងរូបថា
សូមឲ្យរូបរបស់កញ្ញាយាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យរូបរបស់កញ្ញាយាងនេះឡើយ

វេទនា អនត្តា វេទនា មិនមែនជារបស់ខ្លួនឡើយ

វេទនា ច ហិទំ ភិក្ខុវេ អត្តា អភវិស្ស ម្នាលភិក្ខុបាវន
ឡាយ ប្រសិនណាច្នៃវេទនានេះ ជាចស្ម័ន្តពិភមន

ន យិទំ វេទនា អាពាធយ សំវិត្តយ្យ វេទនានេះក៏
មិនគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីគាតាឡើយ

លព្ពេបិ ច វេទនាយ ឯវី មេ វេទនា ហោតុ ឯវី
មេ វេទនា មា អហោសីតិ ឡាងៗ បុគ្គលគប្បីបាន (ខ្ញុំ
អំណាច) ក្នុងវេទនាថា សូមឲ្យវេទនារបស់កញ្ញាយាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យ
វេទនារបស់កញ្ញា យាងនេះឡើយ

យស្មា ច ទោ ភិក្ខុវេ វេទនា អនត្តា តស្មា វេទ-
នា អាពាធយ សំវិត្តតិ ម្នាលភិក្ខុបាវន ឡាយ វេទនាជាអនត្តា
ពិភមន ព្រោះហេតុនោះបានជាវេទនាចេះតែប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីគាតា

ន ឬ លត្តតិ វេទនាយ ឯវី មេ វេទនា ហោត្ត ឯវី
 មេ វេទនា មា អហោសីតិ ឡង់ទៀត បុគ្គលមិនបាន (ឲ្យ
 អំណាច) ក្នុងវេទនាថា សូមឲ្យវេទនារបស់អញ យ៉ាងនេះទៅ សូម
 កុំឲ្យវេទនារបស់អញយ៉ាងនេះឡើយ

សញ្ញា អនត្តា សញ្ញាមិនមែនជារបស់ខ្លួនឡើយ
 សញ្ញា ឬ ហិទំ ភិក្ខុវេ អត្តា អភវិស្ស ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ប្រសិនបើសញ្ញានេះជារបស់ខ្លួនក៏មែន
 ន យិទំ សញ្ញា អាណាយ សិរីត្ថេយ្យ សញ្ញានេះក៏មិន
 គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការណ៍ឡើយ

លត្តេបំ ឬ សញ្ញាយ ឯវី មេ សញ្ញា ហោត្ត ឯវី មេ
 សញ្ញា មា អហោសីតិ ឡង់ទៀត បុគ្គលគប្បីបាន (ឲ្យអំណាច)
 ក្នុងសញ្ញាថា សូមឲ្យសញ្ញារបស់អញយ៉ាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យសញ្ញារបស់
 អញយ៉ាងនេះឡើយ

យស្មា ឬ ទោ ភិក្ខុវេ សញ្ញា អនត្តា តស្មា សញ្ញា
 អាណាយ សិរីត្ថតិ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជាអនត្តាក៏មែន
 ព្រោះហេតុនោះបានជាសញ្ញាចេះតែប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការណ៍

ន ច លត្តតិ សញ្ញាយ ឯវី មេសញ្ញា ហោត្ត ឯវី
មេ សញ្ញា មា អហោសីតិ ឡង្គៈខៀត ចុត្តលមិនបាន (ឡូ
កំណាច) ក្នុងសញ្ញាថា សូមឲ្យសញ្ញាចេញយ៉ាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យ
សញ្ញាចេញយ៉ាងនេះឡើយ

សង្ខារ អនត្តា សង្ខារទាំងឡាយ មិនមែនជាចេញឡើយ

សង្ខារ ច ហិទំ ភិក្ខុវេ អត្តា អភវិស្សុស្ស គ្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនណាចេញសង្ខារទាំងឡាយនេះ ជាចេញឯកមែន

ន យិទំ សង្ខារា អាតោធាយ សំវត្តេយ្យំ សង្ខារ
ទាំងឡាយនេះ ក៏មិនឈប់ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអាតោធាឡើយ

លត្តេបិ ច សង្ខារេសុ ឯវី មេ សង្ខារា ហោត្ត
ឯវី មេ សង្ខារា មា អហោសុត្តិ ឡង្គៈខៀត ចុត្តលឈប់បាន
(ឡូកំណាច) ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយថា សូមឲ្យសង្ខារទាំងឡាយចេញ
យ៉ាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យសង្ខារទាំងឡាយចេញយ៉ាងនេះឡើយ

យស្មា ច ខោ ភិក្ខុវេ សង្ខារា អនត្តា តស្មា
សង្ខារា អាតោធាយ សំវត្តន្តិ គ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំង

ឡាយ ជាអនត្តានិកម៌នៃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ខារចាំងឡាយចេះ
តែច្រើត្តទៅដើម្បីការពារ

ន ឬ លត្តតិ សង្ខារេសុ ឯវំ មេ សង្ខារា ហោត្តិ
ឯវំ មេ សង្ខារា មា អហោសុត្តិ ម្យ៉ាងៗនៃ ចុត្តលមិនបាន
(ខ្ញុំអំណាច) ក្នុងសង្ខារចាំងឡាយជា សូមឲ្យសង្ខារចាំងឡាយរបស់អញ
យ៉ាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យសង្ខារចាំងឡាយរបស់អញយ៉ាងនេះឡើយ ។

វិញ្ញាណំ អនត្តា វិញ្ញាណ មិនមែនជារបស់ខ្លួនឡើយ

វិញ្ញាណាត្វា ហិទំ វិក្ខុវេ អត្តា អភវិស្ស ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំងឡាយ ប្រសិនណាចៅវិញ្ញាណនេះជារបស់ខ្លួនភិក្ខុន

ន យិទំ វិញ្ញាណំ អាត្មាធាយ សិរិទ្ធិយ្យ វិញ្ញាណ
នេះក៏មិនគប្បីច្រើត្តទៅដើម្បីការពារឡើយ

លទ្ធនេ ឬ វិញ្ញាណោ ឯវំ មេ វិញ្ញាណំ ហោត្តិ
ឯវំ មេ វិញ្ញាណំ មា អហាសីតិ ម្យ៉ាងៗនៃ ចុត្តលគប្បីបាន
(ខ្ញុំអំណាច) ក្នុងវិញ្ញាណនេះជា សូមឲ្យវិញ្ញាណរបស់អញ យ៉ាងនេះ
ទៅ សូមកុំឲ្យវិញ្ញាណរបស់អញ យ៉ាងនេះឡើយ

យស្មា ឬ ទោ វិក្ខុវេ វិញ្ញាណំ អនត្តា តស្មា

វិញ្ញាណំ អាតោធាយ សំវិត្តិ ខ្មាលភិក្ខុចំរង់ឡាយ វិញ្ញាណ
ជាអនត្តានិកម្ម ព្រោះហេតុនោះបានជាវិញ្ញាណចេះតែប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីអាតោ

ន ប លត្តិ វិញ្ញាណ ឯវំ មេ វិញ្ញាណំ ហោតុ
ឯវំ មេ វិញ្ញាណំ មា អហោសីតិ ម្យង់ទៀត ចុក្កលមិនបាន
(ខ្ញុំកំណាច) ក្នុងវិញ្ញាណថា សូមឲ្យវិញ្ញាណរបស់អញយ៉ាងនេះទៅ
សូមឲ្យវិញ្ញាណរបស់អញ យ៉ាងនេះឡើយ ។

តំ កី មញ្ញបិ ភិក្ខុជី រូបំ និប្បំ វា អនិប្បំ វាតិ
ខ្មាលភិក្ខុចំរង់ឡាយ អ្នកចំរង់ឡាយសំគាល់ខ្ញុំសេចក្តីនោះថាដូច
ម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ?

អនិប្បំ វាតិ ភិក្ខុ បពិត្រព្រះគង្គដ៏ចម្រើន រូបមិនទៀងទេ
យម្បតានិប្បំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ របស់ឯណាដែល
មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬ ជាសុខ ?

ទុក្ខំ វាតិ ភិក្ខុ បពិត្រព្រះគង្គដ៏ចម្រើន របស់នោះជាទុក្ខ
យម្បតានិប្បំ ទុក្ខំ វិបរណាមធម្មំ កល្យំ នុ តំ សម-
នុបស្សិតិ ឯតិ មម ឯសោ ហមស្សិ ឯសោ មេ អត្តាតិ

ក៏របស់ឯណាដែលមិនទៀង ដែលជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួល
ជាធម្មតា គួរឬ ដើម្បីនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា ខ្លះរបស់អញ ខ្លះជា
អញ ខ្លះជាខ្លួនអញ

សោ ហេតុ វាស្ត្រ ចតុក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនគួរដើម្បីនឹងយល់
ឃើញយ៉ាងនោះទេ

តំ ក៏ មញ្ញាបិ ភិក្ខុវេ វេទនា និច្ចា វា អនិច្ចា វាតិ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវសេចក្តីនោះថាដូច
ម្ដេច វេទនាទៀង ឬមិនទៀង ?

អនិច្ចា វាស្ត្រ ចតុក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វេទនាមិនទៀងទេ
យម្បតានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ របស់ឯណា
ដែលមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ ឬ ជាសុខ

ទុក្ខំ វាស្ត្រ ចតុក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន របស់នោះជាទុក្ខ
យម្បតានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ កលំ នុ តំ
សមនុបស្សីតុំ ឯតំ មម ឯសោ ហមស្មី ឯសោ មេ អត្តាតិ

ក៏របស់ឯណាដែលមិនទៀង ដែលជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួល
ជាធម្មតា គួរឬ ដើម្បីនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា ខ្លះរបស់អញ
ខ្លះជាអញ ខ្លះជាខ្លួនអញ

គោ ហោតិ ភន្តេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនគួរដើម្បីនឹងយល់
ឃើញយ៉ាងនោះទេ

តំ កំ មញ្ញាបិ ភិក្ខុវេ សញ្ញា និច្ចា វា អនិច្ចា វាតិ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវសេចក្តីនោះថាដូច
ម្តេច សញ្ញាទៀងឬមិនទៀង

អនិច្ចា ភន្តេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សញ្ញាមិនទៀងទេ
យម្មតានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ កំរេបសំឯណា
ដែលមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ?

ទុក្ខំ ភន្តេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន របស់នោះជាទុក្ខ
យម្មតានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ កល្យំ នុ តំ សម-
គុបស្ស៍តិ ឯតំ មម ឯសោ ហមស្សិ ឯសោ មេ អត្តាតិ
កំរេបសំឯណាដែលមិនទៀង ដែលជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រច្រួលជា
ធម្មតា គួរឬ ដើម្បីនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា ខ្ញុំរបស់អញ ខ្ញុំជា
អញ ខ្ញុំជាខ្លួនអញ

គោ ហោតិ ភន្តេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនគួរដើម្បីនឹងយល់
ឃើញយ៉ាងនោះទេ ។

តំ កំ មញ្ញបិ ភិក្ខុវេ សង្ខារា និច្ចា វា អនិច្ចា វាតិ
ខ្នាលភិក្ខុចាង្គោយ អ្នកចាង្គោយសំគាល់ទ្វារសេចក្តីនោះជាដូច
ម្ដេច សង្ខារចាង្គោយទៀងឬមិនទៀង

អនិច្ចា ភន្តេ ចក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ខារចាង្គោយ
មិនទៀងទេ

យម្បតានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ កំរេសង្ខារ
ដែលមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ?

ទុក្ខំ ភន្តេ ចក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន របស់នោះជាទុក្ខ

យម្បតានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ កល្យំ នុ តំ សម-
នុបស្សិតុំ ឯតំ មម ឯសោ ហាមស្មី ឯសោ មេ អត្តាតិ

កំរេសង្ខារដែលមិនទៀង ដែលជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជា
ធម្មតា ក្នុង ដើម្បីនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុះរបស់អញ នុះជា
អញ នុះជាខ្លួនអញ

តោ ហេតុំ ភន្តេ ចក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនគួរដើម្បីនឹងយល់
ឃើញ យ៉ាងនោះទេ

តំ កំ មញ្ញបិ ភិក្ខុវេ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំខាល់នូវសេចក្តីនោះជាដូច
ម្តេច វិញ្ញាណទៀង ឬមិនទៀង ?

អធិប្បិ ភក្ត្រេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិញ្ញាណមិនទៀងទេ

យម្បតានិប្បិ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វា តិ កំរបស់ឯណា
ដែលមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ?

ទុក្ខំ ភក្ត្រេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន របស់នោះជាទុក្ខ

យម្បតានិប្បិ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ កល្យំ នុ តំ សម-
នុបស្សិតំ ឯតំ មម ឯសោ ហាមស្មំ មេ អត្តាតិ

កំរបស់ឯណាដែលមិនទៀង ដែលជាទុក្ខនានាសេចក្តីច្របូបច្របល់
ធម្មតា គួរឬ ដើម្បីនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជា
អញ នុ៎ះជាខ្លួនអញ

តោ ហោតិ ភក្ត្រេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនគួរដើម្បីនឹងយល់
ឃើញយ៉ាងនោះទេ ។

តស្មា តិហ ភិក្ខុវេ យំកិញ្ចំ រូបំ អតីតាតាកត-
បប្បប្បន្តំ អដ្ឋង្គំ វា ធម្មា វា ទុក្ខារិកំ វា សុខមំ វា
ហីនំ វា បណីតំ វា យន្តរេ សន្តិកេ វា សព្វំ រូបំ

ត្មាលភិក្ខុចំរើនឡាយ ព្រោះហេតុនោះ រូបឯណាមួយដែលជាអតីតក្តី
 ជាអនាគតក្តី ជាបច្ចុប្បន្នក្តី ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី ល្អិតក្តី
 ថោកទាបក្តី ទុក្ខមក្តី រូបឯណាដែលមានក្នុងទីនោះក្តី ក្នុងទីដីក្តី រូបខាង
 អស់នោះ ក៏គ្រាន់តែជារូប (ប៉ុណ្ណោះឯង)

នេតិ មម ទេសោ ហមស្មី ន មេសោ អត្តាតិ ឯវិមេតិ
 យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទុដ្ឋិច្ចំ អ្នកចំរើនឡាយគួរឃើញនូវ
 សេចក្តីនុះដោយប្រាថ្នាដ៏ល្អ ភាមិសេចក្តីពិត យ៉ាងនេះដូច្នេះថា នុះមិន
 មែនរបស់អញ នុះមិនមែនជាអញ នុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។

យាកាបិ វេទនា អតីតាគតបច្ចុប្បន្នា អដ្ឋង្គា វិ
 ចហិទ្ធា វិ ឧប្បាវិកា វិ សុខុមា វិ ហីនា វិ បណីតា វិ
 យា ទូរេ សន្តិកេ វិ សញ្ញា វេទនា វេទនាឯណាមួយដែលជា
 អតីតក្តី ជាអនាគតក្តី ជាបច្ចុប្បន្នក្តី ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី
 ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ទុក្ខមក្តី វេទនាឯណាដែលមានក្នុងទីនោះក្តី ក្នុងទី
 ដីក្តី វេទនាខាងអស់នោះ ក៏គ្រាន់តែជាវេទនា (ប៉ុណ្ណោះឯង)

នេតិ មម ទេសោ ហមស្មី ន មេសោ អត្តាតិ ឯវិមេតិ
 យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទុដ្ឋិច្ចំ អ្នកចំរើនឡាយគួរឃើញនូវ

សេចក្តីនេះដោយប្រាជ្ញដ៏ល្អ តាមសេចក្តីពិត យ៉ាងនេះដូច្នេះថា ខ្ញុំមិន
មែនរបស់អញ ខ្ញុំមិនមែនជាអញ ខ្ញុំមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។

យា កបិ សញ្ញា អតីតាតាតតបច្ចុប្បន្នា អន្ស៊ីតា
វា ពហិទ្ធា វា ឧទ្យោកា វា សុខុមា វា ហីតា វា
បណីតា វា យា ទូរេ សន្តិកេ វា សញ្ញា សញ្ញា

សញ្ញាឯណាមួយដែលជាអតីតក្តី ជាអនាគតក្តី ជាបច្ចុប្បន្នក្តី ខាង
ក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ទុក្ខក្តី សញ្ញាឯ-
ណាដែលមានក្នុងទីនោះក្តី ក្នុងទីជិតក្តី សញ្ញាទាំងអស់នោះ ក៏គ្រាន់
តែជាសញ្ញា (ចុះណោះឯង)

ឆេតិ មម នេសោ ហមស្មី ន មេសោ អត្តាតិ
ឯមេតិ យហិភូហិតិ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋិន្ធិ អ្នកទាំងឡាយគួរ
ឃើញ នូវសេចក្តីនេះដោយប្រាជ្ញដ៏ល្អ តាមសេចក្តីពិត យ៉ាងនេះដូច្នេះ
ថា ខ្ញុំមិនមែនរបស់អញ ខ្ញុំមិនមែនជាអញ ខ្ញុំមិនមែនជាខ្លួនរបស់
អញឡើយ ។

យេ កេបិ សង្ខារា អតីតាតាតតបច្ចុប្បន្នា អន្ស៊ីតា
វា ពហិទ្ធា វា ឧទ្យោកា វា សុខុមា វា ហីតា វា

បណ្ឌិតា វិ យេ ទ្វេ សន្តិកេ វិ សព្វេ សង្ខារ

សង្ខារទាំងឡាយឯណាមួយ ដែលជាអតីតក្តី ជាអនាគតក្តី ជា
ចចុប្បន្តក្តី ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី ល្អិតក្តី ដោកចាចក្តី
ទុក្ខមក្តី សង្ខារទាំងឡាយឯណាដែលមានក្នុងច្បាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី សង្ខារ
ទាំងឡាយទាំងអស់នោះ ក៏គ្រាន់តែជាសង្ខារ (ប៉ុណ្ណោះឯង)

នេតិ មម នេសោ ហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ
ឯវិមេតិ យហិភូតិ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋិព្វំ អ្នកទាំងឡាយគួរ
ឃើញខ្លះសេចក្តីនេះដោយប្រាជ្ញាដ៏ល្អ តាមសេចក្តីពិត យ៉ាងនេះដូច្នេះ
ថា នុះមិនមែនរបស់អញ នុះមិនមែនជាអញ នុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់
អញឡើយ ។

យំកិញ្ចំ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អដ្ឋិព្វំ
វិ ពហិភូតា វិ ឧទ្យុរិអំ វិ សុខុមំ វិ ហីនំ វិ បណ្ឌិតំ វិ
យន្តេ សន្តិកេ វិ សព្វំ វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណឯណាមួយដែល
ជាអតីតក្តី ជាអនាគត ជាចចុប្បន្តក្តី ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោត
គ្រោតក្តី ល្អិតក្តី ដោកចាចក្តី ទុក្ខមក្តី វិញ្ញាណឯណាដែលមានក្នុងច្បាយ
ក្តី ក្នុងទីជិតក្តី វិញ្ញាណទាំងអស់នោះ ក៏គ្រាន់តែជាវិញ្ញាណ (ប៉ុណ្ណោះឯង)

នេតិ មម នេសោ ហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ
 ឯវិមេតិ យថាភូតិ សមុប្បញ្ញាយ ទុដ្ឋិព្វំ អ្នកទាំងឡាយគួរ
 ឃើញ នូវសេចក្តីនេះដោយប្រាថ្នាដ៏ល្អ កាមសេចក្តីពិត យ៉ាងនេះដូច្នេះថា
 ខ្ញុំមិនមែនរបស់អញ ខ្ញុំមិនមែនជាអញ ខ្ញុំមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ
 ឡើយ ។

ឯវិ បស្សំ ភិក្ខុវេ សុត្តរិ អរិយសាវកោ រូបស្មំបិ
 និព្វិន្ទតិ វេទនាយបិ និព្វិន្ទតិ សញ្ញាយបិ និព្វិន្ទតិ
 សង្ខារេសុបិ និព្វិន្ទតិ វិញ្ញាណស្មំបិ និព្វិន្ទតិ មាឈកកុ
 ទាំងឡាយ អរិយសាវកបានស្តាប់ហើយយល់ឃើញយ៉ាងនេះ ក៏នឿយ
 ណាយក្នុងរូបផង នឿយណាយក្នុងវេទនាផង នឿយណាយក្នុងសញ្ញា
 ផង នឿយណាយក្នុងសង្ខារទាំងឡាយផង នឿយណាយក្នុងវិញ្ញាណផង

និព្វិន្ទំ វិជ្ជិតិ វិវាតា វិមុច្ចតិ កាលចេនឿយណាយ
 (យ៉ាងនេះហើយ) ក៏ប្រាសចាកដង្រោក ចិត្តក៏ផុតស្រឡះ (ចាកភាសា)
 ព្រោះកិរិយាប្រាសចាកដង្រោក

វិមុត្តស្មំ វិមុត្តមីតិ ញាណំ ហោតិ កាលដែលចិត្តផុត
 ស្រឡះ (ចាកភាសា) ហើយ ញាណ (របស់អរិយសាវកនោះ) ក៏កើត
 ឡើងប្រាកដថា ចិត្ត! របស់អញ! ផុតស្រឡះ (ចាកភាសា) ហើយ

ទីណា ជាតិ ស្រីតំ ព្រហ្មបរិយំ ភតិ ករណីយំ
 នាបរំ ឥត្តតាមាតិ បដិសាតីតិ (អរិយសាវគ្គនោះ) ក៏ដឹង
 ច្បាស់ដូច្នេះថា ជាតិ (របស់អញ) អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយធម៌ អញ
 បាននៅរួចហើយ កិច្ចដែលគួរធ្វើ អញក៏បានធ្វើរួចហើយ កិច្ចឯទៀត
 ក្រៅពីនេះ មិនមាន (ដល់អញ) ឡើយ ។

ឥទ្ធមហិ ឬ ភគវិ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់បាន
 ត្រាស់សំដែងនូវសូត្រនេះរួចហើយ

អត្ថមនា បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខុ ភគវិគោ ភាសិតំ អភិ-
 និន្និ បញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយក៏មានចិត្តត្រេកអររីករាយ ជំពោះភាសិត
 នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់

ឥមស្មីព្វា បន វេយ្យាករណស្មំ កញ្ញាមាទេ បញ្ចវគ្គិ-
 យានំ ភិក្ខុនំ អនុបាទាយ អាលវេហំ បិគ្គានំ វិមុច្ចិស្វតិ
 ក៏កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ កំពុងត្រាស់សំដែងនូវវេយ្យា-
 ករណ៍នេះ ចិត្តរបស់ភិក្ខុទាំង ៥ រូប បានរួចស្រឡះហើយ ចាកភាសា
 ទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់ចាំ (ថាអញថាយើងទៀតឡើយ) ។

អនុគោលកុណសូត្រ ចប់

អាទិត្យបរិយាយសុត្តន្តបិដក

វិនិច្ឆ័យទមនោបាយេ សព្វសោ បារមី គតោ

អមោយវិចិត្រោ ពុទ្ធនា អភិញ្ញាណនុសាសកោ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់បានសម្រេចខ្ពង់ព្រះបារមី ដោយសព្វ
គ្រប់ហើយ ព្រះគង្គមានវរបារមីដ៏គត់តើ ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅក្នុងទុក្ខ
ខ្លានខ្លាចវេទនេយ្យសត្វ ដើម្បីឲ្យបានត្រាស់ដឹង

បិណ្ឌាត្ថបតោបាបិ ធម្មេន វិនយំ បដំ ទ្រង់ណែនាំ
ពន្យល់ខ្លះពពួកសត្វដោយធម៌ តាមសមត្ថភាពដល់ទប់ស្កាត់ដែលសត្វ
សន្សំទុកមក

បិណ្ឌាត្ថិបារិបរិយាសំ សម្ពោជ្ឈារហាយោគិនំ

យមាទិត្យបរិយាយំ ទេសយន្តោ មនោរហំ

ទ្រង់ត្រាស់សំដែងខ្លះសូត្រឯណា ឈ្មោះថាអាទិត្យបរិយាយសូត្រ
ជាគ្រឿងនាំចិត្តនៃពួកព្រះយោគីជាអ្នកគូរនឹងត្រាស់ដឹង ដែលជាដង្ហែ
ធ្លាប់សន្សំខាងកិច្ចបំរើភ្នែង

តេ សោតារោ វិមោចេសិ អសេក្ខាយ វិមុត្តិយា

ទ្រង់ញាត់ព្រះយោគីខាងនោះដែលជាអ្នកស្តាប់ ឲ្យបានរួចផុត

ស្រឡះហើយ ចាកសាស្ត្រៈចាំងឡាយ ដោយអស្ចារ្យមុត្ត

តបេរោបបរិកាយ វិញ្ញាណំ សោតុច្ឆិច្ឆិ

ទុក្ខនាលក្ខណោបាយំ តំ សុត្តន្តម្ពណាម សេ

យើងចាំងឡាយ សូត្រដ៏ល្អនេះ ខ្ញុំព្រះសូត្រនោះ ជាទុបាយជា
គ្រឿងកំណត់ខ្ញុំការនៃសេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីវិភាជនចាំងឡាយ ដែលត្រូវ
ការចង់ស្តាប់ ដោយកិរិយាពិចារណាយ៉ាងនោះឯង ។

អាទិត្តបរិយាយ សូត្រ

ឯវិច្ឆេ សុត្តិ (សូត្រនេះឈ្មោះអាទិត្តបរិយាយសូត្រ) គឺ (ខ្ញុំឈ្មោះ
អាទិត្ត) បានស្តាប់មកហើយយ៉ាងនេះថា

ឯកំ សមយំ ភក្ខវា គយាយំ វិហរតិ គយា.
សីលេ សទ្ធិំ ភិក្ខុសហស្សេន សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ ទ្រង់គង់នៅក្នុងគយាសីសប្រទេស ដ៏តស្មើឈ្មោះគយា ជា
មួយនឹងភិក្ខុ ១ ពាន់រួច

តត្រ ខោ ភក្ខវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុចាំងឡាយក្នុងគយាសីសប្រទេសនោះ (ឲ្យ
នាំគ្នាគាត់ចិត្តស្តាប់ខ្ញុំការសិក្សាដូច្នេះថា)

សង្ខំ ភិក្ខុវេ អាទិត្តំ ខ្នាលកិក្ខុបាវន្យាយ វត្ថុបាវន្តំ ជា
របស់ក្មេង

កិញ្ចា ភិក្ខុវេ សង្ខំ អាទិត្តំ ខ្នាលកិក្ខុបាវន្យាយ វត្ថុបាវន្តំ
ពួកជារបស់ក្មេង គឺអ្វី ខ្លះ ?

បក្កំ ភិក្ខុវេ អាទិត្តំ ខ្នាលកិក្ខុបាវន្យាយ ភ្នែកជារបស់ក្មេង

រូបា អាទិត្តា រូបបាវន្យាយ ជារបស់ក្មេង

បក្កុញ្ញាណំ អាទិត្តំ វិញ្ញាណាភាស្រ័យន៍នក្នុង ជារបស់ក្មេង

បក្កុសម្មស្សោ អាទិត្តោ សម្មស្សកាស្រ័យន៍នក្នុង ជា
របស់ក្មេង

យម្បិទំ បក្កុសម្មស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ឈតិ វេទយិតំ
សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការច្នៃ
គឺវេទនាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខ មិនមែនសុខក្តី កើតឡើងព្រោះ
បក្កុសម្មស្សជាបច្ច័យឯណា

តម្បិ អាទិត្តំ សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការច្នៃនោះ ក៏ជារបស់ក្មេង

កោន អាទិត្តំ ក្មេងដោយអ្វី ?

អាទិត្តំ រាគគ្គិតា ទោលគ្គិតា មោហគ្គិតា អាទិត្តំ

ជាតិយា ជិរាមណោន សោកេហិ បរិទេសិហិ ទុក្ខេហិ

ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ អាទិត្តន្តំ វិទាមិ គថាគត

ពោលថា ក្លៅដោយភ្លេងគឺរាគៈ ដោយភ្លេងគឺវោសៈ ដោយភ្លេងគឺមាហាៈ

ក្លៅដោយសេចក្តីកើត ដោយសេចក្តីចាស់គ្រាគ្រាន់សេចក្តីស្លាប់ ក្លៅ

ដោយសេចក្តីសោក ដោយសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងកាយ

ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ក្នុងចិត្តចាំឡាយ ។

សោតិ អាទិត្តំ ត្រចៀក ជារបស់ក្លៅ

សទ្ធា អាទិត្តំ សម្លេងចាំឡាយ ជារបស់ក្លៅ

សោតវិញ្ញាណំ អាទិត្តំ វិញ្ញាណកាស្រយន៍ត្រចៀក ជា
របស់ក្លៅ

សោតសម្មស្សោ អាទិត្តោ សម្មស្សកាស្រយន៍ត្រចៀក
ជារបស់ក្លៅ

យម្បិទំ សោតសម្មស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ ជីវេយ្យំ
សុទ្ធំ វិ ទុក្ខំ វិ អទុក្ខមសុទ្ធំ វិ សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការច្នៃ
គឺវេទនាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើតឡើងព្រោះ
សោតសម្មស្សជាចច្ចយឯណា

តម្បី អាទិត្តំ សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការធុណ៍នោះ គឺជាចេសក្តៅ

កោន អាទិត្តំ ក្តៅដោយអ្វី ?

អាទិត្តំ ភគគ្គិដា ទោសគ្គិដា មោហគ្គិដា អាទិត្តំ
ជាតិយា ជិវាមណោន សោកេហំ បរិទេវេហំ ទុក្ខេហំ
ទោមនស្សេហំ ទុបាយាសេហំ អាទិត្តន្តំ វិទាមី គថាគត

ពោលថា ក្តៅដោយភ្លើងឆ័រគតៈ ដោយភ្លើងនីរោសៈ ដោយភ្លើងនិមាហៈ
ក្តៅដោយសេចក្តីកើត ដោយសេចក្តីបាត់បង់គ្រាន់នឹងសេចក្តីស្លាប់ ក្តៅ
ដោយសេចក្តីសាក ដោយសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងកាយ
ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ក្នុងចិត្តចាំបង្អាយ ។

ឃានំ អាទិត្តំ ច្រមុះ ជាចេសក្តៅ

គន្ធា អាទិត្តា ក្នុងចាំបង្អាយ ជាចេសក្តៅ

ឃានវិញ្ញាណំ អាទិត្តំ វិញ្ញាណាស្រ័យនឹងច្រមុះ ជា
ចេសក្តៅ

ឃានសម្មស្សោ អាទិត្តោ សម្មស្សាស្រ័យនឹងច្រមុះ
ជាចេសក្តៅ

យម្បិទំ ឃានសម្មស្សបច្ចយា ទុប្បជ្ជតិ វេទយិតំ

សុខំ វិ ទុក្ខំ វិ អទុក្ខមសុខំ វិ សេចក្តីដឹងច្បាស់ ខ្ញុំ
ការម្នាក់ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើត
ឡើងព្រោះយោនសម្មសូជាចង្អុយឯណា

តម្បី អាទិត្តិ សេចក្តីដឹងច្បាស់ខ្ញុំការម្នាក់នោះ ក៏ជារបស់ក្តៅ

កើត អាទិត្តិ ក្តៅដោយអ្វី ?

អាទិត្តិ រាគគ្គិតា ទោលគ្គិតា មោហាគ្គិតា អាទិត្តិ
ជាតិយា ជរាមរណោន សោកេហំ បរិទេវិហំ ទុក្ខេហំ
ទោមនស្សេហំ ឧបាយាសេហំ អាទិត្តន្តិ វិទាមិ គថាគត

ពោលថា ក្តៅដោយភ្លើងឥរិកៈ ដោយភ្លើងគឺទោសៈ ដោយភ្លើងគឺមោហៈ
ក្តៅដោយសេចក្តីកើត ដោយសេចក្តីចាស់គ្រាំគ្រានឹងសេចក្តីស្លាប់ ក្តៅ
ដោយសេចក្តីសាក ដោយសេចក្តីទ្រុឌទ្រួល ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងកាយ
ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ក្នុងចិត្តចាំងឡាយ។

ជំរុំ អាទិត្តា អណ្តាគ ជារបស់ក្តៅ

រសា អាទិត្តា រសចាំងឡាយ ជារបស់ក្តៅ

ជំរុំវិញ្ញាណំ អាទិត្តិ វិញ្ញាណាគាស្រ័យនឹងអណ្តាគ ជា
របស់ក្តៅ

ជីវិតសម្បជញ្ញ អាទិត្តោ សម្មស្សតាស្រីយន្តិកណ្ណាត ជា
របស់ក្មេង

យម្យិទំ ជីវិតសម្មស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ជិតិ វេទយិតិ
សទំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុទំ វា សេចក្តីជីវិតច្បាស់នូវ
ការគ្រប់ គឺវេទនាជាសុទ្ធក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុទ្ធក្តី កើត
ឡើងព្រោះជីវិតសម្មស្សជាច្រើន ២៣

ធម្មិ អាទិត្តំ សេចក្តីជីវិតច្បាស់នូវការគ្រប់នោះ ក៏ជារបស់ក្មេង

កាន់ អាទិត្តំ ក្មេងដោយអ្វី ?

អាទិត្តំ រាគគ្គិនា ទោសគ្គិនា មោហគ្គិនា អាទិត្តំ
ជាតិយា ជរាមរណោន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ
ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ អាទិត្តន្តិ វិវាមិ គថាគក

គោលថា ក្មេងដោយភ្លេងគឺកន្លះ ដោយភ្លេងគឺទោសៈ ដោយភ្លេងគឺមោហៈ
ក្មេងដោយសេចក្តីកើត ដោយសេចក្តីខាសត្រាត្រានិងសេចក្តីស្លាប់ ក្មេង
ដោយសេចក្តីសោក ដោយសេចក្តីទុក្ខទ្រុឌ ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងកាយ
ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ក្នុងចិត្តចង្អៀតចង្អល់ ។

កាយោ អាទិត្តោ កាយ ជារបស់ក្មេង

ដោយដឹង អាទិត្យ ដោយដឹង គឺការស្នាក់នៅនេះជាស្រាប់
ដោយកាយទាំងឡាយជាបរិសុទ្ធ

កាយវិញ្ញាណ អាទិត្យ វិញ្ញាណក្រៅនៃកាយ ជា
បរិសុទ្ធ

កាយសម្មស្សោ អាទិត្យ សម្មស្សក្រៅនៃកាយ
ជាបរិសុទ្ធ

យម្បិទ្ធ កាយសម្មស្សបច្ចុប្បន្ន ឧប្បជ្ឈតិ វេទយិត្ត
សុខំ វា ទុក្ខំ វា អនុក្ខមសុខំ វា សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវ
ការស្នាក់ នៃវេទនាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើត
ឡើងព្រោះកាយសម្មស្សជាបច្ចុប្បន្ន ៦ណា

តម្បិ អាទិត្យ សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការស្នាក់នោះ ក៏ជាបរិសុទ្ធ

កេន អាទិត្យ ក្តៅដោយអ្វី ?

អាទិត្យ វាគង្គតា ទោសគង្គតា មោហគង្គតា អាទិត្យ
ជាតិយា ជរាមរណាន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ
ទោមនស្សេហិ ឧបាឃាសេហិ អាទិត្យន្ត វិទាមិ គឺជាគត
កាលថា ក្តៅដោយភ្លើងអីក៏នោះ ដោយភ្លើងអីទោសៈ ដោយភ្លើងអីមោហៈ

ក្តៅដោយសេចក្តីកើត ដោយសេចក្តីចាស់ត្រាំគ្រាន់និងសេចក្តីស្លាប់ ក្តៅ
ដោយសេចក្តីសាក ដោយសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងកាយ
ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ក្នុងចិត្តទាំងឡាយ ។

មនោ អាទិត្តោ ចិត្ត ជាបេសកកម្ម

ធម្មា អាទិត្តា ធម៌ទាំងឡាយ និការម្មណ៍ដែលកើតក្នុងចិត្ត
ជាបេសកកម្ម

មនោវិញ្ញាណំ អាទិត្តំ វិញ្ញាណកាស្រ័យនឹងចិត្ត ជាបេសកកម្ម

មនោ សម្មស្សោ អាទិត្តោ សម្មស្សកាស្រ័យនឹងចិត្ត ជា
បេសកកម្ម

យម្បិទំ មនោសម្មស្សបច្ចុយា ទុប្បជ្ឈិតិ ជីវយំតិ
សុទំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុទំ វា សេចក្តីជីវច្បាស់នូវការម្មណ៍
និរវត្តនា ជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើតឡើង
ព្រោះមនោសម្មស្សជាបច្ច័យឯណា

តម្បិ អាទិត្តំ សេចក្តីច្បាស់នូវការម្មណ៍នោះ ក៏ជាបេសកកម្ម

កោស អាទិត្តំ ក្តៅដោយអ្វី ?

អាទិត្តំ វាគគ្គិនា ទោសគ្គិនា មោហគ្គិនា អាទិត្តំ

ជាតិយា ជរាមរណេន សោកេហិ បរិទេសិហិ ទុក្ខេហិ

ទោមនស្សេហិ ទុបាយាសេហិ អាទិត្តន្តិ វិទាមិ គថាគត

គោលថា ក្តៅដោយភ្លើងឥតឆេះ ដោយភ្លើងគឺទោសៈ ដោយភ្លើងគឺទោហៈ
ក្តៅដោយសេចក្តីកើត ដោយសេចក្តីបាត់បង់ត្រូវត្រានិងសេចក្តីស្លាប់ ក្តៅ
ដោយសេចក្តីសោក ដោយសេចក្តីទុក្ខ ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងកាយ
ដោយសេចក្តីទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយសេចក្តីចង្អៀតចងក្រងចិត្តទាំងឡាយ ។

ឯវំ បស្សំ ភិក្ខុវេ សុត្តរិ អរិយសារិកោ ចក្កស្ថំបិ
និព្វិន្ទតិ រូបេសុបិ និព្វិន្ទតិ ចក្កវិញ្ញាណេបិ និព្វិន្ទតិ
ចក្កសម្មស្សេបិ និព្វិន្ទតិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសារិក កាល
បើបានស្តាប់ហើយយល់ឃើញយ៉ាងនេះ ក៏នឿយណាយក្នុងភ្នែកផង
នឿយណាយក្នុងច្រវាក់ទាំងឡាយផង នឿយណាយក្នុងវិញ្ញាណាគាស្រីយ
និងភ្នែកផង នឿយណាយក្នុងសម្មស្សាគាស្រីយនិងភ្នែកផង

យម្បិទំ ចក្កសម្មស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ឈតិ ជិទយិចំ
សុទំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុទំ វា តស្ថំបិ និព្វិន្ទតិ
សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការណ៍ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិន
មែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើតឡើងព្រោះចក្កសម្មជាច្រើនណា ក៏

នឿយណាយក្នុងសេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការម្នាក់នោះ

សោតស្តីបិ និព្វិន្ទតិ សឡេសុបិ និព្វិន្ទតិ សោត.
វិញ្ញាណេបិ និព្វិន្ទតិ សោតសម្មស្សេបិ និព្វិន្ទតិ នឿយ
ណាយក្នុងគ្រូចៀកផង នឿយណាយក្នុងសម្លេងទាំងឡាយផង នឿយ
ណាយក្នុងវិញ្ញាណកាស្រយនឹងគ្រូចៀកផង នឿយណាយក្នុងសម្មស្ស
កាស្រយនឹងគ្រូចៀកផង

យម្បិទំ សោតសម្មស្សបច្ចុយា ឧប្បជ្ជិតិ វេទយំតំ
សុទំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុទំ វា តស្តីបិ និព្វិន្ទតិ

សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការម្នាក់ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែន
ទុក្ខមិនមែនសុខក្តី តើគេឡើងព្រោះសោតសម្មស្សជាច្រើនណា ក៏នឿយ
ណាយក្នុងសេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការម្នាក់នោះ

យានស្តីបិ និព្វិន្ទតិ គន្ថេសុបិ និព្វិន្ទតិ យាន.
វិញ្ញាណេបិ និព្វិន្ទតិ យានសម្មស្សេបិ និព្វិន្ទតិ នឿយ
ណាយក្នុងច្រកុះផង នឿយណាយក្នុងក្លិនទាំងឡាយផង នឿយណាយ
ក្នុងវិញ្ញាណកាស្រយនឹងច្រកុះផង នឿយណាយក្នុងសម្មស្សកាស្រយ
នឹងច្រកុះផង

យម្បិទំ យានសម្មស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ជិតិ វេទយំតំ
 សុទំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុទំ វា តស្មីបិ និព្វិន្ទតិ
 សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការម្នាក់ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិន
 មែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើតឡើងព្រោះយានសម្មស្សជាចម្លងឯណា
 ក៏នឿយណាយក្នុងសេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការម្នាក់នោះ

ជីវ្ហាយបិ និព្វិន្ទតិ រសេសុបិ និព្វិន្ទតិ ជីវ្ហាយវិញ្ញាណបិ
 និព្វិន្ទតិ ជីវ្ហាសម្មស្សេបិ និព្វិន្ទតិ នឿយណាយក្នុងអណ្តាភផល
 នឿយណាយក្នុងរសតាំងឡាយផល នឿយណាយក្នុងវិញ្ញាណកាស្រីយ
 នឹងអណ្តាភផល នឿយណាយក្នុងសម្មស្សកាស្រីយនឹងអណ្តាភផល

យម្បិទំ ជីវ្ហាសម្មស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ជិតិ វេទយំតំ សុទំ
 វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុទំ វា តស្មីបិ និព្វិន្ទតិ សេចក្តី
 ដឹងច្បាស់នូវការម្នាក់ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែន
 សុខក្តី កើតឡើងព្រោះជីវ្ហាស្សជាចម្លងឯណា ក៏នឿយណាយក្នុង
 សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការម្នាក់នោះ

កាយស្មីបិ និព្វិន្ទតិ ផោជ្ជិព្វេសុបិ និព្វិន្ទតិ កាយ-
 វិញ្ញាណបិ និព្វិន្ទតិ កាយសម្មស្សេបិ និព្វិន្ទតិ នឿយ

ណាយក្នុងកាយផង ខៀយណាយក្នុងដាច់ព្វទាំងឡាយផង ខៀយ
 ណាយក្នុងវិញ្ញាណកាស្រីយន៍នៃកាយផង ខៀយណាយក្នុងសម្មស្ស
 កាស្រីយន៍នៃកាយផង

យម្បិទ្ធ កាយសម្មស្សបច្ចុប្បា ឧប្បជ្ជិតិ វេទយិតិ
 សុទ្ធំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុទ្ធំ វា តស្ម័បិ និព្វិន្ទតិ

សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការម្នាក់ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែន
 ទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើតឡើងព្រោះកាយសម្មស្សជាច្រើនឯណា ក៏ខៀយ
 ណាយក្នុងសេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការម្នាក់នោះ

មនស្សិបិ និព្វិន្ទតិ ធម្មេសុបិ និព្វិន្ទតិ មគោវិញ្ញា
 ណាបិ និព្វិន្ទតិ មគោសម្មស្សេបិ និព្វិន្ទតិ ខៀយណាយក្នុង
 ចិត្តផង ខៀយណាយក្នុងចម្លាក់ទាំងឡាយផង ខៀយណាយក្នុងវិញ្ញាណ
 កាស្រីយន៍ចិត្តផង ខៀយណាយក្នុងសម្មស្សកាស្រីយន៍ចិត្តផង

យម្បិទ្ធ មគោសម្មស្សបច្ចុប្បា ឧប្បជ្ជិតិ វេទយិតិ
 សុទ្ធំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុទ្ធំ វា តស្ម័បិ និព្វិន្ទតិ

សេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការម្នាក់ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិន
 មែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើតឡើងព្រោះមគោសម្មស្សជាច្រើនឯណា ក៏
 ខៀយណាយក្នុងសេចក្តីដឹងច្បាស់នូវការម្នាក់នោះ

និព្វិន្ទំ វិវេជិតិ វិវាតា វិមុច្ចតិ កាលបើខៀយណាយ (យ៉ាង
នេះហើយ) ក៏ប្រាសចាកជម្រក ចិត្តក៏ផុតស្រឡះ (ចាកអាសវ) ព្រោះ
កិរិយាប្រាសចាកជម្រក

វិមុត្តស្មំ វិមុត្តមីតិ ញាណំ ហោតិ កាលដែលចិត្តផុត
ស្រឡះ (ចាកអាសវ) ហើយ, ញាណ (របស់អរិយសាវកនោះ) ក៏
កើតឡើងប្រាកដថា ចិត្ត (របស់អញ) ផុតស្រឡះ (ចាកអាសវ) ហើយ

ទីណា ជាតិ វិសិទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ
តាបំ និព្វត្តាយាតិ បដិសាធិតិ (អរិយសាវកនោះ) ក៏ដឹង
ច្បាស់ដូច្នេះថា ជាតិ (របស់អញ) អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយធម៌
អញបាននៅរួចហើយ កិច្ចដែលគួរធ្វើ អញក៏បានធ្វើរួចហើយ កិច្ចខ្សោយ
ក្រៅពីនេះមិនមាន (ផលអញ) ឡើយ ។

ឥទ្ធមហិច កក្កវា ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់បានត្រាស់
សំដែងនូវព្រះសូត្រនេះហើយ

អត្ថមត្តា តេ ភិក្ខុ ភកវិតោ ភាសិតំ អភិនិច្ឆ័
ភិក្ខុចាង្គាយនោះ ក៏មានចិត្តត្រេកអររីករាយចំពោះភាសិតនៃព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់

តិមស្ម័ត្តា បន វេយ្យាករណស្ម័ត្ត កត្តាមាតេ តស្ស
 ភិក្ខុសហស្សស្ស អនុបាទាយ អាសវេហិ បិត្តានិ
 វិមុច្ចិស្វតិ កំកាលវេលាព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ កំពុងត្រាស់
 សំដែងនូវវេយ្យាករណ៍នេះ ចិត្តរបស់ភិក្ខុចាត់ ១០០០ រូបនោះបានរួច
 ស្រឡះហើយចាកអាសវៈចាត់ឡាយ ព្រោះចំនុចប្រកាន់ថា (ថាអញថា
 យើងទៀតរឿយ) ។

អាទិត្តចរិយាយសូត្រ ចប់

កិរិមាឧទ្ទស្សត្រ

ឯវិម្មេ សុតិ (សូត្រនេះឈ្មោះកិរិមាឧទ្ទស្សត្រ) គឺថ្មី (ឈ្មោះអាទិត្ត)
 បានស្តាប់មកហើយយោងនេះថា

ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថយំ វិហរតិ ផេតវិនៃ
 អតាបិបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ សម័យ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ជាអាការរបស់អតាបិបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀចក្រុងសាវត្ថី
 តេន ទោ បន សមយេន អាយស្មា កិរិមាតត្ថោ
 អាពាធិកោ ហោតិ ទុក្ខំតោ ពាឡុគិលានោ កំកុងសម័យ
 ហ

នោះឯង ព្រះគិរីមានន្ទដ៏មានកាយ, លោកមានភាពាច ប្រកបដោយទុក្ខ
វេទនាជាដើមឆ្ងល់

អប្បិទោ អាយស្សា អាសន្នោ យេន ភគវា តេនុ.
បសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ភគវិន្ទំ អភិវិទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ព្រោះនោះឯង ព្រះកានន្ទត្រូវដ៏មានកាយ, បានចូលទៅដល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រង់ទីដែលព្រះអង្គគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ

ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ទោ អាយស្សា អាសន្នោ ភគវិន្ទំ
ឯតទវិហិត ព្រះកានន្ទត្រូវដ៏មានកាយ, កាលអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះទ័ងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា

អាយស្សា ភន្តេ គិរីមានន្នោ អាពាធិកោ ទុក្ខតោ
ពាទ្យុគិលានោ បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គិរីមានន្ទដ៏មានកាយ, មាន
ភាពាច ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាដើមឆ្ងល់

សាធុ ភន្តេ ភគវា យេនាស្សា គិរីមានន្នោ
តេនុបសង្កម្មតុ អនុកម្យំ ឧបាទាយាតិ បតិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះមេត្តាអនុគ្រោះ (ចំពោះគិរី-

មានទុ) សូមស្តេចយាងចូលទៅ ត្រង់កន្លែងដែលគឺមានទុដ៍មានកាយ,
កាស្រីយ៍ទៅ ។

(ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ត្រាស់អបអរ)

សច្ចេ ទោ ត្វំ អានន្ទ គិរីមានន្ទស្ស ភិក្ខុនោ
ឧបសង្កម្ភិកា ទស សញ្ញា ភាសេយ្យសំ ម្នាលមានទុ
ប្រសិនបើអ្នកចូលទៅកាន់សំណាក់នៃគិរីមានទុភិក្ខុហើយ សំដែងប្រាប់នូវ
សញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ

ឃានំ ទោ បនេតំ វិជ្ជិតំ យំ គិរីមានន្ទស្ស ភិក្ខុ-
នោ ទស សញ្ញា សុត្វា សោ អាពាធោ ឃានសោ
បដិប្បស្សម្ពេយ្យ ដំណើរនេះជាហេតុនឹងឱ្យការពាររបស់គិរីមានទុភិក្ខុ
នោះ បានម្ចាស់សះស្បើយទៅដោយ ១ រំលេច ព្រោះគិរីមានទុភិក្ខុបាន
ស្តាប់នូវសញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ

កតមា ទស សញ្ញា សញ្ញា ១០ ប្រការនោះដូចម្តេចខ្លះ ?

អនិច្ចសញ្ញា អនត្តសញ្ញា អស្សុកសញ្ញា អាទីនវិ-
សញ្ញា បហានសញ្ញា វិភាគសញ្ញា និរោធសញ្ញា សព្វ-
លោកេ អនកិរិតសញ្ញា សព្វសង្ខារេស្ម អនិច្ចសញ្ញា

អាតាបាណស្សតិ (សញ្ញា ១០ ប្រការនោះ) អនិច្ចសញ្ញា ១ អនត្ត-
 សញ្ញា ១ អសុកសញ្ញា ១ ភាវនសញ្ញា ១ បហនសញ្ញា ១ វិរាត្ត-
 សញ្ញា ១ ឱរោសញ្ញា ១ សព្វលោកេ អនត្តសញ្ញា ១ សព្វេសង្ខា-
 វេស្ស អនិច្ចសញ្ញា ១ អាតាបាណស្សតិ ១

កតមា ចានន្ត អនិច្ចសញ្ញា ម្ចាស់គាន្ត អនិច្ចសញ្ញា
 (នោះ) ដូចម្តេច ?

ធិបានន្ត ភិក្ខុ អវញ្ញគតោ វា វុក្ខម្បលគតោ វា
 សញ្ញាគារគតោ វា ធិតិ បដិសញ្ញាភូតិ ម្ចាស់គាន្ត ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រឹត្តិ នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់
 ក្តី តំបារណាឃើញដូច្នេះថា

ប្រំ អនិច្ចំ រូបមន្តទៀន

វេទនា អនិច្ចា វេទនាមន្តទៀន

សញ្ញា អនិច្ចា សញ្ញាមន្តទៀន

សង្ខារ អនិច្ចា សង្ខារចាត់ឡាយមន្តទៀន

វិញ្ញាណំ អនិច្ចន្តិ វិញ្ញាណមន្តទៀន

ធិតិ ធិមេស្ស បញ្ចស្ស ឧបាទានកូន្តេស្ស អនិច្ចា.

នុបស្សី វិហរតិ កំភុតិបារណាយេញរឿយ ។ ជាមិនទៀង ក្នុង
ទុបបាទក្នុងទាំងឡាយ ៥ នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ

អយំ វិប្បតានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា ម្នាលភានន្ទ នេះហើយ
ដែលគេថាគត ហៅថា អនិច្ចសញ្ញា ។

កតមា បានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា ម្នាលភានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា
(នោះ) ដូចម្តេច ?

និបាតន្ទ ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា
សុញ្ញគាគតោ វា នីតិ បដិសញ្ញាភូតិ ម្នាលភានន្ទ កំភុ
ក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី
កិបារណាយេញដូច្នេះថា

បក្កំ អនត្តា ភ្នែក មិនមែនជារស្ម័គ្គនេះទេ

ប្រា^(១)អនត្តា រូបទាំងឡាយ មិនមែនជារស្ម័គ្គនេះទេ

សោតិ អនត្តា ក្រចៀក មិនមែនជារស្ម័គ្គនេះទេ

សទ្ធា អនត្តា សម្លេងទាំងឡាយ មិនមែនជារស្ម័គ្គនេះទេ

យានំ អនត្តា ប្រឡុះ មិនមែនជារស្ម័គ្គនេះទេ

១- ប្រាស្រ្តមកថា រូបំ តេជានិមិត្តក្នុងន្ទ្រវិញ្ញាណ ឃើញថា រូប ដូច្នេះ ។

គិញ្ចា អនត្តា ក្នុងចំណោម មិនមែនជាបស្ច័ន្តរៈ

ជីវិត អនត្តា អន្តរាគមន៍ មិនមែនជាបស្ច័ន្តរៈ

រសា អនត្តា រសចំណោម មិនមែនជាបស្ច័ន្តរៈ

កាយោ អនត្តា កាយ មិនមែនជាបស្ច័ន្តរៈ

ជោដ្ឋិត្យា អនត្តា សម្មស្សចំណោម មិនមែនជាបស្ច័ន្តរៈ

មតោ អនត្តា ចិត្តមិនមែនជាបស្ច័ន្តរៈ

ធម្មា អនត្តា ចរិតចំណោម ក៏មិនមែនជាបស្ច័ន្តរៈ

នីតិ ធិមេសុ ធនុ អន្ល័តិកាហិវេសុ អាយតនេសុ

អនត្តានុបស្សី វិហារេតិ ភិក្ខុ ពិចារណាយេញរឿយៗ ថា មិនមែន
ជាបស្ច័ន្តរៈ ក្នុងកាយននរាងក្នុង ៦ នឹងកាយននរាងអ្នក ៦ នេះដោយ
ប្រការដូច្នេះ

អយំ វិប្បាសន្ន អនត្តសញ្ញា ម្ចាស់អានន្ទ នេះហើយ
ដែលគេថាគតហៅថា អនត្តសញ្ញា ។

កតមា បាសន្ន អសុភសញ្ញា ម្ចាស់អានន្ទ អសុភសញ្ញា
(នោះ) ដូចម្តេច ?

និរាសន្ន ភិក្ខុ ធិមមេវ កាយំ ទុំ បាទតលា

អណោ កេសមគ្គកា តបបរិយន្តំ បូរន្តោធម្មការស្ស
 អសុបិគោ បបូវេក្ខតិ ខ្នាលភាគទុ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិបារណា
 ឃើញខ្លាចកាយនេះឯង ខាងលើអំពីផ្លូវនៃបាទដ៏ធំឡើងទៅ ខាងក្រោម
 អំពីចុងនៃសក់ចុះមក ភាសដុំវិញដោយស្បែក គេញដោយគ្រឿងមិន
 ស្អាត មានប្រការផ្សេងៗ ដូច្នេះថា

អត្ថំ តិមស្មំ កាយេ មានក្នុងរូបកាយនេះ

កេសា សក់ទាំងឡាយ លោមា រោមទាំងឡាយ និទា
 ក្រចកទាំងឡាយ ទុត្តិ ធ្មេញទាំងឡាយ តថោ ស្បែក មីសំ សាច់
 និហារ្យ សរសៃទាំងឡាយ អង្គី ភ្នែកទាំងឡាយ អង្គិមិញ្ចំ ខ្នាតក្នុងភ្នែក
 វិក្កំ ៣០ ហ្វាងយំ រចះដូច យកនំ ថ្លើម កិលោមកំ កវ
 បិហកំ ក្រពះ បញ្ចាសំ សួត អង្គំ រោងវៀនធំ អង្គគុណំ
 រោងវៀនតូច ទុទិយំ អាហារថ្មី ករិសំ អាហារចាស់ បិត្តំ ច្រឆាន់
 សេម្ហំ ស្មេង បុព្វេ ខ្លះ លោហិតំ ឈាម សេទោ ញើស
 មេទោ ខ្លាញ់រាច់ អស្សុ ទឹកភ្នែក វិសា ខ្លាញ់រា ទេឡោ ទឹកមាត់
 សំប្បាណំកា ទឹកសម្បទា លសិកា ទឹកអំល មុត្តន្តំ ទឹកមូត្រ

ឥតិ ឥមស្មី កាយេ អសុភានុបស្សី វិហរតិ ភិក្ខុ
គិចារណាយេញរឿយ ។ ចាតាគ្រឿនមិនស្អាតក្នុងរូបកាយនេះ ដោយ
ប្រការដូច្នេះ

អយំ វិច្ឆតានន្ត អសុភសញ្ញា ម្ចាស់គាន់ខ្លះ នេះហើយ
ដែលគាត់គេហៅថា អសុភសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ត អាទីនវិសញ្ញា ម្ចាស់គាន់ខ្លះ អាទីនសញ្ញា
(នោះ) ដូចម្តេច ?

ឥធានន្ត ភិក្ខុ អន្ធាគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា
សញ្ញាគារុគតោ វា ឥតិ បដិសញ្ញាភូតិ ម្ចាស់គាន់ខ្លះ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងគ្រឿង នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្អាតក្តី
គិចារណាយេញដូច្នេះថា

ពហុទុក្ខោ ខោ អយំ កាយោ ពហុអាទីនវេតិ
រូបកាយនេះមានទុក្ខច្រើន មានវេទនាច្រើនមែនពិត

ឥតិ ឥមស្មី កាយេ វីរិយា អាពាធិ ឧប្បជ្ឈន្តិ ភាពាធិ
គឺជំនួយម្នាក់ទៀតយ៉ាងម្សៀត ។ តែងកើតឡើងក្នុងកាយនេះដូច្នេះ
សេយ្យបីទុំ ភាពាធិនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ?

បក្សរោគោ គឺរោគក្នុងភ្នែក លោតរោគោ រោគក្នុងត្រចៀក
 ឃាតរោគោ រោគក្នុងច្រមុះ ជំងឺរោគោ រោគក្នុងអណ្តាត កាយ-
 រោគោ រោគក្នុងកាយ សីលរោគោ រោគក្នុងក្បាល កណ្តារោ-
 គោ រោគខាងក្រៅត្រចៀក មុខរោគោ រោគក្នុងមាត់ ទ្រូងរោគោ
 រោគត្រង់ដល់ឆ្មា កាលោ រោគក្នុង សាលោ រោគហិត បិសា-
 លោ រោគក្រៅច្រមុះ ឱហោ រោគក្តៅក្រហាយ ជំរោ រោគ
 ឆ្លាំងស្លុះ កុប្បិរោគោ រោគក្នុងផ្ទៃ មុប្បា រោគខ្យល់ចាច់ វិលមុខ
 បក្ខន្ធិកា រោគធ្លាក់ឈាម សុលា រោគចុកសៀត វិស្វចិកា
 រោគចុះពន ក្បង្គី រោគយូន់ គណ្ណោ រោគរាត កិលាលោ រោគ
 ស្រែន សោលោ រោគរំងៃ អបមារោ រោគត្រួតជ្រូក ទ្រុឌ រោគ
 ដំឡូងស កណ្តា រោគរមាស់ កប្ប រោគកម្រិត វិទ្យា រោគ
 កក្រិល វិតប្បិកា រោគកមរលាយ លោហិតិ រោគឈាម បិត្តិ
 រោគច្រមាត់ មធ្យមេហោ រោគច្រមេះទឹកបាយ អិលា រោគឫសដូង
 បាតដុះដុំវិញទ្វារ បិទ្បិកា រោគរលកកែវ ភិគ្គណ្ឌលា រោគឫស
 ដូងបាតដុះខាងក្នុង(១) បិត្តិសមុជ្ជាតា អាពាធា អាពាធកើតអំពី

១- ឥន្ទ្រកថាប្រាប់ថា ឫសដូងបាតដុះខាងក្នុង ត្រង់ចន្លោះទ្វារចំនងទ្វារមុខ ។

ប្រធាន សេដ្ឋសម្ព័ន្ធនា អាពាហ៍ អាពាហ៍កើតអំពីសេដ្ឋស្វ វិវា-
 សម្ព័ន្ធនា អាពាហ៍ អាពាហ៍កើតអំពីសេដ្ឋស្វ សន្និបាតិកាអា-
 ពាហ៍ អាពាហ៍កើតអំពីសន្និបាតិកា គឺកំរើតប្រធាន សេដ្ឋស្វនិងសេដ្ឋស្វ
 ឧត្តបរិណាមជា អាពាហ៍ អាពាហ៍កើតអំពីសេដ្ឋស្វប្រែប្រួល វិស-
 មបរិហារជា អាពាហ៍ អាពាហ៍កើតអំពីការផ្លាស់ប្តូរអវិយាបថមន
 ស្មើគ្នា ឧបក្ខមិកា អាពាហ៍ អាពាហ៍កើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម
 (របស់អ្នកឯទៀត មានចាប់ចងវាយកាប់ជាដើម) កម្មវិបាកជា-
 អាពាហ៍ អាពាហ៍កើតអំពីបុគ្គលរបស់កម្ម សីតិ អាពាហ៍កើតអំពីគ្រជាក់
 ឧណ្ហិ អាពាហ៍កើតអំពីក្លោ ជ័យប្បា អាពាហ៍កើតអំពីសេចក្តីឃ្លាន
 បិបាសា អាពាហ៍កើតអំពីសេចក្តីស្រេក ឧប្បារោ អាពាហ៍កើតអំពី
 ឧទ្ធារ បស្សុរោតិ អាពាហ៍កើតអំពីបស្សុរ ។

ធិតិ ធិមស្មី កាយេ អាទិនវិនុបស្សី វិហរតិ ភិក្ខុ
 តិចារណាយេញរឿយៗ ថាជាទោស ក្នុងរូបកាយនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ
 អយំ វិប្បតានន្ត អាទិនវិសញ្ញា ម្ចាស់អាទន្ធ នេះហើយ
 ដែលគេថាគឺជាហៅថា អាទិនវិសញ្ញា ។

កតមា បាឆន្ទ បហានសញ្ញា ម្ចាស់អាខន្ធ បហានសញ្ញា

(នោះ) ដូចម្តេច ?

ឥបាឆន្ទ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិតក្កំ ឆាធិវិសេតិ
បជំហតិ វិសោទេតិ ព្យាស្រ្តិករោតិ អនភារំ គមេតិ ម្ចាស់
អាខន្ធ ភិក្ខុក្នុងសាលានេះ មិនគាំងចិត្តទទួល គឺលះចង់ចោលចង់ធ្វើ
ឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតគេទៀត ឲ្យកាមវិតក្ក គឺសេចក្តីគ្រោះវះក្នុងកាម
ដែលកើតឡើងហើយ

ឧប្បន្នំ ព្យាបាទវិតក្កំ ឆាធិវិសេតិ បជំហតិ វិសោ-
ទេតិ ព្យាស្រ្តិករោតិ អនភារំ គមេតិ មិនគាំងចិត្តទទួល គឺលះចង់
ចោលចង់ ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតគេទៀត ឲ្យព្យាបាទវិតក្ក
គឺសេចក្តីគ្រោះវះក្នុងកិរិយាញ៉ាងសត្វដទៃឲ្យវិនាស ដែលកើតឡើងហើយ

ឧប្បន្នំ វិហីលវិតក្កំ ឆាធិវិសេតិ បជំហតិ វិសោ-
ទេតិ ព្យាស្រ្តិករោតិ អនភារំ គមេតិ មិនគាំងចិត្តទទួល គឺលះចង់
ចោលចង់ ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតគេទៀត ឲ្យវិហីលវិតក្ក គឺ
សេចក្តីគ្រោះវះក្នុងការចៀតចៀនសត្វ ដែលកើតឡើងហើយ

ឧប្បន្នប្បន្នេ បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ឆាធិវិ.

សេតិ បដិហតិ វិសោទេតិ ព្យត្តិកោតិ អនភាវី គមេភិ

មិនតាំងចិត្តទទួល គឺលះបង់ បោះបង់ ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើត
នៅទៀត ខូចខាតដែលជាបាចអកុសល ដែលកើតឡើងហើយរៀងៗ ។

អយំ វិប្បតានន្ទ បហានសញ្ញា ម្នាលគានន្ទ នេះហើយ
ដែលគេថាគតហៅថា បហានសញ្ញា ។

កតមា បានន្ទ វិភាគសញ្ញា ម្នាលគានន្ទ វិភាគសញ្ញា
(នោះ) ដូចម្តេច ?

ធិជានន្ទ ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា
សញ្ញាគារគតោ វា ធិតិ បដិសញ្ញាភូតិ ម្នាលគានន្ទ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី
ពិចារណាយើងដូច្នេះថា

ឯតំ សន្តំ ឯតំ បណ្ឌិតំ យទិទំ សព្វសង្ខារសមហោ
សព្វបធិប្បដិសិស្សគោ តណ្ហាកូយោ វិវាគោ និព្វានន្តិ
វិភគធម៌ គឺព្រះនិព្វានឯណា ដែលរម្ងាប់ចង់ខ្ញុំសង្ខារចង់ពួង លះ
ចោលខ្ញុំវិភេទសង់ពួង គេស័កណ្តាហើយ វិភគធម៌ គឺព្រះនិព្វានន្ទៈ
ជាគុណជាតស្មោះម្យ៉ាង, វិភគធម៌ គឺព្រះនិព្វានន្ទៈ ជាគុណជាតដ៏ទុក្ខម

អយំ វិបូតានន្ទ វិរាគសញ្ញា ម្ចាស់អាទន្ទ នេះហើយ
ដែលគេថាគតហៅថា វិរាគសញ្ញា ។

កតមា បាទន្ទ និរោធសញ្ញា ម្ចាស់អាទន្ទ និរោធ-
សញ្ញា (នោះ) ដូចម្តេច ?

និរោធន្ទ ភិក្ខុ អនុញ្ញាតតោ វា រក្ខមលតតោ វា
សញ្ញាគារតតោ វា ធិតិ បដិសញ្ញាភូតិ ម្ចាស់អាទន្ទ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី
ពិបាកណាមួយដូច្នេះថា

ឯតំ សន្តំ ឯតំ បណីតំ យទិទំ សព្វសង្ខារសមហោ
សព្វបធិប្បដិនិស្សគោ តណ្ហាកុយោ និរោជោ និព្វានន្តិ

និរោធមមិ គីព្រះនិព្វានឯណា ដែលទ្រង់បដិស្ឋានសង្ខារទាំងពួង លះ
ចោលនូវកិលេសទាំងពួង អស់តណ្ហាហើយ និរោធមមិ គីព្រះនិព្វាននុ៎ះ
ជាគុណជាតស្ដូបទ្រង់ និរោធមមិ គីព្រះនិព្វាននុ៎ះ ជាគុណជាតដ៏ទុក្ខ

អយំ វិបូតានន្ទ និរោធសញ្ញា ម្ចាស់អាទន្ទ នេះហើយ
...គេថាគតហៅថា និរោធសញ្ញា ។

កតមា បាទន្ទ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ម្ចាស់

អាខន្ធ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា (នោះ) ដូចម្តេច ?

ឥធានន្ទ ភិក្ខុ យេ លោកេ ឧបាយុបាទានា បេត-
សោ អធិដ្ឋានាភិវិសោនុសយា តេ បជំហន្តោ វិរមតិ ន
ឧបាទិយន្តោ ម្នាលអាខន្ធ ឧបាយុភិរតណ្ហានិច្ចនិច្ចឯណា, ឧបាទានគី
សេចក្តីប្រកាន់ចាំឯណា អភិវិសេ គីសស្សតទិច្ចនិច្ចឧបេច្ចនិច្ច ជាទីអា-
ស្រ័យនៅនៃចិត្តឯណា អនុស័យ គីកិលេសដែលដេកនៅរឿយ ។ ក្នុង
សក្កសន្តានឯណា ក្នុងលោក ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាលបើលះចង់ខ្លួន
បាចអមិចាំងនោះ (ដោយឥទ្ធិទិចហាន) មិនបានប្រកាន់ចាំដោយចិត្ត
កិរវិមនវៀរ (ចាកបាចអមិចាំងនោះ បាន)

អយំ វិបូតានន្ទ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ម្នាល
អាខន្ធ នេះហើយដែលគេថាគត ហៅថាសព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ។

ភតមា បានន្ទ សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា ម្នាល
អាខន្ធ សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា (នោះ) ដូចម្តេច ?

ឥធានន្ទ ភិក្ខុ សព្វសង្ខារេហិ អដ្ឋិយតិ ហរាយតិ
ជីក្ខុប្តិ ម្នាលអាខន្ធ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ខ្សឹបណាញ់ដុញ់ព្រាន់
ស្តាប់ខ្លួនសង្ខារចង់ឆ្ងល់

អយំ វិបុតានន្ត សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា ម្ចាស់
ភានន្ត នេះហើយដែលគេហៅថា សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា^(១) ។

កតមា បានន្ត អាតាបាណស្សតិ ម្ចាស់ភានន្ត កាតាបា-
ណស្សតិ (នោះ) ដូចម្តេច ?

ឥធានន្ត ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា
សញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ បល្លង្គំ អារាជ្ជិតា ឧជ្ជំ
កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតី ឧបដ្ឋិបេត្វា ម្ចាស់ភានន្ត
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដី
ស្ងាត់ក្តី អង្គុយផ្គត់ភ្លែត គង់កាយឲ្យត្រង់ ដកលំអ្នារតិឲ្យឆ្ពោះត្រង់ទៅ
រកព្រះកម្មដ្ឋាន

សោ សតោវ អស្សសតិ ភិក្ខុនោះ មានស្មារតីចាំដាក់
ដកដង្ហើមចេញ

សតោ បស្សសតិ មានស្មារតីចាំដាក់ ដកដង្ហើមចូល
ទីយំ វា អស្សសត្តោ ទីយំ អស្សសិស្សាមីតិ

១- ប្រែថា សេចក្តីសំគាល់ក្នុងកិរិយាមិនប្រាថ្នា ឬមិនលុះលង់ទៅក្នុងសង្ខារភាំងពួង ។

បដិស្ឋាប័តិ កាលដកដង្ហើមចេញវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដក
ដង្ហើមចេញវែង

ទីយំ វា បស្សសន្តោ ទីយំ បស្សសិស្សាមីតិ

បដិស្ឋាប័តិ កាលដកដង្ហើមចូលវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដក
ដង្ហើមចូលវែង

រស្សំ វា អស្សសន្តោ រស្សំ អស្សសិស្សាមីតិ

បដិស្ឋាប័តិ កាលដកដង្ហើមចេញខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដក
ដង្ហើមចេញខ្លី

រស្សំ វា បស្សសន្តោ រស្សំ បស្សសិស្សាមីតិ

បដិស្ឋាប័តិ កាលដកដង្ហើមចូលខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញដក
ដង្ហើមចូលខ្លី

សព្វកាយប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ

ភិក្ខុសិក្សា^(១)ដូច្នេះថា អាត្មាអញដឹងថាអ្នកដឹងច្បាស់នូវកាយ^(២)
គឺដង្ហើមចេញចាំងអស់ឲ្យប្រាកដ រួចដកដង្ហើមចេញ

---

១ - អធិកថា ថា ព្យាយាម ។ ២ - អធិកថា ពន្យល់ថា ធ្វើខាងដើមខាងកណ្តាលនិង
ចំបងនៃកាយគឺដង្ហើមចេញចាំងអស់ឲ្យប្រាកដ ។

សព្វកាយប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ

ភិក្ខុសិក្សាដូច្នេះថា ភាគាភិក្ខុនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវកាយ(១) គឺ
ដង្ហើមចូលទាំងអស់ឱ្យប្រាកដ ទើបដកដង្ហើមចូល

បស្សម្តាយ កាយសង្ខារំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ

ភិក្ខុសិក្សាដូច្នេះថា ភាគាភិក្ខុនឹងជាអ្នកទម្លាប់នូវកាយសង្ខារ(២) គឺ
ដង្ហើមចេញ ទើបដកដង្ហើមចេញ

បស្សម្តាយ កាយសង្ខារំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ

ភិក្ខុសិក្សាដូច្នេះថា ភាគាភិក្ខុនឹងជាអ្នកទម្លាប់នូវកាយសង្ខារ(៣) គឺ
ដង្ហើមចូល ទើបដកដង្ហើមចូល

បីតិប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា

ដូច្នេះថា ភាគាភិក្ខុនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវបីតិ ទើបដកដង្ហើមចេញ

បីតិប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា

ដូច្នេះថា ភាគាភិក្ខុនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវបីតិ ទើបដកដង្ហើមចូល

សុខប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា

ដូច្នេះថា ភាគាភិក្ខុនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីសុខ ទើបដកដង្ហើមចេញ

១— អន្តិកថា ពន្យល់ថា ធ្វើខាងដើម ខាងកណ្តាលនិងទីចុងនៃកាយ ដឹងដង្ហើមចូលទាំង
អស់ឱ្យប្រាកដ ។ ២-៣ អន្តិកថា ពន្យល់ថា កាយសង្ខារដ៏ប្រាកដ ។

សុខប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា
 ដូច្នេះថា ភាគាអញ្ញនិងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីសុខ ទើបដកដង្ហើមចូល
 ចិត្តសង្ខារប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 ភិក្ខុសិក្សាដូច្នេះថា ភាគាអញ្ញនិងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ(១)
 ទើបដកដង្ហើមចេញ

ចិត្តសង្ខារប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 ភិក្ខុសិក្សាដូច្នេះថា ភាគាអញ្ញនិងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ ទើប
 ដកដង្ហើមចូល

បស្សម្ពយំ ចិត្តសង្ខារំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 ភិក្ខុសិក្សាដូច្នេះថា ភាគាអញ្ញនិងជាអ្នកម្ចាច់នូវចិត្តសង្ខារ ទើប
 ដកដង្ហើមចេញ

បស្សម្ពយំ ចិត្តសង្ខារំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 ភិក្ខុសិក្សាដូច្នេះថា ភាគាអញ្ញនិងជាអ្នកម្ចាច់នូវចិត្តសង្ខារ ទើបដក
 ដង្ហើមចូល

ចិត្តប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា
 ដូច្នេះថា ភាគាអញ្ញនិងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ទើបដកដង្ហើមចេញ

១- ចិត្តសង្ខារ និរុទ្ធនាមនិងសញ្ញាភូមិ ។

ចិត្តប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សំក្កតិ ភិក្ខុសិក្សា

ដូច្នេះថា អាត្មាអញ្ជឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ទើបដកដង្ហើមចូល

អភិប្បមោទយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុ

សិក្សាដំបូង៖ អាណាគត្យាន៍ធ្វើចិត្តឱ្យរីករាយ ទើបដកដង្ហើមចេញ

ឥតិច្ឆាមោទយំ បិទ្គំ បស្សសិក្ខាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុ

សិក្សាដូច្នេះថា ភាគត្រូវបានធ្វើឱ្យរីករាយ ទើបដកដង្ហើមចូល

សមាទហំ បិដ្ឋំ អស្សុសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា

ដូច្នេះថា ភាគព្យាទិវដ៍កលៈចិត្តច្បុះស្ម័គ្រភារច្នាំ ទើបដកដង្ហើមចេញ

សមាទហំ បិត្តំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា

ដូច្នេះថា ការត្រួតពិនិត្យចិត្តស្មោះស្ម័គ្រការងារ ទើបដកដង្ហើមចូល

វិមោចយំ បិត្តំ អស្សសិស្សាមិទិ សិក្ខាទិ ភិក្ខុសិក្ខា

ដូច្នេះថា ភាគអញ្ចាស់ដោះចិត្តឲ្យរួចចាកនិរោធនាមជាដើម^(១) ទើបដក
ដង្ហើមចេញ

[illegible]

វិមោឃប័ត្តំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា
ដូច្នេះថា ភាគអញ្ញនឹងដោះចិត្តឲ្យរួចចាកនិវេណនមិច្ឆាដើម ទើបដក
ដង្ហើមចូល

អនិច្ចានុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា
ដូច្នេះថា ភាគអញ្ញនឹងដកអកុយេញរឿយ ។ ខ្ញុំចេញក្នុងថាមិនទៀង ទើប
ដកដង្ហើមចេញ

អនិច្ចានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា
ដូច្នេះថា ភាគអញ្ញនឹងដកអកុយេញរឿយ ។ ខ្ញុំចេញក្នុងថាមិនទៀង
ទើបដកដង្ហើមចូល

វិវាគានុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា
ដូច្នេះថា ភាគអញ្ញនឹងដកអកុយេញរឿយ ។ ខ្ញុំចម្លែងលទ្ធរាសចាកកក
ទើបដកដង្ហើមចេញ

វិវាគានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា
ដូច្នេះថា ភាគអញ្ញនឹងដកអកុយេញរឿយ ។ ខ្ញុំចម្លែងលទ្ធរាសចាកកក
ទើបដកដង្ហើមចូល

និរោធានុស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា

ដូច្នេះថា ភាគអញ្ជាត់ជាអ្នកឃើញរឿយ ។ ខ្ញុំធម៌ដែលលេចចំនុះក្នុង
ទុក្ខ ទើបដកដង្ហើមចេញ

និរោធានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុសិក្សា
ដូច្នេះថា ភាគអញ្ជាត់ជាអ្នកឃើញរឿយ ។ ខ្ញុំធម៌ដែលលេចចំនុះក្នុង
ទុក្ខទើបដកដង្ហើមចូល

បដិសិស្សគ្នានុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុ
សិក្សាដូច្នេះថា ភាគអញ្ជាត់ជាអ្នកឃើញរឿយ ។ ខ្ញុំធម៌ជាគ្រឿង
លះរបាលខ្ញុំកិលេស ទើបដកដង្ហើមចេញ

បដិសិស្សគ្នានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ភិក្ខុ
សិក្សាដូច្នេះថា ភាគអញ្ជាត់ជាអ្នកឃើញរឿយ ។ ខ្ញុំធម៌ជាគ្រឿង
លះរបាលខ្ញុំកិលេស ទើបដកដង្ហើមចូល

អយំ វិប្បតានន្ទ អាតាបាណស្សតិ ម្ចាស់អាទន្ទ នេះហើយ
ដែលគេថាអក្ខរហោថា អាតាបាណស្សតិ ។

សលេ ខោ ភ្នំ អាទន្ទ គិរីមាទន្ទស្ស ភិក្ខុតោ ទុប-
សង្កមិក្ខា តិមា ទេស សញ្ញា ភាសេយ្យាសិ ម្ចាស់អាទន្ទ
បើអ្នកចូលទៅ (កាន់សំណាក់) នៃគិរីមាទន្ទភិក្ខុហើយ ឆប្បសំដែន
សញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ

ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជិតិ យំ គិរីមានន្ទស្ស ភិក្ខុតោ
តិមា ទស សញ្ញា សុត្វា សោ អាពាធោ ឋានសោ
បដិច្ចស្សម្ពេយ្យាតិ ដំណើរនេះជាហេតុនឹងឲ្យភាពធរបស់គិរីមានន្ទ
ភិក្ខុនោះរម្ងាប់សះស្បើយទៅដោយ ១ រំពេច ព្រោះគិរីមានន្ទភិក្ខុបានស្តាប់
ខ្ញុំសញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ។

អបិខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភកវិតោ សន្តិកោ តិ-
មា ទស សញ្ញា ឧត្តហេត្វា យេតាយស្មា គិរីមានន្ទោ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតោ គិរីមានន្ទស្ស
តិមា ទស សញ្ញា អភាសិ សំដាប់នោះ ព្រះមានន្ទក្នុងដំមាន
កាយ កំរៀនខ្ញុំសញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះ
ដំមានព្រះភាគ ហើយចូលទៅត្រង់កន្លែងដែលគិរីមានន្ទលោកគង់នៅ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបសំដែងខ្ញុំសញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ
ដល់គិរីមានន្ទដំមានកាយ,

អបិខោ អាយស្មតោ គិរីមានន្ទស្ស តិមា ទស
សញ្ញា សុត្វា សោ អាពាធោ ឋានសោ បដិច្ចស្សម្ពិ
សំដាប់នោះឯង ភាពធរបស់ព្រះគិរីមានន្ទដំមានកាយនោះ ក

ទ្រង់សរសេរយល់ដោយ ១ រំលេច ព្រះបាទស្តាប់នូវសញ្ញាទាំង-
ឡាយ ១០ ប្រការនេះ

វិជ្ជុហិ បាយស្នា គិរីមានភ្លេ តម្លា អាពាធ ឧត្រៈ
គិរីមានន្ទុំដ៏មានកាយ ក៏បានជាសរសេរយល់ចាកការនោះ

តថា បហីតោ ច បតាយស្នតោ គិរីមានន្ទុស្ស សោ
អាពាធោ អហោសីតិ ក៏ការនោះ គឺព្រះគិរីមានន្ទុំដ៏មានកាយ
លះចង់បានហើយដោយកិរិយាបានស្តាប់នូវសញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ ដែល
ព្រះគាន់នូវក្បួនសំដែងហើយដូច្នោះ ដោយប្រការដូច្នោះហោង ។

❀ ចប់ គិរីមានន្ទុស្ស ❀

វិធីតាហិ

ភាពៈផ្សេង ។

តុន្តជយមង្គល

១- តាហ៍ សហស្សម្រកនិម្មិតសាវ័ធ្ម័
 គ្រីមេខលំ ឧទិតយោសសេនមារំ
 វាតាទិធម្មវិធីតា ជិតវា មុនិឆ្នោ
 តន្តជិសា កវិតុ តេ ជយមង្គលានិ

ព្រះមុនីខ្លះលោកចារ្យ ដាច់ក្រុងមាត់ចំគ្គុរមាត់ចំ ខ្ញុំម្នាក់ដែមួយកាន់
 កាន់សស្រ្តាវុធនា ។ ជិះគ្រីមេខលំជាតិ គោត្តនាខ្លះតេសុតា
 ត្រមៈដោយមារសេនា តន្តិកលន់កងស័ក្តសាន ។ ដោយធម្មតិធី
 បានបារមីជាច្រាន ក្រុងមាត់ចំគ្គុរមាត់ចំ ប្រណម្យកាយថ្វាយវត្តា
 វិជយមង្គល ចូរមានផលកុកកល់គ្នា ដោយគេដេដយា ព្រះឈ្មោះមា
 ត្រាតាហេង ។

២- មារាតិវេកមរិយុជ្ឈិតសព្វវត្ថុ
 យោរម្យតាឡិកមកុមបិទ្ធុយកុ
 ទន្តិ សុទ្ធន្តវិធីតា ជិតវា មុនិឆ្នោ

តន្ត្រីជិសា ភវិតុ តេ ជិយមង្គលានិ

ព្រះមុនិនិមន្តនាយកៈ ផ្កាញ់កាឡវាយកុយោរោវា រីន្ទ្រសមិន
 កាំងនៅ ក្នុងខន្តិគុណសត្វា ។ រហូតដល់កម្រិត ព្រះជិនស្រីទ្រង់យុទ្ធនា
 ក្រែវលង់ក្រង់មាត ក្នុងបឋមសត្តានី ។ ដោយព្រះពិធីញាណ ទ្រង់
 ខ្លានដោយខន្តិ ញ៉ាំងចិត្តកសុរិ ឲ្យបង់ព្យុះចុះវន្តា ។ រីឯយមង្គល ចូរ
 មានផលអ្នករាល់គ្នា ដោយគេផ្សះផ្សាយ ព្រះឈ្មោះកាឡវាយកុយោរោវា ។

៣- នាឡាតិវី គណីវី អតិមត្តភូតិ

ទាវិគ្គិចក្កមសនីវី សុទារុណាន្តិ

មេត្តមសេករិធិតា ជិតវិ មុនិស្នោ

តន្ត្រីជិសា ភវិតុ តេ ជិយមង្គលានិ

ព្រះមុនិនិមន្តជិនស្រី ផ្កាញ់ដីឈ្មោះនាឡា គីរីរោង ដ៏ហាន
 កាចុះច្រង់ព្រៃជ្ប ។ សាហាវតាវេន្តៃក្រ ដូចភ្លើងព្រះនេះកំទេច
 មុនដូចក្រក្រុះពាជ្រ ខ្លាំងដូចកម្មកសនី ។ ដោយព្រះពិធីស្រប
 ស្រោចទឹកកបតិបារមី មេត្តាព្រះជិនស្រី ញ៉ាំងដីឲ្យជ្រះថ្លា ។
 រីឯយមង្គល ចូរមានផលអ្នករាល់គ្នា ដោយគេផ្សះផ្សាយ ព្រះឈ្មោះ
 នាឡាតិវី ។

៤- ឧក្ខត្ត១គមតិហត្ថសុទ្ធាវណ្ណំ

ធាវិន្តំ យោជិនបបិដ្ឋលិមាលវិន្តំ

តិទ្ធិភិសង្កតមនោ ជិតវា មុនិទ្ទោ

តន្ត្រេជិសា ភវិតុ តេ ជិយមង្គលានិ

ព្រះមុនីខ្ពង់ខ្ពស់លោកគ្រូ មានព្រះវ័យធ្វើបាដិហារ្យ ផ្កាញ៉ាចារ
អង្គលិមាល មានកម្រងគម្រោមដៃ នៃមនុស្សដែលគាត់កាត់ មកដោត
ចាត់ជាមាល័យ អង្គការចក្ខុណាចក្រ ដ៏មានដៃស្មោះច្របាច ។ កាន់
ដាវត្រាស្រី ដេញព្រះមុនីសាស្តាហារ្យ ចង្វាយផ្លូវកន្តារ កណ្តាល
ត្រៃបិយោដនា ។ រីឯយមង្គល ចូរមានដល់អ្នករាល់គ្នា ដោយគេជះ
ជយា ព្រះឈ្មោះអង្គលិមាល ។

៥- កត្វាន កជ្ជិមុទរំ តិវ គត្វិនីយា

បិញ្ញាយ ទុដ្ឋវិចនំ ជនកាយមជ្ឈេ

សន្តេន សោមវិជិតា ជិតវា មុនិទ្ទោ

តន្ត្រេជិសា ភវិតុ តេ ជិយមង្គលានិ

ព្រះមុនីមានព្រះកាគ ផ្កាញ៉ាចារ្យមានចិញ្ចា អំពីធ្វើដូចជា
ស្រីមានអភិបាលចើលពោះ ។ យកឈើធ្វើជាកូន តំបន់ពោះខ្លួនពេល

ព្រះគាតៈ ព្រះពុទ្ធឈ្នះកាលនោះ ដោយសមាបារតី ។ រម្ងាប់ពាក្យ
 ចណ្ឌាល នាកណ្ឌាលជនប្រសស្រី ចំណាចាញ់បារមី គឺសច្ចៈពាក្យសត្យ ។
 រីឯយមន្ទ័ល ចូរទានដល់អ្នករាល់គ្នា ដោយគេផ្សះផ្សាយ ព្រះសាស្តា
 ឈ្នះចំណា ។

៦- សប្បំ វិហាយមតិសច្ចៈពាក្យ
 វិទាភិរោបិតមនំ អតិអន្តរាតំ
 បញ្ញាបទំបដិលំតោ ជិតវា មុតិឆ្មោ
 តន្ត្រេជិសា ភវិតុ ជិយមង្គលានិ

ព្រះមុនីខ្ពង់អ្នកប្រាជ្ញ រុំរៀនសូត្រដោយចញ្ញា ផ្កាញ់សច្ចៈជា
 និគ្រន្តក្រៅពុទ្ធវិន័យ ។ អន្យាស្រ័យលះបង់ ពាក្យសត្យត្រង់តាម គាច់ច
 សរសើរខ្ពង់ជិត្រ លើកកំពស់ដូចជនិទន៍ ។ បង្កើតមូលនិគ
 ដោយរោលឥតពាក្យទៀងត្រង់ ព្រះទ្រង់កំចាត់ចង់ ដោយប្រទិច
 គឺចញ្ញា ។ រីឯយមន្ទ័ល ចូរទានដល់អ្នករាល់គ្នា ដោយគេផ្សះផ្សាយ
 ឈ្នះសច្ចៈនិគ្រន្ត ។

៧- ឆន្ទោបន្តរាជិតំ វិពុធំ មហិទ្ធិ
 បុត្តេន បើរក្សជិតេន ទមាបយន្តោ

ឥទ្ធិបទេសវិធីតា ជំពូក មុនីន្តោ

តន្ត្រីជិលា ភរិតុ តេ ជ័យមង្គលានិ

ព្រះមុនីន្តោនៃព្រះញាណ ញាតិមាតាបិតាមានអំណាច ឲ្យច្រើន
ជាតាតា ទៅទូទាត់ក្នុងកុដ្ឋ ។ ឈ្មោះនោះនាមនាម ចិត្តចោទ
រឿងច្រើន ចិត្តកាចច្រើន ច្រើនជាញាតិដោយភិក្ខុយាន ។ ឥទ្ធិបទេស
ច្រើនសេសសល់មាតាបិតា ច្រើននាមនាមនាម ទេពចុះបាញ់ព្រះចេស្តា ។
រឹងរឹតមង្គល ច្រើនមានផលអ្នករាល់គ្នា ដោយគេជះជ័យ ព្រះភក្ត្រឈ្មោះ
នាមចាស់ ។

៨- ទុក្ខាហទិដ្ឋិភូជិតេន សុទ្ធិហត្ថំ

ព្រហ្មំ វិសុទ្ធិជិតិមិទ្ធិតកាភិបាតំ

ញាណាគទេន វិធីតា ជំពូក មុនីន្តោ

តន្ត្រីជិលា ភរិតុ តេ ជ័យមង្គលានិ

ព្រះមុនីន្តោនៃនាម ជាញាតិមាតាបិតា ឈ្មោះនាម សំគាល់ជាតា
រុក្ខរឿងដោយគុណវិស្វ ។ ដៃកាន់កាសិស គឺចិត្តច្រើននោះមុត
កាន់ទុក្ខសម្បូរ មិនរលឹកលាភលះចង់ប្រាណ ។ ច្រើនឈ្មោះដោយ
ភិក្ខុ សេសសល់សម្រាប់ ផ្សំគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ គឺព្រះញាណប្រាស

ទេសនា ។ វិជយមង្គល ចូរមានដល់អ្នករាល់គ្នា ដោយគេផ្ទះផ្ទាយ
ឈ្មោះព្រហ្មវរុណានហ្មង ។

ឯតាបី ពុទ្ធជយមង្គលអដ្ឋគាហិ

យោ វាចនោ ទិនទិនេ សរតេ មតន្តី

ហិត្វាន នេកវីធានិ បុប្ផវិនិ

មោក្ខំ សុខំ អធិកមេយ្យ នរោ សបញ្ញោ

យោ នរោ ជនឯណា កបបញ្ញាប្រាសត្តិខ្លួន ។ ស្វាហ៍សាវ
នានសីល សូត្រព្វកត្រះធម៌ថ្ងៃ ។ គាថាប្រាំបីបទ នេះកំណត់ឈ្មោះ
ពុទ្ធជយ ខំសូត្រសព្វ ។ ថ្ងៃ កើតមង្គលជាទិវា ។

លោ នរោ វិជននោះ បានរងោះរេតសាសន្ទ ។ បច្ច្រេត
អនេកលនំ មានប្រការផ្សេងៗ ផង ។ នឹងដល់ធម៌ក្សេមក្សាន្ត គិន្តិត្វាន
សុខកន្លង លែងទុក្ខចាំងច្រូកកង ដោយពុទ្ធជយមង្គលនេះ ។

ចប់ ពុទ្ធជយមង្គល

សរណីបិកាតាជា

ពហុ វេ សរណំ យន្តំ បព្វតានិ វិតានិ ឬ

អារាមរុក្ខបេត្យានិ មនុស្សា ភាយតជ្ជិតា

មនុស្សទាំងឡាយមានចំនួនច្រើន កាលដែលភក្តីយស្របស្តង់ហើយ
តែងយកក្នុងទ្រូងខ្លួនខ្លះ ព្រៃទាំងឡាយខ្លះ ភារាមនិងដើមឈើដែលជា
បេតិកភណ្ឌទាំងឡាយខ្លះ ជាទីពឹង,

នេតិ ខោ សរណំ ខេមំ នេតិ សរណាមុត្តមំ

នេតិ សរណាមាគម្ម សព្វទុក្ខា បម្មប្បតិ

ទីពឹងខ្លះឯងមិនមែនជាទីពឹងជ័រក្សម ទីពឹងខ្លះមិនមែនជាទីពឹងដ៏
ទុក្ខម បុគ្គលមិនដែលរួចស្រឡះចាកទុក្ខទាំងពួង ព្រោះការស្រឡះខ្លះ
ពឹងខ្លះទេ ។

យោ ឬ តុទ្ធា ធម្មតា សង្ឃតា សរណំ គតោ

បត្តាវិ អរិយសច្ចានិ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ

ទុក្ខំ ទុក្ខសមុប្បាទំ ទុក្ខស្ស ឬ អតីក្កមំ

អរិយញ្ញដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ទុក្ខបសេមគាមិនំ

បុគ្គលណាមួយបានដល់ខ្លះព្រះត្រៃវិទ្យាចមិននឹងព្រះសង្ឃ ជាទីពឹង

ទីលើក ហើយឃើញខ្លួនក្រោយសព្វចំនួន ៤ គឺសេចក្តីទុក្ខ ១ សមុទ
 ដែនកើតឡើងព្រមនៃសេចក្តីទុក្ខ ១ និរោធជាទឹកខ្ពង់ចង់ខ្លួនសេចក្តី
 មគ្គមានកង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរដែលញ៉ាំងសត្វឲ្យផល់ខ្លួនព្រះនិរោធិ ជា
 ម្ចាស់ចង់ខ្លួនសេចក្តីទុក្ខ ១ ដោយប្រាថ្នាដ៏ត្រូវ

ឯតំ ខោ សរណំ ខេមំ ឯតំ សរណាមុត្តមំ

ឯតំ សរណាមាគម្ម សព្វទុក្ខា បម្មប្តិ

ទីតាំង⁺នេះឯងជាទីតាំងដ៏ក្សេម ទីតាំង⁺នេះជាទីតាំងដ៏ទុក្ខម (របស់
 នោះ) ចុក្កលរមែងរួចស្រឡះចាកទុក្ខចាំងក្នុង ព្រោះការស្រឡះខ្លួន
⁺នេះឯង ។

ឧសិទ្ធសុត្តន្តកថា

យស្ស សទ្ធា តថាគតេ អបលា សុបតិជ្ជិតា

ចុក្កលឯណាមានសេចក្តីជឿដ៏គល់មាំមួនកំរើក ចំពោះព្រះភវ

សីលញ្ច យស្ស កល្យាណំ អរិយកន្តំ បសំ

ចុក្កលឯណាមានសីលដ៏ល្អ ជាទីគ្រកកនៃព្រះភិក្ខុ ដែល

ក្រោយចាំងខ្សោយលោកសរសើរហើយ

សង្ឃេ បសាទោ យស្សតិ ទុដ្ឋក្ខតញ្ច ទស្ថ

ចុក្កលឯណាមានសេចក្តីជ្រះថ្លាចំពោះព្រះសង្ឃផង មានសេចក្តី
យល់ឃើញដ៏ត្រូវត្រង់ផង

អូលីឡោតិ តំ អាហុ អមោយន្តស្ស ជីវិតំ

ចណ្ឌិតទាំងឡាយលោកហៅចុក្កលនោះ ជាមិនមែនជាអ្នកទាល់
ក្រឡើយ ជីវិតរបស់ចុក្កលនោះមិនមែនសោះសូន្យអត្ថប្រយោជន៍ឡើយ

តស្មា សទ្ធាញ្ច សីលញ្ច បសាទំ ធម្មទស្សនំ

អនុយុញ្ញោបិ មេធាវី សំ ពុទ្ធនសាសនំ

ព្រោះហេតុនោះចុក្កលអ្នកមានប្រាជ្ញា កាលរកឃើញនូវសាសនា
និពាក្យអច្រៀនច្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ក៏គួរប្រកបរឿយៗ នូវ
សេចក្តីជឿផង នូវសីលផង នូវសេចក្តីជ្រះថ្លាផង នូវកិរិយាឃើញនូវធម៌
ផង ។

ការវស្សតតាថា

យេ ប អតីតា សម្ពុទ្ធោ យេ ប ពុទ្ធ អនាគតា

យោ បេ វតហិ សម្ពុទ្ធោ ពហុន្តំ លោកតាសនោ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយអង្គឯណា ដែលបានត្រាស់កន្លងហួស
ទៅហើយក្តី ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គឯណា ដែលមិនទាន់បានត្រាស់ក្តី ព្រះ

សម្មាសម្ពុទ្ធសង្គណា ជាអ្នកញ៉ាំងសេចក្តីសាករបស់ជនទាំងឡាយច្រើន
ឲ្យវិនាសទៅ (មាន) ក្នុងកាលវេទនានេះក្តី

សព្វេ សទ្ធករុណោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ (ទាំងឡាយនោះ)
គ្រប់ព្រះអង្គសុទ្ធតែមានសេចក្តីគោរពចំពោះព្រះសុទ្ធ

វិហរិស្ស វិហាតិ ឬ ព្រះអង្គគង់នៅរួចទៅហើយក្តី
គង់នៅក្នុងកាលវេទនានេះក្តី

អថាបិ វិហរិស្សន្តិ នីតគង់នៅទៅទៀតក្តី

ឯសា ពុទ្ធានុធម្មតា កិរិយាវចនៈ ជាធម្មតារបស់ព្រះ
ពុទ្ធទាំងឡាយ

តស្មា ហិ អត្តកាមេន មហាតមកំកង្គតា
សទ្ធម្មោ គរុកាតព្វោ សរី ពុទ្ធានុសាសនំ

ក៏ព្រោះហេតុដូច្នោះ ចុក្កលអ្នកស្រឡាញ់ខ្លួន អ្នកប្រាថ្នាខ្លួន
ជាធំ កាលរកឃើញខ្លួនពាក្យច្រៀងច្រើនដ៏របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ
គួរតែធ្វើខ្លួនសេចក្តីគោរពចំពោះព្រះសុទ្ធ ។

ចព្វតោបមសុត្តតាជា

យថាបិ សេសា វិបុលា នភិ អាហច្ឆ បព្វតា

សមត្ថា អនុបរិយេយ្យំ និប្បោថេត្តា ចតុទ្ធិសា
 ប្រសិទ្ធិណាមេ ភ្នំតាំងខ្សោយ សុខស័ក្តិភេត្ត ជុំខ្ពស់ ពេញភាពស
 រមៀលកិនខ្លួនសត្វតាំងខ្សោយដែលមកដោយដុំព្រាតាំង ៤ ទិស យ៉ាង
 ណាមិញ

ឯវិ ជរា ច មច្ច ច អធិវិត្តន្តិ បាណិនោ
 ខត្តិយេ ព្រាហ្មណោ វេស្សេ សុទ្ធេ ចណ្ឌាលបុក្កសេ
 សេចក្តីចាស់ សេចក្តីស្លាប់ ភេត្តប្រសស្តក់ខ្លួនសត្វតាំងខ្សោយ (មិន
 រើសមុខ) ទោះជាព្យាប្រករដោយ ជាព្រាហ្មណ៍ករដោយ ជាអ្នកជំនុំញក់
 ដោយ ជាពួកគូលីករដោយ ជាពួកចណ្ឌាលករដោយ ជាអ្នកចាក់សំរាម
 របោលករដោយ យ៉ាងនោះឯង

ន កញ្ចំ បរិវេជ្ជិតិ សព្វមេវាភិមទ្ធិតិ
 អតមានអៀវលន្តខ្លួនចុក្កលណាមួយឡើយ ភេត្តប្រសស្តក់ញាំញី
 ខ្លួនសត្វតាំងអស់មិនឲ្យសល់មួយ

ន តិច្ឆ ហត្ថិនំ ភូមិ ភូមិនៃដីតាំងខ្សោយ មិនមានក្នុងពន្លឺ
 មរណៈនោះទេ

ន រហិនំ ន បត្តិយា (ភូមិ) នៃរថតាំងខ្សោយក៏មិនមាន តាំង
 (ភូមិ) នៃពលថ្មើរជើងតាំងខ្សោយក៏មិនមាន (ក្នុងពន្លឺមរណៈនោះឡើយ)

ន បាបិ មន្តយុទ្ធន សក្កា ជេតុំ ធនេន វិ

ម្យ៉ាងទៀត គតមានអ្នកណាមួយនឹងឈ្នះ (ខ្ញុំជំនុំនឹងមរណៈនោះ)

ដោយការគោរពច្បាប់ដោយខ្លួនខ្ញុំមុន ដោយខ្លួនខ្ញុំសម្បត្តិបានឡើយ

តស្មា ហិ បណ៌តោ បោសោ សម្បស្សំ អត្ថមត្ថនោ

ពុទ្ធ ធម្មេ ច សង្ឃេ ច ធិរោ សទ្ធិំ និវេសយេ

ព្រោះហេតុនោះ ចុះសាច់បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញា កាលឃើញខ្ញុំ
ប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ក៏គួរនឹងចណ្តុះខ្ញុំសព្វ ចំពោះព្រះពុទ្ធនឹងព្រះធម៌
នឹងព្រះសង្ឃ

យោ ធម្មចារី កាយេន វិចាយ ឧទុ បេតសា

ចុក្កលណាមួយជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ ដោយកាយ ដោយវចនា ឬ
ដោយចិត្ត

តិរោ ឥំ បសំសន្តិំ ចណ្ឌិតនាំឡើយតែងសរសើរ

ខ្ញុំចុក្កលនោះក្នុងលោកនេះឯង

បេច្ច សក្កេ បមោទតិ ចុក្កលនោះលុះទៅកាន់បរលោក

នាយហើយ តែងត្រេកអររីករាយក្នុងស្ថានសួគ៌ទៀត ?

ចំណាំ គតិខេត្តមានសំដៅជនិយភាពខ្សែក ដូចមាននៅក្នុង
ធម៌ចំណុច ត្រង់ទំព័រមានស្តីស្រាប់ហើយ ។

ចប់ វិចិត្រ

ធម៌នមស្ការផ្សេងៗ

កាសិភោហនសង្ខេប

ទុកាស ខ្ញុំសូមគោរព

យោ បន្តិក្ខណ៍ធម្មប្បដិបត្តោ វិហរតិ សាមីចិប្បដិ.
បន្តោ អនុធម្មចារី សោ តថាគតំ សក្ករោតិ គរុករោតិ
មាណេតិ បូជេតិ បរមាយ បូជាយ បដិបត្តិបូជាយ

អ្នកឯណាមួយ ជាអ្នកប្រតិបត្តិឧបសម្ព័ន្ធដល់ធម៌ ជាអ្នកប្រតិ-
បត្តិដោយត្រឹមត្រូវ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនាមធម៌ជាប្រក្រតី អ្នកនោះ ឈ្មោះថា
ធ្វើសក្ការ ធ្វើសចក្ខីភោហ រាជភោហ ចូជា ខ្ញុំព្រះធម៌ធម៌ ដោយបដិបត្តិ
ចូជា ជាចូជាដ៏ទុក្ខម ។

សព្វបាបស្ស អករណំ កុសលស្សបសម្មទា

សចិត្តបរិយោទបនំ ឯតំ ពុទ្ធន សាសនំ

កិរិយាមិនធ្វើខ្លាចចាត់ព្រួយ កិរិយាចំណេញកុសល កិរិយាធ្វើចិត្ត
របស់ខ្លួនឲ្យផ្លូវផង ចាត់នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃព្រះពុទ្ធចាត់ឡាយ

ទន្តិ បរមំ តបោ តីតិកា

១- ច្បាប់កាណារខ្លះថា យោ បន ភិក្ខុ ច្បាប់ខ្លះមានត្រឹមតែចំណេះ ។

និព្វានំ បរមំ វិទន្តំ ពុទ្ធា

ន ហិ បព្វជិតោ រូបយាតី

សមណោ ហោតិ បរំ វិហោវិយត្តោ

អំណត់គឺសេចក្តីអត់ធ្ងន់ ជាបឋមដ៏ទុក្ខម ព្រះពុទ្ធចាំដ៏ឡាយច្រើន
ត្រាស់ថា ព្រះនិព្វានជាគុណជាអដ្ឋង្គម អ្នកចូលដែលចៀតចៀនសត្វ
ដទៃ សម្លាប់សត្វដទៃ មិនមែនជាបព្វជិត មិនមែនជាសមណឡើយ

អន្តបរិទោ អន្តបយាតោ បាដិមោក្ខេ ច សំវិរោ

មត្តពាតា ច ភត្តស្មី បន្តញ្ច សយតាសនំ

អធិបិត្តេ ច អាយោគោ ឯតំ ពុទ្ធន សាសនំ

កិរិយាមិនគំរះដៀល (អ្នកដទៃ) ១ កិរិយាមិនចៀតចៀន(អ្នកដទៃ) ១
កិរិយាសម្រួមក្នុងបាដិមោក្ខ ១ ការដឹងប្រមាណក្នុងភត្តាហារ ១ ទីដេក
និងទីអង្គុយដ៏ស្ងាត់ ១ កិរិយាបំពេញព្យាយាមក្នុងអធិបិត្ត ១ ទាំងនេះជា
ភាគច្រើនច្រើនដៅនៃព្រះពុទ្ធចាំដ៏ឡាយ

សីលសមាធិគុណានំ ខន្តិ បបាតការណំ

សព្វេបិ កុសលា ធម្មា ខន្ធយាយេវី វិឡ្រន្តិ តេ

សេចក្តីអត់ធ្ងន់ ជាហេតុជាទីគាំទ្រ នៃគុណតិសីលនិងសមាធិទាំង-

ឡាយ ធម៌ទាំងឡាយជាគុសល ទាំងអស់នោះ តែងចំរើនដោយសេចក្តី
អត់ធន់មែនពិត ។

កេវិលានំបិ បាបានំ ខន្តិ មូលំ និកន្តតិ
គរហាកលហាទីនំ មូលំ ទណ្ឌតិ ខន្តិកោ

សេចក្តីអត់ធន់ តែងកាកប់ដំបាននូវចូសនៃបាបទាំងឡាយទាំងអស់
ចុកលក្ខណៈអត់ធន់ ឈ្មោះថាជីករំលើងនូវចូសនៃទោសទាំងឡាយ មាន
ពាក្យតិះដៀលនិងការឈ្លោះប្រកែកជាដើម ។

ខន្តិ ជីវស្សលង្ការោ ខន្តិ តបោ តបស្សីនោ
ខន្តិ ពលំ វិ យតីនំ ខន្តិ ហិតលុទារិហា

សេចក្តីអត់ធន់ ជាគ្រឿងអលង្ការរបស់អ្នកប្រាជ្ញ សេចក្តីអត់ធន់ជា
គ្រឿងដុតបង្កនូវបាបរបស់អ្នកដែលមានគបធម៌ សេចក្តីអត់ធន់ជាកំលាំង
របស់អ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ សេចក្តីអត់ធន់ ជាគុណជាតិទាំងមកនូវប្រយោជន៍
នឹងសេចក្តីសុខ ។

ខន្តិកោ មេតវិ លាភី យសស្សី សុខសីលវិ
បិយោ ទេវិនុស្សានំ មនាបោ ហោតិ ខន្តិកោ

អ្នកអត់ធន់ ជាអ្នកមានមិត្តសម្លាញ់ ជាអ្នកមានលាភ ជាអ្នកមាន

យស ជាអ្នកមានសេចក្តីសុខជាប្រាកដ អ្នកអត់ធន់ រមែងជាទីស្រឡាញ់
ជាទីគាប់ចិត្ត នៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។

អត្តតោបិ បរិសព្វា អត្តវិហោ វិ ទន្ធិកោ
សត្តមោកុគមំ មត្តំ អារុទ្ធូ ហោតិ ទន្ធិកោ

អ្នកអត់ធន់ ជាអ្នកនាំមកនូវប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនផង ដល់ដទៃទាំង-
ឡាយទៀតផង អ្នកអត់ធន់ ជាអ្នករៀនកាន់ផ្លូវជាទីទៅស្ថានសួគ៌និង
ព្រះនិព្វាន ។

សត្តតោ វិបតោវិទំ ករោតិយេវិ ទន្ធិកោ
បរមាយ ច បូជាយ ជិនំ បូជេតិ ទន្ធិកោ

អ្នកអត់ធន់ ឈ្មោះថាវិបតាម នូវព្រះពុទ្ធដ៏កាជាធម៌ នៃព្រះ
សាស្តាមែនពិត អ្នកអត់ធន់ ឈ្មោះថាបូជាផ្លូវព្រះវិជិតមារ ដោយការ
បូជាដ៏ទុក្ខ ។

ទុល្លភព្វា មនុស្សត្ថំ ពុទ្ធប្បទោ ច ទុល្លភោ
ទុល្លភា ទណសម្បត្តិ សទ្ធម្មោ បរមទុល្លភោ

ការកើតជាមនុស្ស គឺសត្វទាំងឡាយបានដោយកម្រ កិរិយាគ្រាន់
ជាព្រះពុទ្ធ គឺសត្វទាំងឡាយបានដោយកម្រ កិរិយាដល់ព្រះដោយទណៈ

គឺបានកើតដូចនឹងព្រះពុទ្ធ ឬ នឹងព្រះពុទ្ធសាសនា គឺសត្វចង់ឡាយបាន
ដោយកម្រិតមិច្ឆាចរស័សបុរសគឺសត្វចង់ឡាយបានដោយកម្រិតក្រៃលែង ។

សុខោ ពុទ្ធានមុប្បាទោ សុខា សទ្ធម្មទេសនា

សុខា សង្ឃស្សសាមគ្គី សមគ្គានំ តបោ សុខោ

កិរិយាបានគ្រាស់នៃព្រះពុទ្ធចង់ឡាយ នាំមកនូវសេចក្តីសុខ កិរិយា
សំដែងនូវធម៌របស់សប្បុរស នាំមកនូវសេចក្តីសុខ សេចក្តីត្រាចត្រៀងគ្នា
របស់សង្ឃឬពួកក្រុម នាំមកនូវសេចក្តីសុខ សេចក្តីឡាយរាម របស់អ្នក
ដែលត្រាចត្រៀងគ្នាចង់ឡាយ នាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

សុខោ វិជីកោ តុដ្ឋិស្ស សុត្តន្តម្មស្ស បស្សតោ

អព្យាបជ្ឈិ សុខំ លោកេ បាណាភូតេសុ សញ្ញមោ

សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ របស់អ្នកដែលត្រេកអរ (ក្នុងចិត្តស្ងាត់) ជាអ្នក
មានធម៌បានស្តាប់ហើយ ពិចារណាយើង (នូវធម៌) នាំមកនូវសេចក្តី
សុខ កិរិយាមិនចៀតចៀន គឺកិរិយាសង្រួមចំពោះសត្វចង់ឡាយ នាំមក
នូវសេចក្តីសុខក្នុងលោក ។

សុខា វិរាគតា លោកេ កាមានំ សមតិក្កមោ

អស្មិមានស្ស វិនិយោ ឯតំ វេ បរមំ សុខំ

ការប្រាសចាករាគ គឺកិរិយាកន្លងខ្លះកាមចាំងឡាយ តាមកន្លែង
 សេចក្តីសុខក្នុងលោក កិរិយាធ្វើឲ្យវិនាសខ្លះអស្មិមានៈនេះឯង តាមកន្លែង
 សេចក្តីសុខដ៏ទុក្ខ ។

កិច្ចោ មនុស្សបដិលោកោ កិច្ចំ មច្ឆាន ជីវិតំ
 កិច្ចំ សទ្ធម្មស្សវិនំ កិច្ចោ ពុទ្ធានុមុប្បាទោ

កិរិយាគ្រឿងបានអត្តភាពជាមនុស្ស ជាការលំបាក សេចក្តីរស់នៅ
 របស់សត្វចាំងឡាយ ជាការលំបាក កិរិយាស្តាប់ខ្លះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាការកម្រ
 កិរិយាបានប្រាសខ្លះពុទ្ធចាំងឡាយ ជាការលំបាក ។

សត្តោ សទ្ធម្មំ សុត្វា សព្វស្មំ ជិនសាលនេ
 កប្បានិ សតសហស្សានិ ទុក្ខតិ សោ ន គប្បតិ

បុគ្គលឯណា បានស្តាប់ខ្លះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធរបស់ព្រះសាស្តា (ដែលរាប់
 បញ្ចូល) ក្នុងពាក្យប្រៀនប្រដៅខ្លះវិជិតភាពចាំងក្នុង បុគ្គលនោះ
 រមែងមិនទៅកាន់ទុក្ខតិអស់សែនកឃ្យ ។

បុព្វណ្ណោ បិណ្ឌបាតញ្ច លាយណ្ណោ ធម្មទេសនំ
 បទោសេ ភិក្ខុឱវាទំ អន្តរុក្ខេ ទេវបញ្ញានំ
 បបូសេវី គតេ កាលេ កញ្ចករេវ វិលាភនំ

ឯតេ បញ្ចវិធេ កិញ្ច វិសោធនតិ មុនិបុន្តរោតិ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាចម្បងជាងអស់អ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ជម្រះនូវពុទ្ធកិច្ច
ទាំងឡាយ ៥ ប្រការនេះ គឺ ក្នុងពេលព្រឹក ទ្រង់ស្ដាប់ទៅចិល្បាបាត ១
ក្នុងពេលល្ងាច ទ្រង់សំដែងធម៌ទេសនា ១ ក្នុងពេលព្រលច់ ទ្រង់ច្រឡា
ទេវទេវលំព្វកភិក្ខុ ១ ក្នុងពេលកាប្រាត ទ្រង់ដោះច្រស្មាខែទៅតា ១
ក្នុងពេលជំរក្សី^(១) ទ្រង់ប្រមើលនូវសត្វលោកដែលគួរត្រាស់ដឹងនឹងមិន
គួរត្រាស់ដឹង ១ ។

កក្កដេ គត្តវាសោ ច សោណោ បុទុរនិក្ខមិ
ឧសភេ វាជិសម្បត្តិ សសេ បព្វជីតោ ជិតោ

ព្រះជីវិតមាន ទ្រង់យាងចុះមកកាស្រ័យនៅក្នុងព្រះឆក់ (ខែព្រះវិ-
ហាតា) ក្នុងឆ្នាំរកា ទ្រង់ច្រសូតហាកព្រះឆក់ក្នុងឆ្នាំច ទ្រង់សោយរាជ
សម្បត្តិក្នុងឆ្នាំឆ្នូរ ទ្រង់ព្រះផ្នួសក្នុងឆ្នាំថោះ ។

កក្កដេ សព្វញ្ញា ពុទ្ធោ តត្ថ បក្កំ បវត្ថយិ
និព្វានគមនំ សប្បេ សហស្ស បញ្ច មូសិកេ

១ - ក្នុងអដ្ឋកថាធម្មបទ សំដែងថាព្រះអង្គប្រមើល មើលរោងស្បុយសត្វឆ្នុក ១ ថ្ងៃយប់ពីរ
ដង គឺ ក្នុងពេលដំរីក្ស័ត្ត ពេលល្ងាចម្ដង ពេលដំរីក្ស័ត្តទ្រង់ប្រមើល មើលពីកណ្តាប់មាត់ចង្រ្កាវ
រហូតដល់ចាកឆ្នុកដីពេលល្ងាចទ្រង់ប្រមើលមើលពីឆ្នុកដីរហូតដល់ទៅកណ្តាប់មាត់ចង្រ្កាវ។

ទ្រង់ត្រាស់ដឹងជាព្រះសព្វញ្ញក្នុងក្នុងឆ្នាំរកា ទ្រង់សំដែងនូវព្រះ
 ធម្មចក្រក្នុងឆ្នាំនោះ ទ្រង់យាងចូលកាន់ព្រះនិព្វានក្នុងឆ្នាំម្សាញ់ ព្រះពុទ្ធ-
 សាសនានឹងគ្រប់៥០០០ ឆត៌ ក្នុងឆ្នាំជូត

ឧក្កតោ ឬ គុរុវរស្ថី សុត្រវារ ឬ និក្ខមិ
 សមុទ្ធោ គុរុវរស្ថី អង្គារេ បរិនិព្វតោ

ទ្រង់យាងចុះកាន់ព្រះភពិ (នៃព្រះវរោហិត) ក្នុងថ្ងៃព្រហស្បតិ៍
 ប្រសូតក្នុងថ្ងៃសុក្រ បានត្រាស់ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងថ្ងៃពុធ បរិនិព្វានក្នុងថ្ងៃ
 អង្គារ ។

អាសាទ្យបុណ្ណមោក្កតោ វិសាខេយេវ និក្ខមិ
 វិសាខបុណ្ណមី សមុទ្ធោ វិសាខេ បរិនិព្វតោ

ព្រះអង្គយាងចុះកាន់ព្រះភពិ (នៃព្រះវរោហិត) ក្នុងថ្ងៃពេញចូលមី
 នៃភាសាធម៌ ប្រសូតក្នុងថ្ងៃពេញចូលមីនៃវិសាខ បានត្រាស់ជាព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងថ្ងៃពេញចូលមីនៃវិសាខ បរិនិព្វានក្នុងថ្ងៃពេញចូលមីនៃ
 វិសាខ ។

និព្វតេ លោកតាបិម្ពិ សមុទ្ធោ អគ្គបុគ្គលេ
 បដិមា ពោធិវត្តា ឬ បិបា ឬ ជិននាតុយោ

បតុរាសីតិសហស្ស- ធម្មកូន្តា សុទេសីតា
 អត្ថប្បវិធានដ្ឋានេ បីបិតា ហោតិ បាលីនំ

កាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាអត្តចុគ្គល ជាទីពឹងនៃសត្វលោក ចរ-
 និព្វានទៅហើយ ព្រះបដិមាករផង កោតិព្រឹក្សផង ព្រះសច្ចបផង ព្រះជិន-
 ធាតុផង ព្រះធម៌៨ ហ្នឹង ៤ កាន់ធម្មកូន្ត ដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងហើយ
 ដោយប្រពៃផង ជាតុគីព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់-ប្រតិស្ឋានទុក ក្នុងស្ថានដ៏
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាបុញ្ញកេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វទាំងឡាយ ។

ឥតិ សម្មាសម្ពុទ្ធនេ ទេសិតំ ឱវាទំ បិត្តេ
 បីបេត្វា សម្មាសម្ពុទ្ធនេ វិត្តប្បកាធនេ បដិបត្តិ
 បូជាយ បូជំ ករោន្តេន លោកិយលោកុត្តរ-
 សម្មត្តិសិទ្ធិ កាតព្វំ ឧកាស អារាធនំ ករោមិ

ចុគ្គលគួរដកល់នូវទី១ ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងហើយ
 ទុកក្នុងចិត្ត ហើយធ្វើការបូជា ដោយបដិបត្តិបូជា ដោយនូវប្រការ
 ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់សំដែងហើយ គួរធ្វើឱ្យសម្រេចនូវសម្បត្តិជា
 លោកិយនិងលោកុត្តរ ឱ្យសូមគោរព ភាពធានាទុក ដោយប្រការដូច្នេះ។

ឧកាស សិរីសក្យមុនិសព្វញ្ញាទុស្សប្រលវិប្បបូស-

សយេ កុសិនារាយ យមកសាលានមន្តេ អមម្ហិ
 សប្បសំវិច្ឆេ គិម្ពុត្ថម្ហិ វិសាខមាលេ សក្កបក្ខេ បណ្ណ-
 រសិយា តិច្ឆិយំ ភម្មវិវេ ភម្មយាមេ អនុរាជនក្ខត្តទិវិសេ
 បរិនិព្វានំ អហោសំ អនុបាទិសេសាយ និព្វានធាតុយា

ឡំសូមគោត សម្តេចព្រះសំរឹសក្សមុនីសព្វញ្ញកុដាម្ចាស់ ទ្រង់ចរិ-
 និព្វានហើយ ដោយអនុបាទិសេសនិព្វានធាតុ ក្នុងចន្លោះដើមរាំងចាំឆ្នុរ
 ដីត្រង់កុសិនារា ក្នុងបច្ចុសសម័យដ៏មានតំលាង ក្នុងថ្ងៃនៃនក្ខត្តក្ស
 ឈ្មោះអនុរាជា ក្នុងថ្ងៃអគ្គិរ យាមអគ្គិរ ជាតិបីពញាចូលរំមាត់ខ្មែរ ។
 វិសាខក្នុងគម្ពីរ ដ្ឋាន្យាញ្ញឯណោះហោង ។
 (គតិយេះទៅត្រូវបទសករាជប្រាប់ទៀតដ្ឋានដែលកន្លងហើយនិងបច្ចុប្បន្ននិងអនាគតនិរាបដល់ចប់)

វិជ្ជិចកសកករាជ

តស្ស ភគវតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បរិនិព្វតទិវិសតោ
 បដ្ឋាយ យាវិជ្ជិតតា បតុទ្ធសទិវិសុត្តរទេសមាសាធិក អដ្ឋិ-
 សត្តតិសំវិច្ឆាត្តរបតុស្សតាធិកានំ ទ្វេ សំវិច្ឆរសហស្សានិ អតិ-
 ក្ខត្តានិ អហោសំ ។ តិមស្មី បច្ចុប្បន្នកាលេ សូករសំវិច្ឆេ
 គិម្ពុត្ថម្ហិ ផល្កុណមាលេ កាឡបក្ខេ បណ្ណរសិយា តិច្ឆិយំ វិវិវេ

អត្ថាធិការ កាល បណ្តុលសិទ្ធិវិស្វត្ថវណ្ណសាធិក ឯកវិសតិ-
សិវិប្បវត្តបញ្ចសត្ថាធិការ ទ្វេ សិវិប្បវត្តសហស្សានិ ភវិស្សត្តិ

សូមគោរពរំលឹក ដល់កាលដែលព្រះសក្យមុនីសព្វញ្ញក្នុងទ្រង់មាន
សិរ ព្រះអង្គចូលនិព្វានដោយអនុបាទិសេសនិព្វានធាតុក្នុងថ្ងៃប្រកបដោយ
អនុរាជនក្ខត្តពូក្យនាថ្ងៃអង្គារយាមអង្គារ នៅថ្ងៃ ១៥ ភេត ខែ ពិសាខ
ក្នុងឆ្នាំរដូវផ្លាស់ប្តូរឆ្នាំឯណោះ ក្រោមចន្លោះមែកសាលព្រឹក្សចាំនិគ្ខរ
(នាសាលវិនិច្ឆ័យ ជិតក្រុងកុសិនានាក្នុងសម័យជិតភ្នំ) ។

រាប់ចាប់ដើមគំនិតអំពីថ្ងៃដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជ្រង់ព្រះភាគអង្គនោះ
ទ្រង់ចូលចិញ្ចាននៅដកចមកដល់ថ្ងៃនេះ ព្រះពុទ្ធសាសនកាល កន្លងទៅ
ហើយបាន ២២៧៨ ឆ្នាំ ១០ ខែ និង ១២ ថ្ងៃ ឥឡូវនេះ ឆ្នាំកុរសប្បស័ក
ឆ្នាំរដូវ ខែផល្គុន ១៩ រោច ថ្ងៃអាទិត្យ (ថ្ងៃខែ ឆ្នាំ នេះលោកកំណត់ទុក
ជាចច្ចុប្បន្នកាល) ឯព្រះពុទ្ធសាសនកាលចំណែករាជអនាគត នៅសល
២៩២១ ឆ្នាំ ១ ខែ និង ១៥ ថ្ងៃ បើប្រមូលថ្ងៃខែ ឆ្នាំទាំង ៣ កាលត្រូវជា
ព្រះពុទ្ធសាសនកាលចំនួន ៥០០០ វស្សាដោយចិប្បណិ ។

ពុទ្ធានុស្សការកថា

វិជ្ជាមិ ពុទ្ធិ ភវិប្បវត្តិ
តិលោកកើត តិរវិកតាបិ

យោលោកសេដ្ឋោ

សកលំ កិលេសំ

ឆេត្វាន ពោធិសី

ជិនំ អនន្តំ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធខណៈ ព្រះអង្គប្រសើរក្នុងលោកទ្រង់កាត់ចង់នូវ
 កិលេសទាំងអស់បានហើយ ញាតិជនជាអនុត្តម្យត្រាស់ដឹងហើយ ខ្ញុំសូម
 ក្រាបថ្វាយបង្គំ នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ព្រះអង្គឆ្លងផុតអំពីប្រាំងនៃករ
 ហើយ ព្រះអង្គជាទង់ជ័យនៃគ្រូលោក មាននៃព្រះអង្គមួយ ជាទីពឹងនៃ
 សព្វសត្វក្នុងគ្រៃកាល ។

យំ នម្មតាយ និទិយា បុលិនេ ច តិរ

យំ សប្បពន្ធគិរិកេ សុមតា ច លគ្គេ

យំ តត្ថ យោនកបុរេ មុនិនោ ច បាទំ

តំ បាទលញ្ញានមហំ សិរសោ នមាមិ

ស្នាមព្រះបាទឧបាសម (ដែលព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ប្រតិស្ឋានទុក) លើ
 ដុំរឿងចំរើននៃស្វីនឈ្មោះនម្មតា ស្នាមព្រះបាទឧបាសម (ដែលព្រះ
 សម្ពុទ្ធទ្រង់ប្រតិស្ឋានទុក) លើភ្នំសប្បពន្ធ និងលើភ្នំសុមនក្ខដ ស្នាមព្រះ
 បាទឧបាសម (ដែលព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ប្រតិស្ឋានទុក) ក្នុងយោនកបុរី ខ្ញុំសូម
 ក្រាបថ្វាយបង្គំដោយក្បួន ចំពោះទៅព្រះបាទនិងស្នាមព្រះបាទទាំងនោះ
 នៃព្រះសក្យមុនី ។

សុវណ្ណមាលិកេ សុវណ្ណបព្វតេ សុមន-

ក្ខណំ យោនកបុរេ នម្មទាយ នទិយា

បញ្ចបាទវិ ហិនំ អហំ វិន្ទមិ ទូរតោ

ឧ្មស្វមនមស្សការអភិចម្ពាយ ឧវស្ថានវេលនានព្រះបាទជ័យស្រី
៨ កន្លែង គឺស្ថានលើភ្នំសុវណ្ណមាលិក ១ លើភ្នំសុវណ្ណបព្វត ១ លើភ្នំ
សុមនក្នុង ១ ក្នុងយោនកបុរី ១ ក្បែរស្ទឹងនម្មតា ១ ។

នាគុចេតិយ នមស្សការកថា

មហាគោតមសម្ពុទ្ធោ កុសិនារាយ និព្វតោ

ធាតុវិញ្ញកំ កត្វា តេសុ តេសុ វិសេសតោ

ព្រះនាគមហាមសម្ពុទ្ធជ័យស្រី ព្រះអង្គចរិត្តានុបដិសន្ធិ ជិតក្រុង
កុសិនារា ធ្វើឧវតីយាដ្ឋាយឧវព្រះសារីរគន្ធាតុ ក្នុងទីតាំងឡាយនោះ ។
ដោយផ្សេង ។ គា

ទុណ្ឌិសំ បតស្សោ ទាថា អក្កា ទ្វេ ប សត្តមា

អសម្ពិគ្គា វិ តា សត្ត សេសា ភិគ្គា វិ ធាតុយោ

ព្រះសារីរគន្ធាតុទាំងឡាយនោះ ដែលមិនចែកចេញមាន ៧ អង្គ គឺ

ព្រះឧស្ម័នធាតុ^(១) ១ ព្រះចាបធាតុ^(២) ៤ ព្រះអក្ខរធាតុ^(៣) ៤ ព្រះសារី-
រិកធាតុដ៏សស្រស់ត្រកាលនោះសុទ្ធតែបែកចេញ (ដាច់ណែនក្នុង ១) ។

មហាត្ថា បញ្ចា តាឡី ឬ មជ្ឈិមា ឬ ឆ តាឡិយោ
ទុក្ខកា បញ្ចា តាឡី ឬ សម្មិត្តា តិរិយា មតា

ព្រះបរមធាតុទាំងឡាយដែលបែកចេញ លោកៈពាលជាមាន ៣
យ៉ាង គឺព្រះធាតុខ្នាតធំរាល់បានចំនួន ៥ តាឡី ព្រះធាតុខ្នាតកណ្តាល
រាល់បានចំនួន ៦ តាឡី ព្រះធាតុខ្នាតតូចរាល់បានចំនួន ៨ តាឡី ។

មហាត្ថា ភិក្ខុមត្ថា ឬ មជ្ឈិមា ភិក្ខុតណ្ហាលា
ទុក្ខកា សាសបមត្ថា ឯវី ធាតុប្បមាណិកា

ព្រះបរមធាតុទាំងឡាយ មានប្រមាណយ៉ាងនេះ គឺព្រះធាតុខ្នាត
ធំ មានទំហំប៉ុនកំណាត់គ្រាប់សណ្តែកបាយ ព្រះធាតុខ្នាតកណ្តាល មាន
ទំហំប៉ុនកំណាត់គ្រាប់អង្ករ ព្រះធាតុខ្នាតតូច មានទំហំប៉ុនគ្រាប់ស្ពឺ ។

មហាត្ថា សុវណ្ណវណ្ណា មជ្ឈិមា ផលិកប្បភា^(៤)
ទុក្ខកា ពកុលវណ្ណា តាបិ វិន្ទាមិ ធាតុយោ

ព្រះបរមធាតុទាំងឡាយ (មានពណ៌ផ្សេងគ្នាយ៉ាងនេះគឺ) ព្រះធាតុ

១- ផ្កាថ្លាស ។ ២- ព្រះចង្កូមកែវ ។ ៣- ដុំដងកាំបិត ។ ៤- បាឡីជា
មន្តិកប្បកា មានពណ៌ផ្សេងៗមក ទុំចេះក៏មាន ។

ខ្នាតធំ មានពណ៌ដូចមាស ព្រះធាតុខ្នាតកណ្តាល មានពណ៌ដូចកែវ
ផលិត ព្រះធាតុខ្នាតតូច មានពណ៌ដូចផ្កាផ្កល់ ឡូព្រះករុណា សូមក្រាប
ថ្វាយបង្គំ ខ្ញុំព្រះបរមធាតុទាំងឡាយនោះ ។

ឯកោ ប្ញបោ វាជិតហោ ឯកោ វេសាលិយា អហុ
ឯកោ កបិលវិត្ថុស្មី ឯកោ ច អលកប្បកេ
ឯកោ ច វាមតាមស្មី ឯកោ ច វេដ្ឋិទីបកេ
ឯកោ បាវិយ្យកេ មល្លេ ឯកោ ច កុសិនារកេ

ព្រះសង្ឃ ១ ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ព្រះសង្ឃ ១ ប្រតិស្ឋាន
នៅក្នុងក្រុងវេសាលី ព្រះសង្ឃ ១ ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងក្រុងកបិលវត្ថុស្មី ព្រះ
សង្ឃ ១ ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងក្រុងអលកប្បកៈ ព្រះសង្ឃ ១ ប្រតិស្ឋាននៅក្នុង
រាមត្រាម ព្រះសង្ឃ ១ ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងក្រុងវេដ្ឋិទីបកៈ ព្រះសង្ឃ ១
ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងក្រុងបាវិយ្យកៈ ក្នុងមល្លរដ្ឋជនបទ ព្រះសង្ឃ ១
ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងក្រុងកុសិនារា

ឯតេ សារីរិកា ប្ញបា ជំម្បទីបេ បតិដ្ឋិតា
បូជិតា នរេវេវហិ អហំ វិន្ទាមិ ធាតុយោ

ព្រះសង្ឃ (ទាំង ៨) ខ្ញុំ ជាព្រះសង្ឃចក្កៈព្រះបរមសារីរិកធាតុ

ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងជម្ងឺច ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយចង្គ្គន់ឲ្យព្រះបរម-
ធាតុចាំងឡាយ (ក្នុងព្រះសច្ចបទាំង ៨ នោះ) ដែលទេវតាចិនមនុស្ស
ចាំងឡាយ កែងចូដា ។

ឯកា ទាហី តិទសបុរេ ឯកា តាគបុរេ អហ្ម
ឯកា គន្ធារិសយេ ឯកា សីហឡទីបកេ

ព្រះចាបធាតុអង្គ ១ ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងស្ថានត្រង់ត្រង់ ព្រះចាប-
ធាតុអង្គ ១ ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងពិភពនាគ ព្រះចាបធាតុអង្គ ១ ប្រតិស្ឋាន
នៅក្នុងគន្ធាររដ្ឋ ព្រះចាបធាតុអង្គ ១ ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងសីហឡទីប

តិមា បត្តសុ ហិសេសុ សត្តិ ទាហី បតិដ្ឋិតា
បូជិតា នរទេវីហិ អហំ វិទ្យាមិ ធាតុយោ

ព្រះចាបធាតុចាំងឡាយនេះ របស់ព្រះបរមសាស្តា ប្រតិស្ឋាននៅ
ក្នុងទីចាំងឡាយ ៤ កន្លែង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយចង្គ្គន់ឲ្យព្រះធាតុ
ចាំងឡាយ ដែលទេវតាចិនមនុស្សចាំងឡាយកែងចូដា ។

ឧទ្ទំ ទក្ខិណាទាហី ប តារិទីសេ បតិដ្ឋិតា
អណោ ទក្ខិណាទាហី ប សីហឡទីបេ បតិដ្ឋិតា
វិមទាហី ប ឧទ្ទម្យ្យ គន្ធាររដ្ឋ បតិដ្ឋិតា

វិមទាហិ ច អធោបិ នាគលោកេ តិដ្ឋិតា
បូជិតា នរទេវីហិ អហំ វិត្តាមិ ធាតុយោ

ព្រះចាបធាតុស្តាំរាងលើ ច្រកស្នាមនៅក្នុងស្នាមការតិវិជ្ជា ព្រះចាប
ធាតុស្តាំរាងក្រោម ច្រកស្នាមនៅក្នុងសីហឡទ្វីប ព្រះចាបធាតុឆ្វេងរាង
លើ ច្រកស្នាមនៅក្នុងដៃនគរ ព្រះចាបធាតុឆ្វេងរាងក្រោម ច្រកស្នាម
នៅក្នុងភិក្ខុនាគ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយចង្អុលបង្គំព្រះធាតុ
ទាំងឡាយ ដែលទៅតាមនិមន្តទុស្សតាំងឡាយតែងចូល ។

ព្រហ្មលោកេ ទុស្សធាតុ វិមអក្ខរធាតុយោ
សព្វេ ព្រហ្មាភិបូជេន្តំ បិបំ ទ្វាទសយោជនំ

ព្រះទុស្សធាតុ^(១)និងព្រះអក្ខរធាតុរាងឆ្វេង ច្រកស្នាមនៅក្នុង
ព្រហ្មលោក ព្រហ្មទាំងឡាយទាំងអស់គ្នា តែងចូលខ្ញុំព្រះសច្ចចក្កពស
១២ យោជនំ (ដែលចេញខ្លួនធាតុទាំងនោះ)

តាវីតិសម្មិ ទេវានំ បុឡាមណិម្ហិ កេសកំ
សព្វេ ទេវាភិបូជេន្តំ បសន្នា ពុទ្ធសាសនេ

១- ព្រះទុស្សធាតុ គឺព្រះត្រៃវិស្សន្តដែលព្រះគង្គាស់ចេញហើយទ្រង់សំពត់កាសាវនៃនាយដំការ
ចហាព្រហ្មយកមកថ្វាយ រួចទ្រង់ប្រទានព្រះត្រៃវិស្សន្តនោះតាមដំការចហាព្រហ្មរ បានទទួលយក
ទៅប្រតិស្ឋានឯព្រហ្មលោក ។

បូជិតា នរទេវីហំ អហំ វិទ្យាមិ ធាតុយោ

ទេវតាចំណង់ឡាយចំណង់ពួង ដែលជាអ្នកជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
តែងចូរដ្ឋានព្រះកេសធាតុដែលច្រកស្នាមនៅក្នុងចុំឡាមណៈចតិយ របស់
ទេវតាចំណង់ឡាយក្នុងស្ថានត្រឹមត្រង់ ខ្ញុំព្រះឥន្ទ្រ ឬព្រះឥន្ទ្រ ឬព្រះឥន្ទ្រ ឬព្រះឥន្ទ្រ
ខ្ញុំព្រះធាតុចំណង់ឡាយ ដែលទេវតាចំណង់មនុស្សចំណង់ឡាយតែងចូរ ។

បត្តាឡីស សមាទត្តា កេសា លោមា នទាបិ ប

ទេវា ហរត្ថិ ឯកេកំ បក្កវាឡបរម្យុរា

បូជិតា នរទេវីហំ អហំ វិទ្យាមិ ធាតុយោ

ព្រះទន្ធធាតុចំណង់ឡាយ ៤០ គត៌ផល ព្រះកេសធាតុចំណង់ឡាយផល
ព្រះលោមធាតុចំណង់ឡាយផល ព្រះនទធាតុចំណង់ឡាយផល ទេវតាចំ-
ណង់ឡាយនាំទៅខ្ញុំព្រះធាតុ ១ អង្គ ។ កាន់ចក្រវាដ៍ខែនិងដ៍ខែ គឺព្រះធាតុ
១ អង្គ ។ ក្នុងចក្រវាឡមួយ ។ ខ្ញុំព្រះឥន្ទ្រ ឬព្រះឥន្ទ្រ ឬព្រះឥន្ទ្រ ឬព្រះឥន្ទ្រ
ធាតុចំណង់ឡាយ ដែលទេវតាចំណង់មនុស្សចំណង់ឡាយតែងចូរ ។

អដ្ឋិរស ទ្វេ វិស្សសតេ ធម្មាសោកោ តទា អហុ

បត្តាសីតិសហស្ស បេតិយា ប កាវាបិតា

បូជិតា នរទេវីហំ អហំ វិទ្យាមិ ធាតុយោ

នាកាលព្រះក្មេងសករាជបាន ២១៨ ឆ្នាំ មានព្រះឧហាក្សត្រ ១
 អង្គទ្រង់ព្រះនាមធម្មរសាក ក្នុងកាលនោះព្រះអង្គបានកសាងព្រះចេតិយ
 ចំនួន ៨ ហ្នឹង ៤ តាន់ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ ឱ្យព្រះធាតុ
 ទាំងឡាយ (ក្នុងព្រះចេតិយទាំងនោះ) ដែលទៅតាន់ឯមនុស្សទាំងឡាយ
 កែតម្រូវជា ។

ធម៌សូត្រផ្សេងៗ

ព្រះវិទ្យោ ព្រះសូត្រ ព្រះចរមគ្គសង្ខេប ដែលលោកមេទុក ឱ្យ
 ព្រះសង្ឃសូត្រក្នុងកាលចប់ សង្កឹតិទេសនានោះ នាមលំដាប់គេទៅ
 ព្រះវិទ្យោ

យន្តេន ភគវិចិត្រា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មា-
 សម្ពុទ្ធន បរមំ បារាជិកំ កត្ត បញ្ញាត្ថន្តំ ។ វិសាលិយំ
 បញ្ញាត្ថន្តំ ។ កំ អារព្វាតិ ។ សុទ្ធិន្តំ កលន្តបុត្តំ អារព្វាតិ ។
 កិស្សំ វិត្ថស្មិន្តំ ។ សុទិន្ទោ កលន្តបុត្តោ បុរាណទុតិយិកាយ
 មេបុរិសំ ធម្មំ បដិសេវី តស្សី វិត្ថស្មិន្តំ ។

គេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា វេរញ្ញាយំ វិហរាតិ

នឿយបំបិមន្តមូលេ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន សង្ខំ បញ្ចមត្តេហំ
ភិក្ខុសតេហំ ។ អស្សោសំ ខោ វេរញ្ញោ ព្រាហ្មណោ សមណោ
ខលុ ភោ គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ វេ-
រញ្ញាយំ វិហរតិ នឿយបំបិមន្តមូលេ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន
សង្ខំ បញ្ចមត្តេហំ ភិក្ខុសតេហំ ។ តំ ខោ បស ភវិន្តំ
គោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ធោ អន្តគ្គតោ ឥតិបិ សោ
ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាបរណសប្បន្នោ សុគតោ
លោកវិទូ អន្តគ្គពោ បុរិសទម្មសារបិ សន្តា ទេវមនុស្សានំ
ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវិកំ សមារកំ
សព្វហ្មកំ សស្សមណាព្រាហ្មណំ បដំ សទេវមនុស្សំ សយំ
អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា បដទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យា-
ណំ មច្ឆៀកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាគ្គំ សព្វញ្ញនំ
កេវលបរិបុណ្ណំ យស្មុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ។ សាធុ
ខោ បស តថាវុបាសំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

ព្រះសូត្រ

ឯវិសេ សុតំ ឯកំ សមយំ ភគវា អន្តរា ច រាជគហំ
អន្តរា ច គាលន្នំ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ ហោតិ មហាតា ភិក្ខុ
សង្ឃេន សន្និំ បញ្ចមត្តេហំ ភិក្ខុសតេហំ ។ សុប្បិយោបិ
ទោ បរិញ្ញជកោ អន្តរា ច រាជគហំ អន្តរា ច គាលន្នំ
អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ ហោតិ សន្និំ អន្តោវាសីតា ព្រហ្មទ-
ត្ថេន មាណវីន ។ តត្រ សុខំ សុប្បិយោ បរិញ្ញជកោ
អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស អវិណ្ណំ ភាសតិ ធម្មស្ស
អវិណ្ណំ ភាសតិ សង្ឃស្ស អវិណ្ណំ ភាសតិ ។ សុប្បិ-
យស្ស បន បរិញ្ញជកស្ស អន្តោវាសី ព្រហ្មទត្ថោ មាណវោ
អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស វិណ្ណំ ភាសតិ ធម្មស្ស វិណ្ណំ
ភាសតិ សង្ឃស្ស វិណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥតិហ តេ ឧភោ
អាចរិយន្តោវាសី អញ្ញាមញ្ញស្ស ឧដ្ឋិបបួនិកវាទា ភគវន្តំ
បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធា ហោន្តិ ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ។

ព្រះអភិធម្ម

ធម្មសង្គណ៍

កុសលា ធម្មា អកុសលា ធម្មា អព្យាកតា ធម្មា ។
 កតមេ ធម្មា កុសលា ។ យស្មី សមយេ កាមាវចំ កុសលំ
 ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ សោមនស្សសហគតំ ញាណសម្មយុត្តំ
 វិញ្ញាម្មណំ វា សទ្ធាម្មណំ វា គន្ធាម្មណំ វា រសារម្មណំ វា
 ដោជ្ជនាម្មណំ វា ធម្មារម្មណំ វា យំ យំ វា បនារត្ត តស្មី
 សមយេ ជិវស្សា ហោតិ អវិក្ខេបោ ហោតិ ។ យេ វា បន
 តស្មី សមយេ អញ្ញោបិ អត្ថិ បដិច្ចសមុប្បន្នា អរូបតោ ធម្មា
 តិមេ ធម្មា កុសលា ។

(បន្ទាប់នេះទៅ មានមាតិកា, វិភង្គ, ធាតុកថា, បុគ្គលប្បក្ខតិ,
 ។ល។ មាននៅធម៌ក្នុងបំណុលរាងដើមសព្វគ្រប់ហើយ សូមមើល
 ត្រង់នោះចុះ) ។

ពាក្យសម្រាប់គ្រឿងកថាទី ១

វិភង្គ បក្សីគ្រោះគំរូងសព្វដំបូង, វិភង្គក្របីនោះនេះជារបស់អស់

លោក អ្នកពុទ្ធបរិស័ទសប្បុរសទាំងឡាយ . . . . .

ជាប្រធាន, សុទ្ធសឹងតែពុទ្ធាមកជនប្រកបដោយចំណេះសូត្រានិង
 កុសលចេតនា ជាអសង្ខារិកជ្រះថ្លាចំពោះគុណព្រះរាជត្រៃវាំង ៣ បាទ
 ចំណេញនូវចុក្ខុកិយាវត្ថុ ចេះលែងកយកធនធានដែលគ្មានភ្លឺសារធិន្ទ្រ
 ជាចេតនាខ្លួនសារកបំប៉នក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ដើម្បីជាទ្រព្យមក់ក
 សម្រាប់ប្រើប្រាស់ទៅក្នុងភពវាងមុខទៀត បាទស្រះស្រួលចង្អុលគ្នាផ្ដួច
 ផ្ដើមបង្កើតជាអង្គកបិនទាននេះឡើង ព្រមទាំងវិបាកដ៏ជាទុក្ខរិកគត្រឹក
 គគ្រេងកាមទាវា ដើម្បីនឹងយកមកវេជ្ជការព្រះកិត្យសិរ្ស ដែលនឹងបំ
 រស្សាអស់ត្រៃមាសក្នុងទីវត្ថុ . . . នេះ ហាក់ដូចជាសំពត់កោសយ្យវិស្វ
 កវណ្ណត្រូវសត្វដ៏តាកាសវេហាកាលីយ ហើយធ្លាក់ចុះមកក្នុងកណ្តាល
 ដំនុស្សជាសិរ្សទានស្មោះ, ឥតមានចំពោះព្រះករុណាអង្គណាមួយ
 ឡើយ ។

ហេតុនេះហើយ បើព្រះករុណាអង្គណាមានត្រច័ក្រទ្វេលកាតជាចំ
 ជាច មិនអាចនឹងប្រើប្រាស់បាន ហើយចេះនូវកាន់សិរ្ស ៥, នូវតាតិកា
 ៨, ចលីកោធិ ២, អនត្តនាការ ២២, អត្តនាការ ១៧ អាចញ៉ាំង សិរ្ស
 ឲ្យត្រឡប់មកដោយកបិនគ្នារំកិលបាន ក៏សូមមានព្រះពុទ្ធដីការឆ្លើយមកចុះ,
 ព្រះសិរ្សនឹងអបលោកន៍ សំពត់កបិននេះ ដល់ព្រះករុណាអង្គនោះ ដោយ
 ញាតិទុតិយកម្មវេទ ក្រាលត្រង់តទៅ ។

(គិត្តិ ១ ប្រកាសសង្ឃប្បវេណីយស្រ្តីយប័ច្ឆន្ន ២-៣ នាទិសិន
សមគិត្តិ ២ ប្រកាសសង្ឃភវេន្យ)

ពាក្យសម្រាប់ក្រេកិច្ច ២ កថា ២ ២ ២

កិរិយា ចតិកព្រះតម្កន្តសង្ឃដ៏ចំរើន, ឡើយកុណាជាអ្នកដំណាច់
ព្រះសង្ឃគ្រប់អង្គ ក្នុងកាលនេះ, សូមព្រះពុទ្ធដ៏កាច់ពោះព្រះ
សង្ឃគ្រប់អង្គ សូមពានប្រាថ ។

យើងខ្ញុំរាំងអស់ សុទ្ធសឹងតែទាន់ក្រចករល្មមគ្រប់គ្រាន់ប្រើប្រាស់
ហើយ, ប៉ុន្តែការយោបល់របស់ខ្ញុំព្រះកុណាយល់ឃើញព្រះ . . . .
ទើបសមគិត្តិក្រាលគ្រងខ្ញុំសំពត់កប៉ិននេះ ដោយលោកជាអ្នកចេះខ្ញុំ
កាន់សង្ឃ ៨, ចាំខ្ញុំទាត់កាត់, ចល័តោច ២, អនុគោការៈ ២២, អនុតា-
ការៈ ១៧ ហើយភ្ញៀវគ្រាន់ក្នុងកប៉ិនភ្នំកិច្ច កាចញ្ចាស់សង្ឃឱ្យគ្រេកអរ
បាន ។

ហេតុនេះហើយ បើព្រះសង្ឃគ្រប់អង្គយល់ឃើញថា សមគិត្តិ
ជាបកាសនាព័ត៌មានដែលខ្ញុំព្រះកុណាបានថ្លែងមកនេះ ក៏សូមចេញទៅ
សទ្ធសញ្ញាថា ឆាតុ ឱ្យព្រមៗ គ្រប់ព្រះអង្គទៅហោង ។

ចាលីសម្រាប់សូត្រកថា ២

សុណាតុ មេ ករុណេ លង្ហោ, តិទំ លង្ហស្ស កបិនទុស្សំ

ឧប្បន្នំ ។ យទិ សង្ឃស្ស បតុកល្លំ, សង្ឃោ ធិមំ កបិន-
ទុស្សំ ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុតោ ទទេយ្យ កបិនំ អត្ថរិក្ខំ ។
ឯសា ញត្ថិ ។

សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ, ធិទំ សង្ឃស្ស កបិន-
ទុស្សំ ឧប្បន្នំ ។ សង្ឃោ ធិមំ កបិនទុស្សំ ឥត្តន្តាមស្ស^(១)
ភិក្ខុតោ ទេតិ កបិនំ អត្ថរិក្ខំ ។ យស្សាយស្មតោ ទមតិ
ធិមស្ស កបិនទុស្សស្ស ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុតោ ទានំ កបិនំ
អត្ថរិក្ខំ, សោតុណ្ណស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
ទិន្នំ ធិទំ សង្ឃេន កបិនទុស្សំ^(២) ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុតោ
កបិនំ អត្ថរិក្ខំ ។ ទមតិ សង្ឃស្ស, តស្មា តុណ្ណំ ឯវិមេ
តំ ធារយាមិ ។

“ បពិត្រព្រះគម្ពីរសង្ឃដ៏ចម្រើន ! សូមព្រះសង្ឃស្មោះចំពោះក្បួន,
សំពត់កបិននេះកើតឡើងដល់សង្ឃហើយ ។ បើ (ការនេះ) បានការ
គួរដល់សង្ឃហើយ, សង្ឃគួរឱ្យសំពត់កបិននេះទៅភិក្ខុ (ឈ្មោះនេះ)

១- បាលីថា ឥត្តន្តាមស្ស នេះស្រដៀងដាក់តាមតាមរបស់ភិក្ខុឧក្រាវស្សរាល់ថ្ងៃ
២- បាលីថា យិរិ, ទុស្សំ, វិន្នំ, ប្រែថាសំពត់ផ្ទុចប្លា ។

ដើម្បីក្រាលកប់ ។ នេះជាពាក្យរដ្ឋ ។ បាត្រព្រះឥន្ទ្រសង្ឃដ៏ចំរើន
 សូមព្រះសង្ឃស្តាប់រំលឹក, សំពត់កប់នេះកើតឡើងដល់ព្រះសង្ឃហើយ ។
 (ឥឡូវ) សង្ឃឲ្យសំពត់នេះទៅភិក្ខុ (ឈ្មោះនេះ) ដើម្បីក្រាលកប់
 ការដែលឲ្យសំពត់កប់ ទៅភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីក្រាលកប់ គួរ
 ដល់លោកដ៏មានអាយុក្លិនណា លោកដ៏មានអាយុក្លិននោះត្រូវស្ងៀម
 មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុក្លិនណា លោកដ៏មានអាយុក្លិននោះ ត្រូវ
 និយាយឡើង ។ សំពត់កប់នេះ សង្ឃឲ្យទៅភិក្ខុ (ឈ្មោះនេះ)
 ហើយ ដើម្បីក្រាលកប់ ។ (ការនេះ) គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាសង្ឃស្ងៀម ខ្ញុំចាំទុកនូវការនេះ ដោយការដែលសង្ឃស្ងៀម
 យ៉ាងនេះ ។

(កាលបើសង្ឃស្រឡាចដល់សំពត់កប់ ដោយញាតិទុក្ខយកម្មវត្ថុ
 ដូច្នេះហើយ, បើសំពត់កប់នោះ ទាយកធ្វើបរិកម្មសម្រេចមកជាស្បង់
 ចំពោះសង្ឃដ៏រួចហើយ ភិក្ខុត្រូវការក្រាលដោយស្បង់ ឬ ចំពោះ ឬ សង្ឃដ៏
 គប្បីបង្កប់ ដកស្បង់ចំពោះសង្ឃដ៏ចាស់រាង ហើយធ្វើកប្បកិច្ចអំពីផ្ទះ
 ស្បង់ចំពោះសង្ឃដ៏ចម្រើន) ។

ឯកជីវកដ្ឋន្ត្រៈ

ឥតស្បង់ថា: តិម៌ សង្ឃាដ៏ បច្ចុទ្ធរាមី .. ភាគាអញដកនូវ

សង្ឃានេះ ។ ។

ដកខុត្តរាសង្ខៈ (ចីពរ) ថា: តិម៌ ខុត្តរាសង្ខំ បច្ចុទ្ធាមិ

“ រាត្រាអញ ដកនូវខុត្តរាសង្ខៈ (ចីពរ) នេះ ។ ។

ដកអន្តរវាសកៈ (ស្បង់) ថា: តិម៌ អន្តរវាសកំ បច្ចុទ្ធាមិ

“ រាត្រាអញ ដកនូវស្បង់នេះ ។ ។

ដកចីពរ- ស្បង់ - សង្ឃានិរុច្ចេយ្យ ត្រូវធ្វើកប្បពិន្ទុចីវរិច្ច
ដែលបម្រុងក្រលាតកម្រិននោះ ត្រង់ជ្រុងឬមុមចីពរ ដោយឆណ៌៣យ៉ាង
ឆណ៌ណាមួយ ដែលបានសំដែងក្នុងសិក្ខាបទស្រាវ ។

ឯ ពិចី ពិន្ទុកប្បដូច្នេះ:

តិម៌ ពិន្ទុកប្បំ កណាមិ “ រាត្រាអញ ធ្វើនូវពិន្ទុកប្បនេះ ។

(តពីនេះ ត្រូវអធិដ្ឋានចីវរិច្ចឡើង), ពិចីអធិដ្ឋាននោះដូច្នេះ ៖

អធិដ្ឋានសង្ឃានេះថា: តិម៌ សង្ឃានិ អធិដ្ឋាមិ ។ ទុតិ

យម្យិ តតិយម្យិ ។ “ រាត្រាអញ អធិដ្ឋាន នូវសង្ឃានេះ ។

អសវារៈ ពីរដងដង អសវារៈ បីដងដង ។ ។

អធិដ្ឋាន ខុត្តរាសង្ខៈថា: តិម៌ ខុត្តរាសង្ខំ អធិដ្ឋាមិ ។

ទុតិយម្យិ តតិយម្យិ “ រាត្រាអញអធិដ្ឋាន នូវខុត្តរាសង្ខៈនេះ ។ ។

អធិដ្ឋាន អន្តរាវសកៈថាៈ តិមិ វត្តរាសកំ វត្តដាមិ ។

ទុតិយម្យី តតិយម្យី “ វត្តអញ អធិដ្ឋាន ក្នុងអន្តរាវសកៈនេះ ”

កាលបើដើរដ្ឋានរួចហើយ ត្រូវក្រាលកបិនដោយចីវរណាមួយ
តាមត្រូវការ ហើយធម្មបញ្ចេញវាចាទ្យងៗសង្ឃបានឮច្បាស់ ។

បើចង់ក្រាលដោយសង្ឃនិម្មិតៈ តិមាយ សង្ឃាដិយា កបិន
វត្តរាមិ “ ខ្ញុំក្រាលកបិន ដោយសង្ឃនិម្មិតនេះ ” ។

បើចង់ក្រាលដោយចីវរថា “ តិមាទិ ឧត្តរាសង្កេត កបិនំ
វត្តរាមិ ខ្ញុំក្រាលកបិនដោយ ឧត្តរាសង្កេត(ចីវរ)នេះ ” ។

បើចង់ក្រាលដោយអន្តរាវសកថា - តិមិទា វត្តរាសកេន
កបិនំ វត្តរាមិ ខ្ញុំក្រាលកបិនដោយ អន្តរាវសក(ស្បង់)នេះ ។

កាលបើភិក្ខុបានក្រាលកបិនតាមបែបនេះរួចហើយ ត្រូវចូលទៅជិត
សង្ឃ ឬ គណៈ ឬបុគ្គលគ្រងចីវរអង្គុយច្រលោង ប្រឆាំងម្ខាងទៀត
ពោលប្រាប់ឱ្យលោកទាំងនោះ អនុមោទនាថាៈ វត្តតិ អារសេ^(១)

សង្ឃស្ស កបិនំ ធម្មិកោ កបិនត្ថារោ អនុមោទថិ “ ម្ចាស់លោក
ដ៏មានអាយុ កបិនរបស់សង្ឃខ្ញុំក្រាលរួចហើយ, អាមក្រាលកបិន(ភ្លើង)

១- បើភិក្ខុអក្រាលកបិនត្រូវបាន គន្លង ក្បែរថា បដិគលោកតាំងឡាយច្រើន ។

ប្រកបដោយឆមី, សូមលោកទាំងឡាយ អនុមោទនាចុះ,, ។

ចំណែកទាំង ភិក្ខុអ្នកអនុមោទនាវិញ ត្រូវត្រង់ចំពោះស្មារតី ដង្ហែម
ច្របោងប្រធានៗអញ្ជើញរឿងពោលអនុមោទនាថាៈ អំពូតិ ភិក្ខុ
សង្ឃស្ស កបិនំ ឆមិកោ កបិនត្ថាហោ អនុមោទនាម
បពិត្រលោកម្ចាស់ចំរើនកបិន របស់សង្ឃ លោកក្រាលរួចហើយ, ការ
ក្រាលកបិន (នុ៎ះ) ប្រកបដោយឆមី យើងសូមអនុមោទនា,, ។

អនុមោទនាមួយបែបទៀតក៏មានៈ អំពូតិ ភិក្ខុ^(១) សង្ឃកបិនំ,
ឆមិកោ កបិនត្ថាហោ, អនុមោទនាម^(២) ។ បពិត្រ^(៣) ព្រះករុណាដ៏
ចំរើន កបិនរបស់សង្ឃ ដែលសង្ឃបានឱ្យហើយដល់លោក ៗ បានក្រាល
ហើយ កបិនដែលលោកបានក្រាលហើយនេះដាច់មីសមគួរ ភាគពុទ្ធ
និក្ខាត, ខ្ញុំសូមអនុមោទនា គឺជា ក្រកអរតាមនូវកបិន ។

ផ្សាយ មេត្តា ចិត្តដល់ យុទ្ធសត្វ

សព្វេ បុរិសិមាយ ទិសាយ សត្តា អវេរោ សុខំ ហោន្តុ

១- បើភិក្ខុអ្នកអនុមោទនាបានដឹងត្រូវថា រក្សាសោច្របូច ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ ។
២- បើភិក្ខុតែមួយរូបអនុមោទនាថា អនុមោទនាម ខ្ញុំសូមអនុមោទនា ។ ៣- ច្រើនដង
ច្រើនសម្រួលដោយចក្ខុ បើភិក្ខុភាគច្រើនយកភាគបែបណា ក៏ត្រូវយកនាមបែបនោះចុះ ។

សព្វេ បុរិសោយ អនុទិសាយ សត្តា អវេរា សុខំ ហោន្តុ
សព្វេ ទុក្ខណាយ ទិសាយ សត្តា អវេរា សុខំ ហោន្តុ
សព្វេ ទុក្ខណាយ អនុទិសាយ សត្តា អវេរា សុខំ ហោន្តុ
សព្វេ បច្ចិមាយ ទិសាយ សត្តា អវេរា សុខំ ហោន្តុ
សព្វេ បច្ចិមាយ អនុទិសាយ សត្តា អវេរា សុខំ ហោន្តុ
សព្វេ ឧត្តរាយ ទិសាយ សត្តា អវេរា សុខំ ហោន្តុ
សព្វេ ឧត្តរាយ អនុទិសាយ សត្តា អវេរា សុខំ ហោន្តុ
សព្វេ ឧបរិមាយ ទិសាយ សត្តា អវេរា សុខំ ហោន្តុ
សព្វេ ហោដ្ឋិមាយ ទិសាយ សត្តា អវេរា សុខំ ហោន្តុ
សព្វេ សត្តា អវេរា ហោន្តុ សុខិតា ហោន្តុ និទ្ទកា ហោន្តុ
អព្យាបដ្ឋា ហោន្តុ អនិយា ហោន្តុ ទីយាយុកា ហោន្តុ អរោគា
ហោន្តុ សម្បត្តិហិ សមិជ្ឈន្តុ សុខំ អត្តានំ បរិហារន្តុ ។
ទុក្ខប្បត្តា ច និទ្ទកា ភយប្បត្តា ច និព្វាយា សោកប្បត្តា ច
និស្សោកា ហោន្តុ សព្វេចិ បាណិនោ ។

ចម្រើនដ៏តាងរាវរា ចាចិ - ក្រុមចិនេសសដោយសង្ខេប

ធម៌សូត្រផ្សេងៗ

ព្រះវិន័យ ព្រះសូត្រ ព្រះបរមគុសន្តេប ដែលលោកមុខុក ឲ្យ
ព្រះសង្ឃសូត្រក្នុងកាលចប់ សន្និគិលេសនាទោះ តាមលំដាប់តទៅ

ព្រះវិន័យ

យន្តេន ភគវិតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មា-
សម្ពុទ្ធន បរិមំ បារាជំកំ កត្ត បញ្ញាតន្តិ ។ វេសាលីយំ
បញ្ញាតន្តិ ។ កំ អារត្តាតិ ។ សុទិណ្ឌំ កលន្ទបុត្តំ អារត្តាតិ ។
កំស្មី វិត្ថស្មីន្តិ ។ សុទិន្នោ កលន្ទបុត្តោ បុរាណទុតិយំកាយ
មេប្រំនំ ធម្មំ បដិសេវី តស្មី វិត្ថស្មីន្តិ ។

តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវិ វេរញ្ញាយំ វិហរតិ
នឡេរុបបិមន្ទម្ភលេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ បញ្ចមត្តេហិ
ភិក្ខុសតេហិ ។ អស្សោសិ ខោ វេរញ្ញោ ព្រាហ្មណោ សមណោ
ទលុ ភោ គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ វេ-
រញ្ញាយំ វិហរតិ នឡេរុបបិមន្ទម្ភលេ មហតោ ភិក្ខុសង្ឃេន
សទ្ធិំ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។ តំ ខោ បន ភវិន្តំ

គោតមី ឯវី កល្យាណោ កំត្តិសទ្ធោ អនុគតោ ឥតិបី សោ
ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាបរណសម្មន្តោ សុគតោ
លោកវីទុ អនុត្តរោ បុរិសទម្មលារបី សត្វា ទេវមនុស្សានំ
ពុទ្ធោ ភគវតី ។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ
សព្វហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណំ បដិ សទេវមនុស្សំ សយំ
អភិញ្ញា សប្បិកត្វា បរេទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យា-
ណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ជនំ
កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ។ សាធុ
ទោ បន តថាវុប្បានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

ប្រះសូត្រ

ឯវិម្មេ សុតំ ឯកំ សមយំ ភក្កវា អន្តរា ឬ រាជគហំ
អន្តរា ឬ គាលន្តំ អន្តរាមគ្គប្បជីបន្នោ ហោតិ មហាតា ភិក្ខុ
សង្ឃេន សុទ្ធំ បញ្ចបទ្កេហិ ភិក្ខុសតេហំ ។ សុប្បយោបិ
ទោ បរិច្ចាជិកោ អន្តរា ឬ រាជគហំ អន្តរា ឬ គាលន្តំ
អន្តរាមគ្គប្បជីបន្នោ ហោតិ សុទ្ធំ អន្តោវាសីតា ព្រហ្មទ-
ត្ថេន មាណវេន ។ តត្រ សុទ្ធំ សុប្បយោ បរិច្ចាជិកោ
អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស អវិណ្ណំ ភាសតិ ធម្មស្ស
អវិណ្ណំ ភាសតិ សង្ឃស្ស អវិណ្ណំ ភាសតិ ។ សុប្ប-
យស្ស បន បរិច្ចាជិកស្ស អន្តោវាសី ព្រហ្មទត្ថោ មាណវោ
អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស វិណ្ណំ ភាសតិ ធម្មស្ស វិណ្ណំ
ភាសតិ សង្ឃស្ស វិណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥតិហ តេ ឱកោ
អាចារិយន្តោវាសី អញ្ញាមញ្ញស្ស ឧជុវិបច្ចនិកវិកា ភក្កវិន្តំ
បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុត្តន្តោ ហោន្តិ ភិក្ខុសង្ឃញោ ។

ព្រះអភិធម្ម

ធម្មសង្ខណ៍

កុសលា ធម្មា អកុសលា ធម្មា អព្យាគតា ធម្មា ។
កតមេ ធម្មា កុសលា ។ យស្មី សមយេ កាមាវចំ កុសលំ
ចិត្តំ ទុច្ច័ន្នំ ហោតិ សោមនស្សសហគតំ ញាណសម្មយុត្តំ
រូបារម្មណំ វា សទ្ធារម្មណំ វា គន្ធារម្មណំ វា សោរម្មណំ វា
ដោជ្ជិញារម្មណំ វា ធម្មារម្មណំ វា យំ យំ វា បតាន្តោ តស្មី
សមយេ ធិស្សោ ហោតិ អវិក្ខេបោ ហោតិ ។ យេ វា បន
តស្មី សមយេ អញ្ជោបិ អត្ថិ បដិច្ចសមុប្បត្តា អរូបិនោ ធម្មា
តិមេ ធម្មា កុសលា ។

ធម៌តិស្តារដែលព្រះសង្ឃត្រូវស្វាឡាយ

អភិធម្មបិដក ធម្មសង្កណ្ឌំ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

សូមឧបស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ

ព្រះអង្គនោះ (ដោយគោរព) ។

មាតិកា(១)

កុសលា ធម្មា អកុសលា ធម្មា អព្យាកតា ធម្មា ភូត
ធម៌ជាតុសល ភូតធម៌ជាអកុសល ភូតធម៌ជាអព្យាក្រឹត ។

សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនា
យ សម្មយុត្តា ធម្មា អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា
ធម្មា ភូតធម៌ច្រកចដោយសុខវេទនា ភូតធម៌ច្រកចដោយទុក្ខវេទនា
ភូតធម៌ច្រកចដោយវេទនា មិនជាទុក្ខមិនជាសុខ

វិបាកា ធម្មា វិបាកធម្មធម្មា នេវិបាកវិបាកធម្មធម្មា
ភូតធម៌ជាវិបាក ភូតធម៌មានវិបាកជាច្រក្រក ភូតធម៌មិនមានវិបាក
ទាំងមិនមែនមានវិបាកជាច្រក្រក

ឧបាទិស្ថបាទានិយា ធម្មា អនុបាទិស្ថបាទានិយា ធម្មា
 អនុបាទិស្ថាធុបាទានិយា ធម្មា ពួកធម៌មានកម្មប្រកបដោយកិលេស
 មានភណ្ឌជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់។ បាទាន ពួក
 ធម៌មានកម្ម ប្រកបដោយកិលេសមានភណ្ឌជាដើមមិនកាន់យកទេ តែ
 ជាប្រយោជន៍ដល់។ បាទានពួកធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេស មាន
 ភណ្ឌជាដើមមិនទាន់កាន់យកទេ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់។ បាទាន

សង្ក្ខិលំដ្ឋិសង្ក្ខិលេសិកា ធម្មា អសង្កិលំដ្ឋិសង្ក្ខិលេសិ-
 កា ធម្មា អសង្កិលំដ្ឋាសង្កិលេសិកា ធម្មា ពួកធម៌ដែលសៅ
 ហ្មឺន ទាំងគួរដើម្បីដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មឺន ពួកធម៌ដែលមិនសៅហ្មឺន តែ
 គួរដើម្បីដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មឺន ពួកធម៌ដែលមិនសៅហ្មឺន ទាំងមិនគួរ
 ដើម្បីដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មឺន

សវិតក្កសវីចារា ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តា ធម្មា អវិតក្កវិចា
 រា ធម្មា ពួកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌
 គ្មានវិតក្កៈមានគ្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌គ្មានវិតក្កៈទាំងគ្មានវិចារៈ

បីតិសហគតា ធម្មា សុខសហគតា ធម្មា ឧបេក្ខាស
 ហគតា ធម្មា ពួកធម៌ប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ប្រកបដោយសុខៈ ពួក

ធម៌ត្រូវដោយទស្សនៈ

ទស្សនៈនៃ បហាតត្វា ធម្មា ភាវិកាយ បហាតត្វា
ធម្មា នៅទស្សនៈនៃភាវិកាយ បហាតត្វា ធម្មា ពួកធម៌ដែល
មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនត្រូវលះដោយការវិនា

ទស្សនៈនៃ បហាតត្វាហេតុកា ធម្មា ភាវិកាយ បហា-
តត្វាហេតុកា ធម្មា នៅទស្សនៈនៃភាវិកាយ បហាតត្វាហេតុកា
ធម្មា ពួកធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌មានហេតុ
ដែលត្រូវលះដោយការវិនា ពួកធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ ទាំងមិនត្រូវលះដោយការវិនា

អាបយគាមីនោ ធម្មា អបបយគាមីនោ ធម្មា នេវា
បយគាមីនោ នាបបយគាមីនោ ធម្មា ពួកធម៌ដល់នូវការសន្សំក
ក្នុងឡើង (ដោយកម្មក្នុងលស) ពួកធម៌មិនដល់នូវការសន្សំកក្នុងឡើងពួក
ធម៌មិនមែនជាដល់នូវការសន្សំកក្នុងឡើង ទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
សន្សំកក្នុងឡើង

១-ការឃើញ សំដៅយកសោតាបត្តិមន្ត ។

សេក្ខា ធម្មា អសេក្ខា ធម្មា នេវេសេក្ខតា សេក្ខា ធម្មា
 ពួកធម៌ជាបេសសេក្ខចុត្តល ពួកធម៌ជាបេសអសេក្ខចុត្តល ពួកធម៌មិន
 មែនជាបេសអសេក្ខចុត្តល ចាំនមិនមែនជាបេសអសេក្ខចុត្តល

បរិត្តា ធម្មា មហាគ្គតា ធម្មា អប្បមាណាធម្មា ពួក
 ធម៌មានសភាពក្នុងច្បារ ពួកធម៌ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌ច្រមាណមិនបាន

បរិត្តារម្មណា ធម្មា មហាគ្គតារម្មណា ធម្មា អប្បមា
 ណារម្មណា ធម្មា ពួកធម៌មានការម្ស្រប់ក្នុងច្បារ ពួកធម៌មានការម្ស្រប់
 ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌មានការម្ស្រប់ច្រមាណមិនបាន

ហីតា ធម្មា មជ្ឈិមា ធម្មា បណីតា ធម្មា ពួកធម៌
 ដាក់ទាប ពួកធម៌យ៉ាងកណ្តាល ពួកធម៌ដំរីក្អម

មិច្ឆតនិយតា ធម្មា សម្មតនិយតា ធម្មា អនិយតា
 ធម្មា ពួកធម៌មានសភាពខុសនឹងទៀង ពួកធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង
 ពួកធម៌មិនទៀង

មគ្គារម្មណា ធម្មា មគ្គហេតុកា ធម្មា មគ្គាធិបតីតោ
 ធម្មា ពួកធម៌មានមគ្គជាភារម្ស្រប់ ពួកធម៌មានមគ្គជាហេតុ ពួកធម៌
 មានមគ្គជាអធិបតី

ឧប្បត្តា ធម្មា អនុប្បត្តា ធម្មា ឧប្បាទិសោ ធម្មា ពួក
ធម៌កើតឡើងហើយ ពួកធម៌មិនទាន់កើតឡើង ពួកធម៌ច្រើននឹងកើត
ឡើង

អតីតា ធម្មា អនាគតា ធម្មា បច្ចុប្បត្តា ធម្មា ពួកធម៌
ជាអតីត ពួកធម៌ជាអនាគត ពួកធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន

អតីតារម្មណា ធម្មា អនាគតារម្មណា ធម្មា បច្ចុប្បត្តា
រម្មណា ធម្មា ពួកធម៌មានការម្ស្រស់ជាអតីត ពួកធម៌មានការម្ស្រស់
ជាអនាគត ពួកធម៌មានការម្ស្រស់ជាបច្ចុប្បន្ន

អជ្ឈត្តា ធម្មា ពហិទ្ធា ធម្មា អជ្ឈត្តពហិទ្ធា ធម្មា
ពួកធម៌ជាក្នុង ពួកធម៌ជាខាងក្រៅ ពួកធម៌ជាខាងក្នុងនិងខាងក្រៅ

អជ្ឈត្តារម្មណា ធម្មា ពហិទ្ធរម្មណា ធម្មា អជ្ឈត្តពហិទ្ធា
រម្មណា ធម្មា ពួកធម៌មានការម្ស្រស់ខាងក្នុង ពួកធម៌មានការម្ស្រស់ខាង
ក្រៅ ពួកធម៌មានការម្ស្រស់ខាងក្នុងនិងខាងក្រៅ

សន្តិទស្សនសប្បដិយា ធម្មា អន្តិទស្សនសប្បដិយា
ធម្មា អន្តិទស្សតាប្បដិយា ធម្មា ពួកធម៌ច្រកចងោយការឃើញ
ចំនុចច្រកចងោយការចេះរាល់ ពួកធម៌ច្រកចងោយការឃើញ តែច្រកច

ដោយការចេះតាស់ ពួកធម៌មិនមានច្រកចង្កោយការឃើញ តាំងមិនច្រ-
កចង្កោយចេះតាស់ ។

ពារីសតិ តិកមាតិកា ចប់ភិកមាតិកា ២២ ។

ធម្មសង្កណ្ឌប្បករណំ តាម សមតិ ធម្មសង្កណ្ឌប្បករណំ
ចប់ភិកមាតិកា ។

× × ×

ហេតុ ធម្មា ន ហេតុ ធម្មា ពួកធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌មិន
មែនជាហេតុ

សហេតុកា ធម្មា អហេតុកា ធម្មា ពួកធម៌ច្រព្រឹត្តទៅជា
មួយនឹងហេតុ ពួកធម៌មិនច្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ

ហេតុសម្បយុត្តា ធម្មា ហេតុវិប្បយុត្តា ធម្មា ពួកធម៌ច្រ
កចង្កោយហេតុ ពួកធម៌ប្រាសចាកហេតុ

ហេតុ បើ ធម្មា សហេតុកា ប ពួកធម៌ជាហេតុផង
ច្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុផង

សហេតុកា បើ ធម្មា ន ប ហេតុ ពួកធម៌ច្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងហេតុផង មិនមែនជាហេតុផង

ហេតុ បើ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តា ច ភូតធម៌ដោះហេតុ
ផង ច្រកចងាយហេតុផង

ហេតុសម្បយុត្តា បើ ធម្មា ន ច ហេតុ ភូតធម៌ច្រ-
កចងាយហេតុផង មិនមែនដោះហេតុផង

ន ហេតុ ទៅ បន ធម្មា សហេតុកាបិ អហេតុកាបិ
តែភូតធម៌មិនមែនដោះហេតុ ច្រើត្តទៅជាមួយនឹងហេតុក៏មាន មិនច្រើត្ត
ទៅជាមួយនឹងហេតុក៏មាន ។

ហេតុតោច្ឆកំ ចចំភូតហេតុ

+ + +

សម្បច្ចយា ធម្មា អប្បច្ចយា ធម្មា ភូតធម៌ច្រកចងាយ
ច្ច័យ ភូតធម៌មិនមានច្ច័យ

សង្ខតា ធម្មា អសង្ខតា ធម្មា ភូតធម៌មានច្ច័យភាគកែតង
ភូតធម៌អតច្ច័យភាគកែតង

សនិទស្សតា ធម្មា អនិទស្សតា ធម្មា ភូតធម៌ច្រកច-
ងាយការឃើញ ភូតធម៌មិនច្រកចងាយការឃើញ

សប្បដិយា ធម្មា អប្បដិយា ធម្មា ភូតធម៌ច្រកចងាយ

ការចេះពាល់ ពួកធម៌មិនប្រកបដោយការចេះពាល់

រូបិគោ ធម្មា អរូបិគោ ធម្មា ពួកធម៌មានរូប ពួកធម៌មិន
មានរូប

លោកិយា ធម្មា លោកុត្តរា ធម្មា ពួកធម៌ជាលោកិយៈ
ពួកធម៌ជាលោកុត្តរៈ

កេសបិ វិន្វោយ្យា ធម្មា កេសបិ ន វិន្វោយ្យា ធម្មា
ពួកធម៌គួរដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណនីមួយៗ នឹងត្រូវវិញ្ញាណ ឬសោគ
វិញ្ញាណជាដើម ពួកធម៌ដែលមិនគួរដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណនីមួយៗ
ចូឡន្តរនុកំ ចប់ចូឡន្តរទុកៈ

+ +

អាសវិ ធម្មា តោ អាសវិ ធម្មា ពួកធម៌ជាភាសវៈ ពួក
ធម៌មិនមែនជាភាសវៈ

សាសវិ ធម្មា អសាសវិ ធម្មា ពួកធម៌ច្រប្រីក្តៅទៅជាមួយ
នឹងភាសវៈ ពួកធម៌មិនច្រប្រីក្តៅទៅជាមួយនឹងភាសវៈ

អាសវសម្បយុត្តា ធម្មា អាសវិប្បយុត្តា ធម្មា ពួកធម៌
ប្រកបដោយភាសវៈ ពួកធម៌ប្រាសចាកភាសវៈ

អាសវិ បេវី ធម្មា សាសវិ ច ព្វគធម៌ជាភាសវៈផង
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងភាសវៈផង

សាសវិ បេវី ធម្មា តោ ច អាសវិ ព្វគធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងភាសវៈផង មិនមែនជាភាសវៈផង

អាសវិ បេវី ធម្មា អាសវិសម្បយុត្តា ច ព្វគធម៌ជាភា-
សវៈផង ប្រកចដោយភាសវៈផង

អាសវិសម្បយុត្តា បេវី ធម្មា តោ ច អាសវិ ព្វគធម៌
ប្រកចដោយភាសវៈផង មិនមែនជាភាសវៈផង

អាសវិសម្បយុត្តា ទោ បន ធម្មា សាសវិបី អតាសវិបី
នៃព្វគធម៌ប្រាសចាកភាសវៈ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងភាសវៈក៏មាន
មិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងភាសវៈក៏មាន ។

អាសវៈតោ ឆ្លក់ ចច់ព្វគធម៌ភាសវៈ

× × ×

សញ្ញោជន៍តា ធម្មា តោ សញ្ញោជន៍តា ធម្មា ព្វគធម៌ជា
សញ្ញោជន៍: ព្វគធម៌មិនមែនជាសញ្ញោជន៍:

សញ្ញោជន៍យា ធម្មា សញ្ញោជន៍យា ធម្មា ព្វគធម៌ជា

ប្រយោជន៍ដល់សង្គ្រាមនេះ ពួកធម៌មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់សង្គ្រាមនេះ

សញ្ញាជិនសម្បយុត្តា ធម្មា សញ្ញាជិនវិប្បយុត្តា ធម្មា

ពួកធម៌ប្រកបដោយសង្គ្រាមនេះ ពួកធម៌ប្រាសចាកសង្គ្រាមនេះ

សញ្ញាជិតា បើ ធម្មា សញ្ញាជិនិយា ឬ ពួកធម៌ជា

សង្គ្រាមនេះផង ជាប្រយោជន៍ដល់សង្គ្រាមនេះផង

សញ្ញាជិនិយា បើ ធម្មា តោ ឬ សញ្ញាជិតា ពួក

ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់សង្គ្រាមនេះផង មិនមែនជាសង្គ្រាមនេះផង

សញ្ញាជិតា បើ ធម្មា សញ្ញាជិនសម្បយុត្តា ឬ

ពួកធម៌ជាសង្គ្រាមនេះ ប្រកបដោយសង្គ្រាមនេះផង

សញ្ញាជិនសម្បយុត្តា បើ ធម្មា តោ ឬ សញ្ញាជិតា

ពួកធម៌ប្រកបដោយសង្គ្រាមនេះផង មិនមែនជាសង្គ្រាមនេះផង

សញ្ញាជិនវិប្បយុត្តា ទោ ឬន ធម្មា សញ្ញាជិនិយាបិ

ធម៌សញ្ញាជិនិយាបិ ក៏ពួកធម៌ប្រាសចាកសង្គ្រាមនេះ ជាប្រយោជន៍

ដល់សង្គ្រាមនេះក៏ទាន់ មិនជាប្រយោជន៍ដល់សង្គ្រាមនេះក៏ទាន់ ។

សញ្ញាជនគោត្តកំ ចប់ពួកសង្គ្រាមនេះ

X X X

គន្ថា ធម្មា តោ គន្ថា ធម្មា ពួកធម៌ជាគន្ថៈ ពួកធម៌មិន
មែនជាគន្ថៈ

គន្ថនិយា ធម្មា អគន្ថនិយា ធម្មា ពួកធម៌ដែលគន្ថៈឆ្លៀត
ដោយក្រុង ពួកធម៌ដែលគន្ថៈមិនឆ្លៀតដោយក្រុង

គន្ថសម្បយុត្តា ធម្មា គន្ថវិប្បយុត្តា ធម្មា ពួកធម៌ច្រកច
ដោយគន្ថៈ ពួកធម៌ប្រាសចាកគន្ថៈ

គន្ថា បើ ធម្មា គន្ថនិយា ឬ ពួកធម៌ជាគន្ថៈផង ដែល
គន្ថៈឆ្លៀតដោយក្រុងផង

គន្ថនិយា បើ ធម្មា តោ ឬ គន្ថា ពួកធម៌ដែលគន្ថៈ
ឆ្លៀតដោយក្រុងផង មិនមែនជាគន្ថៈផង

គន្ថា បើ ធម្មា គន្ថសម្បយុត្តា ឬ ពួកធម៌ជាគន្ថៈផង
ច្រកចដោយគន្ថៈផង

គន្ថសម្បយុត្តា បើ ធម្មា តោ ឬ គន្ថា ពួកធម៌ច្រកច
ដោយគន្ថៈផង មិនមែនជាគន្ថៈផង

គន្ថវិប្បយុត្តា ទោ ឬ ធម្មា គន្ថនិយា ឬ អគន្ថនិយា ឬ
នៃពួកធម៌ប្រាសចាកគន្ថៈ ត្រូវគន្ថៈដោយក្រុងក៏មាន មិនត្រូវគន្ថៈដោយ

ក្រុងកំពង់ ៗ

កង្កែបក្នុង ចប់ភ្នំក្នុង

× × ×

ឱយ ធម្មា តោ ឱយ ធម្មា ភ្នំក្នុងដាយៈ ភ្នំក្នុង
មិនមែនដាយៈ

ឱយនិយា ធម្មា អនោយនិយា ធម្មា ភ្នំក្នុងដែលដាយៈ
គប្បីប្រព្រឹត្តក្នុង ភ្នំក្នុងដែលដាយៈមិនគប្បីប្រព្រឹត្តក្នុង

ឱយសម្មយុត្តា ធម្មា ឱយវិប្បយុត្តា ធម្មា ភ្នំក្នុង
ប្រកបដោយដាយៈ ភ្នំក្នុងប្រាសបាតដាយៈ

ឱយ លើ ធម្មា ឱយនិយា ច ភ្នំក្នុងដាយៈផងដែល
ដាយៈគប្បីប្រព្រឹត្តក្នុងផង

ឱយនិយា លើ ធម្មា តោ ច ឱយ ភ្នំក្នុងដែល
ដាយៈគប្បីប្រព្រឹត្តក្នុងផង មិនមែនដាយៈផង

ឡោ លើ ធម្មា ឡោសម្មយុត្តា ច ភ្នំក្នុងដាយៈផង
ប្រកបដោយដាយៈផង

ឡោសម្មយុត្តា លើ ធម្មា តោ ច ឡោ ភ្នំក្នុង

ច្រកចងាយឈ្នះផង មិនមែនជាឈ្នះផង

ឧបាយប្បយុត្តា ទៅ បន ធម្មា ឧបាយបិ អនោយនិ
បាយិ តែពួកធម៌ប្រាសចាកឈ្នះ ត្រូវឈ្នះប្រព្រឹត្តក្នុងកំឡាន មិន
ត្រូវឈ្នះប្រព្រឹត្តក្នុងកំឡាន ។

ឧបាយតោ ឬកំ ចង់ពួកឈ្នះ

× × ×

យោគា ធម្មា តោ យោគា ធម្មា ពួកធម៌ជាយោគៈ ពួក
ធម៌មិនមែនជាយោគៈ

យោគនិយា ធម្មា អយោគនិយា ធម្មា ពួកធម៌ដែលយោគៈ
គប្បីប្រព្រឹត្តក្នុង ពួកធម៌ដែលយោគៈមិនគប្បីប្រព្រឹត្តក្នុង

យោគសម្បយុត្តា ធម្មា យោគប្បយុត្តា ធម្មា ពួកធម៌
ច្រកចងាយយោគៈ ពួកធម៌ប្រាសចាកយោគៈ

យោគា បើ ធម្មា យោគនិយា ឬ ពួកធម៌ជាយោគៈផង
ដែលយោគៈគប្បីប្រព្រឹត្តក្នុងផង

យោគនិយា បើ ធម្មា តោ ឬ យោគា ពួកធម៌ដែល
យោគៈគប្បីប្រព្រឹត្តក្នុងផង មិនមែនជាយោគៈផង

យោគា បើ ធម្មា យោគសម្មយុត្តា ច ភូតធម៌ជា
យោគៈផង ច្រកចងាយយោគៈផង

យោគសម្មយុត្តា បើ ធម្មា តោ ច យោគា ភូតធម៌
ច្រកចងាយយោគៈផង មិនមែនជាយោគៈផង

យោគវិប្បយុត្តា ទោ បន ធម្មា យោគនិយាបិ អយោ
គនិយាបិ ចែកភូតធម៌ប្រាសចាកយោគៈ ត្រូវយោគៈច្រប្រឹក្សកន្លងកំឡាន
មិនត្រូវយោគៈច្រប្រឹក្សកន្លងកំឡាន ។

យោគតោច្នក ចចក្កយោគៈ

+ + +

នីវរណា ធម្មា តោ នីវរណា ធម្មា ភូតធម៌ជាទី-
រណៈ ភូតធម៌មិនមែនជាទីរណៈ

នីវរណិយា ធម្មា អនីវរណិយា ធម្មា ភូតធម៌ជា
ច្រយោជន៍ដល់ទីរណៈ ភូតធម៌មិនមែនជាច្រយោជន៍ដល់ទីរណៈ

នីវរណសម្មយុត្តា ធម្មា នីវរណវិប្បយុត្តា ធម្មា ភូត
ធម៌ច្រកចងាយទីរណៈ ភូតធម៌ប្រាសចាកទីរណៈ

នីវរណា បើ ធម្មា នីវរណិយា ច ភូតធម៌ជាទីរណៈ

ផង ជាប្រយោជន៍ដល់និវរណៈផង

នីវរណីយា បើ ធម្មា តោ ច នីវរណា ពួកធម៌ជា
ប្រយោជន៍ដល់និវរណៈផង មិនមែនជានិវរណៈផង

នីវរណា បើ ធម្មា នីវរណាសម្បយុត្តា ច ពួកធម៌ជា
និវរណៈផង ច្រកចេះដោយនិវរណៈផង

នីវរណាសម្បយុត្តា បើ ធម្មា តោ ច នីវរណា
ពួកធម៌ច្រកចេះដោយនិវរណៈផង មិនមែនជានិវរណៈផង

នីវរណាសម្បយុត្តា ទោ បន ធម្មា នីវរណីយាបិ អ-
នីវរណីយាបិ តែពួកធម៌ប្រាសចាកនិវរណៈ ជាប្រយោជន៍ដល់និវរ-
ណៈក៏មាន មិនជាប្រយោជន៍ដល់និវរណៈក៏មាន ។

និវរណតោច្ឆកំ ចប់ពួកនិវរណៈ

+ + +

បរាមាសា ធម្មា តោ បរាមាសា ធម្មា ពួកធម៌ជាចក-
មាសៈ ពួកធម៌មិនមែនជាចកមាសៈ

បរាមជ្ជា ធម្មា អបរាមជ្ជា ធម្មា ពួកធម៌ដែលចកមាសៈ
ស្តាចអវិជ្ជា ពួកធម៌ដែលចកមាសៈមិនបានស្តាចអវិជ្ជា

បរាមាសសម្បយុត្តា ធម្មា បរាមាសវិប្បយុត្តា ធម្មា
ពួកធម៌ច្រកបដោយចក្ខុមាសៈ ពួកធម៌ដែលប្រាសចាកចក្ខុមាសៈ

បរាមាសា លើ ធម្មា បរាមដ្ឋា ឬ ពួកធម៌ជាចក្ខុមាសៈ
ផង ដែលចក្ខុមាសៈស្ថាបកន្ត្រីលផង

បរាមដ្ឋា លើ ធម្មា តោ ឬ បរាមាសា ពួកធម៌ដែលចក្ខុ
មាសៈស្ថាបកន្ត្រីលផង មិនមែនជាចក្ខុមាសៈផង

បរាមាសវិប្បយុត្តា ទោ បន ធម្មា បរាមដ្ឋាបិ អបរា
មដ្ឋាបិ តែពួកធម៌ប្រាសចាកចក្ខុមាសៈ ត្រូវចក្ខុមាសៈស្ថាបកន្ត្រីលក៏មាន
មិនត្រូវចក្ខុមាសៈស្ថាបកន្ត្រីលក៏មាន ។

បរាមាសតោ ឬក៏ ចប់ពួកចក្ខុមាសៈ

+ + +

សារម្មណា ធម្មា អតារម្មណា ធម្មា ពួកធម៌មានការម្មណ៍
ពួកធម៌មិនមានការម្មណ៍

បិត្តា ធម្មា តោ បិត្តា ធម្មា ពួកធម៌ជាចិត្ត ពួកធម៌មិន
មែនជាចិត្ត

លោកសិកា ធម្មា អលោកសិកា ធម្មា ពួកធម៌ជាលោកសិកា

ពួកធម៌មិនមែនជាចេតសិក

បិត្តសម្បយុត្តា ធម្មា បិត្តវិប្បយុត្តា ធម្មា ពួកធម៌ច្រកច
ដោយចិត្ត ពួកធម៌ទ្រាសចាកចិត្ត

បិត្តសំសដ្ឋា ធម្មា បិត្តវិសំសដ្ឋា ធម្មា ពួកធម៌ច្រឡូក
ច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត

បិត្តសមុដ្ឋាតា ធម្មា តោ បិត្តសមុដ្ឋាតា ធម្មា ពួក
ធម៌តាំងឡើងដោយចិត្ត ពួកធម៌មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត

បិត្តសហវុតោ ធម្មា តោ បិត្តសហវុតោ ធម្មា
ពួកធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត

បិត្តានុបរិវត្តិតោ ធម្មា តោ បិត្តានុបរិវត្តិតោ ធម្មា ពួក
ធម៌ច្រប្រីត្តទៅតាមចិត្ត ពួកធម៌មិនច្រប្រីត្តទៅតាមចិត្ត

បិត្តសំសដ្ឋិសមុដ្ឋាតា ធម្មា តោ បិត្តសំសដ្ឋិសមុដ្ឋាតា
ធម្មា ពួកធម៌ច្រឡូកច្រឡំ តាំងតាំងឡើងដោយចិត្ត ពួកធម៌មិនច្រឡូក
ច្រឡំ តាំងមិនតាំងឡើងដោយចិត្ត

បិត្តសំសដ្ឋិសមុដ្ឋានសហវុតោ ធម្មា តោ បិត្តសំសដ្ឋិ-
សមុដ្ឋានសហវុតោ ធម្មា ពួកធម៌ច្រឡូកច្រឡំតាំងតាំងឡើង តាំង

កើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំ ចាំនឹងកាន់ឡើង ចាំនឹង
កើតជាមួយនឹងចិត្ត

បិត្តសំសង្គមមុជ្ជាតានុបរិវត្តិសោ ធម្មា សោ បិត្តសំស-
ង្គមមុជ្ជាតានុបរិវត្តិសោ ធម្មា ពួកធម៌ច្រឡូកច្រឡំ ចាំនឹងកាន់ឡើង
ចាំនឹងច្រឡូកច្រឡំ ពួកធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំ ចាំនឹងកាន់ឡើង
ចាំនឹងមិនច្រឡូកច្រឡំ ពួកធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំ

អដ្ឋង្គិកា ធម្មា ពាហិរា ធម្មា ពួកធម៌ជាខាងក្នុង ពួកធម៌
ជាខាងក្រៅ

ឧបាទា ធម្មា សោ ឧបាទា ធម្មា ពួកធម៌ជាឧបាទា ពួក
ធម៌មិនមែនជាឧបាទា

ឧបាទិស្ថា ធម្មា អនុបាទិស្ថា ធម្មា ពួកធម៌ដែលកម្មច្រកច
ដោយកិលេសមានកណ្តា ជាដើមកាន់យកហើយ ពួកធម៌ដែលកម្មច្រកច
ដោយកិលេសមានកណ្តា ជាដើមមិនកាន់យកហើយ ។

មហាន្តរនុត្តរំ ចប់មហាន្តរទុកៈ

+ + +

កំលេសា លើ ធម្មា សង្ក្ខុលិដ្ឋា ច ពួកធម៌ជាកំលេសផង
សៅហ្មងហើយផង

សង្ក្ខុលិដ្ឋា លើ ធម្មា តោ ច កំលេសា ពួកធម៌សៅ
ហ្មងហើយផង មិនមែនជាកំលេសផង

កំលេសា លើ ធម្មា កំលេសសម្បយុត្តា ច ពួកធម៌
ជាកំលេសផង ច្រកចងោយកំលេសផង

កំលេសសម្បយុត្តា លើ ធម្មា តោ ច កំលេសា ពួក
ធម៌ច្រកចងោយកំលេសផង មិនមែនជាកំលេសផង

កំលេសវិជ្ជយុត្តា ទោ បន ធម្មា សង្កុលេសិកាបិ
អសង្កុលេសិកាបិ តែពួកធម៌ប្រាសចាកកំលេសគួរដើម្បីដល់ខ្ញុំសេចក្តី
សៅហ្មងក៏មាន មិនគួរដើម្បីដល់ខ្ញុំសេចក្តីសៅហ្មងក៏មាន ។

កំលេសតោ ឬ ច ពួកកំលេស

+ + +

ទស្សនេន បហាតញ្ចា ធម្មា ន ទស្សនេន បហាតញ្ចា
ធម្មា ពួកធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ដែលមិនគួរលះដោយ
ទស្សនៈ

ការវិនាយ បហាតញ្ច ធម្មា ន ការវិនាយ បហាតញ្ច
 ធម្មា ពួកធម៌ដែលគួរលះដោយការវិនា ពួកធម៌ដែលមិនគួរលះដោយ
 ការវិនា

ទស្សនេន បហាតញ្ចហេតុកា ធម្មា ន ទស្សនេន
 បហាតញ្ចហេតុកា ធម្មា ពួកធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ
 ពួកធម៌មិនមានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ

ការវិនាយ បហាតញ្ចហេតុកា ធម្មា ន ការវិនាយ ប.
 ហាតញ្ចហេតុកា ធម្មា ពួកធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា
 ពួកធម៌មិនមានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា

សវិតក្កា ធម្មា អវិតក្កា ធម្មា ពួកធម៌មានវិតក្កៈ ពួកធម៌
 មិនមានវិតក្កៈ

សវិចារា ធម្មា អវិចារា ធម្មា ពួកធម៌មានវិចារៈ ពួកធម៌
 មិនមានវិចារៈ

សប្បីតិកា ធម្មា អប្បីតិកា ធម្មា ពួកធម៌មានបីតិ ពួកធម៌
 មិនមានបីតិ

បីតិសហគតា ធម្មា ន បីតិសហគតា ធម្មា ពួកធម៌

ប្រកបដោយសុខៈ ពួកធម៌មិនប្រកបដោយសុខៈ

ឧបេក្ខាសហគតា ធម្មា ន ឧបេក្ខាសហគតា ធម្មា

ពួកធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា

កាមាវចរា ធម្មា ន កាមាវចរា ធម្មា ពួកធម៌ជាកាមាវចរា

ចរ ពួកធម៌មិនមែនជាកាមាវចរ

រូបាវចរា ធម្មា ន រូបាវចរា ធម្មា ពួកធម៌ជារូបាវចរ ពួក
ធម៌មិនមែនជារូបាវចរ

អរូបាវចរា ធម្មា ន អរូបាវចរា ធម្មា ពួកធម៌ជាអរូបាវចរ
ចរ ពួកធម៌មិនមែនជាអរូបាវចរ

បរិយាបន្នា ធម្មា អបរិយាបន្នា ធម្មា ពួកធម៌ជាបរិយា
បន្ន ពួកធម៌មិនមែនជាអបរិយាបន្ន

និយ្យានិកា ធម្មា អនិយ្យានិកា ធម្មា ពួកធម៌ជានិយ្យា-
និកៈ ពួកធម៌មិនមែនជានិយ្យានិកៈ

និយតា ធម្មា អនិយតា ធម្មា ពួកធម៌ទៀន ពួក
ធម៌មិនទៀន

សទ្ធិត្ថា ធម្មា អសទ្ធិត្ថា ធម្មា ពួកធម៌ប្រកបដោយទុក្ខៈ

ពួកធម៌មិនមានទុក្ខៈ

សរណា ធម្មា អរណា ធម្មា ពួកធម៌ច្រកចងោយ រណៈ

ពួកធម៌មិនមានរណៈ ។

បិដ្ឋនុកំ ចប់ចម្លើយៈ

អភិធម្មមាតិកា ចប់អភិធម្មមាតិកា

+ + +

វិជ្ជាកាគីតោ ធម្មា អវិជ្ជាកាគីតោ ធម្មា ពួកធម៌ច្រ-

ត្រឹត្តទៅក្នុងចំណែកនៃវិជ្ជា ពួកធម៌ច្រត្រឹត្តទៅក្នុងចំណែកនៃអវិជ្ជា

វិជ្ជបមា ធម្មា វិជ្ជបមា ធម្មា ពួកធម៌ច្រៀបដូចផ្កា

បន្ទោរ ពួកធម៌ច្រៀបដូចពេជ្រ

តាលា ធម្មា បណ្ឌិតា ធម្មា ពួកធម៌រាល ពួកធម៌ចណ្ឌិត

កណ្តា ធម្មា សុញ្ញា ធម្មា ពួកធម៌ទៅ ពួកធម៌ស

តបន័យា ធម្មា អតបន័យា ធម្មា ពួកធម៌ដុតកំដៅ ពួក

ធម៌មិនដុតកំដៅ

អធិបនា ធម្មា អធិបនបថា ធម្មា ពួកធម៌ជាឈ្មោះពួក

ធម៌ជាគន្លងនៃឈ្មោះ

និរតិ ធម្មា និរតិបហិ ធម្មា ពួកធម៌ជាទីក្រី ពួកធម៌ជាគុណ
នៃទីក្រី

បញ្ញត្តិ ធម្មា បញ្ញត្តិបហិ ធម្មា ពួកធម៌ជាបញ្ញត្តិ ពួកធម៌
ជាគុណនៃបញ្ញត្តិ

នាមញ្ញ រូបញ្ញ អវិជ្ជា ច កវិតណ្ណា ច នាមនិរុប
អវិជ្ជានិងកវិតណ្ណា

កវិទិដ្ឋិ ច វិកវិទិដ្ឋិ ច សស្សតទិដ្ឋិ ច ឧប្បេទទិដ្ឋិ ច
កវិទិដ្ឋិនិងវិកវិទិដ្ឋិ សស្សតទិដ្ឋិនិងឧប្បេទទិដ្ឋិ

អន្តរាទិដ្ឋិ ច អនន្តរាទិដ្ឋិ ច បុព្វត្ថានុទិដ្ឋិ ច អបរ-
ត្ថានុទិដ្ឋិ ច អន្តរាទិដ្ឋិនិងអនន្តរាទិដ្ឋិ បុព្វត្ថានុទិដ្ឋិនិងអបរត្ថានុទិដ្ឋិ

អហិរិកញ្ច អនោត្តប្បញ្ច ហិរិ ច ឧត្តប្បញ្ច សេចក្តី
មិនខ្មាសបាចនិងសេចក្តីមិនខ្មាសនិងបាច សេចក្តីខ្មាសបាច និងសេចក្តី
ខ្មាសនិងបាច

ទោវិចស្សតា ច បាបមិត្តតា ច ភាវនេចុត្ត ជាគ្រ
និងភាវនេចុត្តលាមនចិត្តភាគក្រក់

សោវិចស្សតា ច កល្យាណមិត្តតា ច ភាវនេចុត្តលាម

ដោយ ឯងភាពនៃបុគ្គលមានមិត្តល្អ

អាបត្តិកុសលតា ឬ អាបត្តិវិជ្ជាណកុសលតា ឬ

សេចក្តីឆ្ងាយសក្ខីភាព ឯងសេចក្តីឆ្ងាយសក្ខីការចេញចាកអាបត្តិ

សមាបត្តិកុសលតា ឬ សមាបត្តិវិជ្ជាណកុសលតា ឬ

សេចក្តីឆ្ងាយសក្ខីសមាបត្តិ ឯងសេចក្តីឆ្ងាយសក្ខីការចេញចាកសមា-
បត្តិ

ធាតុកុសលតា ឬ មនសិការកុសលតា ឬ សេចក្តី

ឆ្ងាយសក្ខីធាតុ ឯងសេចក្តីឆ្ងាយសក្ខីការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត

អាយតនកុសលតា ឬ បដិច្ចសមុប្បាទកុសលតា ឬ

សេចក្តីឆ្ងាយសក្ខីអាយតនៈ ឯងសេចក្តីឆ្ងាយសក្ខីបដិច្ចសមុប្បាទ

ហានកុសលតា ឬ អដ្ឋានកុសលតា ឬ សេចក្តីឆ្ងាយស

ក្ខីហេតុ ឯងសេចក្តីឆ្ងាយសក្ខីការមិនមែនហេតុ

អាជ្ញវោ ឬ មន្ទវោ ឬ ទន្ធិ ឬ សោរច្ចព្វ សេចក្តីគ្រង់

សេចក្តីទន្ធិ ឬ សេចក្តីអភសន្តិក៍ឯងសេចក្តីស្លូតចូត

សាទល្យព្វ បដិសន្ធាវោ ឬ សេចក្តីរាត្រា ឯងការស្រុស

ស្រលាងទួល

ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារតា ប កោជិនេ អមត្តញ្ញតា ប
ការមិនរក្សាទ្វារក្នុងឥន្ទ្រិយ និងសេចក្តីមិនដឹងប្រមាណក្នុងកោជិន

ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារតា ប កោជិនេ មត្តញ្ញតា ប
ការរក្សាទ្វារក្នុងឥន្ទ្រិយ និងសេចក្តីដឹងប្រមាណក្នុងកោជិន

មុជ្ជិស្សប្បញ្ញា អសម្មជ្ជញ្ញា សេចក្តីក្អេចស្មារតី និងសេច
ក្តីមិនដឹងខ្លួន

សតិ ប សម្មជ្ជញ្ញា ស្មារតី និងសេចក្តីដឹងខ្លួន

បដិសង្ខានពលញ្ច ភាវិនាពលញ្ច កម្លាំងនៃការគិតរណា
និងកម្លាំងនៃការវិនា

សមថោ ប វិបស្សនា ប សមថៈ និងវិចស្សនា

សមបិណ្ឌិមីត្តញ្ច បគ្គាហនិមីត្តញ្ច និមិត្តរបស់សមថៈ និង
និមិត្តនៃការផ្ទុះឡើង

បគ្គាហោ ប អវិក្កេហោ ប ការផ្ទុះឡើង និងសេចក្តីមិន

រាយមាយ

សីលវិបត្តិ ប ទិដ្ឋិវិបត្តិ ប វិចត្តិនៃសីល និងវិចត្តិនៃទិដ្ឋិ

សីលសម្បទា ឬ ទិដ្ឋិសម្បទា ឬ ការបរិច្ចាហិតនៃសីល
និងការបរិច្ចាហិតនៃទិដ្ឋិ

សីលវិសុទ្ធិ ឬ ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ ឬ សេចក្តីចរិតសុទ្ធនៃសីល និង
សេចក្តីចរិតសុទ្ធនៃទិដ្ឋិ

ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ ខោ បទ យថាទិដ្ឋិស្ស ឬ បធានំ សំវេ-
តោ ឬ សំវេជិនិយេសុ ហិរេសុ ឯសេចក្តីចរិតសុទ្ធនៃទិដ្ឋិ ជា
សេចក្តីព្យាយាម ចាំបាច់សេចក្តីសង្វេគក្នុងទីដែលគួរសង្វេគ របស់បុគ្គល
អ្នកមានទិដ្ឋិសមគួរ

សិក្ខុស្ស ឬ យោនិសោ បធានំ អសន្តដ្ឋិតា ឬ កុ-
សលេសុ ធម្មេសុ អប្បដិវាសិតា ឬ បធានស្មី សេចក្តីព្យា-
យាម ដោយទុក្ខយន្តរបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីសង្វេគ សេចក្តីមិនសន្តោស
ក្នុងកុសលធម៌ចាំបាច់ព្យាយាម និងសេចក្តីមិនចូលយកក្នុងព្យាយាម

វិជ្ជា ឬ វិមុត្តិ ឬ ទយេ ញាណំ អនុប្បាទេ ញាណន្តិ
វិជ្ជានិងវិមុត្តិ ជាប្រាជ្ញាញាណក្នុងធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃកិលេស ជា
ប្រាជ្ញាញាណក្នុងធម៌ ដែលធ្វើកិលេសមិនឲ្យកើតឡើងបាន ។

សុត្តន្តមាគិកា ចច់សុត្តន្តមាគិកា

មាតិកា ឯជិតា ចប់ មាតិកា ។

+ + +

វិក័ត្ត

ក្នុងអង្គិកប៉ា

(តទន្តវិក័ត្តប្បករណំ តាមេតំ (១) សំដៅអំពីធម្មសង្គ-

ណិច្ឆករណ៍នោះមក យើងនឹងស្វាគ្យាយ នូវវិក័ត្តប្បករណ៍ដូច
តទៅនេះ)

ខន្ធវិក័ត្ត អាយតនវិក័ត្ត ធាតុវិក័ត្ត សច្ចវិក័ត្ត
ឥន្ទ្រិយវិក័ត្ត ចច្ចយាការវិក័ត្ត សតិប្បដ្ឋានវិក័ត្ត សម្មច្បធា
នវិក័ត្ត ឥទ្ធិបាទវិក័ត្ត ពោជ្ឈង្គវិក័ត្ត មគ្គវិក័ត្ត
ឈានវិក័ត្ត អប្បមញ្ញាវិក័ត្ត សិក្ខាបទវិក័ត្ត បដិសម្ពិទ្ធ-
វិក័ត្ត ញាណវិក័ត្ត ខុទ្ទកវគ្គវិក័ត្ត ធម្មហទយវិក័ត្តតិ

(វិក័ត្ត ១៨) គឺ ខន្ធវិក័ត្ត អាយតនវិក័ត្ត ធាតុវិក័ត្ត សច្ចវិក័ត្ត
ឥន្ទ្រិយវិក័ត្ត ចច្ចយាការវិក័ត្ត សតិប្បដ្ឋានវិក័ត្ត សម្មច្បធានវិក័ត្ត
ឥទ្ធិបាទវិក័ត្ត ពោជ្ឈង្គវិក័ត្ត ឈានវិក័ត្ត អប្បមញ្ញាវិក័ត្ត សិក្ខាបទ

១—បាលីក្នុងវង្សប្រាជ្ញា គតិនេះទៅ ក្នុងសៀវភៅនេះ មិនមានក្នុងអត្ថបទដើមទេ ។

ចដិសក្កិវិភង្គ ញាណវិភង្គ ខុទ្ទកវិភង្គ ធម្មហិរិយវិភង្គ

(អដ្ឋារសវិធន វិភង្គ វិភង្គប្បករណំ នាមសមត្ថំ
វិភង្គច្បករណំ ចែកចេញដោយវិភង្គ ១៨ ប្រការចប់ តែប៉ុណ្ណោះ) ។

+ + +

ធាតុកហិ

ក្នុងអដ្ឋកថា

(តទនន្តរំ ធាតុកហិបករណំ នាមេតំ លំដាប់អំពីវិភង្គច្ប-
ករណំនោះមក យើងនឹងស្វាឡាយ ខ្លះធាតុកថាបករណំដូចតទៅនេះ)

សង្កហោ អសង្កហោ (ធាតុ ១២ គឺ) ការសង្ក្រាន្តនិងការ
មិនសង្ក្រាន្ត៖ ១ សង្កហិរិយេន អសង្កហិរិយេន ការមិនសង្ក្រាន្តមួយអន្លើ
ដោយការសង្ក្រាន្ត៖ ១ អសង្កហិរិយេន សង្កហិរិយេន ការសង្ក្រាន្តមួយ
អន្លើដោយការមិនសង្ក្រាន្ត៖ ១ សង្កហិរិយេន សង្កហិរិយេន ការសង្ក្រាន្ត
មួយអន្លើដោយការសង្ក្រាន្ត៖ ១ អសង្កហិរិយេន អសង្កហិរិយេន ការ
មិនសង្ក្រាន្តមួយអន្លើដោយការមិនសង្ក្រាន្ត៖ ១ សម្មយោគោ វិប្ប-
យោគោ ការសមប្រកប និងការប្រាសចេញ ១ សម្មយុត្តេន

វិប្បយុត្តំ ការប្រាសចេញ មួយអន្លើដោយការសមប្រកប ១ វិប្បយុត្តំ
 ត្ថេន សម្បយុត្តំ ការសមប្រកប មួយអន្លើដោយការប្រាសចេញ ១
 សម្បយុត្តេន សម្បយុត្តំ ការសមប្រកប មួយអន្លើដោយការសម
 ប្រកប ១ វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ ការប្រាសចេញមួយអន្លើដោយ
 ការប្រាសចេញ ១ សង្កហិតេន សម្បយុត្តំ វិប្បយុត្តំ ការសម
 ប្រកបនឹងការប្រាសចេញ មួយអន្លើដោយការសង្រ្គោះ ១ សម្បយុត្តេន
 សង្កហិតំ អសង្កហិតំ ការសង្រ្គោះនឹងការមិនសង្រ្គោះ មួយអន្លើ
 ដោយការសមប្រកប ១ អសង្កហិតេន សម្បយុត្តំ វិប្បយុត្តំ ការ
 សមប្រកបនឹងការប្រាសចេញ មួយអន្លើដោយការមិនសង្រ្គោះ ១ វិប្ប-
 យុត្តេន សង្កហិតំ អសង្កហិតន្តំ ការសង្រ្គោះនឹងការមិនសង្រ្គោះ
 មួយអន្លើដោយការប្រាសចេញ ១

(បុទ្ធសរីរេន វិភត្តំ ធាតុកថាបករណំឆាមសមត្ថំ
 ធាតុកថាបករណំ វិចិត្រេន្ទ្រោដោយធាតុ ១៤ ប្រការចប់ តែចុះឈ្មោះ) ។

+ + +

បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ

ក្នុងអដ្ឋកថា

(ឧទេសន៍ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិប្បករណ៍ តាមេសា សំដាប់អំពី
ធាតុកថាបករណ៍នោះមក យើងនឹងស្វាឡាយ ខ្ញុំបុគ្គលប្បញ្ញត្តិប្បករណ៍
ដូចតទៅនេះ)

ខន្ធប្បញ្ញត្តិ អាយតនប្បញ្ញត្តិ ធាតុប្បញ្ញត្តិ សច្ចប្បញ្ញ-
ត្តិ វិនិច្ឆ័យប្បញ្ញត្តិ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ (ចញ្ញត្តិ ៦ គឺ) ខន្ធប្បញ្ញត្តិ
អាយតនប្បញ្ញត្តិ ធាតុប្បញ្ញត្តិ សច្ចប្បញ្ញត្តិ វិនិច្ឆ័យប្បញ្ញត្តិ
បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ

(ឆ្លើយ វិភាគ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិប្បករណ៍ តាមសមត្ថ
បុគ្គលប្បញ្ញត្តិប្បករណ៍ ចែកចេញដោយចញ្ញត្តិ ៦ ច្រករាជបក្ស
ចំណេះ) ។

× × ×

កថាវិចិត្រ

ក្នុងអដ្ឋកថា

(ឧទេសន៍ កថាវិចិត្រប្បករណ៍ តាមេតិ សំដាប់អំពីបុគ្គល.)

ច្បាប់ក្រុងក្រុងនោះមក យើងនឹងស្វាគមន៍ ខ្ញុំក៏ជាវត្តច្បាប់ក្រុង
ដូចគ្នាទៅនេះ)

សភាវិបស្សនៈសុត្តសតានិ បរិបស្សនៈសុត្តសតានិ តិ សុ-
ត្តសហស្សំ សមោធានេត្វាន វិភត្តំ កថាវត្ថុប្បករណំ នាម
សមត្ថំ កថាវត្ថុប្បករណំ ដែលប្រជុំចែកជាមួយពាន់សូត្រ គឺប្រាំយ
សូត្ររបស់សភាវិ ប្រាំយសូត្ររបស់បរិបស្សនៈ ចប់ តែប៉ុណ្ណោះ ។

× × ×

យមកៈ

ក្នុងអដ្ឋកថា

(តទីនេះ យមកប្បករណំ នាមេត្តិ លំដាប់គំរូកថាវត្ថុប្ប-
ករណ៍នោះមក យើងនឹងស្វាគមន៍ ខ្ញុំយមកប្បករណ៍ដូចគ្នាទៅនេះ)

មូលយមកំ ខន្ធយមកំ អាយតនយមកំ ធាតុយមកំ
សច្ចយមកំ សង្ខារយមកំ អនុសយមកំ ចិត្តយមកំ ធម្មយ-
មកំ វិនិច្ឆ័យយមកន្តិ (យមកៈ ១០ គឺ) មូលយមកៈ ខន្ធយមកៈ កា-
យកនយមកៈ ធាតុយមកៈ សច្ចយមកៈ សង្ខារយមកៈ អនុសយយ-
មកៈ ចិត្តយមកៈ ធម្មយមកៈ វិនិច្ឆ័យយមកៈ

(ទសវិជេន វិភត្តំ យមកប្បករណំ នាមសម្ពត្តំ យមកប្ប-
ករណំ វៃកាចេញដោយយមកៈ ១០ ប្រការចប់ តែចុះឈ្មោះ) ។

× × ×

បដ្ឋាន

ក្នុងអដ្ឋកថា

(ធាននន្តរំ មហាបដ្ឋានប្បករណំ នាមេតំ លំដាប់គំរោយម-
កប្បករណំនោះមក យើងនឹងសូត្រយ ខ្ញុំមហាបដ្ឋានប្បករណំ ដូច
តទៅនេះ)

ហេតុប្បករណំ អាម្មណប្បករណំ អធិបតិប្បករណំ
អនន្តរាប្បករណំ សមនន្តរាប្បករណំ សហជាតប្បករណំ
អន្តាមន្តាប្បករណំ និស្សយប្បករណំ ឧបនិស្សយប្បករណំ
បុរេជាតប្បករណំ បច្ចុប្បន្នជាតប្បករណំ អាសេវនប្បករណំ កម្ម-
ប្បករណំ វិបាកប្បករណំ អាហារប្បករណំ តិរ្រិះយប្បករណំ
ឈានប្បករណំ មគ្គប្បករណំ សម្មយុត្តប្បករណំ វិប្បយុត្តប្ប-
ករណំ អត្ថប្បករណំ នត្ថប្បករណំ វិគតប្បករណំ អវិគតប្ប-
ករណំ (ច្បាប់ ២២ គ) ហេតុច្បាប់ កាម្មណាច្បាប់

អត់ចក់ច្បង អន្តរច្បង សមន្តរច្បង សហជាកច្បង អញ្ញា-
មញ្ញច្បង និស្សយច្បង ឧបនិស្សយច្បង ចុះជាកច្បង ច្បាជាក-
ច្បង ការសរសេរច្បង កម្មច្បង វិបាកច្បង អាហារច្បង
ឥន្ទ្រិយច្បង ឈានច្បង មគ្គច្បង សម្បយុត្តច្បង វិច្ឆយុ-
ត្តច្បង អត្ថច្បង នត្ថច្បង វិគតច្បង អវិគមច្បង

(បច្ចយវិសេន តា ចតុវិសតិវិធីន^(១) វិភត្តំ មហា-
បដ្ឋានប្បករណំ តាម សមត្ថំ មហាចដ្ឋានប្បករណំ វិចារចន្ទ
ជាធម៌ ២២ ប្រការ ដោយអំណាចនៃច្បង ចប់វិភត្តិណ្ណៈ) ។

× × ×

១១ វិភត្ត

ក្នុងបាលី

(ធម្មនុវត្តំ វិភត្តប្បករណំ តាមេតំ សំដាច់អំពីធម្មសន្និណិច្ឆ
ករណ៍នោះមក យើងនឹងស្វាគម្យ ខ្លួនវិភត្តប្បករណ៍ដូចតទៅនេះ)

បញ្ចកុត្តោ រូប្យកុត្តោ វេទនាខត្តោ សញ្ញាខត្តោ សង្ខា-
រកុត្តោ វិញ្ញាណកុត្តោ ខន្ធ ៥ ភិវចកុន្ធ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ

៤-ភាគនៃលទ្ធផល ចតុវិសតិវិធីន ។

សង្ការក្នុង វិញ្ញាណក្នុង ។

តត្ថ កតមោ រូបក្ខន្ធនោ ចណ្ណាខន្ធចាំង៨ ខន្ធនោះរូបក្ខន្ធន៍ភិដ្ឋចម្ពេច ។

យំ កិញ្ចំ រូបំ អតីតាតាគតប្បុប្បន្នំ អដ្ឋិតំ វា ពហិត្វា
 វា ឧទ្យោរិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ
 សន្តិកេ វា តទេកជ្ឈំ អភិសញ្ញាហិត្វា អភិសង្ខំបិត្វា អយំវិបូតិ
 រូបក្ខន្ធនោ រូបណាមួយ ជាអតីត គនាគត ចប្បច្បន្ន ដែលជាអដ្ឋិតរូប
 (រូបខាងក្នុង) ក្តី ពហិត្វារូប (រូបខាងក្រៅ) ក្តី ឧទ្យោរិកមួយ (រូបគ្រោត
 គ្រោត) ក្តី សុខុមរូប (រូបល្អិត) ក្តី ហីនរូប (រូបថោកទាប) ក្តី
 បណីករូប (រូបថ្លៃថ្លា) ក្តី ទូរេរូប (រូបក្នុងទីឆ្ងាយ) ក្តី សន្តិកេ-
 រូប (រូបក្នុងទីជិត) ក្តី នេះហៅថា រូបក្ខន្ធ ព្រោះប្រមូលរូបរួមនូវ
 រូបទាំងអស់នោះ ក្នុងទីជាមួយគ្នា ។

តត្ថ កតមោ វេទនាខន្ធនោ ចណ្ណាខន្ធចាំង ៨ ខន្ធនោះ វេទនា
 ខន្ធ ភិដ្ឋចម្ពេច ។

យា កាបិ វេទនា អតីតាតាគតប្បុប្បន្នា អដ្ឋិតា វា
 ពហិត្វា វា ឧទ្យោរិកា វា សុខុមា វា ហីនា វា បណីតា វា
 យា ទូរេ សន្តិកេ វា តទេកជ្ឈំ អភិសញ្ញាហិត្វា អភិសង្ខំ

បិតា អយ័ វិបូតិ វេទនាទន្ទោ វេទនាណាមួយ ជាអភិក អនាគត
 ចច្ចុប្បន្ន ដែលជាអដ្ឋក្ខន្ធវេទនាភិ ពហិទ្ធាវេទនាភិ ឡោរិកវេទនាភិ
 សុខវេទនាភិ ហិនវេទនាភិ បណីតវេទនាភិ ទូរវេទនាភិ សន្តិក
 វេទនាភិ នេះហៅថា វេទនាខន្ធ ព្រោះប្រមូលរូបរមន្តវេទនា ទាំង
 អស់នោះ ក្នុងទីជាមួយគ្នា ។

តត្ថ កតមោ សញ្ញាទន្ទោ ចណ្ណាខន្ធទាំង ៨ នោះ សញ្ញា
 ខន្ធ តើដូចម្តេច ។

យា កាចិ សញ្ញា អតីតាតាគតប្បបុប្ផនា អស្មិញ្ចា វា
 ពហិទ្ធា វា ឡោរិកា វា សុខមា វា ហីនា វា បណីតា
 វា យាទូរេ សន្តិកេ វា តទេកស្មិញ្ចំ អភិសញ្ញាហិទ្ធា អភិសង្ក
 បិតា អយ័ វិបូតិ សញ្ញាទន្ទោ សញ្ញាណាមួយ ជាអភិក អនា
 គត ចច្ចុប្បន្ន ដែលជាអដ្ឋក្ខន្ធសញ្ញាភិ ពហិទ្ធាសញ្ញាភិ ឡោរិក
 សញ្ញាភិ សុខសញ្ញាភិ ហិនសញ្ញាភិ បណីតសញ្ញាភិ ទូរសញ្ញា
 ភិ សន្តិកសញ្ញាភិ នេះហៅថា សញ្ញាខន្ធ ព្រោះប្រមូលរូបរមន្ត
 សញ្ញាទាំងអស់នោះ ក្នុងទីជាមួយគ្នា ។

តត្ថ កតមោ សង្ខារុទ្ធា ចណ្ណាខន្ធទាំង ៨ នោះ សង្ខារ

ក្នុង ភេដ្ឋចម្ពេច ។

យេ កេចិ សង្ខារ អតីតាតាគតប្បប្បដ្ឋន្ត អដ្ឋង្គតា
 វា ពហំទ្វា វា ឧទ្យោរិកា វា សុខុមា វា ហីតា វា បណី -
 តា វា យេ ទ្វេ សន្តិកេ វា តទេកដ្ឋង្គិ អភិសញ្ញាហិតា
 អភិសង្ខបិតា អយំ វិប្បតិ សង្ខារកូន្នោ សង្ខារទាំងឡាយណា
 មួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ដែលជាអដ្ឋក្ខន្ធសង្ខារក្តី ពហំទ្វាសង្ខារ
 ក្តី ឧទ្យោរិកសង្ខារក្តី សុខុមសង្ខារក្តី ហីនសង្ខារក្តី បណីតសង្ខារក្តី ទ្វេ
 រសង្ខារក្តី សន្តិកេសង្ខារក្តី នេះហៅថា សង្ខារកូន្ន ព្រោះប្រមូលរួម
 នូវសង្ខារទាំងសំនោះ ក្នុងទីជាមួយគ្នា ។

តត្ថ កតមោ វិញ្ញាណកូន្នោ បណ្ណាខន្ធទាំង ៩ នោះវិញ្ញាណ

ក្នុង ភេដ្ឋចម្ពេច ។

យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតាតាគតប្បប្បដ្ឋន្ត អដ្ឋង្គតំ វា
 ពហំទ្វា វា ឧទ្យោរិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ
 ទ្វេ សន្តិកេ វា តទេកដ្ឋង្គិ អភិសញ្ញាហិតា អភិសង្ខបិតា
 អយំ វិប្បតិវិញ្ញាណកូន្នោ វិញ្ញាណណាមួយ ជាអតីត អនាគត
 បច្ចុប្បន្ន ដែលជាអដ្ឋក្ខន្ធវិញ្ញាណក្តី ពហំទ្វាវិញ្ញាណក្តី ឧទ្យោរិកវិញ្ញាណក្តី

សុខុមវិញ្ញាណក្ខី បរិវិញ្ញាណក្ខី ចណីវិញ្ញាណក្ខី ទូរវិញ្ញាណក្ខី
សន្តិកវិញ្ញាណក្ខី នេះហៅថា វិញ្ញាណក្ខន្ធ ព្រោះប្រមូលចូរមន្តវិញ្ញាណ
ទាំងអស់នោះ ក្នុងទីជាមួយគ្នា ។

(អយំ ខន្ធវិកង្កោតិ អដ្ឋារសវិធន វិកតំ វិកង្កប្បក-
រណំ នាម សមត្ថំ នេះឈ្មោះខន្ធវិកង្ក, វិកតឲ្យករណ៍ចករចង្វា
ដោយធម៌ ១៨ ប្រការ ចប់វិកច្ឆៈឈ្នះ) ។

× × ×

ធាតុកថា

ក្នុងចាស់

(តទន្ធនំ ធាតុកថាចករណំ នាមេតិ លំដាប់អំពីវិកង្ក-
ច្បករណ៍នោះមក យើងនឹងស្វាឡាយ នូវធាតុកថាចករណ៍ដូចតទៅនេះ)

សង្កហោ អសង្កហោ (ធាតុ ១៨ គឺ) ការសង្រួះនិងការ
មិនសង្រួះ៖

សង្កហំធន អសង្កហំតិ ការមិនសង្រួះមួយអន្លើដោយការ
សង្រួះ៖ អសង្កហំធន សង្កហំតិ ការសង្រួះមួយអន្លើដោយ
ការមិនសង្រួះ៖ សង្កហំធន សង្កហំតិ ការសង្រួះមួយអន្លើ

ដោយការសង្គ្រោះ ១ អសង្កហំពេន អសង្កហំតំ ការមិនសង្គ្រោះ
មួយអន្លើដោយការមិនសង្គ្រោះ ១ សម្មយោគោ វិប្បយោគោ ការ
សមប្រកបនឹងការប្រាសចេញ ១ សម្មយុត្តេន វិប្បយុត្តំ ការប្រាស
ចេញ មួយអន្លើដោយការសមប្រកប ១ វិប្បយុត្តេន សម្មយុត្តំ
ការសមប្រកបមួយអន្លើដោយការប្រាសចេញ ១ សម្មយុត្តេន សម្ម
យុត្តំ ការសមប្រកប មួយអន្លើដោយការសមប្រកប ១ វិប្បយុត្តេន
វិប្បយុត្តំ ការប្រាសចេញ មួយអន្លើដោយការប្រាសចេញ ១ សង្ក-
ហំពេន សម្មយុត្តំ វិប្បយុត្តំ ការសមប្រកបនឹងការប្រាសចេញ
មួយអន្លើដោយការសង្គ្រោះ ១ សម្មយុត្តេន សង្កហំតំ អសង្កហំតំ
ការសង្គ្រោះនិងការមិនសង្គ្រោះ មួយអន្លើដោយការសមប្រកប ១ អ-
សង្កហំពេន សម្មយុត្តំ វិប្បយុត្តំ ការសមប្រកបនឹងការប្រាស
ចេញមួយអន្លើដោយការមិនសង្គ្រោះ ១ វិប្បយុត្តេន សង្កហំតំ
អសង្កហំពេន ការសង្គ្រោះនិងការមិនសង្គ្រោះ មួយអន្លើដោយការ
ប្រាសចេញ ១

ចញ្ចក្ខន្ធ ទ្វាសាយតតានំ អដ្ឋាស ធាតុយោ ចត្តារិ

សច្ចានំ ពារីសត្តំស្រ្តីយានំ បដិច្ចសមុប្បាទោ បត្តារោ សតិ-
 ប្បដ្ឋានា បត្តារា សមុប្បធានា បត្តារោ ឥទ្ធិបាទា បត្តារិ
 ឈានានំ បតស្សោ អប្បមញ្ញាយោ បញ្ច្រ្តិយានំ បញ្ច ៣.
 លានំ សត្ត ពោជ្ឈង្គា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ផស្សោ
 វេទនា សញ្ញា បេតនា ចិត្តំ អធិមោក្ខោ មនសិការោ
 ១១៥ ភាយគនៈ ១២ ធាតុ ១៨ សច្ចៈ ៤ អន្ត្រិយ ៤៤ បដិច្ចសមុប្បាទ
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ សមុប្បធាន ៤ ឥទ្ធិបាទ ៤ ឈាន ៤ អប្បមញ្ញា ៤ អន្ត្រិយ
 ៥ ពលៈ ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ មគ្គមានអង្គ ៨ ផ្សេងៗ ផស្សៈ វេទនាសញ្ញា
 បេតនា ចិត្ត អធិមោក្ខ មនសិការៈ ។

តីហិ សង្គហោ ការសង្ខេបៈដោយចទ ៣ គឺ ១១៥, ធាតុ,
 ភាយគនៈ

តីហិ អសង្គហោ ការមិនសង្ខេបៈដោយចទ ៣

បត្ថហិ សម្បយោគោ ការសម្របច្រប ដោយចទ ៤ គឺ
 អប្បមញ្ញ ៤

បត្ថហិ វិប្បយោគោ ការប្រាសចេញ ចាកចទ ៤

សភាគោ ធម៌មានចំណែកស្មើ វិសភាគោ ធម៌មានចំណែក

មិនស្មើ ។ សព្វបី ធម្មសង្ខណ៍ ធាតុកថាយ មាតិកា ធម្ម
សង្ខណ៍ទាំងអស់ ជាមាតិកានៃធាតុកថា ។

នយមាតិកាតិ បញ្ចវិជ្ជេន វិភង្គំ ធាតុកថាបករណ៍ នាម
សម្ពត្តិ នេះឈ្មោះនយមាតិកា, ធាតុកថាបករណ៍ ចេញដោយធម៌ ៥
ច្រកា ចប់នៃចំណេះ ។

+ + +

បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ

ក្នុងនាម

(ធនេន្តំ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិប្បករណ៍ នាមេសា លំដាប់អំពីធាតុ
កថាបករណ៍ យើងនឹងស្វាធ្យាយ នូវបុគ្គលប្បញ្ញត្តិប្បករណ៍ ដូច
តទៅនេះ)

ទន្ធប្បញ្ញត្តិ អាយតនប្បញ្ញត្តិ ធាតុប្បញ្ញត្តិ សច្ចប្បញ្ញត្តិ
វិន្រ្ទិយប្បញ្ញត្តិ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ (ចញ្ញត្តិ) គឺ ទន្ធប្បញ្ញត្តិ អាយត
នប្បញ្ញត្តិ ធាតុប្បញ្ញត្តិ សច្ចប្បញ្ញត្តិ វិន្រ្ទិយប្បញ្ញត្តិ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ ។
កិលាវិពា ទន្ធនំ ទន្ធប្បញ្ញត្តិ ទន្ធប្បញ្ញត្តិ របស់ទន្ធទាំង

ឡាយមានចំនួន ។

យាវិតា បញ្ចកុន្តោ រូបកុន្តោ វេទនាខន្តោ សញ្ញាខន្តោ
សង្ខារកុន្តោ វិញ្ញាណកុន្តោ ឯត្ថាវិតាខន្តានំ ខន្ធប្បញ្ញត្តិ
ខន្ធចត្តិ រូបកុន្ធ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារកុន្ធ វិញ្ញាណកុន្ធ មាន
ប្រមាណណា ខន្ធប្បញ្ញត្តិ របស់ខន្ធចំនងឡាយ មានប្រមាណ
ចំណេះ ។

កិត្តាវិតា អាយតនានំ អាយតនប្បញ្ញត្តិ កាយនប្បញ្ញត្តិ
របស់កាយនៈចំនងឡាយ មានចំនួន ។

យាវិតា ទូទសាយតនានំ ចក្ខុយតនំ រូបាយតនំ លោកា
យតនំ សទ្ទាយតនំ ឃាតាយតនំ គន្ធាយតនំ ជីវ្ហាយតនំ
រសាយតនំ កាយាយតនំ ដោជ្ជញ្ញាយតនំ មនាយតនំ ធម្មា-
យតនំ ឯត្ថាវិតា អាយតនំ អាយតនប្បញ្ញត្តិ កាយនៈ ៤១
គឺ ចក្ខុយតនៈ រូបាយតនៈ លោកាយតនៈ សទ្ទាយតនៈ ឃាតា
យតនៈ គន្ធាយតនៈ ជីវ្ហាយតនៈ រសាយតនៈ កាយាយតនៈ ដោជ្ជ
ញ្ញាយតនៈ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ មានប្រមាណណា កាយន
ប្បញ្ញត្តិ របស់កាយនៈចំនងឡាយ មានប្រមាណចំណេះ ។

កិត្តាវតា ធាតុនំ ធាតុប្បញ្ញតិ ធាតុច្យញ្ញតិ របស់ធាតុ
ទាំងឡាយ មានចំនួន ៗ

យាវតា អដ្ឋាវស ធាតុយោ ចក្ខុធាតុ រូបធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សោតធាតុ សទ្ធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ យានធាតុ គន្ធាតុ យានវិញ្ញាណធាតុ ជីវិតធាតុ រសធាតុ ជីវិតវិញ្ញាណធាតុ កាយធាតុ វេទ្យធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ ធម្មធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ឯត្តាវតា ធាតុនំធាតុ ប្បញ្ញតិ ធាតុ ១៨ គឺ ចក្ខុធាតុ រូបធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សោតធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ យានធាតុ គន្ធាតុ យានវិញ្ញាណធាតុ ជីវិតធាតុ រសធាតុ ជីវិតវិញ្ញាណធាតុ កាយធាតុ វេទ្យធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ ធម្មធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ មានប្រមាណណា ធាតុច្យញ្ញតិ របស់ធាតុទាំងឡាយ មានប្រមាណចំនួន ៗ

កិត្តាវតា សច្ចានំ សច្ចប្បញ្ញតិ សច្ចច្យញ្ញតិ របស់សច្ចៈ
ទាំងឡាយ មានចំនួន ៗ

យាវតា ចត្តាវិ សច្ចានំ ទុក្ខសច្ចំ សមុទយសច្ចំ នំ រោធសច្ចំ មគ្គសច្ចំ ឯត្តាវតា សច្ចានំ សច្ចប្បញ្ញតិ

សព្វៈ ៤ គឺ ទុក្ខសព្វ សមុទយសព្វ និរោធសព្វ មគ្គសព្វ មានប្រមាណ
ណា សព្វប្បញ្ញត្តិ របស់សព្វៈ ទាំងឡាយមានប្រមាណចំណេះ ។

កិត្តាវតា តិស្រ្ទិយានំ តិស្រ្ទិយប្បញ្ញត្តិ អន្តិយប្បញ្ញត្តិ របស់
អន្តិយទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន ។

យាវតា ពាវសតិស្រ្ទិយានំ ចក្កស្រ្ទិយំ សោតិស្រ្ទិយំ យានិស្រ្ទិយំ
ជីវិស្រ្ទិយំ កាយិស្រ្ទិយំ មនិស្រ្ទិយំ ឥត្ថិស្រ្ទិយំ បុរសិស្រ្ទិយំ ជីវិត
ស្រ្ទិយំ សុទ្ធិស្រ្ទិយំ ទុក្ខិស្រ្ទិយំ សោមនស្សស្រ្ទិយំ ទោមនស្ស-
ស្រ្ទិយំ ឧបេក្ខិស្រ្ទិយំ សទ្ធិស្រ្ទិយំ វិរិយស្រ្ទិយំ សតិស្រ្ទិយំ សមា-
ធិស្រ្ទិយំ ចញ្ញាស្រ្ទិយំ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិស្រ្ទិយំ អញ្ញា
ស្រ្ទិយំ អញ្ញាតាវិស្រ្ទិយំ ឯត្តាវតា តិស្រ្ទិយយានំ តិស្រ្ទិយប្បញ្ញត្តិ
អន្តិយ ២២ គឺចក្កស្រ្ទិយ រោតិស្រ្ទិយ យានិស្រ្ទិយ ជីវិស្រ្ទិយ កាយ
ស្រ្ទិយ មនិស្រ្ទិយ ឥត្ថិស្រ្ទិយ បុរសិស្រ្ទិយ ជីវិតស្រ្ទិយ សុទ្ធិស្រ្ទិយ ទុក្ខ
ស្រ្ទិយ សោមនស្សស្រ្ទិយ ទោមនស្សស្រ្ទិយ ឧបេក្ខិស្រ្ទិយ សទ្ធិស្រ្ទិយ
វិរិយស្រ្ទិយ សតិស្រ្ទិយ សមាធិស្រ្ទិយ ចញ្ញាស្រ្ទិយ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិ
ស្រ្ទិយ អញ្ញាស្រ្ទិយ អញ្ញាតាវិស្រ្ទិយ មានប្រមាណណា អន្តិយប្បញ្ញត្តិ
របស់អន្តិយទាំងឡាយ មានប្រមាណចំណេះ ។

កិត្តិវត្ថា បុគ្គលានំ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ បុគ្គលច្បញ្ញត្តិវចនំ បុគ្គល
ចានំឡាយ ភេដ្ឋចរម្ពចន្ទៈ ។

សមយវីមតោ អសមយវីមតោ បុគ្គលរូចស្រឡះចាកកិលេស
តាមកាលគួរ បុគ្គលរូចស្រឡះចាកកិលេសតាមកាលមិនគួរ

កុប្បធម្មោ អកុប្បធម្មោ បុគ្គលមានធម៌កម្រើក បុគ្គលមាន
ធម៌មិនកម្រើក

បរិហានធម្មោ អបរិហានធម្មោ បុគ្គលមានធម៌សាចស្មុន្យ
បុគ្គលមានធម៌មិនសាចស្មុន្យ

លេតតាភព្វោ អនុត្តតាភព្វោ បុគ្គលគួរដល់ទូរសេចក្តីមិន
សាចស្មុន្យដោយចេតនា បុគ្គលគួរដល់ទូរសេចក្តីមិនសាចស្មុន្យ ដោយ
ការរក្សា

បុប្ផិជ្ជោ គោត្រក្ខ បុគ្គលជាច្បង បុគ្គលជាគោត្រក្ខ
ភយ្យបរតោ អភយ្យបរតោ បុគ្គលវៀរចាកបាចដោយភ័យ

បុគ្គលវៀរចាកបាចដោយមិនមានភ័យ

ភព្វាគមតោ អភព្វាគមតោ បុគ្គលគួរដល់ការមក កាន់
សម្បត្តិនិយាមភិមគ្គ បុគ្គលមិនគួរដល់ការមកកាន់សម្បត្តិនិយាម ភិមគ្គ

និយតោ អនិយតោ ចុត្តលទៀន ចុត្តលមិនទៀន

បដិបន្តកោ ផិលេ បិតោ ចុត្តលច្រកិច្ចតិច្ចេត្រេត្រៀនដោយមន្ត

ចុត្តលបិកនៅក្នុងផល

សមសីសី បិតកប្ប្បិ ចុត្តលមានធម៌ស្ម័គ្រ ចុត្តលញ្ចាតកច្ប

ឲ្យបិកនៅ

អរិយោ អនិរិយោ ចុត្តលជាអរិយៈ ចុត្តលមិនមែនជាអរិយៈ

សេក្ខោ អសេក្ខោ ចុត្តលជាសេក្ខៈ ចុត្តលជាអសេក្ខៈ

នេរិសេក្ខោ នាសេក្ខោ ចុត្តលមិនមែនជាសេក្ខៈ ចុត្តលមិន

មែនជាសេក្ខៈ

តេវិជ្ជោ ធម្មវិញ្ញោ ចុត្តលមានវិជ្ជាច្ច ចុត្តលមានអភិញ្ញា ៦

សម្មាសម្ពុទ្ធោ បច្ចេកទុក្ខោ ចុត្តលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ចុត្តល

ជាព្រះបច្ចេកទុក្ខ

ឧភតោ ភាគវិមុត្តោ បញ្ញាវិមុត្តោ ចុត្តលគួរស្រឡះ ចាក

កិលេសដោយចំណែកតាំងពីរ ចុត្តលរួចស្រឡះចាកកិលេសដោយចញ្ញា

កាយសក្ខី ទិដ្ឋិប្បត្តោ ចុត្តលមានកាយជាចន្ទាល់ ចុត្តល

សម្រេចដោយទិដ្ឋិ

សទ្ធាវិមុត្តោ ធម្មានុសារី បុគ្គលប្បស្រឡះចាកកំលេសដោយ
សទ្ធា បុគ្គលរលីកតាមនូវធម៌

សទ្ធានុសារី សត្តកត្តិបរមោ កោលំកោលោ បុគ្គលរលីក
តាមនូវសទ្ធា បុគ្គលត្រូវនៅកើតអស់វារៈ ៧ ដង ដោយក្នុងក្រលែង
បុគ្គលចេញអំពីត្រកូលទៅកាន់ត្រកូល

ឯកតីដី សកទាគាមី បុគ្គលមានពូជនឹងខ្លួន បុគ្គលមក
កាន់លោកនេះម្តងទៀត

អនាគាមី អន្តរាបរិនិព្វាយី បុគ្គលមិនមកកាន់លោកនេះទៀត
បុគ្គលចរិនិព្វានពាក់កណ្តាលអាយុ

ឧបហប្បបរិនិព្វាយី អសង្ខារបរិនិព្វាយី បុគ្គលកន្លងហួសពាក់
កណ្តាលអាយុទើបចរិនិព្វាន បុគ្គលចរិនិព្វានដោយមិនបាច់ព្យាយាមទាំង

សសង្ខារបរិនិព្វាយី ឧទ្ធិសោតោ អកនិដ្ឋិគាមី បុគ្គលចរិនិព្វាន
ដោយព្យាយាមទាំង បុគ្គលមានវិទ្យានៃមគ្គទៅទាំងលើ ដកចង្កល់
អកនិដ្ឋិត្រឡប់ហើយទើបចរិនិព្វាន

សោតាបន្តោ សោតាបត្តិផលសប្បិក្ខិយាយ បដិបន្តោ

បុគ្គលជាសោតាប័ន្ធ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ ខ្លះសោតា
បត្តិផល

សកទាគាមី សកទាគាមីផលសប្បិករិយាយ បដិបន្នោ
បុគ្គលជាសកទាគាមី បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ខ្លះសកទា-
គាមីផល

អនាគាមី អនាគាមីផលសប្បិករិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គល
ជាអនាគាមី បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ខ្លះអនាគាមីផល

អរហា អរហត្តផលសប្បិករិយាយ បដិបន្នោតិ បុគ្គលជា
ព្រះអរហន្ត បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ ខ្លះអរហត្តផល ។

(អយំ ខន្ធប្បញ្ញត្តាតិ ឆេវិធន វិភត្តំ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ-
ប្បវណំ តាម សមត្ថំ នេះបញ្ញត្តិ មានខន្ធប្បញ្ញត្តិជាដើម, បុគ្គល
ប្បញ្ញត្តិប្បវណំ ចែកចេញដោយបញ្ញត្តិ៦ ប្រការ ចប់តែចុំឈ្មោះ) ។

× × ×

ក ហិរិវត្ត

ក្នុងទាលី

តទន្តំ កហិរិវត្តប្បវណំ តាមេតិ លំដាប់អំពីបុគ្គលប្ប

ពាក្យករណ៍នោះមក យើងនឹងស្វាច្យាយ នូវកថាវត្ថុករណ៍ ដូចក
ថេរៈ)

បុគ្គលោ ឧបលត្ថតិ សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋោតិ (សកវិស្វា
ថា) ចុគ្គល គេដឹងបាទ ដោយអក្ខរៈព័ត៌និងអដ្ឋង្គកម្ម ។

អាមត្ថា (បរាវិធរ្យោថា) អើ ។

យោ សប្បិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ សោ បុគ្គលោ ឧប-
លត្ថតិ សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋោតិ (សកវិស្វាថា) ចុគ្គលណា មាន
អក្ខរៈព័ត៌ មានអក្ខរៈឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ ចុគ្គលនោះ គេដឹងបាទ
ដោយអក្ខរៈព័ត៌និងអក្ខរៈឧត្តម ។

ន ហេរិ វិត្តព្វេ (បរាវិធរ្យោថា) អ្នកមិនគួរពោលយ៉ាង

នេះទេ ។

អាជាតាហិ និគ្គហំ ហត្ថិ បុគ្គលោ ឧបលត្ថតិ សប្បិ-
កដ្ឋបរមដ្ឋោ តេន វិច វេ វិត្តព្វេ យោ កប្បិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ
តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលត្ថតិ សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋោតិ (សកវិ
ពោលថា) អ្នកចូរដឹងនូវកថាសច្ចៈ ប្រសិនបើចុគ្គលគេដឹងបាទ ដោយអក្ខ
រៈព័ត៌និងអក្ខរៈឧត្តម ទ្វាលអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះ អ្នកគប្បីពោលថា

បុគ្គលណាមានអក្ខរៈពិត មានអក្ខរៈឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ
គេដឹងបាទ ដោយអក្ខរៈពិតនិងអក្ខរៈឧត្តម ដូច្នេះដែរ ។

យំ តត្ថ វិទេសំ វិត្តេ ខោ បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ
សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋោ តោ ប វិត្តេ យោ សប្បិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ
តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋោតិ មិច្ឆា
បណ្ណា ពាក្យទាំងពីរនោះអ្នកពោលនូវពាក្យណា ឆប្បិពោលតែពាក្យនោះថា
បុគ្គល គេដឹងបាទ ដោយអក្ខរៈពិតនិងអក្ខរៈឧត្តម តែអ្នកមិនគួរពោលថា
បុគ្គលណា មានអក្ខរៈពិតមានអក្ខរៈឧត្តម ព្រោះហេតុនោះបុគ្គលនោះ គេ
ដឹងបាទដោយអក្ខរៈពិតនិងអក្ខរៈឧត្តម ដូច្នេះទេ ព្រោះជាពាក្យទុស ។

តោ ប បន វិត្តេ យោ សប្បិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ
សោ បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋោតិ តោ វិត វេ
វិត្តេ បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ សប្បិកដ្ឋបរមដ្ឋោតិ មួយទៀត
ប្រសិនបើ អ្នកមិនឆប្បិពោលថា បុគ្គលណា មានអក្ខរៈពិត មាន
អក្ខរៈឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបាទ ដោយអក្ខរៈពិតនិង
អក្ខរៈឧត្តម ដូច្នេះទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកក៏មិនឆប្បិពោលថា បុគ្គលគេ
ដឹងបាទ ដោយអក្ខរៈពិតនិងអក្ខរៈឧត្តម ដូច្នេះដែរ ។

យំ តត្ថ វិទេសំ វិត្តព្វេ ទោ បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ សប្បិ
 កដ្ឋិបរមដ្ឋេន តោ ច វិត្តព្វេ យោ សប្បិកដ្ឋោបរមដ្ឋោ
 តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ សប្បិកដ្ឋិបរមដ្ឋេនាតិ មិច្ឆា
 ចណ្ណោពាក្យទាំងពីរនោះ អ្នកពោលនូវពាក្យណា ឆប្បីពោលតែពាក្យនោះ
 ថា បុគ្គលគេដឹងបាទ ដោយអក្ខរ៍ពិតនិងអក្ខរ៍ទុក្ខម កែអ្នកមិនឆប្ប
 ពោលថា បុគ្គលណាមានអក្ខរ៍ពិត មានអក្ខរ៍ទុក្ខម ព្រោះហេតុនោះ
 បុគ្គលនោះគេដឹងបាទដោយអក្ខរ៍ពិតនិងអក្ខរ៍ទុក្ខម ដូច្នេះទេ ព្រោះ
 ជាពាក្យទុស ។

តោ បេ បន វិត្តព្វេ យោ សប្បិកដ្ឋោ បរមដ្ឋោ តតោ
 សោ បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ សប្បិកដ្ឋិបរមដ្ឋេនាតិ តោ វិត
 ពេ វិត្តព្វេ បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ សប្បិកដ្ឋិបរមដ្ឋេនាតិ មួយទៀត
 ច្រសំនេះថា អ្នកមិនឆប្បីពោលថា បុគ្គលណា មានអក្ខរ៍ពិត មាន
 អក្ខរ៍ទុក្ខម ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលនោះ គេដឹងបាទ ដោយអក្ខរ៍ពិត
 និងអក្ខរ៍ទុក្ខម ដូច្នេះទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកក៏មិនឆប្បីពោលថា
 បុគ្គលគេដឹងបាទ ដោយអក្ខរ៍ពិតនិងអក្ខរ៍ទុក្ខម ដូច្នេះដែរ ។

យំ តត្ថ វិទេសំ វិត្តព្វេ ទោ បុគ្គលោ ឧបលត្តតិ

សប្បិកដ្ឋបរមជ្ជេន សោ ច វិញ្ញេ យោ សប្បិកដ្ឋោ បរមជ្ជោ
 តតោ សោ បគ្គលោ ឧបលត្ថិតិ សប្បិកដ្ឋបរមជ្ជេនាតិ មិច្ឆា
 ចណ្ណពាក្យចាំងពីរនោះ អ្នកពោលខ្លីពាក្យណា ឆប្បីពោលតែពាក្យនោះ
 ថា ចុត្តល គេដឹង បាទដោយអត្ថដ៏ពិតនិងអត្ថដ៏ឧត្តម កែអ្នកមិនឆប្បី
 ពោលថា ចុត្តលណា មានអត្ថដ៏ពិត មានអត្ថដ៏ឧត្តម ព្រោះហេតុនោះ
 ចុត្តលនោះ គេដឹងបាទ ដោយអត្ថដ៏ពិតនិងអត្ថដ៏ឧត្តម ដូច្នេះទេ ព្រោះ
 ជាពាក្យខុស ។

អនុលោមបញ្ចកំ ចប់ អនុលោមបញ្ចកៈ

(សកវិទិបញ្ចសុត្តសតានិ បរវិទិបញ្ចសុត្តសតានិ
 សុត្តសហស្សំ សមោធានេត្វាន វិភត្តំ កថាវិភុប្បករណំ នាម
 សម្ពុត្តំ កថាវិភុប្បករណំ ដែលប្រជុំចែកជាមួយនាងស្បត គឺ ៥០០ សូត្រ
 របស់សកវិទី ៥០០ សូត្រ របស់បរវិទី ចប់តែច្រើន្នោះ)

× × ×

យមកៈ

ក្នុងបាលី

(តទនន្តំ យមកប្បករណំ នាមេតំ សំដាច់អំពីកថាវិភុប្ប-

ករណីនោះមក យើងនឹងស្វាគ្យាយ នូវយមកច្បាប់ករណី ដូចតទៅនេះ)

យេ កេបី កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្បលា
យេ វា បស កុសលម្បលម្បលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា
ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលម្បល ឬ
ក៏ពួកធម៌ណា មានកុសលម្បលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល។

យេ កេបី កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្បលេន
ឯកម្បលា យេ វា បស កុសលម្បលេន ឯកម្បលា សព្វេ
តេ ធម្មា កុសលា ពួកធម៌ណាមួយជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
មានមូលនៃមួយដោយកុសលម្បល ឬក៏ពួកធម៌ណា មានមូលនៃមួយ
ដោយកុសលម្បល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។

យេ កេបី កុសលម្បលេន ឯកម្បលា ធម្មា សព្វេ តេ
កុសលម្បលេន អញ្ញាមញ្ញាម្បលា យេ វា បស កុសលម្បលេន
អញ្ញាមញ្ញាម្បលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ពួកធម៌ណាមួយ
មានមូលនៃមួយ ដោយកុសលម្បល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិង
គ្នាជាមូល ដោយកុសលម្បល ឬពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល
ដោយកុសលម្បល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។

យេ កេបី កុសលា ធម្មា សទ្ធវេ តេ កុសលម្បូលម្បូល
យេ វា បន កុសលម្បូលម្បូល សទ្ធវេ តេ ធម្មា កុសលា
ពួកធម៌ណាមួយជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានកុសលម្បូលជាមូល
ឬក៏ពួកធម៌ណា មានកុសលម្បូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះជាកុសល។

យេ កេបី កុសលា ធម្មា សទ្ធវេ តេ កុសលម្បូលេន
ឯកម្បូលម្បូល យេ វា បន កុសលម្បូលេន ឯកម្បូលម្បូល
សទ្ធវេ តេ ធម្មា កុសលា ពួកធម៌ណាមួយជាកុសល ពួកធម៌ទាំង
អស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសលម្បូល ឬក៏ពួកធម៌ណា
មានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសលម្បូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា
កុសល ។

យេ កេបី កុសលម្បូលេន ឯកម្បូលម្បូល ធម្មា សទ្ធវេ
តេ កុសលម្បូលេន អញ្ញាមញ្ញាមូល យេ វា បន កុសល-
ម្បូលេន អញ្ញាមញ្ញាមូល សទ្ធវេ តេ ធម្មា កុសលា ពួកធម៌
ណាមួយ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសលម្បូល ពួកធម៌ទាំងអស់
នោះ មានគ្នាខឹងគ្នាជាមូល ដោយកុសលម្បូល ឬក៏ពួកធម៌ណា មាន
គ្នាខឹងគ្នាជាមូល ដោយកុសលម្បូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល។

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សទ្ធេ តេ កុសលម្បូលកា
យេ វា បន កុសលម្បូលកា សទ្ធេ តេ ធម្មា កុសលា
ពួកធម៌ណាមួយជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានកុសលជាមូល
ឬក៏ពួកធម៌ណា មានកុសលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សទ្ធេ តេ កុសលម្បូលេន
ឯកម្បូលកា យេ វា បន កុសលម្បូលេន ឯកម្បូលកា សទ្ធេ
តេ ធម្មា កុសលា ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់
នោះ មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល ឬក៏ពួកធម៌ណា មានមូល
តែមួយ ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។

យេ កេចិ កុសលម្បូលេន ឯកម្បូលកា ធម្មា សទ្ធេ
តេ កុសលម្បូលេន អញ្ញាមញ្ញាម្បូលកា យេ វា បន កុសល-
ម្បូលេន អញ្ញាមញ្ញាម្បូលកា សទ្ធេ តេ ធម្មា កុសលា ពួកធម៌
ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
មានគ្នា និងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល ឬក៏ពួកធម៌ណា មានគ្នា និង
គ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សទ្ធេ តេ កុសលម្បូល

មូលកា យេ វិ បន កុសលមូលមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា
កុសលា ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
កុសលមូលជាមូល ឬក៏ពួកធម៌ណា មានកុសលមូលជាមូល ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។

យេ កេបិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូល
លេន ឯកមូលមូលកា យេ វិ បន កុសលមូលេន ឯក-
មូលមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ពួកធម៌ណាមួយ ជា
កុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសល
មូល ឬក៏ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសលមូល ពួក
ធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។

យេ កេបិ កុសលមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា សព្វេ
តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា យេ វិ បន កុសល
មូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាធិ ពួកធម៌
ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
មានគ្នាទិន្នជាមូល ដោយកុសលមូល ឬក៏ពួកធម៌ណា មានគ្នាទិន្ន
ជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។

មូល ហេតុ និទានញ្ច សម្ពុតិ បរាវេន ប

សមុជ្ជាតាហារាម្មណា បច្ចយោ សមុទយេន ពាតិ

មូល ហេតុ និទាន សម្ពុត ច្រកត សមុជ្ជាន តាហារ ការម្មណ៍
ចច្ចយ នឹងសមុទ័យ (ធម៌ទាំងនេះ មានក្នុងយមកៈ) ។

(មូលយមកាទិទសយមកប្បដិបណ្ឌិតំ យមកប្បករណំ

តាម សមត្ថំ យមកប្បករណំ ដ៏ប្រដាប់ដោយយមកៈ ១០ មានមូល

យមកៈជាដើមចប់ក្នុងចំណុះ) ។

+ + +

ចង្វាន

ក្នុងបាលី

(ធម្មនន្តរំ មហាបដ្ឋានប្បករណំ តាមេតំ លំដាប់អតីយម

កប្បករណ៍នោះមកយើងនឹងស្វាឡាយ នូវមហាបដ្ឋានប្បករណ៍ដូចត
ទៅនេះ)

ហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណប្បច្ចយោ អធិបតីប្បច្ចយោ

អន្តរប្បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយោ អញ្ញ

មញ្ញប្បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយោ បុរេ-
 ជាតប្បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយោ អាសេវិនប្បច្ចយោ កម្មប្ប-
 ច្ចយោ វិបាកប្បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយោ
 ឈានប្បច្ចយោ មគ្គប្បច្ចយោ សម្បយុត្តប្បច្ចយោ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយោ អត្ថិប្បច្ចយោ នត្ថិប្បច្ចយោ វិគតប្បច្ចយោ អវិគត-
 ប្បច្ចយោ (ចច្ច័យ ២២ នំ ហេតុច្ចច្ច័យ ការមុណច្ចច្ច័យ អធិបតិ-
 ច្ចច្ច័យ សមនន្តោច្ចច្ច័យ សហជានច្ចច្ច័យ អញ្ញាមញ្ញច្ចច្ច័យ និស្សយ-
 ច្ចច្ច័យ ឧបនិស្សយច្ចច្ច័យ បុរេជាតច្ចច្ច័យ បច្ឆាជាតច្ចច្ច័យ អា-
 សេវិនច្ចច្ច័យ កម្មច្ចច្ច័យ វិបាកច្ចច្ច័យ អាហារច្ចច្ច័យ ឥន្ទ្រិយ-
 ច្ចច្ច័យ ឈានច្ចច្ច័យ មគ្គច្ចច្ច័យ សម្បយុត្តច្ចច្ច័យ វិប្បយុត្តច្ចច្ច័យ
 អត្ថិច្ចច្ច័យ នត្ថិច្ចច្ច័យ វិគតច្ចច្ច័យ អវិគតច្ចច្ច័យ ។

តិកញ្ច បដ្ឋានវិ ទុក្ខតម្ក

ទុក្ខតិកញ្ចោវ តិកទុក្ខញ្ច

តិកតិកញ្ចោវ ទុក្ខទុក្ខញ្ច

ន អនុលោមម្ហំ នយា សុគម្ហំ

ន័យទាំង ៦ គឺ តិកច្បង្គនដ៏ប្រសើរ ១ ទុកច្បង្គនដ៏ទុក្ខ ១
 ទុកតិកច្បង្គន ១ តិកទុកច្បង្គន ១ តិកតិកច្បង្គន ១ ទុកទុកច្បង្គន ១
 ដាន័យដ៏ជ្រាលជ្រៅ ក្នុងគន្លងលាម ។

តិកញ្ច បដ្ឋានវិ ទុកតម្លៃ

ទុកតិកញ្ច តិកទុកញ្ច

តិកតិកញ្ច ទុកទុកញ្ច

ឆបបួន័យម្លិ នយា សុគម្ពិរា

ន័យទាំង ៦ គឺ តិកច្បង្គនដ៏ប្រសើរ ទុកច្បង្គនដ៏ទុក្ខ ១ ទុកតិកច្បង្គន ១
 តិកទុកច្បង្គន ១ តិកតិកច្បង្គន ១ ទុកទុកច្បង្គន ១ ដាន័យ
 ដ៏ជ្រាលជ្រៅក្នុងច្បង្គនៈ ។

តិកញ្ច បដ្ឋានវិ ទុកតម្លៃ

ទុកតិកញ្ច តិកទុកញ្ច

តិកតិកញ្ច ទុកទុកញ្ច

ឆ អនុលោមបបួន័យម្លិ នយា សុគម្ពិរា

ន័យទាំង ៦ គឺ តិកច្បង្គនដ៏ប្រសើរ ១ ទុកច្បង្គនដ៏ទុក្ខ ១

ទុកត្តិកច្បង្គាន ១ ភិកទុកច្បង្គាន ១ ភិកត្តិកច្បង្គាន ១ ទុកទុកច្បង្គាន ១

ដានីយដ៏ជ្រាលជ្រៅ ក្នុងអនុលោមចច្ចនិយៈ ។

តិកញ្ច បដ្ឋានី ទុកត្ថម៌

ទុកត្តិកញ្ចោ តិកទុកញ្ច

តិកត្តិកញ្ចោ ទុកទុកញ្ច

ឆ បច្ចនីយានុលោមម្ហិ នយា សុគម្ពិរាតិ

និយតាំង ៦ ភិ ភិកច្បង្គានដ៏ច្រសើរ ១ ទុកច្បង្គានដ៏ខ្ពង់ ១

ទុកត្តិកច្បង្គាន ១ ភិកទុកច្បង្គាន ១ ភិកត្តិកច្បង្គាន ១ ទុកទុកច្បង្គាន ១

ដានីយដ៏ជ្រាលជ្រៅ ក្នុងចច្ចនិយានុលោម ។

(បតុវិសតិប្បច្ចយវិសេន អយំ សមន្តប្បដ្ឋានប្បករណ

វិណ្ឌតា និដ្ឋិតា វណ្ណនាវនបដ្ឋានប្បករណ៍ ជាទីបំផុតនេះ ដោយ

អំណាចនៃចច្ចយ ២២ ចច្ចវគ្គច្បះណៈ ។

× × ×

តិរោកុខ្កកណ្ឌគាហិ(១)

តិរោកុខ្កេសុ តិដ្ឋិនិ សន្និសិដ្ឋានដិកេសុ ប

(១) សេចក្តីប្រែ និក្ខេបនៃសៀវភៅអនុមោទនវិធី ។

ព្យាបាស្ត តិដ្ឋន្តិ អាគត្តាន សកំ យំ

ពួកប្រេតតាំងឡាយមកហើយ កាន់ផ្ទះនៃញាតិដោយគិតថា ផ្ទះ
របស់ខ្លួន រមែងឈរនៅជិតខាងក្រៅដង្ហាន់តាំងឡាយខ្លះ នាផ្លូវចែកជា
៤ និងផ្លូវចែកជា ៣ តាំងឡាយខ្លះ ជិតទ្វារក្រុងនិងទ្វារផ្ទះតាំងឡាយខ្លះ

បហុតេ អន្តបាសម្ហិ ទដ្ឋិកោដេ ឧបដ្ឋិតេ

នាកាលបាយនិងទឹកនិងបង្ក្រែមនិងចំកាច ដ៏ល្មមគ្រាន់ គឺពួកញាតិ
ចូលទៅតាំងទុកហើយ

ន តេសំ កោបិ សរតិ សត្តានំ កម្មបបូយា

ញាតិណាមួយមិននឹកដល់ប្រេតតាំងឡាយនោះ ព្រោះកម្មរបស់
សត្វតាំងឡាយជាចម្លើយ

ឯវំ ទទន្តិ ញាតីនំ យេ ហោន្តិ អនុកម្មកា

សុបិ បណីតំ កាលេន កប្បិយំ បាសភោជនំ

ញាតិតាំងឡាយឯណា តែងអនុគ្រោះ ញាតិតាំងឡាយនោះរមែង
ទទួលស្វែងរកទឹកនិងភោជនដ៏មត់ចត់ដ៏ច្រើនស្រី ជាប់របស់គ្នាតាមកាល ដល់
ញាតិតាំងឡាយ ជាអ្នកលះលាកនេះទៅហើយនោះយ៉ាងនេះថា

តិទំ វោ ញាតីនំ ហោតុ សុទិវា ហោន្តិ ញាតយោ

ទាននេះ ចូរទានដល់ញាតិព័ន្ធទ្បាយ សូមញាតិព័ន្ធទ្បាយចូរជាអ្នក
ដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខ

តើ ប តត្ថ សមាគម្យ ញាតិបេតា សមាគម

ក៏ប្រកាសញាតិព័ន្ធទ្បាយនោះ មកប្រជុំគ្នាហើយក្នុងហ្វូង ដែល
ឲ្យទាននោះ ជាអ្នកមកហើយដោយចំណងល្អ

បហុតេ អន្តបាណម្ហិ សក្កប្បិ អនុមោទន

កាលបើថ្វាយបាយនឹងទឹក ដ៏ល្អមត្រាន់ ក៏គប្បីអនុមោទនាដោយ
នោះរាល់

បិរំ ជីវិត្ត នោ ញាតិ យេសំ ហេតុ លភាម សេ យេន

ព័ន្ធទ្បាយបានសម្បត្តិនេះ ព្រោះហេតុនៃញាតិព័ន្ធទ្បាយឯណា សូម
ញាតិព័ន្ធទ្បាយនោះ រចសំយេនព័ន្ធទ្បាយចូររស់នៅយ៉ែនយូរ

អម្ពាភព្វា ភតា បូជំ ក៏ចូរជាតិញាតិព័ន្ធទ្បាយឡើយ

ដល់យេនព័ន្ធទ្បាយ

ទាយកា ប អនិច្ចលា ឯទាយកក៏អ្នកឲ្យទាន ក៏មិនផុតផល

ន ហិ តត្ថ ភសី អត្ថិ កសិកម្ម គឺការក្លែងស្រង់ការក៏មិន

មាន ក្នុងក្នុងនៃប្រភពនោះ

គោរពក្នុង ៨ វិជ្ជា គោរពក្នុង គំការក្សតោ ក៏មិនមាន
ក្នុងក្នុងនៃប្រភពនោះ

វិណិច្ឆ័យ តាទិសី ឆត្តិ ពាលវដ្ឋកម្ម គំការដ្ឋញ្ច ដែលជា
ហេតុបានសម្បត្តិដូច្នោះ ក៏មិនមាន

ហិរញ្ញោត កយាកយំ មិនមានការលក់ទិញផ្លាស់ប្តូរដោយ
ប្រាក់

ធិតោ ទិស្តេនយាបេន្តិ បេតា កាលកតា តហំ បុគ្គល
ទាំងឡាយ ធ្វើកាលកិរិយាទៅកើតជាប្រភព រមែងញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រ
ព្រឹត្តទៅក្នុងប្រភពនៃយន្តនោះ ដោយផលទាន ដែលញាតិឲ្យហើយគំរា
លោកនេះ

ទុណ្ណតេ ទុទកំ វិជ្ជំ យថា និន្នំ បរិត្តតិ

ឯវិមេវ ធិតោ ទិន្នំ បេតានំ ទុបកប្បតិ

ទឹកធ្លាក់ចុះក្នុងទីទួល រមែងហូរទៅកាន់ទីទំនាប ដូចម្តេចមិញ
ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ គំរាលោកនេះ រមែងសម្រេចផលដល់ប្រភព
ទាំងឡាយ ដូច្នោះដែរ

យថា វិវិហា បូរា បរិបូរេន្តិ សាគរំ

ឯវិមេវី តិពោ ទីន្នំ បេតានំ ទុបកប្បតិ

ជ្រលងផ្លូវចំកត់ឡាយ មានទន្លេខ្ពង់ស្ទឹងជាដើម រវែងញ៉ាំង
សាគរឲ្យរោញព្រៀប ដូចម្តេចមិញ បានដែលចក្ខុលឲ្យហើយអំពីលោក
នេះ រវែងសម្រេចដល់ជ្រកតាំងឡាយ ដូច្នោះដែរ

អហសំ មេ អកាសំ មេ ញាតិមិត្តា សុខាច មេ
បេតានំ ទក្ខិណំ ទជ្ជា បុព្វេ កតមនុស្សំ

ចក្ខុលកាលរលឹកឃើញខ្លះចាកការគុណ ដែលរលាកធ្វើទុកដល់ខ្លួនក្នុង
កាលមុនថា អ្នកនេះបានឲ្យរចសំនេះដល់អញ អ្នកនេះបានធ្វើគុណនេះ
ដល់អញ ដទៃតាំងឡាយនោះ ជាញាតិមិត្តនិងជាសម្លាញ់រចសំអញ
ដូច្នោះហើយ គួរឲ្យទុក្ខណាទាន ដើម្បីជ្រកតាំងឡាយ

ន ហិ រុណ្ណំ វិ សោកោ វិ យាវិញ្ញា បរិទេវិតា ការយំ
ឬការសោកសៅ ឬការខ្សឹកខ្សួល ដទៃ មិនមានប្រយោជន៍ឡើយ

ន តំ បេតានមត្ថាយ ធ្វើដូច្នេះ រកបានជាប្រយោជន៍ដល់
ជ្រកតាំងឡាយគ្មាន

ឯវី តិជ្ជន្តំ ញាតយោ ញាតិចាំងឡាយរវែងបីគតនៅដកបាន
ដឹងបានឮ យ៉ាងនេះ

អយញ្ច ទោ ទក្ខិណា ទិត្តា ថេទក្ខិណា ពានវេសច្ចុត្តល
បានឱ្យហើយនេះឯង

សង្ឃម្ហិ សុបត្ថិដ្ឋិតា ជាពានកម្ពលនៅល្អហើយក្នុងសង្ឃ
ទីយរត្តំ ហិតាយស្ស ហិសសោ ឧបកប្បតិ ទក្ខិណា
ពាននោះ ទើបចូលទៅសម្រេចតាមហាន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ប្រេក
ទាំងនោះ អស់កាលយូរក្នុង

សោ ញាតិធម្មោ ឬ អយំ និទស្សិតោ ភិញ្ញាតិធម៌នោះ
ភិក្ខុបានសម្រេចជាច្រើនហើយ

បេតាន ឬដា ឬ កតា ឧទ្យោរា ការចូលដំឡើងចំពោះ
ដល់ប្រេកទាំងឡាយ ភិក្ខុបានឆ្លើយហើយ

ពលញ្ច វិក្ខនមនុស្សទិដ្ឋំ កម្លាំងកាយនៃភិក្ខុទាំងឡាយ
ឈ្មោះថាភិក្ខុបានចំពេញឱ្យហើយ

គុម្មេហិ បុញ្ញំ បសុតំ អនុប្បកត្តិ ចុណ្យភិក្ខុសន្សំទុក
ហើយ មិនមែនគិតដូច្នេះ ។

យទិ ហិសេ គតោ ហិសេ កាយទុច្ចរិតេន វា ថេ
(ញាតិណាមួយ) ទៅកើតក្នុងទីដោកតាច ព្រោះកាយទុច្ចរិតក្តី (ថេ

ទុច្ចរិតក្តី មនោទុច្ចរិតក្តី)

ឥមិនា បុញ្ញតេជេន តម្លា ហិនា បម្ពុញ្ញតុ ភីសូមឲ្យ
រួចរងោះចាកទី (ដីជាកាច) នោះ ដោយគេជះគឺចុណ្យនេះ

យទិ ទេវបុរេ រម្មេ វិមាសេ រតនសោភិតេ ឬចៅកើត
ក្នុងទេវចុរី ជាវិមាននូវរីករាយ ដែលជាហេតុមានលំអដោយរកនៈផ្សេងៗ
ស្រាប់ហើយ

ឥមិនា បុញ្ញតេជេន ភិយ្យោ ភិយ្យោ បវិឌ្ឍតុ ភីសូម
ឲ្យរីករាយក្នុងរោងជាតិយោគាត ដោយគេជះគឺចុណ្យនេះ

ឯវិ មហិទ្ធិយា ឯសា យទិទំ បុញ្ញសម្បទា ចុញ្ញសម្ប
ទា គឺគុណជាតិជាយោគុដល់ព្រមគឺចុណ្យឯណា ចុញ្ញសម្បទានេះ មាន
វិទ្ធីដ៏ធំក្រៃលែង ដោយច្រករយោងនេះ

តស្មា ធិរា បសិសន្តិ បណ្ឌិតា កតបុញ្ញតំ ព្រោះហេតុ
នោះ បណ្ឌិតចំណង់ អ្នកមានប្រាជ្ញាជាវិមនសៈស្រស់រវើកកាលនៃចុក្កល
អ្នកមានចុណ្យធ្វើទុកហើយ

សុខោ វិបាកោ បុញ្ញានំ វេលាចស័ចុណ្យចំណង់ច្បាយវិមន
នាំមកនូវសេចក្តីសុខ

អធិប្បាយោ សមិជ្ឈតិ សេចក្តីប្រាថ្នាវេទនសម្រេច

ទិប្បញ្ញា បរិយោសានេ និព្វានំ សមធិគប្បតិ ម្យ៉ាងទៀត

ក្នុងកាលជាទីចម្រុះ បុគ្គលវេទនបាន នូវព្រះនិព្វានដ៏ឆាប់រហ័ស

យោ ភាជនសហស្សេហិ បូណំ វិរោធនំ

ទទេយ្យបរិមាណានំ ឯកបត្តម្ម ឆាលភេ

ពុទ្ធប្បទេ សារីបុត្តោ យេ បញ្ញោ អគ្គសាវិតា

បុគ្គលគប្បីឲ្យនូវវិរោធន ដ៏ពេញដោយភាជនៈមួយពាន់ ក៏មិនបានស្មើ

នឹងភាជនមួយបាត្រ ដែលគេបានឲ្យហើយដល់ព្រះសារីបុត្តនិងភូតអគ្គ

សាវិតរ៍ទេ ក្នុងពុទ្ធប្បទ (នេះ) ដែលមានគុណប្រមាណមិនបាន

បត្តប្បវត្តភាវេន មាតាបិតា បមុញ្ញេ ព្រោះហេតុនោះ

បានជាមាតានិងបិតា វេទនរួច (ចាកទីដ៏ថោកថាច) ដោយអនុភាព

នៃបាយ ដែលពេញក្នុងបាត្រ ។

ចប់ និរោកុដ្ឋកណ្តាតាថា ។

+ + +

រាយនាមអ្នកជួយបោះពុម្ពសៀវភៅភាណវារចាលីប្រែ

វត្តចំបងសុទ្ធារាម

១- ព្រះអង្គ មាន-ភូ	១០ ក្បាល	២០០ដុល្លា
២- លោកឱន-ឆាយត្រី អ្នកស្រីឆ្ងាយ	៥ ក្បាល	១០០ដុល្លា
៣- ព្រះអង្គ ចាញ់-ឡើង	២ ក្បាល	៤០ដុល្លា
៤- ព្រះអង្គ ពង់-សំ	២ ក្បាល	៤០ដុល្លា
៥- លោកស៊ីង-លីមហេង អ្នកស្រីចេង-មាន	២ ក្បាល	៤០ដុល្លា
៦- លោកយាយ សាក	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
៧- លោកយាយ នេត-យ៉ុម	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
៨- លោកយាយ អ៊ាប-វ៉ែន	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
៩- លោកយាយ សុន	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
១០- លោកយាយ ជា-ហូត	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
១១- លោកយាយ យួន	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
១២- លោកយាយ កែវ-វ៉ាន់ទី	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
១៣- លោកយាយ សឹង-វ៉ា	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
១៤- លោក អាន់-យ៉ុន និង ភរិយា	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
១៥- លោក ហ៊ាប-លី	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
១៦- លោក អ៊ុន-សុខុម	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
១៧- លោក កាន់-សែងចំ (ចុំកាន់)	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
១៨- លោកយាយ ផ្លូ	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
១៩- លោកយាយ ខៀវ-សាន	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
២០- លោកយាយ លាស់-ស៊ីម	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
២១- អ្នកស្រី កោ-ខៀង	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
២២- អ្នកស្រី ទូ-ខៀក	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
២៣- លោកយាយ អាន តាសុក	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
២៤- លោក ថន-ការ	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
២៥- អ្នកស្រី ចាន់-ឆា	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
២៦- អ្នកស្រី ហេង-ម៉	១ ក្បាល	២០ដុល្លា
២៧- អ៊ុក-ណែម		១០ដុល្លា
២៨- អ្នកស្រី ស្រង់-ដៃ		១០ដុល្លា

បូករួម ៤៦ ក្បាល = ៩២០ ដុល្លា

រាយនាមអ្នកជួយបោះពុម្ពសៀវភៅភាណវាវចាលីប្រែ

ឆត្តទេមរេន្ទ្រិករាជ

(អ្នកចូលក្រោយបន្ថែម)

ឧបាសិកា ពាន់-ឈាវគីន(គីន-ត្រី)	១០ក្បាល ២០០ដុល្លា
ភិក្ខុ មាស-ហៃ	៥ក្បាល ១០០ដុល្លា
ឧបាសក កៅ-ប្អូយ លោក គីម-កា	៥ក្បាល ១០០ដុល្លា
ឧបាសិកា អាវ-ឆៃហុង	៥ក្បាល ១០០ដុល្លា
ឧបាសិកា អ៊ុន-សាំង	២ក្បាល ៥០ដុល្លា
ឧបាសិកា ព្រះ-ឈឿង ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ	២ក្បាល ៥០ដុល្លា
ឧបាសិកា ប៊ុន-ពូ	១ក្បាល ២០ដុល្លា
ឧបាសិកា ពេជ្រ-សួន	១ក្បាល ២០ដុល្លា
អាចារ្យ ពេជ្រ-វិសុទ្ធិនិម	១ក្បាល ២០ដុល្លា
លោក មុត-ពុក	១ក្បាល ២០ដុល្លា
លោក ម៉ាក់-សែង	១ក្បាល ២០ដុល្លា

ប្រមុខរាជវង្សនៃរាជ

នៃរាជ - ខ្មែរ

អគ្គនាយកដ្ឋានបរិស្ថានធម្មាធិការ

សម្រាប់ប្រតិបត្តិការសក្តានុបក្ស ១៩៧៣

និស្សិតបច្ចេកទេសបរិស្ថានធម្មាធិការ

និងបុគ្គលិកស្រី ភ្នំពេញ

ឆ.ស. ២៥០៤ គ.ស. ១៩៦៦

កេងកង គីម ឡុង

KIM LONG PRINTING HOUSE

023 993 123 / 012 573 555

012 34 6666/097 98 54 555

ប្រមូលរៀបរៀងដោយ

អភិកនិស្សិតពុទ្ធិកមហាវិទ្យាល័យព្រះសីហនុរាជ

សញ្ញាប័ត្រពុទ្ធិកឧត្តមសិក្សាបឋមភូមិ ១៩៦៣

និស្សិតបច្ចុប្បន្នកមហាវិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រ

និងមនុស្សសាស្ត្រ ភ្នំពេញ

ព.ស.២៥០៨ គ.ស.១៩៦៦

